

RAAD VOOR BETWISTINGEN INZAKE
STUDIEVOORTGANGSBESLISSINGEN

UITSPRAKEN WERKJAAR 2015
STUDIEBETWISTINGEN DEEL 7

Inhoud

Zitting van 1 december 2015

rolnummer 2015/504

rolnummer 2015/506

rolnummer 2015/527

rolnummer 2015/531

rolnummer 2015/551

rolnummer 2015/569

rolnummer 2015/573

Zitting van 8 december 2015

rolnummer 2015/435

rolnummer 2015/457

rolnummer 2015/566

rolnummer 2015/576

rolnummer 2015/577

rolnummer 2015/578

Zitting van 9 december 2015

rolnummer 2015/538_635

rolnummer 2015/539

rolnummer 2015/543

rolnummer 2015/568

rolnummer 2015/582

Zitting van 10 december 2015

rolnummer 2015/552

rolnummer 2015/554

rolnummer 2015/555

rolnummer 2015/564

rolnummer 2015/575

Zitting van 15 december 2015

rolnummer 2015/596

rolnummer 2015/609

rolnummer 2015/610

rolnummer 2015/617

rolnummer 2015/620

rolnummer 2015/625

Zitting van 17 december 2015

rolnummer 2015/599

rolnummer 2015/600

rolnummer 2015/602

Zitting van 1 december 2015

Arrest nr. 2.657 van 1 december 2015 in de zaak 2015/504

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 7 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 10 september 2015 en van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 2 oktober 2015 waarbij het intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de postgraduaatopleiding Innoverend ondernemen.

In de tweede examenzittijd behaalt verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ een examencijfer van 9/20.

Tegen deze quitering tekent verzoeker intern beroep aan. Hij zet hierin het volgende uiteen:

“Beste, met dit schrijven zou ik graag formeel protest willen aantekenen tegen de resultaten van mijn examen (T45ESD) en de wijze waarop dit examen werd afgenoem. Dit vak is een keuzevak binnen mijn Postgraduaat innoverend ondernemen. Gedurende de eerste examenperiode behaalde ik een 9, gedurende de herexamen behaalde ik opnieuw een 9.

De doelstellingen van dit vak kan u hier terugvinden:

[link]

1 Algemene omschrijving vak

Het doel van het vak is om een FPGA te programmeren en de zelf gecreëerde hardware te controleren met de processor. Deze cursus is gegeven als een labo met een gedeelte hoorcollege, dit verplicht studenten om aanwezig te zijn in de les. Dit labo heeft echter geen bijdrage tot de resultaten van dit vak (geen punten op). Jammer genoeg is er geen cursus ter beschikking voor de studenten (of slides) die de leerstof bevatten. Dit betekent dat niet aanwezig zijn wil zeggen dat je een stuk cruciale leerstof mist.

Gedurende het jaar heb ik echter alle lessen gevuld en werkte ik goed mee, dit appreccieerde Mr. [B.]. Gedurende deze lessen zijn er enkele belangrijke regels uitgezet die Mr. [B.] essentieel vond. Deze regels stonden nergens opgeschreven, maar zondigen tegen deze regels leidde tot een rechtstreekse uitbranding. Enkele van deze regels gingen rechtstreeks in tegen de industrie standaard. Dit noemde hij dan ook de LB ([L.B.]) way. Zo wou hij dat we de processor bestuurden door de registers aan te schrijven (meest basic controle mechanisme). Xilinx (producent van de software en FPGA) raadt dit echter af en raadt aan de door hen geschreven bibliotheken te gebruiken. Ook wil hij alle code in 1 bestand hebben en niet verdeeld over verschillende bestanden. Dit wordt echter uitdrukkelijk afgeraden in de industrie. Zelf doe ik een vrijwillige stage bij Altran, een groot ingenieursbedrijf gespecialiseerd in Hier is het een verplichting de code op te splitsen in zo klein mogelijke gedeeltes.

Gedurende de lessen had ik wel vaker discussies over dit soort “regels”, deze discussies waren vaak verhit. Andere professoren waren het vaak met mij eens, zo is bijvoorbeeld 0x00 identiek hetzelfde als 0. Mr. [B.] was hier niet mee akkoord hoewel dit gespecificeerd is in de standaard. Na deze discussies wees Mr. [B.] me er vaak op dat hij de input appreccieerde en dat hij dit soort regels invoerde om het andere studenten eenvoudiger te maken. Toen het examen ter sprake kwam, vermeldde hij

duidelijk dat hij 3 doelstellingen had:

- Laat een stappenmotor werken in BLDC mode
- Voeg een PID controller toe
- Maak een pc uitlezing

Van de goede studenten verwacht hij dat ze de 3de doelstelling halen, voor minder goede studenten is het voldoende de eerste doelstelling te halen. De in zijn ogen

goede studenten die slechts de eerste doelstelling halen zullen niet slagen omdat hij dit voor deze studenten onvoldoende vindt. Dit vind ik persoonlijk zeer oneerlijk, zeker omdat hij me ziet als een goede student. Dit had dan ook tot resultaat dat ik buisde voor mijn eindproject (eerste zit).

2 Mededeling van het herexamen

Dit schetst een beeld van hoe de cursus wordt gegeven. Wat betreft het herexamen was er veel onduidelijkheid. Ik en ook mijn medestudenten verwachtten dat we verder moesten werken aan het project van de eerste zit tot dit voldoende goed is. Hierover was een grote onduidelijkheid, daarom stuurde ik hem eerder al een mailtje voor meer informatie. Deze mail kan u in de bijlage terugvinden. Zoals u kan zien was er geen officiële informatie beschikbaar over hoe dit herexamen zou lopen. Dit maakte enige vorm van voorbereiding onmogelijk.

In mijn mail stel ik letterlijk de vraag of we gebruik mogen maken van internet. Ook wou ik graag een voorbeeldje krijgen om een beeld te krijgen van het herexamen. Ik kreeg hier echter geen antwoord op. Op het herexamen zelf kregen we echter plots te horen dat er in tegenstelling tot tijdens de uitwerking van het project geen internet ter beschikking zou zijn. Vermits alle documenten die we gebruikten op [elektronisch platform] stonden, zorgde dit voor behoorlijk wat paniek. We kregen 15 minuten de tijd om de documenten te downloaden die we nodig hadden. Natuurlijk is het zeer moeilijk om de juiste documenten terug te vinden en te downloaden op 15 minuten zonder er eentje te vergeten. Ook een voorbeeldje van hoe het herexamen er uitzag kreeg ik niet.

We wisten dus niet hoe het examen er uit zou zien. Tevens stond op het examenrooster dat het examen zou plaatsvinden van 13 tot 17u, in een mail liet Mr. [B.] ons echter weten dat het examen van 8u tot 18u liep. De middagpauze moesten we afzonderlijk nemen. Voor zover ik weet gaat dit ver over de maximale duur van een examen op de [verwerende partij].

3 Verloop herexamen

De opdracht van het examen kregen we niet op papier maar werd enkel op het bord geschreven. Dit betekent jammer genoeg dat ik de opdracht niet letterlijk kan laten zien en enkel kan omschrijven. We moesten een Random number generator bouwen van 7 bit die een waarde stuurde naar een pwm generator en die dit op een pin zette. Dit moest in hardware gebeuren. Het ander gedeelte van de opdracht was om de ADC te gebruiken om de gegenereerde waarde uit te lezen en een gemiddelde te nemen van 256 waardes en vervolgens de afwijking te printen naar het scherm. Er werd duidelijk vermeld dat we mochten werken hoe we maar wilden en dat we alles wat we wilden mochten kopiëren. Achteraf gezien vind ik het zeer jammer dat ik deze opdracht niet op papier heb. Indien we vragen hadden mochten we die stellen, hiervoor zouden echter wel punten afgetrokken worden. Hoeveel punten ons dit zou kosten was echter niet bekend.

Eenmaal 12 uur dook er echter een probleem op. Wanneer ik een nieuwe module maakte en deze opsloeg en vervolgens de module sloot en heropende was al mijn werk weg. Dit had als resultaat dat ik niet alleen niets meer toe kon voegen maar ook dat al mijn voorafgaande werk weg was. Ook al meldde het programma dat het bestand opgeslagen was, toch bleek dit niet het geval te zijn.

Ik mel[d]de dit probleem en Mr. [B.] bood enkele suggesties aan, ik ben 2 u bezig geweest (tot 14u) om te trachten deze problemen te repareren. Dit lukte echter om onverklaarbare redenen niet. Ik maakte gebruik van de laatste windows 10, Mr. [B.] vermoedde dat dit het probleem was. Hij maakte zeer duidelijk dat hij het een zeer slecht idee vond om de laatste versie van een besturingssysteem te gebruiken omdat hier volgens hem veel meer fouten in zaten. Als ingenieur vond hij dit onverantwoord en is dit de oorzaak van mijn problemen. Ik werkte al een tijdje met windows 10 en heb maar 1 pc ter beschikking.

Hij bood me aan om zijn pc te gebruiken. Jammer genoeg lukte het hier ook niet op. Ik werkte een uur om hier mijn project werkende te krijgen. Dit lukt jammer genoeg niet. Ook hier kon ik geen nieuwe bestanden meer maken. Mr. [B.] suggereerde dat er een fout was in de database van het programma zelf. Waarschijnlijk doordat ik windows 10 gebruikte en dat die fout meegekomen was naar zijn pc of doordat “ik iets mis deed”. Ik volgde echter dezelfde stappen als in de les. Het gevolg was dus dat ik om 15u niets meer had en dat het voor mij onmogelijk was om verder te werken binnen het huidige project. Dit was duidelijk niet mijn fout en Mr. [B.] kon geen oplossing bieden.

Samen hebben we vervolgens de alternatieven besproken. Ik stelde voor om de code te schrijven in een tekstdocument en deze af te geven. Mr. [B.] stond er echter op dat de code moest werken. We besloten dan maar de volgende dag het herexamen opnieuw af te leggen. Ik zou dezelfde opdracht krijgen. Ik had jammer genoeg enkele belangrijke afspraken die ik moest afzeggen om het herexamen te kunnen gaan maken. We spraken de volgende dag om 9u af in het labo op module 10.

4 Dag 2 herexamen

Die avond werkte ik nog tot 12u door om een nieuwe virtuele pc te maken met windows 7 op en vivado (het 15Gb grote programma waarin we moeten werken). Een virtuele pc is simpelweg een programma dat je toe laat windows te install[e]ren in een bestand. Het programma laat het lijken alsof je windows 7 hebt geïnstalleerd op je pc. Ik had een legale versie van windows 10 ter waarde van 70 euro, ik was niet bereid om deze installatie weg te gooien en ik had geen andere pc ter beschikking die dienst zou kunnen doen. Ook op [instelling] waren er geen pc's ter beschikking om op te werken. Jammer genoeg kon ik vanuit de virtuele machine de hardware niet programmeren, deze connectie was zeer onstabiel. Dit betekende dat ik alles moest kopiëren naar windows 10 alvorens ik kon builden en testen. Het grote nadeel is dat de bestanden 700mb groot zijn en dat enkele compilatie (nodig voor een test) een 15 minuten duurde. Ik verloor hierdoor veel tijd.

Om Mr. [B.] te laten zien dat ik zeker niets had overgenomen van andere studenten besloot ik het project fundamenteel anders aan te pakken (alles in 1 pakket in plaats van de gesuggereerde 2 pakketten). De volgende ochtend vertrok ik vroeg thuis om tegen 9u in [instelling] te zijn. Jammer genoeg was Mr. [B.] zelf pas om 12u aanwezig op [instelling]. In tegenstelling tot de andere studenten kon ik dus pas vragen stellen vanaf 12u.

Toen mijn hardware af was bleek ik weer problemen te krijgen met mijn bestanden. Ik had ditmaal echter wel toegang tot internet en vond een manier terug om het probleem te omzeilen. In plaats van de aangeraden standaardinstellingen te gebruiken en alle bestanden op te slaan in het project (hier stond Mr. [B.] op) sloeg ik de bestanden elders op en voegde ik vervolgens een copy toe.

Eenmaal mijn hardware volledig af was en functioneerde ging ik over naar het software gedeelte. We leerden een techniek (testbank) om te garanderen dat de hardware die we maakten correct werkte. Een testbank simuleert het gedrag van een echte schakeling. Indien de testbank correct werkt mag je er dan ook van uit gaan dat de werkelijke hardware correct zal werken. Dit was het geval.

Eenmaal ik begon met de software kwam ik al snel in de problemen omdat ik niet kon testen in de virtuele machine (de slechte connectie naar het bordje die ik eerder al besprak). Dit leidde tot behoorlijk wat tijdverlies en frustratie. Om sneller te kunnen werken voegde ik enkele bestanden toe die ik eerder al voorbereid had. Deze bestanden mocht ik zeker gebruiken, ik vroeg dit reeds op voorhand en ook bij de opdracht was dit duidelijk vermeld. Dit was voor mij een groot voordeel omdat ik zeker wist dat deze bestanden werkten in het voorgaand project (eerste zit).

Wanneer ik trachtte om mijn project uit te voeren, bleek er niet geprint te worden op het scherm. Ik wist dat de snelheid fout stond. Je hebt een 15-tal opties en ik wist niet meer zeker welke de standaard optie was. Ik ging dan ook van module 10 naar module 14 om te vragen of ik even een vraag mocht stellen aan Mr. [B.] hierover. Hij was echter bezig met een andere student dus ik moest een kwartiertje wachten.

Vervolgens kwam hij met me mee om even te kijken wat er mis was. Hij vroeg of ik even de printf functie wou vervangen door de xil_printf, deze was iets stabiever. Ik opende daarom snel een van de andere bestanden die ik toegevoegd had om hieruit de kopiëren en vervolgens te plakken naar mijn hoofdproject. Dit simpelweg om wat tijd te besparen en typfouten te vermijden.

Toen Mr. [B.] dit zag werd hij echter razend. Hij begon te roepen dat met zo'n grote hoeveelheid bestanden (een 6-tal, 3 header-implementatie paren) het onmogelijk was een werkend project te maken. Dat als ik zo werkte het nooit zou lukken. Dat ik alles altijd veel te moeilijk maakte, dat ik zo geen hulp moest verwachten. Meermaals probeerde ik te zeggen dat ik de bestanden enkel gebruikte om uit te kopiëren maar hier had hij geen oren naar. Hij heeft een kleine 5 minuten staan roepen en tieren en op tafel slaan om dan naar buiten te gaan. Andere studenten in het lokaal zeiden dat ze hem nog nooit zo boos gezien hadden. Gelukkig vond ik later dat ik de optie 115000 moest gebruiken ipv 9600 om naar het scherm te printen. Een simpele optie die het antwoord op mijn vraag bood.

Na dit voorval besloot ik om geen gebruik meer te maken van mijn voorgaande code. Ik wist dat deze code perfect werkte en dit stelde me in staat om in 30 minuten tijd het project volledig correct af te ronden. Dit was echter opgesplitst in

de 6 bestanden en dit was blijkbaar niet iets wat Mr. [B.] wou zien. Dit ging echter regelrecht in tegen zijn eerdere uitspraak dat je het probleem mocht aanpakken zoals je maar wou.

Dit zorgde echter voor een enorme vertraging. Waar ik eerst enkel moest kopiëren en plakken moest ik nu van 0 af aan opnieuw beginnen. Een half uurtje na de woedeuitbarsting kwam Mr. [B.] terug om zijn excuses aan te bieden. Hij vond dat hij zelf wat heftig had gereageerd. Hij wees me erop dat meerdere bestanden mocht maar dat ik veel beter vertrok vanuit 1 bestand en dat het ten strengste afraden was om meerdere bestanden te gebruiken. In mijn ogen betekende dit dus simpelweg dat meerdere bestanden zou betekenen dat ik zou buizen.

Eenmaal ik de code klaar had om het gemiddelde te maken en de ADC te testen kreeg ik wederom problemen met het uploaden naar het bordje. Alles van windows 7 naar windows 10 kopiëren lukte niet meer. Ik ben vervolgens een uur bezig geweest met mijn pc enkele malen opnieuw op te starten en de instellingen van de virtuele pc aan te passen om toch maar rechtstreeks te kunnen werken. Omstreeks 4u lukte dit dan ook.

Vervolgens ben ik nog een uur bezig geweest met een fout te zoeken. Ik wist dat mijn hardware volledig werkte, ook het gemiddelde nemen en het printen liep goed, enkel de meting zelf doen liep fout. Achteraf bleek dat ik in 1 van de 15 configurateregisters 1 bit vergeten was op 0 te zetten. Indien ik dit gedaan zou hebben zou het project hoogstwaarschijnlijk volledig correct gewerkt hebben. Om 5 u had ik de fout echter nog niet gevonden. Ik wist met zekerheid dat ik alles voor 95% af had zonder fouten en ik kon het hardware gedeeltelijk volledig werkend tonen. Ik was er dus redelijk zeker van dat ik zou slagen en dat het kleine foutje niet meer was dan dat.

Na een zeer korte nacht en ondertussen bijna 20 u examen op 2 dagen was ik het dan ook verschrikkelijk beu. Ik moest zeer veel moeite doen om me nog te concentreren en enige voortgang te boeken. Ik besloot dan ook om om 5u te tonen wat ik had en naar huis te gaan. Ook nu was Mr. [B.] bezig met een student. Het was pas om 18u dat hij tijd had om het project te komen bekijken. Hij is 2 minuten komen kijken naar het gegenereerde signaal en heeft verder niet gekeken naar de code. Ook werden er geen bijkomende vragen gesteld.

Tot slot moest ik het project opslaan op zijn harde schijf. Gezien het een virtuele pc was kon ik niet rechtstreeks verbinding maken met zijn harde schijf en moest ik dus eerst heel mijn project via een virtuele server omzetten naar windows 10. Zoals u zich kan voorstellen een heel gedoe wat enkele minuten tijd vroeg. Mr. [B.] maakte me toen dan ook duidelijk dat door virtueel te werken ik me veel problemen op de nek haalde en dat het zeer dom van me was om in zo een chaos te werken. Tevens wees hij er op dat hij het niet vond kunnen dat ik niet gewoon windows 7 gebruikte en een downgrade deed. Hij vroeg welke reden ik had om windows 10 te gebruiken.

Toen ik vertelde dat het een legale versie was en dat je enkel nu kon upgraden naar windows 10 zei hij dat de reden ervoor was omdat windows 10 zo slecht was en veel fouten had.

Dit is echter simpelweg de mening van Mr. [B.]. Persoonlijk geloof ik sterk dat windows 10 een goede vooruitgang is. Het is veiliger en heeft meer support. Het programma wat we gebruikten was bijvoorbeeld niet voorzien op bestandsnamen met een spatie in. Eventuele problemen hiermee lagen dus daar en niet bij windows.

Tevens vind ik dat de keuze van besturingssysteem aan mij is en niet aan een professor. Ik had op [instelling] geen pc waar het mogelijk op was om deze opdracht uit te voeren en ik heb maar 1 laptop tot mijn beschikking waar windows 10 al eerder op geïnstalleerd was.

Tot slot zou ik nog even willen melden dat ik mijn project moest kopiëren naar een harde schrijf van de prof en niet officieel moest inleveren. Het is dus niet mogelijk te verifiëren wat nu het project exact was dat ik inleverde.

5 Beoordelingscriteria

Zoals eerder al vermeld gelooft Mr. [B.] in een beoordeling volgens zijn inschatting van je kunnen. Wanneer ik dan ook op de ECTS fiche keek voor de beoordelingscriteria was dit wat ik terugvond:

[...]

Zoals u kan zien is er geen informatie beschikbaar op de ECTS fiches. Ook op [elektronisch platform] is er geen uitleg beschikbaar over de evaluatie. Ook mondeling was het enige wat we wisten over deze evaluatie dat er 3 doelstellingen waren. Voor het herexamen is niets bekend. Dit betekent dus simpelweg dat er geen objectieve criteria zijn waarop je beoordeeld wordt. Het is ook bekend dat Mr. [B.] gedurende het herexamen minder punten geeft omdat je het opnieuw moet doen. Dit vind ik volledig ontrecht.

Ik heb dan ook geen idee of je met een volledig werkend project ooit een 20 zou kunnen halen op dit herexamen. Het feit dat hij volledig subjectief punten geeft, vind ik persoonlijk zeer onrechtvaardig.

6 Vak doelstellingen

Volgens de ECTS fiche zijn dit de doelstellingen van het vak:

Competence :

1. learn how to split-up a design in hardware and in software modules (executed by the microprocessor.) (MK1)

Dit is perfect uitgevoerd binnen mijn herexamen.

2. learn how to use the complex CAD tools (MK1)

Dit kon ik zonder problemen, ik slaagde er zelfs in de fouten binnen de CAD tools te omzeilen.

3. learn how to interface with real physical sensors/actuators (MK2)

Ik slaagde er in om in mijn herexamen een actuator te bouwen zoals gevraagd (pwm en random noise generator) dit resultaat heb ik kunnen tonen en werd goedgekeurd.

4. acquire a test/debug methodology to deal with mixed hardware/software (MK1,MI1)

Dit heb ik gedaan met de testbank, ik heb elke component die ik maakte volledig getest zoals gezien binnen de les.

5. dealing with signals in different time domains (MI1, MI2)

Voor zover ik deze doelstelling begrijp is dit het implementeren van interrupts. Hierin slaagde ik binnen mijn herexamen
6. Design and implement a complete 100% functional system from scratch (MI2)
Zoals eerder al gezegd werkte het systeem niet 100% maar slechts 95%.

7 Conclusie

Gezien de mooie prestatie die ik neerzette ondanks een zeer lang examen, de enorme hoeveelheid problemen met het programma waarmee ik werkte, het ontbreken van hulp of kans tot voorbereiding en de woede van de professor zou ik graag een beter resultaat krijgen op dit vak.

Het is moeilijk af te leiden uit de criteria hoeveel mijn resultaat zou moeten zijn. Ik heb bijna alle criteria perfect vervuld, het ontbreken van evaluatiecriteria helpt natuurlijk ook niet. In de ICTS fiche kan u echter volgende info terugvinden:
An embedded system is based on programmable logic (VHDL) and programmable software (C language). The emphasis on the course however is not on those languages.

The course Programmable Logic is covering the VHDL, while the course Software Programming is dealing with the C language.

Here the emphasis is at the higher level.

Het VHDL gedeelte werkte ik perfect af. Ook C programmeren kan ik naar mijn mening zeer goed. Het higher level wat hier wordt bedoeld is het linken van de hardware en software. Dit is binnen mijn project vlekkeloos verlopen op een ordelijke manier zoals gezien in de les.

Het is duidelijk dat dit vak verder gaat op 2 andere vakken. Daarom zou ik ook graag mijn resultaten voor deze vakken mee willen geven:

Software Development 5 Stp 17/20

Programmable Logic 5 Stp 16/20

Programmable logic omvat VHDL en werd door Mr [B.] zelf gegeven.

Op het hoorcollege van c programmeren had ik zelfs een 18/20, het hoogste van mijn jaar voor zover ik weet.

Gebaseerd op de leerdoelstellingen die ik behaalde zou ik dan ook vragen dat mijn resultaat wordt herzien naar 17/20 in plaats van 9/20. Een zeer grote verandering maar ik hoop dat ik u in deze brief heb kunnen overtuigen dat ik dit vak zeer goed beheers maar dat de beoordeling en de manier van examen afnemen naar mijn oordeel niet echt reglementair gebeurde.

8 Samenvatting

De belangrijkste punten heb ik hier even uitgezet. Deze heb ik vergeleken met het examenreglement.

- De belangrijkste regels waarvan Mr. [B.] verwacht dat we ons houden staan nergens duidelijk opgeschreven.
- De beoordeling gebeurt op basis van de verwachtingen van Mr. [B.] (artikel 97)

- Er was geen omschrijving of uitleg over hoe het examen zou verlopen. Het uur werd slechts 4 dagen voor de start van het examen opgegeven (artikel 45)
- Het examen duurde 10u, in mijn geval zelfs 20u, dit is niet volgens de regels. (artikel 65)
- Er was geen opdracht op papier, ik heb geen opdracht waar nu naar gerefereerd kan worden.
- Het stellen van een vraag was ten koste van een arbitraire hoeveelheid punten.
- Het herexamen werd op de volgende dag verdergezet zonder overleg met de examenombuds (artikel 45)
- Ik kon de volgende dag pas vanaf 12u vragen stellen en dit zeer beperkt omdat geen begeleiding aanwezig was.
- Mr. [B.] werd zeer boos gedurende het examen toen ik een vraag stelde en liep kwaad het lokaal uit. (artikel 92)
- Er zijn geen beoordelingscriteria gesteld in de ECTS (artikel 62)
- Er is geen beschrijving van het herexamen in de ECTS fiche.”

Op 15 september 2015 heeft verzoeker een gesprek met de betrokken docent over het examenresultaat. Verzoeker geeft van dit verslag de volgende eigen weerslag:

“Zoals voorgesteld heb ik op 15 september omstreeks 15u in [instelling] een gesprek gehad met Mr. [B.] over mijn resultaten. Op dit gesprek waren enkel Mr. [B.] en ikzelf aanwezig.

Eerst en vooral vroeg ik om mijn examen in te kijken en hoe dit beoordeeld was. Hierbij liet hij me weten dat mijn hardware gedeelte een fout had en slordig was en dat ik geen software gedeelte had. Vervolgens gingen we samen door de code en vroeg hij mij op welke snelheid mijn design werkte. Ik legde uit dat dit op volle snelheid werkte en Mr. [B.] zei dat dit niet correct was. Na uitleg van het design was hij er echter mee akkoord dat de hardware wel volledig correct was (de code).

Tevens was er een blokschema, hierop zat één foutje. De uitgang genaamd ADC_trigger moest verbonden zijn met een ander blokje op de lijn ADC trigger. De uitgang erboven was er echter zeer dicht bij, per ongeluk sloot ik de connectie aan op deze ingang genaamd ADC_reset. Deze fout was later zeer moeilijk terug te vinden omdat dit voor het programma in orde was.

Vervolgens vroeg ik naar de software en waarom ik hier geen punten op had. Mr. [B.] legde uit dat in het project wat ik aangegeven had (een zip archive) er geen SDK (software development kit) aanwezig was. Dit vond ik zeer vreemd omdat ik deze gemaakt had en ik dacht samen met de rest overgezet heb. Vervolgens heb ik mijn laptop genomen om te kijken naar het bestand wat ik inleverde. Hier stond de SDK wel in op de juiste plaats. Ook de datum wanneer deze bestanden aangemaakt en laatst gewijzigd waren stemde overeen met het einde van het examen.

Mr. [B.] was het dan ook met me eens dat deze bestanden tijdens het examen gemaakt waren. Na het examen hebben we samen alles snel overlopen (2 minuten). Ik ben er zeker van dat ik deze bestanden toen ook heb laten zien. Mr. [B.] kon zich dit echter niet meer herinneren. Vervolgens heb ik de bestanden opnieuw op zijn harde schrijf gezet zodat hij ook het software gedeelte kon nakijken.

Mr. [B.] vertelde ook dat ik een ijverige student was en dat het hem geen plezier deed me te buizen. Hij vertelde dat hij geen bestanden of documenten meer aanvaardde na afgifte van het examen maar dat hij in dit geval een uitzondering wou maken. Dit wou hij eerst met [F.] bespreken maar hij liet uitschijnen dat dit wel in orde zou komen. Hij beloofde me die avond nog een mail te sturen met hun conclusie.

Vervolgens vroeg ik of het mogelijk was mijn score aan te passen gezien deze score slechts op de helft van het ingeleverde examen was. Hierop vertelde Mr. [B.] dat hij niet de mogelijkheid had om mijn resultaat nog aan te passen. (later wist de ombuds me te vertellen dat in het geval van materiële fouten er een periode van 60 dagen was voor aanpassingen). Hij stelde dan ook voor dat ik het vak opnieuw zou opnemen en dat ik eind volgend jaar een klein examen af zou leggen. De punten van dit examen zouden vervolgens gelden.

Hierop bemerkte ik dat ik verwachtten nog zeer weinig bij te leren door het vak opnieuw op te nemen, Mr. [B.] ging hiermee akkoord. Tevens vond ik deze oplossing niet goed omdat het vak opnieuw opnemen volgende nadelen had:

- Een negatief effect op mijn algemene score (momenteel grote onderscheiding)
- Studiepunten die ik kwijt ben
- Geen garanties dat ik volgende keer zal slagen

Hierop stelde ik dan ook voor dat we eventueel mijn punten in onderling overleg konden wijzigen bij de ombuds. Hierop reageerde hij verontwaardigd en vroeg hij of ik al stappen had ondernomen bij de ombudsinstelling. Ik legde uit dat ik verplicht was om voor de 17de een dossier in te dienen en dat ik dan ook een bewarend beroep had gedaan. Dit vond Mr. [B.] absoluut niet ok en hij zei dat ik niet moest beginnen daarmee te dreigen.

Ik heb vervolgens uitgelegd dat dit een bewarend beroep was dat automatisch teniet wordt gedaan indien we tot een akkoord zouden komen. Om dit te bewijzen liet ik hem de mail zien van de beroepsinstantie waarin dit duidelijk werd uitgelegd. Het feit dat deze mail echter van de vice-rector kwam en dat er een beroep was aangerekend in de database vond hij niet kunnen. Hij vroeg me dan ook op basis waarvan ik een beroep aangerekend had.

Gezien de situatie besloot ik enkel te zeggen dat mijn beroep was op basis van het feit dat mijn beoordeling niet duidelijk was. Hierop legde hij uit dat zijn beoordeling zeer duidelijk was. Elk gedeelte ging op 50% (software en hardware). Hij had geen software dus dit was een 0/10 en in de hardware zat 1 fout dus dit betekende een 9/10. Dit leverde dan ook een totaal resultaat op van 9/20.

Jammer genoeg is er geen schriftelijke evaluatie om op terug te vallen. Hij heeft me zijn evaluatiebestand laten zien, een tekst file. Hierin was waren enkel volgende regels terug te vinden:

Maarten 9/20:

slordig, geen SDK

Vermits hij nu de software gekregen had zou Mr. [B.] alles met [F.] bespreken en mij het resultaat doorgeven. Ik heb hem meerdere keren gezegd dat ik liever tot een onderling akkoord zou komen.

Bij het buitengaan vroeg ik of hij me zeker die avond nog iets wou laten weten. Hij bevestigde dit. Jammer genoeg had ik om 21u nog steeds geen mail. Hierop heb ik een korte mail verzonnen met daarin de vraag naar de resultaten van de beraadslaging. Ook hierop kreeg ik geen antwoord. De volgende dag heb ik om 16u opnieuw een mail verstuurd waarin ik vroeg of hij al een beslissing genomen had. Tevens vermeldde ik, dat moest ik geen antwoord krijgen voor 18u ik genoodzaakt zou zijn om mijn beroep opnieuw in te dienen. Op het moment van schrijven (16 sep. 15 20u00) heb ik nog steeds geen mail ontvangen. Graag zou ik dan ook doorgaan met mijn beroepsprocedure.

Gezien het verloop van het gesprek zou ik graag volgende elementen toevoegen aan mijn [verdediging]:

- Er is geen schriftelijk evaluatie van mijn examen
- Mijn examen werd slechts beoordeeld op 50% van het ingeleverde resultaat
- Mr. [B.] was akkoord dat het opnieuw volgen van het vak geen nut had
- Mr. [B.] liet duidelijk merken het resultaat aan te willen passen tot het moment dat de ombuds ter sprake kwam. Persoonlijk vind ik zijn reactie hierop ongepast.
- Mr. [B.] stuurde me geen mail met het resultaat van de besprekking, ook niet na 2 herinneringen.”

De interne beroepsinstantie hoort verzoeker op 22 september 2015, en laat vervolgens op 25 september 2015 weten dat de beslissing uiterlijk op 2 oktober zou worden genomen. Op die datum beslist de interne beroepscommissie tot het volgende:

“(…)

Tijdens dit gesprek en via uw e-mail vermeldde u dat u vooraf geen duidelijke informatie zou gekregen hebben over het project dat u voor uw herexamen diende uit te werken. U vermeldde dat het project tijdens de eerste examenperiode bestond uit een project dat tijdens het academiejaar moest worden uitgewerkt en enkel mondeling verdedigd moest worden tijdens de examenperiode. U verwachtte dat u aan ditzelfde project zou kunnen verder werken als opdracht voor het herexamen. U vermeldde ook dat het voor u niet duidelijk was of u tijdens het examen gebruik zou kunnen maken van het internet. U zei dat u prof. [B.] hierover een e-mail gestuurd had, maar hierop nooit reactie gekregen had. Bij de start van het examen bleek dat het gebruik van internet niet was toegestaan. Bij de start van het examen had u echter wel de kans gekregen om alle nodige

bestanden te downloaden. U vermeldde ook de informaticaproblemen die u tijdens dit examen ervaren had. U zei dat prof. [B.] gezegd had dat deze problemen veroorzaakt werden door het feit dat u gebruik maakte van Windows 10 als besturingssysteem. U verklaarde dat u vooraf niet op de hoogte was van het feit dat de gebruikte software niet compatibel zou zijn met Windows 10. Omwille van deze problemen kreeg u de toestemming om het project de volgende dag verder te zetten. Aangezien u hierbij gebruik maakte van een virtuele PC leverde ook dit echter niet het gewenste resultaat op. U vermeldde verder dat vóór het examen gezegd was dat prof. [B.] tijdens het examen beschikbaar zou zijn om u eventueel op weg te helpen. U stelde dat tijdens het tweede deel van het examen prof. [B.] pas vanaf 12 uur beschikbaar was. U verwees ook naar een mail die prof. [B.] u stuurde op 27 augustus en waarin werd aangekondigd dat het examen zou starten om 8 uur, en dat dit ten laatste om 18 uur moest beëindigd zijn. Omwille van het feit dat u ook op 2 september uw project verder had kunnen uitwerken, berekende u dat u in totaal gedurende 20 uur examen had afgelegd, hetgeen meer was dan de maximale duur van een examen die voorzien wordt in het onderwijs- en examenreglement. Tot slot verwees u ook naar discussie over de file die op het einde van het examen moest worden ingeleverd. Op basis van de feedback die u nadien van prof. [B.] kreeg, bleek dat de file die u op zijn harde schijf gekopieerd had geen oplossingen bevatte voor het software gedeelte van de opgave. U stelde dat u aan de hand van files op uw PC wel degelijk kon aantonen dat u dit software gedeelte had uitgewerkt. U had deze files voorgelegd aan prof. [B.], maar verklaarde hierop geen reactie meer van hem ontvangen te hebben.

Naar uw aanvoelen was het ook zo dat na dit feedbackmoment het onduidelijk bleef waarom dit resultaat (9/20) werd toegekend.

In opvolging van uw beroep heb ik bijkomende motivering opgevraagd bij de faculteit.

Prof. [B.] lichtte op de eerste plaats de examenopdracht toe die diende uitgewerkt te worden tijdens de derde examenperiode. De opdracht bestond uit het realiseren van een werkend (embedded system) project. Het project behelst een onderdeel elektronische hardware en een onderdeel software. Alle vereiste kennis en vaardigheden werden in de cursus aangereikt. Het project diende finaal te draaien op een elektronisch board (Xilinx ZYBO). Het project werd ontwikkeld op een PC en diende vervolgens via USB gedownload te worden op dit board. Bij de ontwikkeling werd gebruik gemaakt van CAD tools (Xilinx Vivado). Deze software wordt ondersteund door Windows 7 en Linux, maar echter niet door Windows 10. Dit wordt explicet vermeld door de software-ontwikkelaar en werd ook tijdens de lessen vermeld. Alle studenten hebben deze software gedurende het semester kunnen gebruiken in één van de hierboven vermelde omgevingen.

In antwoord op uw vraag werd u op 4 juli een eerste maal geïnformeerd over de opdracht die diende uitgewerkt te worden tijdens de derde examenperiode. In deze mail werd duidelijk vermeld dat de examenopdracht uit een nieuwe (beperkte) taak zou bestaan, en dat dit dus niet betekende dat de opdracht die werd uitgewerkt naar aanleiding van de junizittijd kon worden verder gezet. Begin augustus werd u bovendien een Zybo-board ter beschikking gesteld zodat u zich kon voorbereiden op deze opdracht. Aangezien u in de daaropvolgende weken

probeerde om dit board via Windows10 aan te sturen, geraakte het eerste exemplaar dat werd uitgeleend, defect. U kreeg nadien een ander[] exemplaar ter beschikking. Op basis hiervan kon u reeds vaststellen dat de eerdere aankondigingen dat dit type board incompatibel was met Windows 10, correct [waren]. Op deze manier kon u verwachten dat indien u toch besloot om Windows 10 tijdens het examen te gebruiken, dit mogelijks problemen kon opleveren.

Het uitwerken van het project diende te gebeuren op een vast examenmoment tijdens de normale examenperiode (1 september). Dit betekent echter niet dat het uitwerken van dit project als een klassiek examen diende beschouwd te worden. Het uitwerken diende te gebeuren in een lokaal van de [verwerende partij] campus [...]. Studenten konden echter te allen tijde het lokaal verlaten om b.v. naar de cafetaria te gaan of om 's middags een broodje te halen. Via de mail van prof. [B.] van 27 augustus werd gemeld dat het evaluatiemoment zou starten op 1 september om 8 uur 's morgens en dat omwille van het sluiten van de gebouwen het project ten laatste om 18 uur diende afgewerkt te zijn. De opdracht die diende uitgewerkt te worden, was echter een opdracht die binnen de normale tijdsspanne van 4 uur die voorzien wordt voor een examen, kon uitgewerkt worden. Meerdere van uw medestudenten zijn erin geslaagd om dit effectief te doen.

Op het einde van het examenmoment werd vastgesteld dat omwille van het feit dat u tegen alle instructies in toch gebruik maakte van een PC met Windows 10 als besturingssysteem, u er niet in geslaagd was om het project tot een goed einde te brengen. U werd de kans geboden om de volgende dag alsnog te proberen dit project te voltooien via een PC met een bestandssysteem dat ondersteund werd door de software.

Ook op het einde van 2 september werd vastgesteld dat u het project niet tot een goed einde had kunnen brengen. Omwille van fundamentele fouten kon het door u uitgewerkte project niet gedownload worden. U werd gevraagd om alle uitgewerkte bestanden in te pakken in een gecomprimeerd bestand en dit bestand vervolgens te kopiëren op de harde schijf van de docent. Het door u ingeleverde project vertoonde hardware-matig fundamentele fouten, o.m. omwille van het feit dat de trigger ingang van de A/D verbonden werd met de reset ingang van de processor. Het door u ingeleverde ZIP-bestand bevat ook geen enkele oplossing voor het softwaregedeelte van de opdracht.

Tijdens het feedbackgesprek dat u had met prof. [B.] moet u zelf het ontbreken van dit softwaregedeelte in de file die u gekopieerd had op de harde schijf van prof. [B.] vaststellen. U heeft nadien inderdaad via files die op uw PC stonden proberen aan te tonen dat u tijdens het examen aan dit softwaregedeelte had gewerkt. Het kan echter niet de bedoeling zijn dat u na het examen nog bijkomende elementen kan aanleveren die niet werden afgeleverd op het examen zelf. Indien het zo is dat deze softwareoplossingen niet werden doorgestuurd, kan dit alleen betekenen dat uzelf deze files niet heeft toegevoegd aan het gecomprimeerde bestand dat uzelf heeft gekopieerd.

Ik stel vast dat deze toelichting van prof. [B.] in voldoende mate uw opmerkingen met betrekking tot het examenverloop weerleggen. U werd duidelijk geïnformeerd over [de] examenopdracht en meer concreet over het feit dat deze opdracht tijdens

de derde examenperiode bestond uit het uitwerken van een nieuw project. Niettegenstaande het feit dat u de mogelijkheid had om uw projectwerk over een langere tijdsduur te spreiden kon het examen binnen de normaal voorziene tijdsduur van +/- 4 uur worden afgewerkt. De fundamentele tekorten die werden vastgesteld motiveren voldoende dat u niet geslaagd was voor dit opleidingsonderdeel. Aangezien de toegekende score hierbij het kleinst mogelijke tekort is, kan hierbij alvast geen verdere discussie meer bestaan over het examencijfer.

Dit examencijfer werd correct vastgesteld en wordt dan ook niet meer gewijzigd.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

Ambtshalve wijst de Raad erop dat wanneer de interne beroepsinstantie volheid van bevoegdheid heeft, haar beslissing in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing en deze laatste daardoor uit het rechtsverkeer verdwijnt en bijgevolg niet meer op ontvankelijke wijze het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad. Dit zou er, toegepast op dit beroep, dan toe leiden dat het beroep slechts ontvankelijk is ten aanzien van de tweede bestreden beslissing.

In dit geval bepaalt artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij dat de interne beroepsprocedure leidt tot hetzij de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van onontvankelijkheid of ongegrondheid, hetzij een nieuwe beslissing door de beroepsinstantie. Bijgevolg is de eerste bestreden beslissing gesubstitueerd door de tweede, en kan enkel deze laatste het voorwerp van een beroep bij de Raad uitmaken.

Het beroep is enkel ontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

Eveneens *ambtshalve* wijst de Raad erop dat in de mate dat het beroep er tevens toe strekt om credits voor het opleidingsonderdeel terug te krijgen, deze vordering buiten de bevoegdheid van de Raad valt. Enkel wanneer verzoeker zich in de omstandigheden zou

bevinden zoals bedoeld in artikel II.204, §3 van de Codex Hoger Onderwijs, wat *in casu* niet het geval is, kan de Raad daarover uitspraak doen.

Met betrekking tot het leerkrediet is het beroep onontvankelijk.

V. De middelen

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op de formele motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker werpt op dat de bestreden beslissing niet afdoende is gemotiveerd en niet ingaat op alle bezwaren van het beroep. Hij verwijst hierbij naar zijn opmerkingen met betrekking tot het feit dat de betrokken docent kwaad het lokaal is uitgelopen.

In haar *antwoordnota* repliceert verwerende partij dat het juist is dat verzoeker tijdens de interne beroepsprocedure ook had vermeld dat er op 2 september 2015 een conflict zou zijn ontstaan met de betrokken docent over de manier waarop het project moest worden uitgewerkt. Aangezien verzoeker zelf had aangegeven dat de docent zijn excuses had aangeboden en had verduidelijkt dat zijn opmerkingen dienden te worden begrepen als een ontrading van de methode die door de student werd gebruikt, is ervan uitgegaan dat er geen impact is geweest op de objectiviteit van de beoordeling door de docent.

In zijn *wederantwoordnota* komt verzoeker op de motiveringsplicht niet meer terug.

Beoordeling

Als orgaan van actief bestuur is de interne beroepsinstantie er niet toe gehouden te antwoorden op alle middelen die door de student worden opgeworpen opdat haar beslissing zou beantwoorden aan de formele-motiveringsplicht. Het volstaat dat de beroepsinstantie afdoende duidelijk maakt waarom zij tot een bepaald oordeel is gekomen. Bij die motivering moeten wel de grieven van de student worden betrokken die een wezenlijke invloed op de beoordeling kunnen hebben.

In casu stelt verzoeker in zeer algemene termen dat niet al zijn argumenten werden beantwoord. In dat opzicht is het middel te vaag en derhalve niet ontvankelijk.

De opmerking dat de betrokken docent op het examen zijn *sangfroid* zou hebben verloren wordt in de bestreden beslissing niet beantwoord. Daargelaten dat verzoeker niet uiteenzet waarom dit een cruciaal element is in de beoordeling van zijn beroep, moet de Raad vaststellen dat de repliek die verwerende partij in haar antwoordnota ter zake heeft gegeven, door verzoeker niet concreet wordt bekritiseerd.

Ook in dat opzicht overtuigt het middel niet.

Tweede middel

Verzoeker steunt een tweede middel op een schending van de materiële motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

In dit middel stelt verzoeker dat de bestreden beslissing eenzijdig steunt op de informatie die de betrokken docent in het raam van de interne beroepsprocedure heeft gegeven.

Drie elementen worden door verzoeker aangehaald.

Ten eerste voert verzoeker aan een foto te hebben genomen van de meetapparatuur op 2 september om 16u37, en dat daaruit blijkt dat hij in staat was de hardware te downloaden en succesvol af te werken.

Tweedens zegt verzoeker over getuigenverklaringen te beschikken die aantonen dat niemand het lokaal vrij mocht verlaten en dat geen van de studenten erin is geslaagd om het examen binnen een tijdspanne van vier uur af te werken.

Ten derde ligt er volgens verzoeker een bestand voor, daterend van 2 september omstreeks 17u41, dat aantoont dat het softwaregedeelte wel degelijk werd ingeleverd. Toen de docent verklaarde dit niet te hebben ontvangen, heeft verzoeker dit (volgens verzoeker originele

bestand) opnieuw overgemaakt, zonder dat hij de kans kon hebben gehad de software nog opnieuw te maken.

In de *antwoordnota* wijst verwerende partij er vooreerst op dat de foto een nieuw stuk is dat verzoeker in de interne beroepsprocedure niet heeft voorgelegd, terwijl er geen redenen zijn waarom dat niet mogelijk was. Bovendien, zo stelt verwerende partij, blijkt uit niets dat de foto werd genomen om 17u41. Integendeel staat onderaan het scherm het tijdstip van 22u34 vermeld, zodat niet is aangetoond dat de foto tijdens het examen werd genomen. Ondergeschikt biedt de foto ook geen bewijs dat het totale project in orde was.

Wat het verloop van het examen betreft, weerlegt verwerende partij verzoekers stelling: de studenten mochten wel degelijk vrij het lokaal verlaten, zij het dat dit slechts voor één student tegelijk werd toegelaten. Dit blijkt ook duidelijk uit de verklaringen die verzoeker voorlegt. Ook verzoeker heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

De e-mail die de docent voorafgaand aan het examen op 4 juli 2015 had verzonden, vermeldt dat het examen een beperkte opdracht zou zijn die in enkele uren kon worden opgelost. Het absolute einduur van 18u00 hield verband met het sluiten van de lokalen; hieruit kan geenszins worden afgeleid dat het examen 10 uur zou duren.

Verwerende partij wijst ook op de bijkomende kans die verzoeker werd geboden om daags nadien, op 2 september 2015, het project verder af te werken, nadat was gebleken dat hij op het einde van de examentijd op 1 september 2015 geen werkend project kon voorleggen.

Met betrekking tot het door verzoeker vermelde bestand, merkt verwerende partij op dat verzoeker in het intern beroep zelf heeft aangegeven dat alle uitgewerkte bestanden door hemzelf werden omgezet in een gecomprimeerd bestand en vervolgens gekopieerd op de harde schijf van de computer van de docent. Het bestand dat aldus door verzoeker werd geüpload bevat geen subdirectory ‘adc_tester.dsk’, die normaal het softwaregedeelte van het project bevat. Tijdens het feedbackgesprek dat verzoeker met de docent had, moest verzoeker zelf het ontbreken van deze subdirectory in het na het examen afgeleverde bestand vaststellen. Verwerende partij bevestigt dat verzoeker nadien een ander bestand doorstuurde, waarvan hij beweerde dat dit wel de softwareoplossing bevatte. Na afsluiten van het examen kunnen evenwel geen bijkomende elementen meer worden aanvaard.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat de bestanden op het einde van het examen werden overgezet op de computer van de docent, en dat men mag verwachten dat deze laatste bij die gelegenheid reeds zou nagaan of het volledige examen was ontvangen. Zulks niet doen is volgens verzoeker een grote nalatigheid. Hieraan koppelt verzoeker de veronderstelling dat zijn examen volledig was, inclusief de softwareoplossing. Hij wijst er ook op dat geen gebruik werd gemaakt van een van de reguliere inlevermethodes.

Verzoeker bevestigt verder dat de studenten één per één het examenlokaal mochten verlaten, maar dat dit ook noodzakelijk was aangezien de duur van het examen noopte tot een eetpauze. Dat het examen niet op vier uur kon worden afgewerkt, blijkt volgens verzoeker wel degelijk uit de getuigenverklaringen die hij voorlegt. Verzoeker gaat ook in op de examenvorm zoals vermeld in de ECTS-fiche.

Wat de software betreft, erkent verzoeker dat in de loop van het academiejaar meermaals werd meegedeeld dat enkel Windows 7 kon worden gebruikt, en dat het examen niet in een Windows 10-omgeving kon worden gemaakt. Hij stelt evenwel dat het besturingssysteem nooit aan de basis kan liggen van een hardware defect. Bovendien mocht hij enkel zijn eigen computer gebruiken op het examen, en was hij tijdens de vakantieperiode verplicht om daarop een update naar Windows 10 uit te voeren.

Met betrekking tot de foto stelt verzoeker dat deze enkel binnen de instelling genomen kan zijn, dat hij de datum van 2 september 2015 bevat en dat de foto niet na 18u00 kan zijn gemaakt omdat de lokalen dan gesloten zijn. Verzoeker stelt niet in het bezit te zijn van een dergelijk duur toestel (oscilloscoop). Het is, nog steeds volgens verzoeker, niet aannemelijk dat de software die nadien aan de docent werd overhandigd, later zou zijn aangemaakt, aangezien het onmogelijk is de datum van de honderden bestanden te veranderen.

Verzoeker komt ook terug op het incident met de docent, waarbij deze laatste kwaad zou zijn geworden omdat de software in verschillende bestanden werd opgedeeld. Dit is niet alleen gebruikelijk in de industrie, het toont volgens verzoeker ook aan dat er wel degelijk software aanwezig was. Dat er bij het inleveren *c.q.* kopiëren van de software iets is misgelopen, kan ook andere oorzaken hebben dat een fout in hoofde van verzoeker.

Er is vervolgens onregelmatig gehandeld doordat de docent, volgens verzoeker, geweigerd heeft schriftelijke feedback te geven. Verzoeker kon wegens andere verplichtingen niet op het algemene besprekingsmoment aanwezig zijn; dat de punten achteraf niet meer konden worden aangepast, noemt verzoeker een leugen.

Ten slotte wijst verzoeker op de resultaten die hij voor andere opleidingsonderdelen heeft behaald, waaruit moet blijken dat hij een goede student is en dat hij over de competenties beschikt om voor het betrokken opleidingsonderdeel te slagen. Dat hij niet één punt haalde voor software, is volgens verzoeker zeer onwaarschijnlijk.

Beoordeling

De Raad wijst er vooreerst op dat, behoudens omstandigheden die hier niet aan de orde zijn, een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen middelen kan doen gelden die niet in de interne beroepsprocedure werden opgeworpen, en dat *a fortiori* in de wederantwoordnota geen nieuwe middelen kunnen worden ontwikkeld.

Wat verzoeker in zijn wederantwoordnota uiteenzet omtrent de examenvorm en de ECTS-fiche is niet opgeworpen in zijn verzoekschrift, en derhalve niet ontvankelijk.

Hetzelfde geldt voor wat verzoeker pas in de wederantwoordnota voor het eerst uiteenzet met betrekking tot het besturingssysteem en de omstandigheden met betrekking tot de update naar Windows 10 op de eigen computer van verzoeker: ook hieromtrent bevat het verzoekschrift geen enkel middel.

Ook inzake de wijze van feedback en de mogelijkheden tot het aanpassen van het examencijfer, speurt de Raad vruchtelos naar enig aanknopingspunt in het verzoekschrift.

Ten slotte merkt de Raad op, daargelaten de vaste rechtspraak dat uit resultaten voor bepaalde opleidingsonderdelen geen presmissen volgen met betrekking tot de prestaties die voor een ander opleidingsonderdeel (kunnen) worden geleverd, dat ook de verwijzing naar de voor andere opleidingsonderdelen behaalde examencijfers een geheel nieuw argument is, dat niet in het verzoekschrift is opgeworpen.

Wat de foto betreft, dient verwerende partij te worden bijgevallen dat dit een stuk is dat, zonder dat daarvoor een aannemelijke reden wordt aangevoerd, door verzoeker in het interne beroepsprocedure niet werd neergelegd.

Eerder reeds heeft de Raad overwogen dat op de verzoekende partij een inspanningsplicht rust om tijdig, en dus tijdens het intern beroep, de nodige stukken voor te brengen. Een interne beroepsinstantie kan immers maar rekening houden met de haar bekende stukken en feiten. Indien een verzoekende partij zulks heeft nagelaten en de beroepsinstantie er dus geen rekening mee hield *c.q.* kon houden, maakt dat de voor de Raad bestreden beslissing niet (kennelijk) onredelijk (RvStvb. 29 november 2012, nr. 2012/280; RvStvb. 6 december 2012, nr. 2012/297) of onregelmatig.

Omtrent het verloop en de duurtijd van het examen, doet verzoeker gelden dat geen enkele student erin slaagde om het examen in de tijdspanne tussen 8u00 en 12u00 af te werken, zodat het examen meer dan vier uur in beslag nam, wat in strijd zou zijn met de regels van verwerende partij.

De repliek van verwerende partij, dat het een opdracht betrof die binnen een tijdspanne van vier uur kon worden uitgewerkt (daargelaten of bepaalde studenten daar inderdaad in zijn geslaagd), kan niet overtuigen. In de e-mail van de betrokken docent van 27 augustus 2015 wordt immers uitdrukkelijk gesteld dat de oorspronkelijk voorziene examenduur (13u00 tot 18u00) mogelijk te kort is, reden waarom het examen om 8u00 zou aanvangen. Uit de mededeling dat alle studenten om 8u00 ook aanwezig moesten zijn, kan de Raad niet opmaken of dit eveneens verband houdt met de vermoedelijke gemiddelde tijd nodig voor het oplossen van het examen, dan wel met andere factoren zoals het overhandigen van de opdrachten.

De docent is er derhalve vanuit gegaan dat zelfs een tijdsduur van vijf uur mogelijk niet zou volstaan om het examen af te werken. Met recht stelt verzoeker dan ook dat de verklaringen van de docent ter zake niet kunnen worden gevolgd.

Artikel 65 *in fine* van het examenreglement van verwerende partij luidt als volgt:

“Een examen dat bestaat uit een beoordeling op één bepaald moment mag maximaal een halve dag (ca. 4 uur) in beslag nemen.”

Verwerende partij toont niet aan dat er facultaire afwijkingen op deze regel gelden, noch dat het betrokken examen niet onder de toepassing van voormeld artikel zou vallen.

De vaststelling dringt zich op dat het examen in de tweede zittijd initieel door de docent reeds langer werd ingepland dan toegestaan (van 13u00 tot 18u00, dus vijf uur), en dat zelfs dit tijdsbestek door de docent als ontoereikend werd beschouwd.

De organisatie van het examen, waarvoor de studenten dus meer dan de helft van de uiteindelijk beschikbare tijd van 10 uur geacht werden nodig te hebben (8u00 tot 18u00), verliep bijgevolg in strijd met de bepalingen van artikel 65 *in fine* van het examenreglement.

Ter zitting werpt verwerende partij op dat het examen in de tweede zittijd niet kan worden beschouwd als een traditioneel examen, maar als een project ter vervanging van het project dat de studenten in de eerste zittijd moesten indienen.

Op basis van de bepalingen van de ECTS-fiche en het OER ziet de Raad evenwel geen rechtsgrond om het examen van de tweede zittijd uit te sluiten van de toepassing van artikel 65 *in fine* van het OER, zoals hiervoor geciteerd.

Het middel is in dat opzicht gegrond.

Wat de softwareoplossing betreft, is de Raad van oordeel dat de overwegingen van de bestreden beslissing niet kennelijk onjuist of kennelijk onredelijk zijn.

Verzoeker heeft zelf de resultaten van zijn proefwerk kunnen uploaden naar de computer van de docent. Het viel daarbij, in tegenstelling tot wat verzoeker aanvoert, niet aan de docent maar aan verzoeker zelf toe om na te gaan of alle bestanden daarbij daadwerkelijk waren gekopieerd.

In de bestreden beslissing – die ter zake niet door verzoeker wordt tegengesproken – is uiteengezet dat verzoeker niet op het voorziene feedbackmoment (één dag na de deliberatiedatum, zijnde 10 september 2015) aanwezig was en dat voor verzoeker een nieuwe

afspraak werd gemaakt een week later. Het is pas op dat ogenblik dat verzoeker vaststelde dat het bestand dat de docent had ontvangen geen softwaregedeelte bevatte.

Het is niet onredelijk te stellen dat twee weken na de datum van het examen, geen nieuwe of andere stukken meer kunnen worden aanvaard die zouden moeten aantonen wat verzoeker op de datum van het examen reeds had geproduceerd.

Het tweede middel is in de aangegeven mate gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 2 oktober 2015.

2. Het bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoeker een nieuwe beslissing, en doet zulks uiterlijk op 8 december 2015.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 1 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jan Geens bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Melissa Tijs secretaris

De secretaris

Melissa Tijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.658 van 1 december 2015 in de zaak 2015/506

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 7 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 10 september 2015 en van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 2 oktober 2015 waarbij het intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED], die verschijnt voor verzoeker, en [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding master in de Farmaceutische zorg.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Apotheekstage’ behaalt verzoeker een examencijfer van 9/20.

Hiertegen stelt verzoeker een ‘bewarend intern beroep’ in, gesteund op de volgende argumenten:

“Het opleidingsonderdeel ‘apotheekstage’ omvat een onderdeel stage in een officina (6 maanden), verschillende opdrachten en een mondeling examen waarbij de student 5 ‘praktijkgebaseerde’ casussen moet behandelen door 5 verschillende examinatoren afgenoem.

Dit laatste examen, op deze manier, werd pas dit jaar ingevoerd aan de [verwerende partij].

Voor dit opleidingsonderdeel zijn er geen cursussen en geen lessen.

Vooraf waren er ook geen duidelijke richtlijnen of afspraken hoe het examen praktisch ging verlopen.

De praktijkomgeving wordt als het ware nagebootst.

Het examen is mondeling, met minimale voorbereiding voor 2 voorschriften van de 5 casussen, zonder opname van beeld of klank.

In juni was ik voor geslaagd voor alle opleidingsonderdelen van de tweede master farmaceutische zorg. Voor het vak ‘apotheekstage’ kreeg ik een onvoldoende (9/20) voor het opleidingsonderdeel, ondanks het feit dat ik op mijn stage in de officina zelf en alle andere opdrachten geslaagd was.

Er werd voorgesteld om een extra stage te doen tijdens de vakantie.

Ik heb dan een tweede stageplaats gezocht en mij verder verdiept in mijn geneesmiddelenkennis en het goed begeleiden van patiënten.

Op het herexamen op 20 augustus heb ik op een wetenschappelijke en competente manier advies gegeven bij de verschillende casussen. Naar mijn mening waren de kennis en de empathie aanwezig.

Nochtans was het resultaat weer 9/20, ook al was ik nu geslaagd op 3 van de 5 casussen en kreeg ik te horen dat ik fel verbeterd was.

Ik probeer nu contact op te nemen met de verschillende examinatoren om zodoende meer inlichtingen en transparantie te verkrijgen in het toekennen van de punten.

Dit is niet altijd mogelijk geweest in de eerste zittijd.

Er is ook nooit contact opgenomen met de 2 betrokken stagemeesters.

De beoordeling is naar mijn mening niet altijd objectief verlopen en persoonlijk kan ik dit resultaat niet accepteren omdat het zoveel afwijkt van mijn gevoelens en verwachtingen en er nog zoveel onduidelijkheden zijn.”

Op 12 september 2015 zendt de instelling bevestiging van de ontvangst van het bewarend beroep.

Op 17 september 2015 dient verzoeker een aanvullend verzoekschrift in. Hij stelt daarin vooreerst dat de rechtmatige verwachtingen omtrent het beoordelingskader zijn geschonden en dat het beginsel *patere legem* niet werd nageleefd doordat een student bij zijn inzagerecht geen kennis kon nemen van de cijfermatige quoteringen op de vijf casussen, het rekenkundig gemiddelde van die quoteringen en de checklist die werd gehanteerd bij de toetsing van zijn bespreking/antwoorden op de casussen. De feedback na het examen onder de vorm van aandachtspunten zou zeer subjectief zijn en moeilijk objectiverbaar; bovendien wordt geen

weging of rangschikking naar relevantie van de aandachtspunten gegeven. Verzoeker meent dat dit het onmogelijk maakt om de score voor ‘casuïstiek’ te toetsen.

Verzoeker gaat verder in detail in op het feitelijk verloop van de examens ‘casuïstiek’, zowel in de eerste als in de tweede examenzittijd, en op de correspondentie met de examinatoren na de tweede zittijd.

De examenbeslissing van 10 september 2015 is volgens verzoeker fundamenteel aangetast door een aantal substantiële en inhoudelijke tekorten. Hij verwijst ter zake naar een miskenning van het inzagerecht, en naar een gebrek aan afdoende en controleerbare motivering van de negatieve beoordeling. Verzoeker bekritiseert ook dat er een gebrek aan schriftelijke of auditieve afroetsmogelijkheid is. Ten slotte meent verzoeker dat er sprake is van een beoordeling op louter subjectieve gronden, wat een schending van de ECTS-fiche uitmaakt.

Nadat verzoeker samen met zijn raadsman wordt gehoord op 24 september 2015, neemt de interne beroepsinstantie op 2 oktober 2015 de volgende beslissing:

“De eindscore voor dit opleidingsonderdeel werd bepaald op basis van meerdere aspecten. Tijdens dit gesprek en via uw schriftelijke motivatiebrief verduidelijkte u dat uw beroep specifiek gericht was tegen de beoordeling van het examen ‘Casuïstiek’. Naar uw aanvoelen was er bij de beoordeling van dit examen sprake van een vooringenomenheid ten aanzien van uw persoon. U had reeds uitgebreide feedback over dit examenverloop en –resultaat gekregen, zowel via de decaan, via prof. [L.], via prof. [A.] en via prof. [F.]. Niettegenstaande deze feedback, had u, naar uw aanvoelen, nog steeds geen duidelijk inzicht gekregen in de redenen van uw tekort. U vermeldde dat bij de eerste feedback prof. [L.] u gezegd had dat u geslaagd was voor 3 van de 5 casussen. Tijdens de latere gesprekken met andere professoren bleek echter dat u slechts voor 2 casussen geslaagd was. U vermeldde dat voor dit opleidingsonderdeel een beoordelingsregel bestond die bepaalde dat een student die niet geslaagd was voor 3 casussen niet kon slagen voor het examen ‘Casuïstiek’ en evenmin voor het opleidingsonderdeel als geheel. U vermoedde dan ook dat naderhand de beoordeling van de casussen was aangepast en zag hierin een bewuste strategie van de faculteit om te vermijden dat de deelpunten voor de verschillende casussen zouden moeten worden vrijgegeven. U zei dat u vermoedde dat alle beoordelingen door prof. [F.] waren opgesteld. Volgens uw informatie was het ook zo dat prof. [L.] tijdens het eerste feedbackgesprek zou hebben toegegeven dat hij bepaalde handelingen die in bepaalde casussen geleid hadden tot een onvoldoende resultaat, anders en meer in uw voordeel zou hebben beoordeeld. U verwees ook naar een SMS die u op 23/8 gekregen had van één van uw medestudenten en waarin gemeld werd dat ‘de

beoordelingscommissie blijkbaar weinig tijd nodig had om te bepalen wie er niet geslaagd was' Aangezien achteraf bleek dat u de enige student was die niet geslaagd was voor dit examen tijdens de derde examenperiode, was het voor u duidelijk dat deze SMS specifiek betrekking had op uw situatie. U verklaarde niet op de hoogte te zijn van de manier waarop uw medestudent deze informatie verkregen had en dat u deze medestudent achteraf ook niet meer gecontacteerd [had]. U verwees ook naar het feit dat een ex-medewerkster van de apotheek van uw ouders deel had uitgemaakt van het beoordelingsteam. Omwille van personeelsdiscussies die zich eerder hadden voorgedaan, vermoedde u een vooringenomenheid bij deze persoon. De feedback die u tot hiertoe gekregen had beperkte zich volgens u tot algemene feedback. U verklaarde geen gedetailleerde feedback per casus gekregen te hebben. U zag hierin een tegenstelling met de informatie die u bij het begin van het academiejaar gekregen had en waarin gezegd werd dat de beoordeling aan de hand van een aantal gestandaardiseerde checklists zou gebeuren. U verwees ook naar het feit dat u in de junizittijd hetzelfde resultaat (9/20) behaalde. Volgens u was dit in tegenstelling met de inhoudelijke commentaren die u gekregen had en waarbij gezegd werd dat er in vergelijking met deze eerdere examens sprake was van een duidelijke verbetering. U vroeg zich dan ook af, waarom deze verbetering niet geleid had tot een verhoging van uw examencijfer. U verwees ook naar de tijdsdruk die werd opgelegd bij het doorlopen van deze casussen. Naar uw aanvoelen zou u, indien u meer tijd had gehad, ook beter gepresteerd hebben. Tot slot zei u ook dat u had vastgesteld dat de apothekers niet-professoren die aan de beoordeling van de diverse casussen hadden deelgenomen een 'verbod' gekregen hadden om toelichting te geven over uw examenresultaat.

Tot slot vermeldde u ook dat de reacties die in een aantal casussen van u verwacht werden, afwijken van de gangbare praktijk in de apotheek van uw ouders en bekenden. U stelde ook dat het examen casuïstiek naar uw aanvoelen een onevenredig gewicht kreeg in de eindbeoordeling van het opleidingsonderdeel. Zoals ook reeds aangegeven tijdens ons gesprek betreft deze beroepsprocedure enkel de vraag in welke mate de beoordeling op een objectieve manier tot stand kwam. Het examen wordt hierbij beoordeeld op basis van de materie zoals die ook aan bod kwam tijdens de opleiding en op basis van de beoordelingsregels die vooraf werden opgesteld. Deze laatste opmerkingen maken dan ook geen deel uit van deze beroepsprocedure.

In opvolging van uw beroep heb ik bijkomende motivering opgevraagd bij uw faculteit.

Prof. [L.] en prof. [F.] verwezen in eerste instantie naar het opzet en het concrete verloop van dit examen. Via het examen 'Casuïstiek' worden de competenties van de stagiair getoetst aan de hand van een casusgebaseerde praktijktoets. Concreet betekent dit dat de student tijdens dit examen geconfronteerd wordt met 5 casussen, gebaseerd op de klinische praktijk van een apotheek. Bij twee van deze opdrachten is de taak vooraf door de student gekend; bij de 3 andere casussen is dit niet het geval. Voor elke casus krijgen de studenten gedurende 2' een beschrijving van de situatie, waarna ze gedurende 8' in een gesimuleerde omgeving moeten handelen als een toekomstig apotheker. De tijdslimiet die hierbij wordt opgelegd is een essentieel deel van de opdracht en is bedoeld om

zoveel mogelijk de reële context van het werken in een officina te benaderen. Indien een student tijdens het gesprek ervaart dat deze tijd te beperkt is, kan hij met de simulatiepatiënt afspraken maken voor een vervolgesprek. De tijdsdruk dwingt de student wel tot het stellen van prioriteiten. Bij elke casus zijn minstens twee personen aanwezig. Eén persoon staat in voor de interactie met de student (doorgaans vanuit een patiëntenrol) en de andere persoon (ZAP-lid of onderwijsmedewerker faculteit Farmaceutische wetenschappen) beoordeelt de casus aan de hand van een beoordelingsformulier. Aan de hand van een aantal criteria, die specifiek voor de betrokken casus worden opgesteld, worden de competenties van de student beoordeeld. Op het einde van de casus kent de observator een deelscore voor de betrokken casus toe. De observator overlegt hierbij met de persoon die instaat voor de interactie met de patiënt, en met een eventuele tweede observator (apotheker-stagemeester). Na de 5 klinische casussen is er een reflectiestation waarin de student, onder begeleiding van één van de medewerkers (i.c. de stagecoördinator) reflecteert op zijn eigen optreden in de andere casussen. Studenten die niet geslaagd zijn voor 3 of meer van de 5 casussen, kunnen niet slagen voor het examen ‘casuïstiek’ en evenmin voor het opleidingsonderdeel als geheel. Dit geldt ook voor studenten voor wie de gemiddelde score op de 5 casussen lager is van 50%. Het eindresultaat van het opleidingsonderdeel ‘Apotheekstage’ wordt vastgesteld door een subcommissie ‘Apotheekstage’, bestaande uit de voorzitter (academisch coördinator) en alle stagecoachen (onderwijsmedewerkers, academisch coördinator examen casuïstiek, stagecoördinator, lokale stagemeesters, ... allen apotheker van opleiding). Zoals vermeld in de ECTS-fiche [link] betekent dit dat in het geval de student niet geslaagd is op het examen ‘casuïstiek’ (niet geslaagd op 3 of meer casussen en/of gemiddelde score <50%) het resultaat niet het rekenkundig gemiddelde is van de deelscores.

Voor elk van de casussen behaald u volgende scores:

- Afleveren op voorschrijf + zelfzorg: 15/30
- Farmacotherapie: 21/30
- Voortgezette farmaceutische zorg: 13/30
- Interactie: 7/30
- Magistrale kinetiek: 14/30

De reflectiecasus leidt niet tot een cijfermatige score en wordt als zodanig niet mee betrokken in de eindbeoordeling.

Op basis van het feit dat u niet geslaagd was voor 3 van de 5 casussen stelde de commissie vast dat u niet voldaan had aan de leerdoelstellingen van dit opleidingsonderdeel.

Zoals u zelf reeds vermeldde werd feedback voorzien via een gesprek met de decaan, een gesprek met prof. [L.] en een gesprek met prof. [F.] en [A.]. Het is inderdaad zo dat ook apothekers die geen ZAP-lid waren bij de evaluatie betrokken waren. Het betreft wel personen die verbonden zijn aan de faculteit. Zoals ook gebruikelijk is bij de bespreking van andere examenresultaten is het zo dat de feedback in eerste instantie gegeven werd via de academisch eindverantwoordelijken.

Prof. [L.] lichtte ook de omstandigheden toe van het eerste feedbackgesprek. Omwille van de reacties die hij van uw ouders gekregen had, was dit een gesprek (op 11 september) bij u thuis, samen met uw ouders en uw grootouders. Via dit gesprek wou hij zo snel mogelijk na de bekendmaking van uw examenresultaat (op 10 september) een eerste algemene toelichting geven, zonder dat hij echter het concrete dossier bij de hand had. Hij heeft hierin vooral verwezen naar de casus die hijzelf beoordeeld had (casus ‘Farmacotherapie’) en is inderdaad niet volledig duidelijk geweest met betrekking tot de andere casussen. Tijdens het gesprek dat u en uw moeder op 15 september hadden met prof. [A.] en prof. [F.], als academisch verantwoordelijke voor het examen ‘Casuïstiek’, werden wel alle casussen overlopen en werd duidelijk gesteld dat u niet geslaagd was voor 3 casussen. Prof. [L.] ontket dat hij tijdens het gesprek op 11 september zou gezegd hebben dat hij bepaalde casussen anders zou beoordeeld hebben. Hij heeft uw opmerkingen over deze andere casussen vooral beluisterd en gezegd dat u hierover terugkoppeling zou krijgen. Via het gesprek dat u op 15 september had met prof. [F.] en prof. [A.] is dit effectief gebeurd.

In tegenstelling tot hetgeen u vermeldde is het niet zo dat deelpunten per casus zouden zijn toegekend door prof. [F.]. Deze deelscore per casus wordt, zoals hierboven beschreven, toegekend door de medewerkers die betrokken zijn bij de respectievelijke casussen. Prof. [F.] verzamelt wel de verschillende scores die aan een student werden toegekend, berekent de totaalscore op het examen ‘casuïstiek’, en duidt aan welke studenten niet geslaagd zijn voor dit examen (op basis van de vastgestelde en hierboven geëxpliciteerde regels: niet geslaagd voor 3 of meer van de casussen en/of totaalscore lager dan 50%). Deze informatie wordt meegenomen naar de besprekking op de subcommissie ‘Apotheekstage’, die het eindresultaat op het OPO ‘Apotheekstage’ vaststelt. Het is de commissie niet duidelijk op welke manier één van uw medestudenten op de hoogte zou kunnen zijn van de inhoud van de besprekking. De loutere mededeling dat de commissie snel tot een beslissing gekomen is, is alvast niet in tegenstelling met de eenvoud en de transparantie van de hierboven beschreven beoordelingsprocedure.

De persoon die u vermeldde als ex-werkneemster maakte inderdaad deel uit van het beoordelingsteam. Aangezien op het examen van 20/08/2015 bij de door haar te beoordelen casus ook een tweede observator aanwezig was, en de score in overleg met deze tweede observator werd bepaald (nadat beide personen onafhankelijk van elkaar het beoordelingsformulier hadden ingevuld), kan er hier geen sprake zijn van vooringenomenheid door één persoon. Voor de betrokken casus werd bovendien de score ‘net voldoende’ toegekend.

In tegenstelling tot hetgeen u vermeldde tijdens ons gesprek is het zo dat u tijdens de contacten met de verschillende professoren wel degelijk gedetailleerde mondelinge feedback kreeg met betrekking tot de beoordeling op de individuele casussen. Tijdens het gesprek dat u had met prof. [L.] op 11 september was dit het geval voor de casus die hij beoordeeld had (casus ‘Farmacotherapie’) en tijdens het gesprek dat u op 15 september had met prof. [A.] en prof. [F.] was dit ook het geval voor de 4 andere casussen.

De faculteit stuurde mij naar aanleiding van uw beroep de beoordelingsformulieren per casus door. Indien u dit wenst heeft u inderdaad het recht op inzage in deze documenten en om de eerder gekregen feedback aan de hand van deze concrete formulieren bevestigd te zien. Ik meen echter dat een besprekking van deze documenten best kan gebeuren in samenspraak met de respectieve beoordelaars. Op deze manier kan de context van eventuele opmerkingen verder worden toegelicht en krijgt u tegelijkertijd concrete aanwijzingen in functie van remediëring (wat, naar ik begrepen heb, ook al gebeurde). In het kader van deze beroepsbeslissing beperk ik me dan ook tot de voornaamste tekorten en aandachtspunten die per casus werden vastgesteld en geformuleerd.

Bij de casus ‘afleveren op voorschrijf + zelfzorg’ wist u bij het voorschrijfdeel dat alle geneesmiddelen nieuw waren en dat de patiënt zona had. De intake bestond echter allemaal uit gesloten vragen. Bovendien was er geen enkele verwijzing naar de eerdere infecties van de patiënt. De uitleg die u verstrekte was technisch gezien correct, maar u gaf geen zelfzekere, professionele uitleg. De volgorde waarin u de producten uitlegde was niet logisch, aangezien Aciclovir de hoeksteen van de behandeling was. U gaf geen niet-medicamenteus advies en had geen oog voor de moeilijke situatie van de patiënt. In het zelfzorg deel liet u de relevante wham-vragen aan bod komen maar was er niet echt een dialoog met de patiënt. U koos een goed product en u gaf ook niet-medicamenteus advies. De grote struikelblok in gans uw gesprek was het ontbreken van empathie in uw omgang met de patiënt. Er werd niet ingegaan op haar verhaal, noch hield u rekening met de informatie die aan de deur hing. Daardoor miste het gesprek specificiteit en patiëntgerichtheid. Tijdens de casus hield u voortdurend oogcontact met de observator van zodra die opkeek in plaats van met de patiënt.

Wat betreft de casus ‘Farmacotherapie’ moest worden vastgesteld dat er geen onjuistheden waren in uw betoog over dosering, maar dat deze informatie assertiever mocht overgebracht worden. Verder werd een opmerking geformuleerd m.b.t. de keuze voor een bepaald geneesmiddel (Tasectan). U bleef ook onduidelijk over de mogelijke indicatoren voor opvolging.

Bij de casus ‘Voortgezette farmaceutische zorg’ werd vastgesteld dat uw manier om de medicatie met de patiënt te overlopen niet efficiënt was. U maakte geen link tussen het gesprek met de patiënt en de pathologie/plaats van de geneesmiddelen. U twijfelde over de dosering en gevolgen van een bepaald geneesmiddel (en nam op eigen houtje een beslissing), terwijl u de dosisverandering bij een ander geneesmiddel niet had opgemerkt. De begeleiding van de patiënt in deze casus zou niet geleid hebben tot een adequate behandeling.

Bij de casus ‘Interactie’ laat u de interactie bestaan, terwijl de interactiemelding op het scherm aangeeft wat er moet gebeuren. U legt het mechanisme van de interactie uit. Deze uitleg is echter veel te ingewikkeld en niet begrijpbaar voor de patiënt. Het blijft onduidelijk waarop de selectie van symptomen van intoxicatie die u maakt, gebaseerd is. u laat ook na om contact op te nemen met de behandelende arts. Uit de reactie van de patiënt blijkt dan ook dat zij zich niet geholpen voelt en met veel onzekerheid buiten gaat.

Voor wat betreft de casus ‘Magistrale kinetiek’ werd vastgesteld dat het feit dat u geen aandacht besteedt aan de maximale dosis van een geneesmiddel tot gevolg heeft dat de veiligheid van de patiënt potentieel op het spel staat. U trekt de kwaliteit van de bereiding in twijfel, zonder echter ook aan te geven op welke manier dit kan verholpen worden. Uw houding tegenover de medewerkers is weinig professioneel en geeft geen blijk van vertrouwen of kennis van zaken. Daarnaast veralgemeent u onterecht het advies omtrent bepaalde medicatie.

Op basis van de hierboven vermelde deelscores voor de verschillende casussen behaalde u een gemiddeld resultaat van 70/150 (of 4,7/10) voor het examen ‘Casuïstiek’, wat leidde tot een onvoldoende (zowel omwille van het feit dat u niet geslaagd was op 3 van de 5 casussen, als omwille van een gemiddelde score van <50%).

Voor de andere deelaspecten van het opleidingsonderdeel ‘Apotheekstage’ behaalde u volgende scores:

- Evaluatie door de stagemeester: 8,8/11
- Examen casuïstiek: 4,7/10
- Medicatiehistoriek: 3/4
- Formuleringsonderzoek: 2,4/4
- IKZ: 3,8/4
- Stagemanagement: 1,6/2

De ECTS-fiche vermeldt dat bij studenten met een onvoldoende op één of meer onderdelen het eindresultaat lager kan zijn dan de som van de delen. Op basis van de ook door u vermeld[je] beoordelingsregel dat het slagen voor het examen ‘casuïstiek’ een voorwaarde was om ook te slagen voor het opleidingsonderdeel ‘apotheekstage’ werd een score van 9/20 toegekend. Op basis van deze score werd duidelijk aangegeven dat u hiermee niet voldaan had aan de doelstellingen van dit opleidingsonderdeel. Gezien een dergelijke score de hoogst mogelijke onvoldoende score is, kan hierbij alvast geen discussie bestaan over de verdere toekenning van het cijfer.

Op basis van deze informatie stel ik vast dat het examenpunt dat u behaalde voor het opleidingsonderdeel ‘Apotheekstage’ en meer specifiek voor het onderdeel ‘Examen casuïstiek’ in volgende mate gemotiveerd wordt. Indien u meent dat bij de beoordeling sprake was van een vooringenomenheid vanwege bepaalde beoordelaars, verwacht ik dat u hiervan concrete aanwijzingen kunt voorleggen. Ik vind geen dergelijke aanwijzingen in uw dossier. De manier waarop deze beoordeling gebeurde is bovendien conform met de beoordelingsregels zoals die via de ECTS-fiche en ook via de presentatie die u zelf bij uw beroepsaanvraag doorstuurde, werden vermeld. Ik zie dan ook geen reden om dit examencijfer te wijzigen. Dit examencijfer werd correct vastgesteld en wordt dan ook niet meer gewijzigd.

Hiermee is de interne beroepsprocedure aan [verwerende partij] afgesloten.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

Ambtshalve wijst de Raad erop dat wanneer de interne beroepsinstantie volheid van bevoegdheid heeft, haar beslissing in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing en deze laatste daardoor uit het rechtsverkeer verdwijnt en bijgevolg niet meer op ontvankelijke wijze het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad. Dit zou er, toegepast op dit beroep, dan toe leiden dat het beroep slechts ontvankelijk is ten aanzien van de tweede bestreden beslissing.

In dit geval bepaalt artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij dat de interne beroepsprocedure leidt tot hetzij de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van onontvankelijkheid of ongegrondheid, hetzij een nieuwe beslissing door de beroepsinstantie. Bijgevolg is de eerste bestreden beslissing gesubstitueerd door de tweede, en kan enkel deze laatste het voorwerp van een beroep bij de Raad uitmaken.

Het beroep is enkel ontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. De middelen

De Raad merkt vooreerst op dat datgene wat is uiteengezet onder de titel “Rechtmatige verwachtingen omtrent het beoordelingskader zijn geschonden”, een nagenoeg letterlijke herneming is van wat reeds in de interne beroepsprocedure werd opgeworpen.

Wat vervolgens onder de titel “Feitelijk verloop van de examens ‘casuïstiek’ in eerste en tweede zittijd” aan bod komt, blijkt in een eerste deel betrekking te hebben op het examen in de eerste zittijd en de bijkomende stage tijdens de zomervakantie. Dat examen en de ervoor toegekende quotering vormen evenwel niet het voorwerp van huidige procedure, evenmin als de stage, zodat de overwegingen ter zake niet dienend zijn.

In de mate dat de uiteenzetting vervolgens betrekking heeft op de tweede zittijd, valt zij andermaal samen met wat reeds in het intern beroep was opgeworpen. De bewering dat er

sprake was van progressie in vergelijking met de eerste zittijd zonder dat dit tot een hoger examencijfer heeft geleid, kan niet worden beschouwd als een middel.

Ook wat verzoeker uiteenzet onder de titel “Argumentatie ten gronde”, blijkt nagenoeg volledig overeen te stemmen met wat in het intern beroep onder de titel “Aangevochten tekorten” werd aangevoerd.

Het komt aan de verzoekende partij toe om haar middelen uiteen te zetten, wat betekent dat minstens een duidelijke feitelijke uiteenzetting moet worden gegeven die de Raad – en de verwerende partij – toelaat om na te gaan welke kritiek er op de bestreden beslissing wordt aangevoerd.

Ofschoon de Raad in oudere rechtspraak heeft aangenomen dat een loutere herneming van de grieven van het intern beroep een verzoekschrift niet om die reden alleen onontvankelijk maakt, heeft de Raad er recent (RvStb. 11 augustus 2015, nr. 2.235) op gewezen dat dit geen afbreuk doet aan de hierboven in herinnering gebrachte vaststelling dat de beslissing op intern beroep thans het voorwerp van het beroep uitmaakt, en dat het verzoeker dan ook in de eerste plaats toevalt de Raad ervan te overtuigen dat die beslissing onwettig of onregelmatig is. Zulks veronderstelt, zo lijkt, in de eerste plaats dat de verzoekende partij ook minstens summier aanduidt hetzij welke grieven de beslissing op intern beroep onbeantwoord heeft gelaten, hetzij met welke antwoorden verzoeker niet kan instemmen en waarom niet.

Daaraan beantwoordt het verzoekschrift van verzoeker voor wat hierboven is aangehaald, niet. De Raad speurt in het verzoekschrift vergeefs naar enige duidelijke kritiek op de bestreden beslissing.

In de mate dat verzoeker zich beroept op een miskenning van het inzagerecht en het recht op feedback, wijst de Raad er op dat dit betrekking heeft op wat er gebeurt nà het examen, en dus onmogelijk kan raken aan de regelmatigheid van het examen zelf of de toegekende quatering.

In de wederantwoordnota ontwikkelt verzoeker ter zake een nieuw middel, gesteund op artikel 88 van het OER van het academiejaar 2014-2015 van verwerende partij. Deze bepaling luidt als volgt:

Artikel 88. Bespreking van de resultaten en recht op feedback

De studenten krijgen tijdens de eerste vijf kalenderdagen na de dag van bekendmaking van de resultaten de mogelijkheid tot feedback. Deze feedback wordt georganiseerd in de vorm van een inzage van hun schriftelijk examen evenals een individuele nabespreking en/of een collectieve nabespreking van het examen. Een individuele nabespreking betreft een gesprek over een individueel afgelegd examen tussen de examinator en de student.

De examinatoren delen de feedbackregeling voor hun examen vóór elke examenperiode mee aan de administratieve dienst van de faculteit. Die regeling wordt ten minste een week voor het einde van de examenperiode aan de studenten bekendgemaakt.

De student kan zich laten vergezellen door een persoon naar keuze, die als waarnemer optreedt. Indien deze waarnemer een student is die in datzelfde academiejaar ingeschreven is voor het opleidingsonderdeel, moet de waarnemer voor het opleidingsonderdeel geslaagd zijn.

Studenten die een kopie van een examen of beraadslagingsverslag wensen, volgen hiervoor de procedure van art.98.

Een verzoekende partij kan in de wederantwoordnota slechts nieuwe middelen opwerpen wanneer die aan de openbare orde raken, of wanneer ze – onder bepaalde voorwaarden – gesteund zijn op stukken die pas met de kennisname van het administratief dossier van verwerende partij aan het licht zijn gekomen. *In casu* stelt verzoeker dat hij pas met de mededeling van het administratief dossier kennis heeft kunnen nemen van de beoordelingsformulieren voor het subonderdeel ‘casuïstiek’.

De Raad stelt evenwel vast dat verzoeker de hierboven geschatte uitzonderlijke mogelijkheid om op basis van de stukken van het administratief dossier nieuwe middelen te ontwikkelen, geen gebruik maakt om zich te richten tegen de bestreden beslissing. Wat verzoeker in de wederantwoordnota uiteenzet, heeft integendeel in hoofdzaak betrekking op het inzagerecht en de mondelinge bespreking.

Inzake de mondelinge bespreking merkt de Raad op dat er twee feedbackgesprekken zijn geweest. Dat geen feedback werd gegeven, kan derhalve niet worden aangenomen.

In de mate dat verzoeker aanvoert aan dat er geen bespreking kon plaatsvinden met twee van de beoordelaren, is het middel onontvankelijk: dit argument had verzoeker reeds in het verzoekschrift kunnen opwerpen. Verzoeker had immers kennis van artikel 88 van het OER en van het verloop van het feedbackgesprek vóór het indienen van huidig beroep.

Ondergeschikt is de Raad geen rechtsregel bekend die zou voorschrijven dat wanneer een opleidingsonderdeel door verschillende examinatoren *c.q.* beoordeeldaren samen wordt gequoteerd, de student recht zou kunnen doen gelden om al deze examinatoren te spreken op het moment van de feedback. Het volstaat *in casu* dat de academisch eindverantwoordelijk(en) voor deze feedback instonden.

Wat het inzagerecht betreft, wijst de Raad erop dat verzoeker geen stuk voorlegt waaruit blijkt dat hij in het raam van de openbaarheid van bestuur gevraagd heeft om kopie van de evaluatieverslagen, of minstens in algemene zin van de schriftelijke stukken waarop de evaluatie is gesteund. Bovendien zij erop gewezen dat artikel II.277 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat het bestuur van een hogeronderwijsinstelling ten aanzien van de studenten optreedt als een bestuursinstantie voor wat betreft de toepassing van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur. Verzoeker heeft evenmin de procedure bij de bevoegde beroepsinstantie uitgeput.

In dat opzicht biedt de neerlegging door verwerende partij van de evaluatieverslagen verzoeker thans niet de mogelijkheid om daarop nog bijkomende middelen te steunen.

Voor zover deze bijkomende stukken aanleiding zouden geven tot kritiek op de bestreden beslissing zelf, moet de Raad vaststellen dat verzoeker daaromtrent enkel aanvoert dat het verband tussen de schalen en de quotering niet duidelijk is, dat de weging voor de ‘subjectieve criteria’ niet wordt gemotiveerd en dat de fiches slordig zijn ingevuld met handgeschreven opmerkingen.

Deze summiere opmerkingen kunnen niet als een ontvankelijk en gegrond middel worden beschouwd. Verzoeker voert in de wederantwoordnota niet aan dat er aperte tegenspraak bestaat tussen enerzijds de evaluatie zoals ze door de verschillende beoordelaren is gemaakt en anderzijds de quotering, samen gelezen met de verantwoording die daarvoor werd gegeven in de bestreden beslissing.

Het gebrek aan kritiek op de bestreden beslissing en het gemis aan enig begin van bewijs omtrent de ‘valsheid in geschrifte’ die verzoeker aanvoert, leiden ertoe dat dit middelonderdeel niet kan worden aangenomen.

Dezelfde conclusie geldt voor wat verzoeker uiteenzet inzake de “objectieve en controleerbare motivering van de negatieve beoordeling”.

Met recht, en in lijn met de rechtspraak van de Raad, heeft de bestreden beslissing uiteengezet dat wanneer verzoeker meent dat er sprake is van een gebrek aan objectiviteit in de beoordeling, of van bevooroordeeldheid in hoofde van een examinator, verzoeker daarvan concrete bewijzen moet aanvoeren. Die bewijzen levert verzoeker geenszins.

De stelling van verzoeker zoals verwoord in zijn verzoekschrift, namelijk dat de loutere hoedanigheid van gewezen werknemer (van zijn ouders) volstaat om een zweem van partijdigheid te veroorzaken, zonder dat er concrete gegevens met betrekking tot enige partijdigheid moeten zijn aangetoond, kan dan ook niet worden aangenomen.

Bovendien blijkt de evaluator (gewezen werknemer van de ouderlijke apotheek) waar verzoeker op doelt, aan verzoeker een positieve beoordeling te hebben gegeven.

In de mate dat verzoeker ook in dit middelonderdeel terugkomt op het inzagerecht, verwijst de Raad naar wat hierboven is uiteengezet.

Hetzelfde geldt ook voor wat verzoeker uiteenzet onder de titel “gebrek aan schriftelijke/auditieve aftoetsmogelijkheid”.

Ook dit middel komt er in essentie op neer dat de objectiviteit van de beoordeling door de examinatoren in vraag wordt gesteld. Hierboven is reeds aangegeven dat dit slechts tot een doeltreffend middel kan leiden wanneer verzoeker hieromtrent concrete bewijzen voorlegt. Zulks doet hij niet. Met betrekking tot de uiteenzetting inzake de “zweem van partijdigheid – fair process” is het om dezelfde redenen niet anders.

Ten overvloede merkt de Raad op dat de quotering het resultaat is van een collectief overleg tussen de beoordeelaren: de objectiviteit van diegenen onder hen die verzoeker niet ter sprake brengt, staat niet ter discussie. Dat een van de beoordeelaren achteraf, nadat de quotering tot stand is gekomen, met verzoekers of diens familie communiceert omtrent zijn eigen beoordeling moge dan te betreuren zijn – dat blijkt ter zitting ook het standpunt van verwerende partij te zijn – maar leidt niet tot een andere conclusie.

Het beroep is, in zoverre ontvankelijk, niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 1 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jan Geens bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Melissa Tijs secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Tijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.659 van 1 december 2015 in de zaak 2015/527

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 9 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van 5 oktober 2015 waarbij het intern beroep onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

[REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker was tijdens het academiejaar 2014-2015 ingeschreven voor het voorbereidingsprogramma en de Master of [REDACTED].

Op basis van zijn resultaten in de masteropleiding werd verzoeker een maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd, ertoe strekkende dat herinschrijving in bepaalde opleidingen, waaronder de Master of [REDACTED], niet mogelijk was. Dit omdat verzoeker reeds

gedurende drie academiejaren was ingeschreven voor het opleidingsonderdeel ‘.....’, zonder daarvoor een credit te verwerven.

Bovendien werd een weigering tot inschrijving voor een periode van één academiejaar opgelegd wegens het niet slagen voor de opleidingsonderdelen ‘.....’, ‘.....’ en ‘.....’ gedurende twee academiejaren, in combinatie met het feit dat de cumulatieve studie-efficiëntie voor de masteropleiding op het einde van het academiejaar 2014-2015 slechts 44% bedroeg.

Op 11 september 2015 dient verzoeker een aanvraag tot afwijking in, ten einde alsnog tot inschrijving te worden toegelaten.

Op 21 september 2015 zendt de directeur van de studentenadministratie de beslissing ertoe strekkende dat de door verzoeker aangehaalde omstandigheden niet als voldoende werden beoordeeld om een toelating tot herinschrijving te verantwoorden.

Op 29 september 2015 tekent verzoeker tegen deze beslissing intern beroep aan.

Op grond van artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement, dat bepaalt dat de beroepstermijn van vijf kalenderdagen voor beslissingen die geen examenbeslissing zijn aanvangt op de datum na deze van de kennisname, en dat de student geacht wordt kennis te hebben genomen van de beslissing op de dag van verzending van de beslissing, wordt verzoekers intern beroep bij beslissing van 5 oktober 2015 onontvankelijk verklaard.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Met betrekking tot de taalregeling werpt de Raad ambtshalve het volgende op.

Artikel II.261, §1 van de Codex Hoger Onderwijs (verder: de Codex) stelt als principe dat de *onderwijsstaal* in de hogeronderwijsinstellingen die onder de toepassing van de Codex vallen, het Nederlands is.

Terwijl de Codex op dit principe een aantal uitzonderingen toestaat, lijkt dit niet het geval te zijn voor de *bestuurstaal* van de hogescholen en universiteiten, die krachtens artikel II.260 van de Codex steeds het Nederlands is.

De Raad is van oordeel dat het begrip *onderwijsstaal* ruim kan worden geïnterpreteerd en zich niet noodzakelijk beperkt tot de taal waarin de lessen zelf worden gegeven, maar zich ook kan uitstrekken tot de mondelijke of schriftelijke communicatie tussen instelling of docent en student met betrekking tot die lessen of het opleidingsonderdeel waarvan de lessen deel uitmaken, zoals bijvoorbeeld bepaalde praktische mededelingen.

Anders is het wanneer de communicatie niet langer enkel betrekking heeft op de verstrekking van het onderwijs, maar kadert in de rechtsbescherming van de student.

Zoals de Raad eerder reeds heeft overwogen (RvStvb. 25 augustus 2015, nr. 2.311) is de interne beroepsinstantie die de hogeronderwijsinstelling krachtens artikel II.283 van de Codex verplicht dient in te richten, een orgaan dat een bestuurlijke rechtshandeling stelt die, wanneer is voldaan aan de voorwaarden door de Codex gesteld, vatbaar is voor een administratief beroep bij de Raad. Dit betekent dat op de werking van de interne beroepsinstantie de *bestuurstaal* van toepassing is, die zoals aangehaald uitsluitend het Nederlands kan zijn.

De Raad stelt te dezen vast dat verzoeker zijn intern beroep, dat – anders dan het geval was in de zaak die aanleiding heeft gegeven tot het voormelde arrest nr. 2.311 – betrekking heeft op een Engelstalige opleiding, in het Engels heeft ingesteld en dat de interne beroepsinstantie haar beslissing ook (uitsluitend) in het Engels heeft uitgeschreven.

De Raad spreekt zich vooralsnog niet uit over de regelmatigheid van het door verzoeker ingestelde intern beroep of de wettigheid van de anderstalige beslissing op intern beroep, gezien in het licht van bovenstaande overwegingen.

De Raad is een administratief rechtscollege dat is opgericht door en binnen de Vlaamse Gemeenschap (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, 1960/1, 17 e.v.*).

Wat betreft de taalregeling met betrekking tot de rechtscolleges van de gewesten of gemeenschappen, heeft de Raad van State in het arrest nr. 220.989 van 12 oktober 2012 geoordeeld dat de Raad voor Vergunningsbewistingen uitspraak doet over jurisdicionele

beroepen en zijn contentieux onder het grondwettelijk begrip ‘gerechtszaken’ valt, maar dat de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken op de Raad voor Vergunningsbetwistingen niet van toepassing is, daar de wet enkel het gebruik van de talen in gerechtszaken voor de hoven en rechtbanken van de rechterlijke orde regelt.

In hetzelfde arrest heeft de Raad van State geoordeeld dat de wet van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken of het decreet van 30 juni 1981 houdende aanvulling van de artikelen 12 en 33 van de bij het koninklijk besluit van 16 (lees: 18) juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken wat betreft het gebruik van de talen in de betrekkingen tussen de bestuursdiensten van het Nederlands taalgebied en de particulieren, evenmin op de Raad voor Vergunningsbetwistingen van toepassing zijn, omdat die teksten het taalgebruik in bestuurszaken regelen en niet het taalgebruik in gerechtszaken voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen die uitspraak doet over jurisdictionele beroepen.

Deze overwegingen lijken *mutatis mutandis* op de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen van toepassing te kunnen zijn.

Bij deze rechtspraak kan de bedenking worden geplaatst of zij verzoenbaar is met artikel 129, §1 van de Grondwet. Krachtens deze bepaling is de Vlaamse decreetgever in gemeenschapsbevoegdheden immers slechts bevoegd om het gebruik van de talen te regelen voor (i) de bestuurszaken, (ii) het onderwijs in de door de overheid opgerichte, gesubsidieerde of erkende instellingen en (iii) de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsmede de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akte en bescheiden van de ondernemingen.

Indien de Raad, zoals de Raad van State heeft geoordeeld ten aanzien van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, niet onder de taalregeling in bestuurszaken valt, lijkt artikel 129, §1 van de Grondwet uit te sluiten dat de decreetgever de taalregeling in de procedure voor zijn administratieve rechtscolleges zou vermogen te regelen.

Deze vraag behoeft evenwel vooralsnog geen antwoord, nu de overwegingen van voormeld arrest van de Raad van State alleszins niet wegnemen dat de Raad als administratief rechtscollege van en binnen de Vlaamse Gemeenschap, binnen de diensten van de ‘Vlaamse

‘Executieve’ valt, die krachtens de artikelen 35 en 36, §1 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen het Nederlands als bestuurstaal gebruiken.

De taalregeling wordt geacht van openbare orde te zijn. De Raad ziet geen reden om daar anders over te oordelen wanneer de rechtsgrond voor de taalregeling is gelegen in de voormalde wet van 9 augustus 1980.

Artikel 21 van het huishoudelijk reglement van de Raad (*BS* 15 juli 2015) bevestigt dat de taal van de procedure het Nederlands is. Dit taalvoorschrift heeft niet enkel betrekking op het arrest van de Raad, maar strekt zich ook uit tot de procedurestukken die uitgaan van de partijen, waaronder het verzoekschrift, de antwoordnota van de verwerende partij en de wederantwoordnota van de verzoekende partij.

Artikel 30 van de Grondwet lijkt aan partijen geen rechtsgrond te bieden om zich in de procedure voor de Raad op grond van de taalvrijheid alsnog van een andere taal dan het Nederlands te bedienen, nu dit artikel enkel de vrijheid van de gesproken taal waarborgt en er alleszins een regeling door de wetgever wordt toegelaten voor handelingen van het openbaar gezag – waar de gewone wet van 9 augustus 1980 *prima facie* aan voldoet.

De Raad stelt vast dat de gedinginleidende akte – het verzoekschrift van verzoekende partij – alsook de wederantwoordnota, geheel in het Engels zijn opgesteld.

Zulks is in strijd met de hiervoor aangehaalde bepalingen van de wet van 9 augustus 1980 en het huishoudelijk reglement van de Raad, zodat er grond is om te besluiten tot de nietigheid van deze procedurestukken en bijgevolg tot de onontvankelijkheid van het beroep.

De Raad is er zich evenwel van bewust dat in het verleden – doorgaans met instemming van de verwerende partij – een coulante houding werd aangenomen ten aanzien van niet-Nederlandstalige verzoekschriften of wederantwoordnota’s. Wil de Raad de door de decreetgever beoogde korte doorlooptijd van de beroepen blijven honoreren, dan kan de huidige werklast van de Raad een dergelijke soepele houding niet langer verantwoorden. De verwerking van anderstalige procedurestukken veroorzaakt immers een aanzienlijke bijkomende belasting bij de beoordeling van het beroep. Bovendien kan de Raad niet voorbijgaan aan de hiervoor in herinnering gebrachte rechtsregels.

De Raad meent evenwel dat het rechtszekerheidsbeginsel in de weg staat dat de opmerkingen inzake de nietigheid die zich ambtshalve aandienen, thans *ipso facto* zouden leiden tot de onontvankelijkheid van het door verzoeker ingediende beroep.

Om die reden is de Raad van oordeel dat aan de verzoekende partij een redelijke termijn moet worden gelaten om een Nederlandse vertaling voor te leggen van zijn verzoekschrift en wederantwoordnota.

Aangezien deze exceptie ambtshalve is opgeworpen, is aan de partijen ter zitting de mogelijkheid geboden om hieromtrent standpunt in te nemen.

Partijen verklaren ter zake het volgende. Verzoekende partij verschijnt niet ter zitting. Verwerende partij verzet zich niet tegen het bovenstaande.

BESLISSING

- 1. Verzoeker beschikt over een termijn tot uiterlijk 31 december 2015 om een Nederlandse vertaling van zijn verzoekschrift en wederantwoordnota overeenkomstig de bovenstaande richtlijnen over te maken aan de Raad en aan verwerende partij.**
- 2. Op voormelde datum worden de thans ingediende Engelstalige procedurestukken van verzoeker (verzoekschrift en wederantwoordnota) ambtshalve uit de debatten geweerd.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 1 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bijzitter
Daniël Cuypers	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Tijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Tijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.660 van 1 december 2015 in de zaak 2015/531

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 9 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2015 waarbij het intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat [REDACTED], die verschijnt voor verzoeker, en [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding Bachelor in de Bio-ingenieurswetenschappen.

Voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ behaalde verzoeker een examencijfer van 9/20. Ten gevolge van dit tekort werd verzoeker niet geslaagd verklaard. Aangezien verzoeker reeds 16 van de 18 beschikbare tolerantiepunten had ingezet voor andere opleidingsonderdelen met een

tolereerbaar tekort, kon verzoeker het tekort voor het opleidingsonderdeel ‘[redacted]’ niet meer compenseren.

Daar verzoeker voor dit opleidingsonderdeel reeds een derde inschrijving had genomen, werd de verdere inschrijving van verzoeker ook geweigerd voor een periode van drie academiejaren.

Op 15 september 2015 tekent verzoeker intern beroep aan tegen het examencijfer voor ‘[redacted]’. Het beroep steunt op de volgende motieven:

“Persoonlijke omstandigheden

- Verzoeker heeft over een periode van 4 jaar de meeste Bachelorvakken kunnen afleggen behalve 3 zeer zware vakken
- Vorig academiejaar heeft verzoeker een totaal verkeerde master gekozen die ver boven zijn capaciteit lag. Hij is toen in een depressie terecht gekomen waardoor hij ook nog steeds de vakken van zijn bachelor niet met succes heeft afgelegd. Hij is toen ook in een sociaal isolement terecht gekomen.
- Dit academiejaar dachten de ouders van verzoeker dat hij met goede moed aan een nieuwe master was begonnen. Helaas heeft verzoeker niet de klik kunnen maken om na een mislukking opnieuw te starten en is hij bijgevolg in een nog zwaardere depressie en isolement beland. De reden die verzoeker hieraan geeft is de volgende:

Hij stond terug vol goede moed om het nieuwe jaar aan te vatten. Echter toen verzoeker zich terug wou inschrijven voor het nieuwe academiejaar op 21 september kreeg hij een weigering tot inschrijving omdat er nog 10 euro open stond omdat hij het jaar voordien zoveel studiepunten had opgenomen. Deze 10 euro werd onmiddellijk betaald, maar de administratie van [verwerende partij] deed er twee weken over voordat verzoeker zijn ISP kon invullen met als gevolg dat hij geen agenda kreeg met de lessen. Hij is dan ook die twee weken niet naar de lessen geweest en daarna durfde hij niet meer in de groep te stappen uit confrontatie-angst met proffens en nieuwe studenten waarvoor al reeds groepsprojecten waren gestart. Gevolg is dat verzoeker zich hierdoor terug opsloot en opnieuw in een depressie belandde. Bijkomend had hij zijn vinger zwaar ontwricht waardoor hij ook bang was om zijn favoriete hobby's (gitaar spelen, mountainbiken, motorrijden) te kunnen beoefenen.

Achteraf, zoals altijd, zijn er wel tekens geweest maar verzoeker heeft dit zeer goed kunnen verbergen voor zijn omgeving, in de eerste plaats zijn

ouders. Hij heeft vorig jaar geen lessen of practica gevolgd en zich opgesloten op zijn kamer, geen enkele mail van [verwerende partij] durven openen en zich volledig afgesloten van vrienden uit angst voor confrontatie. Ter illustratie: hij deed thuis alsof hij studeerde in de blokperiodes en de ouders voerden hem naar [stad] voor de examens. Daar bracht hij dan enkele uren door in één of ander lokaal. Na de reportage ‘Jong & Depressies’ in Koppen van Riadh Bahri (eind 2de examenperiode 2015) zag verzoeker in dat hij hulp nodig had en dat het zo niet verder kon. Hij heeft de dag na de reportage te zien alles verteld aan de ouders. Sinds begin juli is verzoeker in psychologische behandeling bij mevrouw [K.V.] [contactgegevens]. [Ze] is gespecialiseerd in studenten met depressies. Ook heeft verzoeker reeds een aantal zelfhulpboeken gelezen over depressie waaruit hij moed heeft geput. Tevens volgt hij nu ook op eigen initiatief de onlinecursus ‘Think Life’ van zelfmoord1813.be.

Verzoeker heeft dus de knop na de eerste zittijd volledig kunnen omdraaien en zich volledig gegeven om nog voor de 3 vakken van zijn bachelor te slagen. Na het afleggen van de 3 Bachelorvakken heeft verzoeker nog de moed gehad om een mastervak waar hij nooit naar de les geweest was met succes af te leggen. Dit om te illustreren dat verzoeker echt wel een 180 graden bocht heeft genomen. Deze 4 vakken (de 3 bachelorvakken: van de vaste stof, zijn de zwaarste vakken van de Bachelor) + mastervak is zeker equivalent met een zware examenperiode (gemiddeld aantal examens bij de Bio-ingenieurs is ca. 4).

- Verzoeker heeft deze zittijd een extra mastervak afgelegd waar hij ook voor geslaagd [is] (14/20). In wezen heeft verzoeker goed gepresteerd rekening houdende met het feit dat hij gedurende de laatste 2 jaar bijna niet heeft gestudeerd omwille van de depressie en dus volledig van [nul] opnieuw moest beginnen (vakken waren reeds 2 jaar geleden gegeven) en geen leerritme meer had.

Bijzondere omstandigheden betreffende het bachelor-vak

- Het vak wordt momenteel door een andere professor gegeven dan toen verzoeker de lessen heeft gevolgd waarbij ook de inhoud volledig is veranderd. Omwille van de depressie heeft verzoeker het vak niet opnieuw gevolgd bij de nieuwe professor waardoor verzoeker het vak tijdens de herexamens volledig autonoom vanuit een boek heeft moeten leren zonder oefenzittingen, wat gelet op de aard van het vak, enkel op deze wijze voor de beste wiskundig aangelegde studenten is weggelegd.
- Het is eigenlijk ook de eerste echte keer dat verzoeker voor deze cursus het examen heeft afgelegd namelijk:
 - 1ste en 2de zittijd: andere cursus gegeven door een andere professor (ook wel ingeschreven; niet afgelegd en ook niet uitgeschreven)
 - 3de, 4de en 5de zittijd: wel ingeschreven maar niet afgelegd omwille van depressie en omwille van depressie ook niet uitgeschreven (wat natuurlijk zeer spijtig is)

- Het examen voor ‘.....’ en ‘.....’ vielen op 2 aansluitende dagen (14 uur (25/8) en 9 uur (26/8) de dag nadien) wat een extra belasting veroorzaakte en een enorme examenstress (verzoeker was echt ziek door de stress). Volgens het examenreglement van [verwerende partij] heeft een student recht op 24 uur tussen twee examens. Alle focus lag op de 3 zware vakken waarvoor hij een 6de zittijd had. Zie Studietraject, ISP en IER.
- Verzoeker heeft 4/4 gehaald op een taak die hij perfect wilde afleggen en waarvoor men een volledig inzicht in de cursus moet hebben. Het is een heel uitgebreide oefening waarbij men verschillende elementen uit de cursus moet gebruiken en enkel indien men inzicht heeft in de cursus erin kan slagen om de taak tot een goed einde te brengen. De score 4/4 bewijst dat verzoeker wel inzicht heeft in de cursus en kan werken met het programma JMP.
- Omdat de taak toch groter was dan eerst gedacht heeft verzoeker de laatste twee dagen voor het examen enkel tijd gestoken in de taak. Misschien zijn door deze vrijwillige taak wel meer punten verloren dan hij er mee gewonnen heeft. De taak is doorgestuurd 2 uur voor het begin van het examen.
- Het examen was moeilijker dan de 3 vorige examens van professor [G.] voor het vak Gebaseerd op de examens die op de examen-wiki van [vereniging] stonden. Verzoeker heeft al deze vragen als voorbereiding op het examen gemaakt en dit ging redelijk tot zeer goed. In het examen van augustus waren de 5 vragen langer en moeilijker omdat er ook dingen in kwamen die niet in de cursus of het handboek stonden. Verzoeker heeft het gehele handboek van professor [G.] ‘Optimal Design of Experiment’ samengevat en nog waren er vragen in het examen die niet concreet waren behandeld.
- Oefenzittingen en cursus zijn niet aangepast aan de vragen die op het examen gesteld worden. De oefenzittingen, die verzoeker samen met zijn broer heeft gemaakt, handelen voornamelijk over het programma JMP. Het programma waarmee moet worden gewerkt voor het oplossen van de taak. Er komen slechts een 3-tal oefeningen voor in de oefenzittingen zoals ze kunnen worden gesteld op het examen.
- Er zijn veel niet-geslaagden voor het vak in deze zittijd. Zij zijn allen dezelfde mening toegedaan dat deze zittijd veel moeilijker was dan de eerste zittijd en dat niet alles in de cursus kon teruggevonden worden. Naar wat verzoeker mocht vernemen overwogen de niet-geslaagden zelf een petitie op te starten.
- Verzoeker behaalde reeds – na aanpassing door het inzagemoment – 8,8 voor het vak. Nochtans blijkt bij nazicht dat hij bij de eerste vraag slechts een 0/8 scoort terwijl hij duidelijk de juiste werk- en denkwijze hanteert,

maar enkel in het begin van zijn antwoord een vergissing maakt. Ook bij vraag 5 wordt hem onterecht een half punt onthouden voor een tekening.

- Het examen in kwestie was zeer zwaar: er was te weinig tijd voor de vragen die men stelde.

Factoren ter overweging

Verzoeker stelt dit beroep niet in vanuit een conflict-denken.

Verzoeker mocht van de professor voor het bewuste vak immers volgende mail ontvangen:

(...)

Verzoeker vraagt de commissie ook rekening te houden met de onderstaande mail van professor [R.] en met hem contact op te nemen met het oog op de te nemen beslissing:

(...)

Dat verzoeker zich in een moeilijke situatie bevond, kan desgevallend schriftelijk bevestigd worden door mevrouw [K.V.], die evident natuurlijk ook gebonden is door haar beroepsgeheim.

Samengevat:

- Verzoeker komt uit een zeer zware depressie en is hiervoor in behandeling bij mevrouw [V.]
- Verzoeker heeft zich zeer sterk herpakt en is in 2 van de 3 zwaarste bachelorvakken geslaagd (zelfs met 17/20) en heeft de moed gevonden om zelf een mastervak dat hij nooit gevuld heeft toch met succes af te leggen, hetgeen zijn motivatie toont om zijn master te voltooien.
- Het examen blijkt bijzonder moeilijk te zijn geweest ten opzichte van de eerdere zittijd met veel niet-geslaagden tot gevolg, er was te weinig tijd en het examen was niet in verhouding met de oefenzittingen.
- Verzoeker haalt 8,8 – afgerond een 9 – en is dus slechts 1 punt verwijderd van het verder zetten van zijn studies.
- De professor verantwoordelijk voor het bewuste vak lijkt de aanpassing van het cijfer genegen (cfr. mail), maar meent dat enkel de commissie deze bevoegdheid heeft.
- Het cijfer voor het vak is niet de juiste weergave van verzoeker zijn intrinsieke kwaliteiten (cf. mail [R.]), maar dient te worden gezien in het licht van de omstandigheden (vak nooit gevuld, zeer zwaar vak, moeilijk examen met te weinig tijd,...) en het feit dat dit de eerste echte keer is dat hij het examen heeft afgelegd na het leren van de cursus.
- Verzoeker is bereid indien de examencommissie beslist om hem te laten slagen dat hij alsnog naar de lessen en oefenzittingen zal gaan van het vak

- Verzoeker zal ook verder psychologische behandeling blijven volgen bij mevrouw [V].
- Verzoeker heeft nog tolerantiepunten over maar te weinig om dit vak te tolereren. Verzoeker heeft eigenlijk de pech dat hij de oudste van het gezin is en het systeem van de tolerantiepunten nog niet goed vatte. Daarbij spelen twee factoren mee: zich inschrijven voor examens maar zich niet uitschrijven als hij het examen niet aflegde; veel te snel tolerantiepunten ingezet.

Het spreekt voor zich dat het voor verzoeker een wereld van verschil zal maken of hij wel of niet zal geslaagd zijn en wel of niet toegelaten zal worden tot het verder zetten van zijn opleiding. Door het niet geslaagd zijn voor dit vak, stopte de hele opleiding voor verzoeker en kreeg hij een weigering van 3 jaar.

De interne beroepsinstantie hoort verzoeker en zijn raadsman op 16 september 2015 en neemt vervolgens op 5 oktober 2015 de volgende beslissing.

“Op 11 september ontving ik via een e-mail van uw raadsman uw beroep tegen het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel ‘[...]’ (9/20). Tijdens een persoonlijk gesprek op 16 september konden u en uw raadsman uw argumenten verder toelichten, en gaf u (nadat ik hier naar vroeg) aan eveneens beroep te willen aantekenen tegen de beslissing van de examencommissie om u het diploma van Bachelor in de bio-ingenieurswetenschappen niet toe te kennen vanwege het onvoldoende resultaat voor het bovenvermelde opleidingsonderdeel.

In de e-mail van uw raadsman en in het gesprek werd in de eerste plaats verwezen naar de persoonlijke omstandigheden waarmee u in de afgelopen jaren werd geconfronteerd. Mede als gevolg van een foute studiekeuze kwam u terecht in een depressie die u lange tijd verborgen trachtte te houden voor uw naaste omgeving. Als gevolg hiervan miste u vele lessen en oefenzittingen, waaronder die van ‘[...]’. Na afloop van de tweede examenperiode van 2014-2015 besefte u dat u hulp moest zoeken, en contacteerde u het Studentengezondheidscentrum van [verwerende partij].

Als gevolg van de hierboven vermelde omstandigheden woonde u het afgelopen jaar geen lessen bij van ‘[...]’. Hoewel u het opleidingsonderdeel voor de derde keer opnam in het afgelopen academiejaar, legde u slechts éénmaal examen af (in de meest recente examenperiode). Als gevolg van het gegeven dat u voor de derde keer niet slaagde voor het betreffende opleidingsonderdeel, werd u geconfronteerd met een weigering van verdere inschrijving voor een periode van drie jaar. Tijdens het gesprek vermeldde u dat u in verband hiermee reeds een verzoek voor een afwijkende toelating indiende bij de directeur van de Studentenadministratie.

Een aantal elementen die werden aangehaald in de e-mail van uw raadsman en in het gesprek hadden betrekking op uw betwisting van het resultaat van 9/20 voor ‘[...]’. U behaalde een score van 4/4 voor een taak, en stelt dat u daarmee bewees inzicht te hebben in de cursus en te kunnen werken met het programma JMP. Verder voerde u aan dat de oefenzittingen en de cursus niet aangepast zijn

aan de vragen [die] op het examen gesteld [werden], dat het examen moeilijker was [dan] voorzien en dat er tijdens de afgelopen examenperiode veel studenten niet slaagden voor het opleidingsonderdeel. M.b.t. het examen zelf gaf u aan dat u voor de eerste examenvraag een score van 0/8 behaalde terwijl u meent de juiste werk- en denkwijze te hebben gehanteerd en enkel in het begin van uw antwoord [een fout] te hebben gemaakt. Tot slot stelde u dat bij vraag 5 onterecht een half punt werd onthouden voor een tekening.

Een aantal elementen die werden aangehaald in de e-mail van uw raadsman en in het gesprek kunnen niet meteen gezien worden als betrekking hebbend op de betwisting van het examenresultaat, en interpreteer ik dan ook in de eerste plaats als relevant m.b.t. uw beroep tegen de beslissing van de examencommissie om u niet te laten slagen met één onvoldoende. Naast de hierboven vermelde persoonlijke omstandigheden gaf u ook aan dat het opleidingsonderdeel verschillende docenten heeft gekend tijdens de periode van drie jaar waarin u ervoor was ingeschreven, dat tijdens de afgelopen examenperiode de examens van '[...].....' en van een ander opleidingsonderdeel op twee aaneensluitende dagen vielen (wat volgens u in tegenspraak is met het onderwijs- en examenreglement van [verwerende partij] en dat u voorafgaand aan het examen veel tijd hebt gestoken in de eerder vermelde taak. U verwees verder naar een mail van de docent van '[...].....' – prof. [P.G.] – waarin deze aangaf begrip te hebben voor uw situatie en stelde dat dit een element is dat in overweging kan worden genomen door de examencommissie (en dus niet door de docent). In de mail van uw raadsman werd dit geïnterpreteerd als een uitspraak waarmee de docent aangaf een aanpassing van het resultaat genegen te zijn. Tot slot haalde u een mail aan van prof. [R.] waarin deze als docent van '.....' – waarvoor u in de afgelopen examenperiode 17/20 behaalde – aangaf dat niet uw intrinsieke kwaliteiten of werkkracht verantwoordelijk zijn voor de situatie waarin u terecht bent gekomen, en op basis waarvan kan worden afgeleid dat prof. [R.] (en andere docenten) van mening is dat u wel degelijk de kans dient te krijgen de opleiding Bachelor in de bio-ingenieurswetenschappen af te werken.

Naar aanleiding van uw vragen heb ik bijkomende motivering opgevraagd bij enerzijds de docent van het opleidingsonderdeel en anderzijds de voorzitter van de examencommissie.

Prof. [G.] legde in de eerste plaats uit dat hij als docent van '[...].....' verantwoordelijk is voor de evaluatie van uw competenties m.b.t. het desbetreffende opleidingsonderdeel, en niet uw studievoortgang binnen de opleiding. Hij bevestigde dat werd afgesproken dat u een taak kon maken die voor 4 punten zou meetellen. U behaalde 4/4 voor deze taak.

Het examen bestond uit 5 vragen, die telkens bestonden uit een aantal deelvragen. Voor de vragen 1 tot en met 5 scoorde u respectievelijk 0 op 8, 2,5 op 8, 2 op 7, 1,5 op 7 en 7,5 op 10. Prof. [G.] beschouwde alle vragen van het examen even belangrijk, zodat de 5 vragen uiteindelijk eenzelfde gewicht kregen. Dit resulteerde in een score van 5 op 16 voor het examen. Prof. [G.] bezorgde een [ge]detailleerde motivering van de deelresultaten die u behaalde, waaronder die van vragen 1 en 5 (waarvan u de score bewistte).

Vraag 1 was gebaseerd op het eerste hoofdstuk van het handboek en behandelde een eenvoudig experiment. Aan de studenten werd gevraagd om te herkennen om welk type van experiment het ging, welke factoren het behelsde en om een gepast statistisch model neer te schrijven en, gebaseerd hierop, enige statistische kengetallen te berekenen. U herkende niet dat het ging om een experiment met één kwalitatieve factor met twee niveaus. Dit betekent dat u het fundamentele kenmerk van het experiment in het allereerste hoofdstuk van het boek niet herkende. Wegens dit gebrek aan basiskennis kon de docent niet anders dan een 0 toekennen voor de vraag. U gaf onder vraag 1 diverse berekeningen en afleidingen weer, die allemaal fout zijn omdat u het meest belangrijke kenmerk van het experiment niet herkende. Sommige van die berekeningen zijn wiskundig juist, maar ze zijn niet relevant voor het soort experiment waarover de vraag handelde. Het is niet de bedoeling om een student te belonen voor irrelevante antwoorden op een examen.

In vraag 5 diende u enkele outputs van het softwarepakket JMP te interpreteren. Dit lukte goed. De deelvraag over het tekenen van het experimenteel gebied horende bij de output werd niet goed beantwoord. Het experimenteel gebied had de verkeerde vorm. Het enige dat juist was aan de figuur is de locatie van de optimale waarden voor de experimentele factoren (waardoor u toch nog 0,5 op 2 behaalde voor de figuur). U slaagde er in om het mixture-amount experiment te benoemen, maar niet om de vergelijking ervan neer te schrijven. Meer bepaald is uw model niet te schatten omdat het een hoofdeffect te veel bevat. Ook ontbreekt de foutenterm in het model. Ten slotte gaf u een correcte grafische afbeelding van een goed mixture-amount model. Dit had de docent niet opgemerkt bij het quitteren van het examen, omdat dit antwoord op de deelvraag d genoteerd stond bij deelvraag b. Dit is gebleken tijdens het inkijkmoment. Prof. [G.] heeft onmiddellijk de score aangepast voor vraag 5 en de impact doorgerekend naar het totale resultaat. Na correctie bleek uw score voor vraag 5 gelijk te zijn aan 7,5/10.

Prof. [G.] verklaarde verder dat de oefenzittingen en de cursus wel degelijk zijn aangepast aan de vragen die gesteld worden op het examen. In de oefenzittingen werden oude examenvragen besproken, werden oefeningen gemaakt op het berekenen van informatiematrices en parameterschattingen, over het interpreteren van JMP-outputs, werd hoofdstuk 1 van het handboek grondig behandeld, werd tijd gespendeerd aan het berekenen van en de logica achter het onderscheidingsvermogen, etc. In de hoorcolleges werd uitgelegd aan de studenten welke mogelijke examenvragen zijn telkens de docent een onderwerp aanraakt dat het voorwerp kan zijn van een examenvraag. Ten slotte beklemtoonde prof. [G.] dat de werkcolleges bedoeld zijn om de leerstof te verwerken, in te oefenen, en om de studenten te helpen bij het oplossen van vragen die typisch op een examen zouden kunnen terugkomen. De werkcolleges zijn natuurlijk niet bedoeld om de precieze examenvragen van dat academiejaar netjes voor te kauwen, zodat de studenten op het examen enkel hoeven te reproduceren.

Op basis van bovenstaande informatie moet ik vaststellen dat het resultaat voor '[...].....' – en met name de door u bewiste deelscores voor vragen 1 en 5 – correct werd vastgesteld en dat dit dan ook niet wordt gewijzigd.

Zoals prof. [G.] aangaf is een examinator van een opleidingsonderdeel verantwoordelijk voor de evaluatie van de kennis en competenties die een student heeft verworven m.b.t. het opleidingsonderdeel in kwestie. Bij de vaststelling of een student heeft voldaan aan de leerdoelstellingen van het opleidingsonderdeel is de aanwezigheid van eventuele bijzondere omstandigheden niet aan de orde. Zoals prof. [G.] in zijn mail aangaf is dit wel een element waarmee de examencommissie rekening kan houden bij de beraadslaging over het geheel van de opleiding (cfr. art. 1 van het onderwijs- en examenreglement, §5). In voorkomend geval kan de examencommissie beslissen om een student die niet aan de slaagcriteria heeft voldaan toch te laten slagen, voor zover de vooropgestelde leerresultaten van de opleiding werden behaald.

Zoals eerder gezegd vroeg ik ook een motivering aan de voorzitter van de examencommissie, m.b.t. de beslissing om u het diploma van Bachelor in de bio-ingenieurswetenschappen niet toe te kennen vanwege het onvoldoende resultaat voor het bovenvermeld opleidingsonderdeel.

Art. 81 van het onderwijs- en examenreglement bepaalt dat om te slagen voor een bacheloropleiding een student ofwel geslaagd moet zijn voor alle opleidingsonderdelen die deel uitmaken van deze opleiding, ofwel dient te voldoen aan de voorwaarden dat hij een gewogen percentage van ten minste 50% behaalt en verder geen niet tolereerbare onvoldoendes en maximaal 10% tolereerbare onvoldoendes. De examencommissie stelde vast dat aan deze criteria niet werd voldaan, en dat u reeds 16 studiepunten tolerantiekrediet inzette voor drie verschillende opleidingsonderdelen. Verder stelde zij vast dat er haar geen bijzondere individuele omstandigheden bekend waren die konden verantwoorden dat u aan de leerdoelstellingen van de opleiding hebt voldaan ondanks de onvoldoende voor een essentieel onderdeel uit de door u gekozen optie Biosysteemtechniek binnen de opleiding. Uitgaande van deze gegevens besliste de examencommissie om u niet te laten slagen voor de opleiding Bachelor in de bio-ingenieurswetenschappen.

Op basis van deze informatie stel ik vast dat de beslissing van de examencommissie voldoende werd gemotiveerd. Zij was niet op de hoogte van de door u aangehaalde bijzondere individuele omstandigheden.

In de e-mail van uw raadsman en in ons gesprek voerde u aan dat de vermelde omstandigheden wel degelijk een negatieve impact hadden op uw studievoortgang, en dat deze met name hebben geleid tot de weigering waarmee u werd geconfronteerd. Ik heb ondertussen kunnen vaststellen dat uw weigering tot inschrijving werd opgeheven door de directeur van de Studentenadministratie. U krijgt dan ook de kans om in academiejaar 2015-2016 alsnog uw bacheloropleiding af te werken, in combinatie met uw masteropleiding. Op deze wijze wordt tegemoet gekomen aan uw terechte zorgen (en die van prof. [R.] en de andere docenten) da de tijdens de afgelopen jaren door u geleverde studieprestaties tot niets zouden hebben geleid.

Wat betreft de beslissing over het al dan niet slagen voor de opleiding Bachelor in de bio-ingenieurswetenschappen moet ik echter constateren dat u met een eindpercentage van 57,31% en een niet getolereerde onvoldoende voor een

essentieel opleidingsonderdeel niet hebt voldaan aan de leerdoelstellingen van de opleiding. Er is onvoldoende reden om aan te nemen dat u toch aan deze leerdoelstellingen zou hebben voldaan. Het gegeven dat u twee examens op twee dagen had is evenmin voldoende reden om een uitzondering op de slaagcriteria toe te staan (in de mail van uw raadsman werd geponeerd dat een student volgens het examenreglement van de [verwerende partij] recht heeft op 24 uur tussen twee examens, maar dergelijke bepaling is niet aanwezig in het examenreglement). De keuze om in de dagen voor het examen ook nog veel tijd te investeren in de door u gekozen taak was verder een persoonlijke keuze (met positieve gevolgen voor het eindresultaat van het opleidingsonderdeel). Ik zie dan ook geen reden om de examencommissie te vragen om haar beslissing te wijzigen. Deze beslissing werd correct genomen en blijft dan ook onveranderd.

Hiermee is de interne beroepsprocedure aan de [verwerende partij] afgesloten.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op een schending van de motiveringsplicht, het rechtszekerheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het *patere legem*-beginsel.

Standpunt van partijen

Ten onrechte, volgens verzoekers, stelt de bestreden beslissing dat er geen bepaling in het examenreglement bestaat die zou verbieden of verhinderen dat twee vakken op dezelfde dag worden afgenoem.

Verzoeker verwijst ter zake naar artikel 45 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER). Hij stelt dat de opleidingsonderdelen ‘.....’ en ‘.....’ beide deel uitmaken van het modeltraject van het derde bachelorjaar, zodat het organiseren van een examen voor deze vakken op dezelfde dag niet mogelijk was overeenkomstig het examenreglement.

In de *antwoordnota* weerlegt verwerende partij deze kritiek. Zij wijst er vooreerst op dat het middel betrekking heeft op de volgende passus uit de bestreden beslissing:

“Het gegeven dat u twee examens op twee dagen had is evenmin voldoende reden om een uitzondering op de slaagcriteria toe te staan (in de mail van uw raadsman werd geponeerd dat een student volgens het examenreglement van de [verwerende partij] recht heeft op 24 uur tussen twee examens, maar dergelijke bepaling is niet aanwezig in het examenreglement).”

Verzoeker maakt een verkeerde interpretatie van de bepaling uit het OER die hij aanhaalt. In artikel 45 van het OER is immers sprake van twee examens op dezelfde dag, wat niet hetzelfde is als het recht op een tijdspanne van 24 uur tussen twee examens.

Nu het examen ‘.....’ plaatsvond op 25 augustus om 14u00 en het examen ‘.....’ op 26 augustus om 09u00, is er van meer dan één plichtopleidingsonderdeel per dag geen sprake.

In zijn *wederantwoordnota* voegt verzoeker nog toe dat uit artikel 45 van het OER alleszins blijkt dat men de studenten niet onnodig kan overbelasten en dat tussen examens voldoende tijd moet worden voorzien, wat volgens verzoeker niet het geval is wanneer een examen aanvangt om 14u00 en er daags nadien om 09u00 een ander examen is gepland.

Beoordeling

De bestreden beslissing is onttegensprekelijk formeel gemotiveerd. Bij gebreke aan nadere uiteenzetting hoe verzoeker de motiveringsplicht geschonden acht, is het middel onontvankelijk in de mate dat het daarin steun zoekt.

Artikel 45 van het OER van verwerende partij luidt, voor zover hier relevant, als volgt:

“(...)

Enkel studenten die een modeltraject volgen, hebben de garantie van een examenreeks waarin niet meer dan één plichtopleidingsonderdeel per dag wordt geëxamineerd.
(...)”

Met verwerende partij moet worden vastgesteld dat deze bepaling zich enkel uitspreekt over het aantal examens over plichtopleidingsonderdelen ‘per dag’, wat naar oordeel van de Raad moet worden begrepen als ‘per kalenderdag’, en niet per tijdspanne van 24 uur. De wijze waarop de examens voor de opleidingsonderdelen examen ‘.....’ en ‘.....’ *in casu* werden georganiseerd, is niet in strijd met artikel 45 van het OER; evenmin is de bestreden beslissing in dat opzicht onregelmatig.

Hand in hand met de voorgaande overweging gaat de vaststelling dat ook het *patere legem*-beginsel niet geschonden is.

Voor zover zou kunnen worden aangenomen dat verzoeker zich ook in het intern beroep heeft gesteund op het rechtszekerheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel – wat niet uitdrukkelijk blijkt uit het verzoekschrift op intern beroep – is de Raad van oordeel dat verzoeker niet aantoonbaar welke rechtszekerheid hij concreet doelt, en dat uit de organisatie van de examens niet volgt dat verwerende partij onzorgvuldig heeft gehandeld.

Het eerste middel is ongegrond.

Tweede middel

Verzoeker steunt een tweede middel op de formele motiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Eerste middelonderdeel

Verzoeker zet uiteen dat er iets moet zijn misgelopen in de nota's die verwerende partij bij de hoorzitting heeft genomen. Verzoeker stelt niet enkel de vragen 1 en 5 van het

examen ter sprake te hebben gebracht, maar ook vraag 4. Deze vraag blijft in de bestreden beslissing onbesproken; bovendien worden vragen 4 en 5 door elkaar gehaald.

Het was vraag 4 waar een JMP-input werd gevraagd; met deze vraag had verzoeker de meeste moeite omdat het een strikvraag was. Ter zake zet verzoeker het volgende uiteen:

“Verzoeker had immers aan de professor gevraagd wat hij kon doen ter voorbereiding op het examen. De professor had hem aangeraden enkele vragen van het vorige examen goed te bestuderen, waaronder deze specifieke vraag.

De vraag op het betwist[je] examen verschilde slechts op 1 detail na met de vraag van het vorig examen (zie stuk 3).

Dit was voor verzoeker dan ook een duidelijke strikvraag, omdat professor [G.] tijdens een persoonlijk gesprek begin juli verzoeker had aangeraden om deze examenvragen te maken om zich voor te bereiden op het examen. Professor [G.] gaf ook aan dat het examen van juni 2015 in zeer groot detail te vinden was op sociale media en op het []-platform.

Vraag 4 is nagenoeg een perfecte kopie van vraag 2 op het examen in juni. Een farmaceutisch bedrijf, optimaliseren geneesmiddel voor desintegratie, geen actieve bestanddelen, portie filler, portie bindmiddel, 20 verschillende recepten, 12 klimaatkamers, 3x2³ combinaties, temperatuur en vochtigheid verschillen in de verschillende klimaatkamers, in elke klimaatkamer worden 10 van de 20 recepten gelegd, na 7 dagen metingen.

Professor [G.] waarschuwde niet voor deze valkuil bij het begin van het examen.

De door verzoeker getoonde werkwijze voor deze vraag [blijft] wel juist.

Op deze kwestie van de verwarring en het feit dat een groot deel van de vraag toch juist werd beantwoord geeft de bestreden beslissing geen antwoord.”

Verwerende partij spreekt in de *antwoordnota* tegen dat de vragen 4 en 5 door elkaar werden gehaald. De paragraaf bovenaan pagina 3 van de bestreden beslissing (“*In vraag 5 diende u enkele outputs van het softwarepakket JMP te interpreteren.*”) heeft volgens haar enkel betrekking op vraag 5, waarin werd gevraagd om outputs van het softwarepakket JMP te interpreteren. Verwerende partij verwijst ter zake naar dezelfde bijlage 3 van verzoeker (ingescande examenkopij). In vraag 4 diende de student daarentegen aan te geven hoe een experiment in JMP kan worden opgezet.

Verwerende partij verwijst in de antwoordnota vervolgens naar de volgende repliek van de betrokken docent:

“Bij deze vraag werd een ‘real-life’ experiment uit de farmaceutische sector beschreven. Gevraagd werd het soort experiment te herkennen, aan te geven hoe het experiment in JMP opgezet kan worden en ook een gepast statistisch model neer te schrijven. De student geeft verkeerdelijk aan dat het gaan om een strip-plot experiment (ook wel two-way split-plot ontwerp genoemd). De student herkent wel dat het gaat om een mengselexperiment met procesvariabelen. De JMP input van de student is verkeerd, deels omdat het niet gaat om een strip-plot experiment, maar verrassend genoeg (inconsistent met deelvraag 1 bij vraag 4) vergeet de student ook aan te geven in JMP dat er mengselfactoren zijn. Het statistisch model dat gespecificeerd wordt door de student is fout, in die zin dat de student uitgaat van 20 mengselfactoren (terwijl er maar 4 zijn) en van 12 procesvariabelen (terwijl er maar 2 zijn). Ook al was dit expliciet gevraagd heeft de student de variabelen niet gedefinieerd. Het model van de student is niet lineair in de parameters. Als gevolg hiervan scoorde de student 1.5 op 7 voor deze vraag.”

Verder zet verwerende partij uiteen dat het geenszins de taak van een examinator is om studenten erop te attenderen op welke punten een examenvraag precies afwijkt van eerdere examenvragen die zij mogelijk hebben geraadpleegd bij het studeren voor het examen. Indien studenten gebruik maken van oude examenvragen, kunnen deze naar oordeel van verwerende partij enkel dienen om hen te helpen bij het oplossen van vragen die typisch op en examen zouden kunnen terugkomen. Zij zijn in geen geval bedoeld om de precieze examenvragen van een aankomend examen letterlijk aan te kondigen zodat de studenten op het examen enkel hoeven te reproduceren. Vraag 4 is volgens verwerende partij een examenvraag uit het leven gegrepen, waarbij subtiele verschillen in de uitvoering van een experiment grote statistische implicaties bezitten. Het niet herkennen van subtiele verschillen maakt voor verwerende partij het verschil tussen een geslaagd of mislukt experiment en tussen een correcte en een incorrecte analyse van de data.

In zijn *wederantwoordnota* wijst verzoeker erop dat in verwerende partij in de antwoordnota wel ingaat op vraag 4, terwijl dit in de bestreden beslissing niet het geval was.

Beoordeling

In het verzoekschrift op intern beroep van verzoeker komt de quotering van vraag 4 van het examen niet ter sprake. Evenmin leest de Raad in dat stuk enige kritiek op het beweerd misleidend karakter van vraag 4.

Uit de bestreden beslissing blijkt evenwel dat ook tijdens de hoorzitting nog verschillende argumenten – al dan niet nieuwe – door verzoeker werden aangehaald. De vraag kan rijzen of het in die omstandigheden niet aan verzoeker toevalt om het bewijs te leveren van de argumenten die hij uiteindelijk heeft aangevoerd.

De Raad moet evenwel vaststellen dat verwerende partij in haar antwoordnota niet betwist dat vraag 4 bij de hoorzitting ter sprake is gebracht. Ook dat verzoeker het in het raam van de hoorzitting zou hebben gehad over een ‘strikvraag’ wordt door verwerende partij niet ontkend. Zij spreekt enkel tegen dat vragen 4 en 5 met elkaar zouden zijn verward.

In die omstandigheden ziet de Raad geen reden om verzoekers beweringen niet voor waar aan te nemen. Aangenomen dat verzoeker vraag 4 bij de hoorzitting ter sprake heeft gebracht, is weliswaar daarmee nog niet aangetoond in welke mate en met welke kritiek zulks gebeurde, zodat de omvang van de motiveringsplicht die op de interne beroepsinstantie rustte evenmin afdoende precies kan worden afgelijnd.

Vast staat wel dat de bestreden beslissing omtrent vraag 4 geheel stilzwijgend blijft. De toelichting die thans in de antwoordnota wordt gegeven komt in het licht van de formele motiveringsplicht te laat om nog aan de bestreden beslissing van de interne beroepsinstantie te worden toegerekend. Dit antwoord, voor zover de interne beroepsinstantie het zou bijvallen (wat de toelichting bij de quotering betreft), diende in de bestreden beslissing zelf te zijn opgenomen.

Hoe plausibel de toelichting van verwerende partij ook mogen voorkomen, zij kan geen herstel bieden voor de vormelijke onregelmatigheid die verzoeker heeft aangevoerd.

Het middelonderdeel is gegrond.

Tweede middelonderdeel

Ten onrechte, zo stelt verzoeker, wordt in de bestreden beslissing ontkend dat er op het examen te weinig tijd zou zijn geweest, of dat de moeilijkheidsgraad ervan zou verschillen van vorige examens.

Verzoeker wijst erop dat er ongeveer twintig studenten in tweede zittijd examen dienden af te leggen voor dit opleidingsonderdeel, en dat er bij de nabespreking ook een tien à twaalf studenten waren. Wanneer daarbij de studenten worden geteld die niet naar de feedback kwamen, hun tolerantie hebben ingezet of werden gedelibereerd, dan meent verzoeker dat er een groot aantal niet geslaagden was. Ten onrechte, zo stelt verzoeker, is bij de bestreden beslissing niet mee in rekening gebracht dat er een intern onderzoek liep bij de onderwijscommissie ten gevolge van een abnormaal laag slaagcijfer of een groot aantal klachten.

De bestreden beslissing ontkent naar oordeel van verzoeker zonder enige motivering de hoge tijdsdruk en stress door het hoger aantal deelvragen per hoofdvraag in vergelijking met vorige examens. Verzoeker stelt dat niemand van de niet geslaagde studenten het examen helemaal heeft kunnen invullen.

Verzoeker betwist verder dat de oefenzittingen voorbereidend waren op het examen, aangezien zij enkel met de computer zouden zijn georganiseerd terwijl er op het examen moet worden gerekend met matrices en formules op papier, zonder grafische rekenmachine.

In het gegeven dat het opleidingsonderdeel voor het academiejaar 2015-2016 werd teruggebracht van 5 naar 4 studiepunten, zonder een taak die moet worden gemaakt aan de hand van een computerprogramma, ziet verzoeker een bewijs dat de faculteit heeft ingezien dat er ook oefeningen met de hand moeten worden gemaakt als voorbereiding op het examen.

Bij vorige examens van prof. [G.], zo vervolgt verzoeker, was er steeds één vraag die beschouwd kon worden als een ‘puntenwinnertje’, terwijl zulks in het voorliggende examen niet het geval was.

Ten slotte, zo stelt verzoeker, was het examenlokaal niet geschikt voor een openboekexamen: de banken zouden te smal zijn en in een ongunstige hoek staan, waardoor een boek openleggen geen sinecure was.

Uit dit alles besluit verzoeker dat het examen wel degelijk veel moeilijker was dan in voorgaande zittijden.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij erop dat het examen bestond uit vijf vragen, waarvoor een examentijd van vier uur en dus gemiddeld 48 minuten per vraag beschikbaar was. Dit volstaat voor een student die de leerstof onder de knie heeft. Bovendien heeft de examinator er uitdrukkelijk op gewezen dat een openboekexamen niet impliceert dat men rustig het handboek en de slides kan doorbladeren en herlezen tijdens het examen, en dat de studenten bij het lezen van de vraag onmiddellijk moeten weten welke technieken en hoofdstukken relevant zijn.

Verwerende partij betwist dat het examen moeilijker was dan in voorgaande examenperiodes. Integendeel: één vraag was een variant op een eerder gestelde vraag en een andere vraag kwam letterlijk aan bod in een eerder examen. Nog een andere vraag betrof het allereerste hoofdstuk van het handboek en dus de absolute basisbeginselen.

Tijdens het academiejaar 2014-2015, zo vervolgt verwerende partij, heeft de betrokken docent er samen met zijn medewerkers voor gezorgd dat diverse oude examenvragen als oefening in de werkcolleges werden opgenomen. Dat de oefenzittingen onvoldoende voorbereidend waren op het examen is daarom onjuist. Bovendien wordt in de oefenzittingen wel degelijk met matrices gewerkt en met de hand gerekend, ook al vinden alle oefenzittingen in een computerlokaal plaats.

De stelling dat er in het academiejaar 2015-2016 geen taak meer zou moeten worden gemaakt aan de hand van computerprogramma's, noemt verwerende partij pertinent onjuist.

Ten slotte stelt verwerende partij dat het examenlokaal zo groot was dat elke student over drie tot vier zitplaatsen kon beschikken en zowel de tafel als de stoelen naast hem kon gebruiken door het plaatsen van het schriftelijk materiaal.

In de *wederantwoordnota* voegt verzoeker nog toe dat er tijdens de oefenzittingen maar één oefening met de hand werd uitgerekend en dat voor het overige het rekenwerk vaak werd overgeslagen. Hij herhaalt dat de vragen op het examen veel moeilijker waren dan in voorgaande jaren.

Verder stelt verzoeker vast dat verwerende partij geen gegevens met betrekking tot de slaagcijfers voorbrengt en dat geen antwoord wordt gegeven op de gemakkelijke vraag die bij de voorgaande examens steeds voorkwam.

Ook met betrekking tot de moeilijkheidsgraad wijst verzoeker erop dat verwerende partij geen objectieve gegevens voorbrengt om zijn stelling te ontkrachten. Verzoeker stelt dat de betrokken docent bij het inkijken heeft bevestigd dat hij zijn examen opzettelijk zeer lang maakt en dat het aantal vragen op zich geen relevant gegeven is.

Inzake de inrichting van het examenlokaal stelt verzoeker dat het niet relevant is hoeveel ruimte er beschikbaar is, maar wel dat een boek op een comfortabele wijze moet kunnen worden opgelegd.

Beoordeling

Daargelaten de ernst van het middel in de mate dat het betrekking heeft op de inrichting van het examenlokaal en de aard van de banken, stelt de Raad, desnoods *ambtshalve*, vast dat dit middel niet werd opgeworpen in het verzoekschrift op intern beroep, en niets erop wijst dat verzoeker het tijdens de hoorzitting ten berde heeft gebracht.

Het middel is derhalve nieuw en kan, niet van openbare orde zijnde, aldus niet op ontvankelijke wijze voor het eerst worden opgeworpen in het verzoekschrift voor de Raad.

Hetzelfde geldt voor de bewering dat de betrokken docent bij het inzagemoment zou hebben bevestigd dat het examen opzettelijk zeer omvangrijk is gemaakt.

Wat de oefenzittingen aangaat, verandert verzoeker het geweer van schouder door eerst te stellen dat de werkwijze op het examen (berekeningen zonder elektronische hulp) nooit waren ingeoefend tijdens de oefenzittingen, om vervolgens in de wederantwoordnota te nuanceren dat er tijdens de oefenzittingen wél één oefening met de hand werd uitgerekend.

Verzoeker toont niet aan op basis van welke rechtsregel of welk beginsel van behoorlijk bestuur moet worden besloten dat de oefenzittingen alle mogelijke examenvragen en

oplossingsmethoden aan bod moeten laten komen. Daargelaten die vaststelling, blijkt dat de manuele berekening wel degelijk is ingeoefend tijdens de oefenzittingen, zodat verzoeker ter zake naar oordeel van de Raad voldoende was ingelicht. Niets weerhield verzoeker er overigens van om tijdens het studeren van de leerstof zelf bijkomende oefeningen te maken.

Met betrekking tot de moeilijkheidsgraad van het examen wijst de Raad erop dat de regelmatigheid van een examenbeslissing niet afhankelijk is van het aantal studenten dat al dan niet geslaagd is, zodat het niet aan de instelling toekomt om aan de hand van statistische gegevens het bewijs van de redelijkheid van een examen te leveren. Dat de niet geslaagde studenten niet alle examenvragen hebben kunnen beantwoorden – wat verzoeker beweert maar niet aantoont – is niet van aard de onregelmatigheid van een examen aan te tonen, aangezien die groep evident niet representatief is.

Mogelijk werd bij vorige examens al eens een veel eenvoudiger vraag toegevoegd, maar de Raad ziet geen rechtsregel die ertoe verplicht – verzoeker reikt er ook geen aan – om dat bij elk examen te doen. Bovendien staat verzoeker thans niet in concurrentie met diegenen die het examen in voorgaande examenzittijden hebben afgelegd.

Voor zover verzoeker bewijs van de beweerde moeilijkheidsgraad meent te zien in een herschikking van het examen voor het academiejaar 2015-2016, moet de Raad vaststellen dat dit door verwerende partij formeel wordt tegengesproken en dat verzoeker in de wederantwoordnota ter zake geen verdere betwisting voert. Wanneer bovendien verwerende partij concreet wijst op een aantal elementen die de moeilijkheidsgraad van het kwestieuze examen nuanceren (één vraag was een variant op een eerder gestelde vraag, een andere vraag kwam letterlijk aan bod in een eerder examen en nog een andere vraag betrof het allereerste hoofdstuk van het handboek en dus de absolute basisbeginselen), weerlegt verzoeker deze stelling niet.

Dat het examen in de tweede zittijd van het academiejaar 2014-2015 dermate veel moeilijker zou zijn geweest dan bij voorgaande examenperiodes, wordt door verzoeker derhalve niet bewezen. Het loutere feit dat er tussen verzoeker en verwerende partij betwisting bestaat over de relevantie van het aantal vragen en de gemiddelde tijdsduur die voor het oplossen ervan ter beschikking is, volstaat op zich uiteraard niet om de Raad er toe te brengen het examen onregelmatig te achten.

Het tweede middelonderdeel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

Derde middelonderdeel

Verzoeker betwist de uitleg die wordt gegeven met betrekking tot de quotering voor vraag 1.

Het betrof volgens verzoeker een zeer ongewone vraag, wat door de docent ook zou zijn toegegeven bij het inzagemoment: de concepten van de hele cursus dienden te worden toegepast op experimenten van hoofdstuk 1 van het handboek. Zelfs met een samenvatting van het handboek nam deze vraag veel tijd in beslag, omdat in het handboek moest worden gezocht naar de juiste tabellen en experimenten.

Verzoeker stelt enkel een fout te hebben gemaakt bij de eerste deelvraag, door een extra parameter in te voegen in het model. Daarna is hij blijven doorrekenen, weliswaar met onjuiste uitkomsten maar wel volgens de juiste werkwijze. Verzoeker heeft daarbij zelfs de theoretische achtergrond gegeven bij de momentummatrix, terwijl dit niet eens in de cursus of het handboek voorkomt.

De complexiteit van deze vraag heeft er volgens verzoeker toe geleid dat hij de laatste twee deelvragen niet heeft kunnen oplossen; hij acht de bestreden beslissing kennelijk onredelijk door dit alles toe te schrijven aan een gebrek aan basiskennis. De toegekende score van 0/8 is voor verzoeker niet representatief voor zijn kennis, die ook blijkt uit de verdere berekeningen in de deelvragen, zodat de score kennelijk onredelijk is.

In de *antwoordnota* wijst verwerende partij erop dat de bestreden beslissing duidelijk aangeeft dat verzoeker er geen blijk van heeft gegeven het fundamentele kenmerk van het desbetreffende experiment te herkennen.

Eveneens reeds in de bestreden beslissing is met betrekking tot de ‘juiste’ navolgende berekeningen aangegeven dat het niet is omdat een student complexe berekeningen hanteert in een antwoord, hij daarvoor ook punten moet krijgen. Berekeningen die niet correct en irrelevant zijn voor de oplossing van de vraag omwille van een fundamentele fout die volgens

de verbetersleutel van de examinator leidt tot een nulscore, kunnen geen positieve weerslag hebben op de score.

Dat verzoeker in het intern beroep zelf een alternatieve verbetersleutel heeft aangereikt, kan voor verwerende partij geen afbreuk doen aan het feit dat het aan de examinator toekomt om de verbetering uit te voeren, en dat in dit geval de score van 0/8 correct tot stand is gekomen.

Beoordeling

Het verkeerde uitgangspunt dat verzoeker heeft genomen bij het oplossen van vraag 1, heeft enkel gevolgen gehad voor de beoordeling van die vraag. Het betreft met andere woorden geen eerste stap die, wanneer hij verkeerd is, gevolgen heeft voor de quotering van heel het examen of voor verschillende vragen binnen dat examen.

Samengenomen met de vaststelling dat er vijf examenvragen waren, is de Raad van oordeel dat het niet kennelijk onredelijk is om een misstap bij aanvang van de oplossing, ten gevolge waarvan ook alle verdere berekeningen fout zijn – zij het niet naar methode, dan alleszins wat het concrete antwoord betreft – door te rekenen op de gehele vraag en aldus tot een nulquotering te komen.

Dat verzoeker er in zijn antwoord mogelijk blijk heeft van gegeven wel inzicht te hebben verworven in de achterliggende redeneerwijze, maar daarvoor geen punten krijgt, is gewis een strenge beslissing, maar daarom nog geen kennelijk onredelijke.

Tegen strenge beslissingen kan de Raad geen rechtsbescherming bieden, enkel tegen onwettige.

Het middelonderdeel is niet gegrond.

Vierde middelonderdeel

In een vierde middelonderdeel bekritiseert verzoeker de overweging in de bestreden beslissing dat de examencommissie geen bijzondere individuele omstandigheden bekend waren.

Verzoeker wijst erop dat hij heeft aangetoond de afgelopen jaren een bijzonder moeilijk studieverloop te hebben gekend en dat deze omstandigheden *in extenso* zijn aangehaald in het intern beroep, zodat hij niet begrijpt hoe de examencommissie er geen kennis van kan hebben.

Verwerende partij zet in de *antwoordnota* ter zake uiteen dat de bestreden beslissing duidelijk maakt op basis van welke criteria de beslissing werd genomen om verzoeker niet geslaagd te verklaren voor de bacheloropleiding, en dat de specifieke omstandigheden waarvan gewag wordt gemaakt, inderdaad aan de examencommissie niet bekend waren.

Tijdens de interne beroepsprocedure werden deze omstandigheden wel toegelicht, en de interne beroepsinstantie heeft er vervolgens ook rekening mee gehouden. Zij hebben evenwel niet geleid tot een andersluidende beslissing wat het geslaagd verklaren betreft, maar wel tot een opheffing van het inschrijvingsverbod.

Beoordeling

Voor zover het middelonderdeel letterlijk dient te worden begrepen en het ertoe strekt te bekritiseren waarmee de examencommissie al dan niet rekening heeft gehouden, is het middelonderdeel onontvankelijk. De beslissing van de examencommissie maakt immers niet het voorwerp van huidige procedure uit.

Bovendien toont verzoeker niet aan dat hij de opleiding in de loop van het academiejaar afdoende heeft ingelicht omtrent zijn moeilijkheden, opdat er rekening mee zou kunnen worden gehouden bij de initiële examenbeslissing.

In zoverre het middelonderdeel kritiek inhoudt op de bestreden beslissing, is het ongegrond. De bestreden beslissing gaat immers wel degelijk concreet in op de ingeroepen omstandigheden, en motiveert ook waarom die er niet toe hebben geleid dat op intern beroep een andere beslissing wordt genomen wat het geslaagd verklaren voor de bacheloropleiding betreft.

Het middelonderdeel is, in zoverre ontvankelijk, niet gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2015.

2. Het bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoeker een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 8 december 2015.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 1 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jan Geens bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Melissa Tijs secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Tijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.662 van 1 december 2015 in de zaak 2015/551

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 12 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 11 september 2015 en van de beslissing van de interne beroepscommissie van 7 oktober 2015 waarbij het intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2011-2012 ingeschreven bij verwerende partij, oorspronkelijk in de opleiding Bachelor of Science in de Politieke Wetenschappen.

Verzoeker behaalt dat academiejaar credits voor twee van de tien opgenomen opleidingsonderdelen, ten belope van 12 van de 60 betrokken studiepunten.

In het academiejaar 2012-2013 schrijft verzoeker zich in voor dezelfde opleiding; hij slaagt voor twee van de acht opgenomen opleidingsonderdelen, hetzij 12 van de 48 studiepunten.

In het academiejaar 2013-2014 neemt verzoeker een inschrijving in de opleiding Bachelor of Arts in de Geschiedenis. Na twee zittijden behaalt verzoeker een credit voor twee van de acht opgenomen opleidingsonderdelen, te belope van 10 van de 46 studiepunten.

De faculteit Letteren en Wijsbegeerte besluit daarop aan verzoeker een maatregel van studievoortgangsbewaking op te leggen, ertoe strekkende dat verzoeker bij een nieuwe inschrijving in het academiejaar 2014-2015 ten minste 50% van de opgenomen studiepunten dient te behalen.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker geen intern beroep in.

In het academiejaar 2014-2015 behaalt verzoeker in de opleiding Geschiedenis een credit voor vier van de negen opleidingsonderdelen in zijn curriculum, hetzij voor 22 van de 56 opgenomen studiepunten.

Op 11 september 2015 beslist de examencommissie om de herinschrijving voor het academiejaar 2014-2015 te weigeren wegens het niet nakomen van de bindende voorwaarde.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker op 16 september 2015 intern beroep in, gesteund op de volgende gronden:

“Geachte Voorzitter van de interne beroepscommissie,

Ik ben ingeschreven in het academiejaar 1ste/2de bachelor aan de voor de opleiding “Bachelor arts in de geschiedenis” en met dit verzoekschrift stel ik een beroep in bij de interne beroepscommissie van de faculteit Letteren en Wijsbegeerte tegen:

- de studievoortgangbeslissing genomen op 16 [sic] september 2015.
Ik ben het niet eens met deze beslissing omdat:

Net heb ik ontdekt dat ik niet toegelaten ben voor herinschrijving tot de bachelor geschiedenis ongeacht mijn studie ijver ben ik er niet in geslaagd volledig aan de studievoorwaarden te voldoen. Ik heb hiervoor weliswaar verscheidene redenen die hopelijk in consideratie worden gebracht.

1. Pas dit jaar heb ik echt volledig begrepen dat mijn magere studieresultaten worden voortgebracht door een zeer diepliggende faalangst. Ik heb mijzelf inschreven voor een behelpende cursus hieromtrent. Dit is echter iets dat ik moet aanpakken en dat aan de bron ligt van mijn afwezigheden bij verscheidene cursussen. Mijn passie en interesse voor geschiedenis hebben ervoor gezorgd dat dit begon te verbeteren, daarmee dat mijn 2de zit dan ook beter ging. Natuurlijk is dit geen excus. Mijn faalangst heeft veel werk nodig en speelt mij al langer parten maar toch weet ik dat ik het aankan. En deze laatste maanden had ik er dan ook een goed gevoel bij. Ik hoop dan ook dat ik dit gevoel kan verderzetten mits een verderzetting van mijn studies.
2. Ik ben weliswaar reeds geslaagd voor enkele vakken van het tweede jaar. Mijn faalangst weegt dus niet door op specifieke vakken maar op het geheel aantal vakken. Voor mezelf zijn mondelinge examens dan ook zeer moeilijk. was voor mezelf een zeer grote brug om over te steken. Dit heb ik dan ook gedaan, hoewel ik professor [D.] niet heb kunnen overtuigen, wat zeer jammerlijk was. Ik had hiervoor ook dan een negen.
3. Bij deze wil ik nog zeer sterk benadrukken dat mijn passie wel degelijk binnen de geschiedkundige studies ligt. Ik ben er immers van overtuigd dat een historische kijk op maatschappij en leven een grote verklarende factor in zich meedraagt. En dan ook noodzakelijk is om zich als kritisch burger te engageren. We kunnen immers niet ontkennen dat de mensheid een bewogen, complexe en interessante geschiedenis deelt. Wat mij specifiek interesseert is de Belgische inbreng in de industriële revolutie, voornamelijk de spoorwegen en de mobiliteitsevolutie dat daaruit voortvloeiden. Menig boek hierover bevindt zich dan ook op mijn boekenplank. Ik besef ten volle dat een passie formuleren zeer moeilijk is in een mail of op papier. Mijn interesse en passie voor geschiedenis zou ik dan ook graag op uw willen overbrengen in een mondeling gesprek indien uw dat zou toelaten.
4. Ik heb ondertussen een afspraak gemaakt bij de desbetreffende studietrajectbegeleider om mij te helpen bij de verdere planning van mijn studies. Indien mogelijk zal ik mij zeker beter engageren om op alle colleges, bijlessen, info momenten, lezingen aanwezig te zijn.
5. Dit gaat eerder persoonlijk maar mijn studies worden niet gefinancierd door mijn ouders, daardoor moet ik zelf gaan werken wat veel van mijn tijd oopsloopt. Dit is opnieuw geen excus maar deze situatie heeft wel degelijk een invloed gehad op mijn studies.

In bijlage zend ik u mijn puntenblad, deze bevat weliswaar niet mijn geslaagde tweede jaar vakken. Bij deze zou ik graag nogmaals vermelden dat ik het zeer op prijs zou stellen om mijn motivering van naderbij te verlichten in een persoonlijk gesprek voor u of voor de examencommissie. Ik ben er immers van overtuigd dat ik dit beter in persoon zou kunnen uitleggen dan op papier.”

Op 18 september 2015 beslist de interne beroepsinstantie om dit beroep als ongegrond af te wijzen.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt een exceptie van onontvankelijkheid op, gesteund op artikel II.294, §2, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs.

Het verzoekschrift dat verzoeker bij de Raad ingestelde, is niet ondertekend, terwijl de ondertekening op straffe van nietigheid is voorgescreven.

In zijn *wederantwoordnota* antwoord verzoeker hierop dat hij kennis had genomen van het voorschrift inzake de ondertekening, maar dat hij veronderstelde dat dit gedekt werd door de verzending van het beroep bij ter post aangetekende zending. “Dit vereist bij regel een handtekening”, stelt verzoeker. Hij wijst er ook op dat de wederantwoordnota wel degelijk ondertekend is.

Verzoeker vraagt om de exceptie nietig te verklaren.

Beoordeling

Artikel II.294, §2, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat het verzoekschrift dat bij de Raad wordt ingediend, op straffe van nietigheid moet zijn ondertekend door de verzoekende partij of haar raadsman.

Dit betekent dat het verzoekschrift zelf de handtekening moet dragen van de verzoekende partij of de door haar aangestelde raadsman.

Aan dit vormvoorschrift beantwoordt verzoekers beroep niet, zodat het op grond van bovenvermeld artikel onontvankelijk moet worden verklaard.

Deze ontvankelijkheidsvoorraarde moet worden beoordeeld op het ogenblik van de rechtsingang, zodat het feit dat de wederantwoord wél ondertekend is, het vastgestelde vormgebrek bij het verzoekschrift niet kan verhelpen.

In tegenstelling tot wat verzoeker aanneemt, staat de vormvereiste van de handtekening op een verzoekschrift ook los van de verzending bij aangetekende post. Deze verzendwijze laat overigens niet toe om de identiteit van de afzender met zekerheid te achterhalen, noch daargelaten dat artikel II.294,§2, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs de verzoekende partij er enkel toe verplicht het verzoekschrift te ondertekenen en niet om voor de aangetekende verzending ervan in te staan.

De Raad ziet geen reden waarom de door verwerende partij aangevoerde exceptie nietig of onontvankelijk zou zijn; zij is bovendien gegrond.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 1 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jan Geens bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Melissa Tijs secretaris

De secretaris

Melissa Tijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep

dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.663 van 1 december 2015 in de zaak 2015/569

In zake: ██████████

tegen:

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van 17 september 2015 waarbij het intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat ██████████, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekerster is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleidingen Bachelor of science in de Psychologie en Master of science in de Psychologie.

Zij was eerder reeds ingeschreven voor deze opleiding, met name sinds het academiejaar 2010-2011. Na het academiejaar 2013-2014 werd aan verzoekerster een bindende maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd, ertoe strekkende dat zij bij een volgende herinschrijving voor minstens de helft van de studiepunten credits diende te verwerven.

Tegen deze beslissing stelde verzoekster geen beroep in.

In het academiejaar 2014-2015 behaalt verzoekster binnen de bacheloropleiding slechts 3 van de 12 opgenomen studiepunten. Zij behaalde bovendien geen credit voor het opleidingsonderdeel ‘.....’, dat zij reeds voor de derde maal had opgenomen.

Op 10 september 2015 beslist de examencommissie om verzoekster de verdere inschrijving te weigeren. Dit wordt aan verzoekster meegedeeld op 11 september 2015.

Op 14 september 2015 tekent verzoekster intern beroep aan tegen de weigering tot herinschrijving.

Op 17 september 2015 beslist de interne beroepscommissie, na verzoekster te hebben gehoord, om het intern beroep ontvankelijk doch ongegrond te verklaren.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Tegen de thans bestreden beslissing diende verzoekster een eerste maal beroep in bij de Raad op 28 september 2015.

Bij arrest nr. 2.542 van 29 oktober 2015 verklaarde de Raad dit beroep onontvankelijk, daar het in strijd met artikel II.294, §2, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet was ondertekend door verzoekster of door een raadsman namens haar.

Op 16 oktober 2015 dient verzoekster haar verzoekschrift opnieuw in, ditmaal ondertekend.

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt een exceptie van onontvankelijkheid op, gesteund op artikel II.294, §1, van de Codex Hoger Onderwijs.

Meer bepaald stelt verwerende partij dat het beroep niet is ingesteld binnen de vervaltermijn van vijf kalenderdagen na de kennisname van de beslissing op intern beroep, *in casu* 23 september 2015, doch pas op 16 oktober 2015.

Beoordeling

Artikel II.294, §1, van de Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“De beroepen bij de Raad worden ingesteld binnen een vervaltermijn van 5 kalenderdagen, die ingaat de dag na die van kennisname van de in artikel II.284, eerste lid bedoelde beslissing.”

Niets belet een verzoekende partij om een eerder ingediend beroep bij de Raad te vervangen door een nieuw, bijvoorbeeld ter regularisatie van een vormgebrek, maar zulks opent voor de verzoekende partij geen nieuwe beroepstermijn.

Ook een nieuw, vervangend verzoekschrift bij de Raad moet, wil het ontvankelijk zijn, worden ingesteld binnen de termijn van vijf kalenderdagen na kennisname van de bestreden beslissing.

Aan die voorwaarde voldoet verzoeksters beroep niet; het is ingediend na het verstrijken van de termijn bedoeld in artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs.

Het beroep is derhalve laattijdig.

De exceptie is gegrond; het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 1 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad
Jan Geens bijzitter
Daniël Cuypers bijzitter
bijgestaan door
Melissa Tijs secretaris

De secretaris

Melissa Tijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.661 van 1 december 2015 in de zaak 2015/573

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van 10 oktober 2015 waarbij het intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED], die verschijnt voor verzoeker, en advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding [REDACTED].

Tot de opleiding behoort het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’.

De studie(deel)fiche voor dit opleidingsonderdeel bevat de volgende omschrijving van de studiedeelopdrachten:

“Opdrachtcategorie en weging in % per onderdeel

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	Examen Mondeling
Weging	30

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Paper
Weging	30

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Verslag
Weging	40

Opdrachten en wegingsfactor tov opdrachtcategorie

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	Examen Mondeling
Omschrijving opdracht	Verdediging (Verdedigin[g])
Weging in punten	1
Aandeel deelcijfer in eindcijfer	30
Tentamen	Nee
Notities	

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Paper
Omschrijving opdracht	Essay (Essay)
Weging in punten	1
Aandeel deelcijfer in eindcijfer	30
Tentamen	Nee
Notities	

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Verslag
Omschrijving opdracht	Verslagen (Verslagen)
Weging in punten	1
Aandeel deelcijfer in eindcijfer	40
Tentamen	Nee
Notities	Het examen is een evaluatief gesprek op basis van het essay en de kritische verslagen van de lezingen die de studenten gemaakt [hebben]

Verwerende partij stelt dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen de eerste en de tweede zittijd.

In de eerste zittijd diende verzoeker de paper niet tijdig in, waardoor hij de notering “AFW” kreeg. In de tweede zittijd diende verzoeker de paper wel tijdig in, maar was hij – zonder kennisgeving aan de faculteit of de betrokken docent – afwezig op de mondelinge verdediging. Dit leidde andermaal tot de notering “AFW”.

Op 14 september 2015 neemt verzoeker kennis van het puntenoverzicht. Hij neemt daarop contact met de docent, prof. [T.]:

“Beste,

Ik heb zonet gezien dat ik voor het vak forum mijn punten nog niet heb gekregen (afwezig vermeld).

Heeft u mijn papers nog niet ontvangen? (2 verslagen van de lezing en het museumbezoek verstuurd op 08.06.2015 en paper met thema zee verstuurd op 20.08.2015 naar dit mailadres)

Vg,
[verzoeker]”

De docent antwoordt daarop het volgende:

“Beste [verzoeker], jazeker, maar de bedoeling was dat je ze kwam bediscussiëren en verdedigen: er is wel degelijk een mondeling examen voorzien en daar ben je niet verschenen, geen van de twee keren, in tegenstelling tot alle andere studenten. Het zou niet correct zijn om in jou geval dan een uitzondering te maken, wel?
Ik was dus zeer verbaasd dat je nu opnieuw niet verscheen, terwijl je toch uitgenodigd was om aan examen deel te nemen.
[...]”

Hierop repliceert verzoeker dat er sprake is van een misverstand, daar hij ervan uitging dat hij door de docent voor de besprekking zou worden uitgenodigd nadat die de paper had ontvangen. Verzoeker vraagt of hij alsnog de besprekking kan houden. Op die vraag wordt niet ingegaan.

Op 14 september 2015 dient verzoeker intern beroep in tegen de notering “AFW” op het resultatenoverzicht. Hij zet hierbij het volgende uiteen:

“Ik ben ingeschreven in het academiejaar 2014-2015 aan de voor de opleiding “.....” en met dit verzoekschrift stel ik een beroep in bij de interne beroepscommissie van de faculteit Letteren en wijsbegeerte tegen:

- De studievoortgangsbeslissing genomen op 14-09-2015.
- I[k] ben het niet eens met deze beslissing omdat:
- Ik door een geval van overmacht niet aanwezig kon zijn voor de mondelinge verdediging van mijn paper voor het vak Forum ten gevolge van een misverstand in de communicatie met professor
[...]"

Verzoeker voegt bij zijn beroep ook een ‘chronologisch verslag misverstand in de communicatie’.

De interne beroepscommissie behandelt het beroep van verzoeker in zitting van 18 september 2015; zij hoort daarbij verzoeker. De beroepscommissie besluit tot de ongegrondheid van het beroep, en motiveert de beslissing als volgt:

“De LW Beroepscommissie stelt vast dat het ingestelde beroep ontvankelijk is. U haalt in uw schriftelijk beroep aan dat u niet akkoord kan gaan met de manier waarop de titularis van het opleidingsonderdeel (OO), prof. dr. [D.T.], het examen in de tweede zittijd organiseerde. De beroepscommissie heeft de OO-fiche erop nagekeken en blijkt dat er duidelijk vermeld staat dat het examen ook in de tweede zittijd bestaat uit een mondelinge verdediging. U schrijft dat u ‘door een geval van overmacht niet aanwezig kon zijn voor de mondelinge verdediging van mijn paper voor het vak Forum ten gevolge van een misverstand in de communicatie met prof. [D.T.]’

De beroepscommissie stelt vast dat u in eerste en tweede zittijd een afwezig (AFW) kreeg voor bovenvermeld OO. Op de vraag van de Voorzitter van de Beroepscommissie waarom u verwachtte dat de professor u uitnodigde voor het mondeling examen en of dat dan niet in de OO-fiche staat, antwoordde u ‘Euh...’. De Voorzitter stipuleerde daarop dat een OO-fiche ‘de wet’ is voor alle studenten. Daarop replicaerde u dat u als werkstudent het jammer zou vinden om dit OO opnieuw te doen wegens uw werk – u vroeg hiervoor loopbaanonderbreking aan – en uw familiesituatie. Het zou in 2015-2016 enkel een ‘thesisjaar’ voor u worden, zo concludeerde u uw betoog.

U sprak in uw betoog over uw familiesituatie maar lichtte dit geenszins verder mondeling toe noch haalde u dit element aan in uw schriftelijk beroep dat uitsluitend handelde over het examen van voornoemd OO.

De commissie erkent dat er misschien een moeilijke persoonlijke [] situatie is maar stelt vast dat u hierover geen stukken ter staving voorlegde. Het is aan u om de universiteit van uw moeilijke situatie tijdig op de hoogte te brengen zodat gepaste maatregelen kunnen getroffen worden. De commissie stelt echter vast dat u geen contact opgenomen heeft met de facultaire administratie, de studietrajectbegeleider of het Studiebegeleidingscentrum om dit te melden.

De Voorzitter leest nog het volgende voor uit een e-mailconversatie tussen de titularis, prof. Dr. [T.] en uzelf:

(e-mailt de titularis op 14 september 2015 om 13:29: ‘Beste [verzoeker], jazeker, maar de bedoeling was dat je ze kwam bediscussiëren en daar ben je niet verschenen, geen van de twee keren, in tegenstelling tot alle andere studenten. Het zou niet correct zijn om in jou geval dan een uitzondering te maken. Ik was dus zeer verbaasd dat je nu opnieuw niet verscheen, terwijl je toch uitgenodigd was om aan examen deel te nemen.’)

(repliceert u op 14 september 2015 om 13:41): ‘beste, dan is hier sprake van een misverstand. Ik dacht dat ik na het versturen van mijn paper eventueel door jou uitgenodigd ging worden voor de bespreking ervan. Kan ik alsnog afspreken voor die bespreking?’

Na het aanhoren van de elementen die u schriftelijk en mondeling toelichtte ziet de interne beroepscommissie geen bijkomende elementen en dossierstukken (schriftelijke bewijzen) die uw beweringen kunnen staven om de beslissing van de LW examencommissie te herzien. De beroepscommissie is van oordeel dat het niet kennelijk onredelijk is om het examenresultaat afwezig (AFW) in tweede zittijd te bekrachtigen en de initiële beslissing van de examencommissie, zijnde verderzetting studietraject, te behouden.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet ook geen redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Verzoeker steunt in een enig middel op een schending van verschillende bepalingen van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER), alsook van de materiële en formele-motiveringsverplichting en het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*.

Standpunt van partijen

Verzoeker verwijst naar de artikelen 2, 14, 101, 102, 137 en 143 van het OER, waarvan hij (delen van) de tekst citeert.

Tevens verwijst verzoeker naar de studiedeelfiche van het opleidingsonderdeel. Ter zake zet hij uiteen:

“Uit de studiedeelfiche – blijkt dat er d[r]ie deelopdrachten bestaan die elk afzonderlijk worden gequoteerd:

- Opdrachtcategorie – examen mondeling – 30%/100%
- Opdrachtcategorie – ZELF verslag – 30%/100%
- Opdrachtcategorie – ZELF verslag – 40%/100%

De volgende toelichting wordt daarbij gegeven:

‘Het examen is een evaluatief gesprek op basis van het essay en de kritische verslagen van de lezingen die de studenten gemaakt hebben. De verslagen staan op 40% van de punten, het essay op zichzelf staat op 30% en de verdediging van het essay op 30% van de punten.’

Bovendien blijkt dat de verzoeker – ondanks de bijzondere familiale situatie – goede scores behaalt.

De bestreden beslissing miskent de eigen bepalingen van het studie- en examenreglement en heeft de verzoekende partij ten onrechte niet gequoteerd.”

In de *antwoordnota* werpt verwerende partij vooreerst tegen dat verzoeker zich er in zijn verzoekschrift toe beperkt een aantal artikelen uit het OER op te lijsten, waarbij weliswaar wordt gesteld dat verwerende partij ze niet zou hebben nageleefd, maar zonder te duiden waarin de schending van deze regels zou zijn gelegen.

De ingeroepen schending van de materiële en de formele-motiveringsplicht blijft volgens verwerende partij geheel zonder toelichting.

Een en ander is naar oordeel van verwerende partij niet in overeenstemming met artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs, waarin is bepaald dat in het beroep dat voor de Raad wordt gebracht, minstens een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren moet zijn opgenomen. Een duidelijke uiteenzetting van de middelen, wat als een ontvankelijkheidsvoorwaarde geldt, ziet verwerende partij in het verzoekschrift niet, zodat een exceptie *obscuri libelli* zich opdringt.

Ondergeschikt meent verwerende partij dat het beroep alleszins ongegrond is.

In repliek op de door verzoeker aangehaalde verwijzing naar de verschillende artikelen uit het OER, stelt verwerende partij: dat de opleidingsfiche bij aanvang van het academiejaar beschikbaar was en dat verzoeker dat niet betwist (artikel 2); dat de werkvormen en de examenvorm daarin zijn weergegeven, met inbegrip van de wegingsfactor, en dat verzoeker alleszins de mondelinge verdediging nog moest afleggen nu hij de paper zelf pas in tweede zittijd had ingeleverd (artikel 14); dat het aanvullend facultair reglement als afwijking bevat dat er geen tentamens worden georganiseerd (artikel 101); dat er twee examenkansen werden georganiseerd en door verzoeker konden worden benut (artikel 102); dat aan verzoeker geen quatering kon worden gegeven omdat hij niet aan alle werkvormen had deelgenomen, met name geen van beide in eerste zittijd en wel een paper maar geen mondeling examen in tweede zittijd (artikel 137), en dat bij gebreke aan enige toelating in de opleidingsdeelfiche om resultaten uit een bepaalde werkform te behouden in een volgende examenperiode, het overzetten van onderdelen niet mogelijk is (artikel 143).

Wat de motiveringsplicht betreft, antwoordt verwerende partij dat het volstaat dat de opgegeven motieven de beslissing kunnen dragen, en dat dit *in casu* het geval is: de bestreden beslissing is uitvoerig gemotiveerd, de motivering is duidelijk en afdoende en de beslissing ligt binnen de grenzen van de redelijkheid.

Ten slotte stelt verwerende partij dat het aan verzoeker toeviel om zich afdoende te informeren over de evaluatiemethode, dat de kort aangehaalde bijzondere familiale omstandigheden onvoldoende werden toegelicht en doorheen het academiejaar ook nooit werden aangemeld, en dat de ‘goede scores’ irrelevant zijn bij de beoordeling van de bestreden beslissing.

In de *wederantwoordnota* weerlegt verzoeker de *exceptio obscuri libelli*. Hij stelt weliswaar summier maar uitdrukkelijk en duidelijk te hebben aangegeven dat er sprake is van de aangehaalde bepalingen van het OER welke moeten worden samen gelezen, alsook van de materiële en de formele-motiveringsplicht en het *patere legem*-beginsel.

Verzoeker zet nader uiteen dat hij ten onrechte niet gequoteerd is geworden voor het opleidingsonderdeel, terwijl uit de aangehaalde bepalingen van de fiche en de quatering van

de examens blijkt dat hij recht heeft op een quotering op grond van de twee schriftelijke proeven, die samen 70% van de punten uitmaken.

Wat de afwezigheid op het mondeling examen in de tweede examenzittijd betreft, meent verzoeker dat er sprake is van een misverstand op het vlak van communicatie, wat een gedeelde verantwoordelijkheid is. Het feit dat geen nieuwe kans wordt geboden acht verzoeker streng, maar hij stelt uitdrukkelijk dat dit niet wordt aangevoerd als een onwettige handeling. Waaromtrent verzoeker wel een antwoord verwachtte maar stelt niet te hebben gelezen, is de grief dat hij aanspraak kan maken op een quotering op basis van de onderdelen waarvoor hij wel prestaties heeft geleverd. Het gegeven dat de drie voormelde onderdelen een eigen quotering *c.q.* gewicht krijgen in het eindcijfer, doet verzoeker besluiten dat de punten die daarvoor werden toegekend, ook kenbaar moeten zijn, en op het resultatenoverzicht zichtbaar.

Beoordeling

Het voorwerp van het geschil is er, zoals blijkt uit de wederantwoordnota, toe beperkt dat verzoeker het resultaat wil kennen, uitgedrukt in een examencijfer op 20, van de beoordelingen die hij kreeg voor de twee schriftelijke subonderdelen van het opleidingsonderdeel, met name de verslagen (40% van het totaal) en het essay (30%).

Verwerende partij heeft het middel aldus ook begrepen en ter zake verweer kunnen voeren. De exceptie *obscuri libelli* wordt in die mate verworpen.

Uit de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan, blijkt dat het opleidingsonderdeel ‘.....’ bestaat uit drie onderdelen, die in de opleidingsonderdeelfiche van elkaar worden onderscheiden en die elk een eigen gewicht krijgen in de berekening van het examencijfer voor het opleidingsonderdeel: verslagen (40%), essay (30%) en verdediging van het essay (30%).

Ofschoon verwerende partij in het raam van de onderwijsvrijheid over de bevoegdheid zou kunnen beschikken om te bepalen dat geen examencijfer wordt toegekend wanneer de student niet aan alle subonderdelen heeft deelgenomen, stelt de Raad vast dat een dergelijke bepaling op de opleidingsonderdeelfiche niet voorkomt.

Integendeel: de drie voormelde onderdelen worden afzonderlijk vermeld en gequoteerd. Uit de ‘aanvullende info’ op de fiche blijkt ook niet dat de mondelinge verdediging de punten die zijn gegeven op de schriftelijke werken, nog kan beïnvloeden.

Er bestaat, nog steeds op basis van de fiche, zelfs onduidelijkheid over het voorwerp van de mondelinge verdediging. In de ‘aanvullende info m.b.t. evaluatie’ is immers enerzijds vermeld “*het examen is een evaluatief gesprek op basis van het essay en de kritische verslagen van de lezingen die de studenten gemaakt hebben*” – wat lijkt te doen verstaan dat de kritische verslagen bij de mondelinge proef worden betrokken – en anderzijds “*de verslagen staan op 40% van de punten, het essay op zichzelf staat op 30% en de verdediging van het essay op 30% van de punten*” – wat dan weer lijkt te impliceren dat enkel het essay op de mondelinge proef aan bod komt.

Wat er ook van zij, de Raad kan uit de voorliggende stukken niet afleiden dat het niet deelnemen aan de mondelinge proef tot gevolg kan hebben dat de punten die afzonderlijk voor de verslagen en het essay werden toegekend, buiten beschouwing zouden mogen worden gelaten, en de afwezigheid op de mondelinge proef op zich kan volstaan om de vermelding ‘AFW’ te krijgen voor het gehele opleidingsonderdeel.

De stelling van verwerende partij dat verzoeker, al dan niet in toepassing van artikel 137 van het OER geen quotering kan bekomen omdat hij geen mondelinge proef heeft afgelegd, kan derhalve niet worden gevuld.

Verzoeker heeft dan ook recht op een examencijfer, waarbij het redelijk lijkt dat de afwezigheid op de mondelinge verdediging daarbij wordt verrekend als een 0, met een gewicht van 30% op het geheel.

Wat het *essay* betreft (30% van de punten): dit blijkt door verzoeker slechts op 20 augustus 2015 voor het eerst te zijn ingediend, zodat er wat deze werkform betreft geen discussie kan bestaan over het al dan niet behouden van een quotering uit een vorige zittijd, zoals bedoeld in artikel 143 van het OER.

De Raad ziet derhalve geen redenen waarom verzoeker hiervoor geen quotering zou moeten ontvangen.

In welke mate verzoeker recht heeft om ook de *verslagen* (40% van de punten) bij de berekening van het examencijfer te betrekken, wordt vooreerst bepaald door artikel 143 van het OER. Deze bepaling luidt als volgt:

“Indien in het formeel gedeelte van de opleidingsonderdeelfiche verschillende werkvormen worden aangeduid en deze afzonderlijk worden geëvalueerd of indien uit de fiche blijkt dat het examen uit verschillende onderdelen bestaat, dan wordt in de fiche opgenomen of het mogelijk is de resultaten van deze afzonderlijke evaluaties/onderdelen te behouden in een volgende examenperiode, evenals de voorwaarden waaronder dit kan gebeuren.”

Ofschoon er sprake is van verschillende werkvormen met een afzonderlijke evaluatie, blijft de fiche *in casu* stilzwijgend over de mogelijkheid om resultaten voor die werkvormen te behouden in een volgende examenperiode. In de antwoordnota geeft verwerende partij aan dat uit het gemis aan toelating tot behoud van resultaten, moet worden besloten dat zulks uitgesloten is. Deze interpretatie, die door verzoeker in zijn wederantwoordnota niet wordt tegengesproken, komt de Raad niet kennelijk onjuist voor.

De vraag rijst evenwel of deze bepaling ook betrekking heeft op schriftelijke stukken die worden ingediend. Ten einde daaromtrent geïnformeerd te worden, heeft de Raad aan beide partijen de volgende vraag voorgelegd:

Wanneer een student in de eerste examenzittijd de verslagen en de paper heeft ingediend en het mondelinge examen heeft afgelegd, en vervolgens niet geslaagd wordt verklaard:

- dient de student dan én nieuwe verslagen op te stellen (eventueel met een ander onderwerp) én een nieuwe paper in te dienen?
- Is dit afhankelijk van de vraag of de student op een of beide subonderdelen een slaagcijfer behaalde?

Verwerende partij heeft hierop in een e-mail van 30 november 2015 het volgende geantwoord:

“Hieronder vindt u het antwoord op de door u vrijdag jl. gestelde vragen:

- dient de student dan én nieuwe verslagen op te stellen (eventueel met een ander onderwerp) én een nieuwe paper in te dienen?

Neen: de initiële verslagen en paper blijven gelden voor de tweede zittijd, maar wel te verstaan: enkel en alleen indien de student geslaagd was op één en/of ander onderdeel/onderdelen - verslagen en paper - in de eerste zittijd.

- Is dit afhankelijk van de vraag of de student op een of beide subonderdelen een slaagcijfer behaalde?

Indien een student niet geslaagd was op een onderdeel (bijv. voor de verslagen) dan dient de student deze opnieuw te maken en in te dienen voor de tweede zittijd. In dit specifiek geval was verzoeker in de eerste zittijd geslaagd voor beide onderdelen - verslagen en paper - maar kwam hij niet opdagen voor de mondelinge examens.”

Eveneens in een e-mail van 30 november 2015, bevestigt verzoeker dat hij in het raam van de twee examenzittijd geen nieuwe opdracht voor het opmaken van een verslag heeft gekregen.

De Raad maakt hieruit op, zoals verwerende partij ook letterlijk stelt, dat voor het betrokken opleidingsonderdeel zowel het essay als de verslagen met hun quotering van de eerste naar de tweede examenperiode worden overgedragen, wanneer de student daarvoor een slaagcijfer behaalde.

Verwerende partij bevestigt dat verzoeker voor de verslagen, ingediend in de eerste examenzittijd, een slaagcijfer behaalde. Zij bevestigt tevens dat verzoeker in de tweede zittijd een slaagcijfer behaalde voor het essay.

Terzake op de zitting bevraagd, deelt verwerende partij mee dat verzoeker in de eerste zittijd voor het onderdeel ‘verslagen’ een cijfer van 10/40 heeft gekregen, en in de tweede zittijd voor het ‘essay’ een cijfer van 24/30. Gelet op het bovenstaande – met name dat volgens verwerende partij enkel slaagcijfers worden overgedragen naar de tweede zittijd – lijkt de quotering van 10/40 voor de verslagen op het eerste gezicht hetzij feitelijk onjuist, hetzij in strijd met de verklaringen van verwerende partij te zijn, nu deze laatste ook ter zitting bevestigt dat aan verzoeker niet is gevraagd om met het oog op de tweede zittijd nieuwe verslagen in te dienen. Dit doet immers veronderstellen dat verzoeker voor dat subonderdeel een slaagcijfer had behaald.

De conclusie moet dan ook luiden dat verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘.....’ recht heeft op een examencijfer, waarbij de toegekende punten voor de verslagen voor 40% meetellen en de toegekende punten voor het essay voor 30%. Indien voor de mondelinge

toelichting, die voor 30% meetelt, een nulquotering wordt gegeven wegens afwezigheid, dan is zulks niet kennelijk onredelijk.

Op basis van het aldus te bekomen examencijfer, dient verwerende partij zich opnieuw uit te spreken over de rechtsgevolgen die daaraan dienen te worden verbonden.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de bestreden beslissing.

2. Het bevoegde orgaan neemt uiterlijk op 8 december 2015 een nieuwe beslissing ten aanzien van verzoeker, waarbij hem een concreet examencijfer wordt toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘.....’, dat voor 40% bestaat uit de score behaald voor de verslagen en voor 30% uit de score behaald voor het essay.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 1 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jan Geens bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Melissa Tijs secretaris

De secretaris

Melissa Tijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 8 december 2015

Arrest nr. 2.698 van 8 december 2015 in de zaak 2015/435

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 september 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepsinstantie van de faculteit Ingenieurswetenschappen van 24 september 2015 waarbij het intern beroep ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 8 december 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

De feiten in deze zaak zijn weergegeven in het arrest nr. 2.539 van 29 oktober 2015.

De Raad verwijst naar dat arrest.

IV. Ontvankelijkheid

In het voormelde arrest nr. 2.539 heeft de Raad vastgesteld dat verzoeker zijn verzoekschrift in het Engels heeft opgesteld, en geoordeeld dat zulks in strijd is met de taalregeling die op de procedure voor de Raad van toepassing is.

Aan verzoeker werd de mogelijkheid geboden om een Nederlandse vertaling van dit stuk neer te leggen.

Het beschikkend gedeelte van voormeld arrest luidt als volgt:

1. Verzoeker beschikt over een termijn tot uiterlijk 23 november 2015 om een Nederlandse vertaling van zijn verzoekschrift overeenkomstig de bovenstaande richtlijnen over te maken aan de Raad en aan verwerende partij.
2. Op voormelde datum worden het thans ingediende Engelstalige procedurestuk van verzoeker (verzoekschrift) ambtshalve uit de debatten geweerd.

De Raad moet vaststellen dat spijs deze instructie, verzoeker geen vertaling van het verzoekschrift heeft neergelegd.

Overeenkomstig artikel 2 van het voormelde beschikkend gedeelte, is het Engelstalig verzoekschrift op 23 november 2015 ambtshalve uit de debatten geweerd. De Raad heeft wat dat betreft zijn rechtsmacht uitgeput.

Nu er zich in het dossier geen ontvankelijk verzoekschrift bevindt, dient de Raad te besluiten tot de onontvankelijkheid van het beroep.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 8 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Henri Verhaaren bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.697 van 8 december 2015 in de zaak 2015/457

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 29 september 2015, strekt tot nietigverklaring van de initiële studievoortgangsbeslissing van 3 september 2015 en van de beslissing van de beroepsinstantie van de faculteit Geneeskunde en Farmacie van 21 september 2015 waarbij het intern beroep ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 8 december 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

De feiten in deze zaak zijn weergegeven in het arrest nr. 2.537 van 29 oktober 2015.

De Raad verwijst naar dat arrest.

IV. Ontvankelijkheid

In het voormelde arrest nr. 2.537 heeft de Raad vastgesteld dat verzoekende partij haar verzoekschrift en haar wederantwoordnota in het Engels heeft opgesteld, en geoordeeld dat zulks in strijd is met de taalregeling die op de procedure voor de Raad van toepassing is.

Aan verzoekende partij werd de mogelijkheid geboden om een Nederlandse vertaling van deze stukken neer te leggen.

Het beschikkend gedeelte van voormeld arrest luidt als volgt:

1. Verzoekende partij beschikt over een termijn tot uiterlijk 23 november 2015 om een Nederlandse vertaling van haar verzoekschrift en wederantwoordnota overeenkomstig de bovenstaande richtlijnen over te maken aan de Raad en aan verwerende partij.
2. Op voormelde datum worden de thans ingediende Engelstalige procedurestukken van verzoekster (verzoekschrift en wederantwoordnota) ambtshalve uit de debatten geweerd.

De Raad moet vaststellen dat spijs de instructie, verzoekende partij enkel een vertaling van haar wederantwoordnota heeft neergelegd, maar niet van het verzoekschrift.

Overeenkomstig artikel 2 van het voormelde beschikkend gedeelte, is het Engelstalig verzoekschrift op 23 november 2015 ambtshalve uit de debatten geweerd. De Raad heeft wat dat betreft zijn rechtsmacht uitgeput.

Nu er zich in het dossier geen ontvankelijk verzoekschrift bevindt, dient de Raad te besluiten tot de onontvankelijkheid van het beroep.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 8 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Henri Verhaaren bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.702 van 8 december 2015 in de zaak 2015/566

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED] 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de examencommissie van 9 oktober 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 8 december 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED], die verschijnt voor verzoekende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding Bachelor in de Architectuur.

In het academiejaar 2014-2015 behaalt verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘Ontwerpen 3’ een examencijfer van 9/20.

Het cijfer werd volgens de instelling definitief vastgesteld door de examencommissie en op 1 juli 2015 vrijgegeven via het digitale studentendossier.

Per e-mail en aangetekend schrijven van 3 juli 2015 tekent de raadsman van verzoeker intern beroep aan.

De voorzitter van de interne beroepscommissie behandelt het beroep van verzoeker op 7 juli 2015, en verklaart het onontvankelijk op grond van de overweging dat het verzoekschrift is ondertekend door de advocaat van verzoeker en niet door verzoeker zelf, en dat het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) niet in een dergelijke mogelijkheid tot vertegenwoordiging voorziet.

Bij arrest nr. 2.280 van 25 augustus 2015 heeft de Raad de beslissing van de voorzitter van de interne beroepscommissie vernietigd.

Vervolgens is verzoeker uitgenodigd voor een hoorzitting door de interne beroepscommissie op 2 september 2015.

De beroepscommissie besluit om het intern beroep ontvankelijk maar ongegrond te verklaren.

Bij arrest nr. 2.405 van 1 oktober 2015 heeft de Raad de beslissing van de beroepscommissie vernietigd.

Op 5 oktober 2015 neemt de interne beroepscommissie een nieuwe beslissing, ertoe strekkend de initiële studievoortgangsbeslissing van de examencommissie d.d. 1 juli 2015 te vernietigen.

Op 9 oktober 2015 neemt de examencommissie een nieuwe beslissing, luidend als volgt:

“De examencommissie van de bachelor architectuur heeft student [verzoeker] op vrijdag 9 oktober om 9u gehoord en hem toegelicht waarom hij niet geslaagd is op ‘Ontwerpen 3’ in academiejaar 2014-2015. Dit aan de hand van de motivatie d.d. 6 oktober 2015, opgesteld door de coördinerend verantwoordelijke en alle juryleden, hier als bijlage aangehecht. De examencommissie verklaart zich akkoord met deze motivatie.

De examencommissie besluit in haar zitting d.d. 9 oktober 9u30 dat op basis van deze gegevens het eindresultaat van 9/20 op Ontwerpen 3 correct tot stand is gekomen en afdoende werd gemotiveerd.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid - voorwerp

Samen met het instellen van het huidige beroep bij de Raad, heeft verzoeker een willig beroep ingesteld bij de interne beroepscommissie.

Blijkens het administratief dossier en de antwoordnota van verwerende partij, daarin niet tegengesproken door verzoeker in diens wederantwoordnota, is de interne beroepscommissie daarbij tot de vaststelling gekomen dat de beslissing van de examencommissie van 9 oktober 2015 (de thans bestreden beslissing) niet correct tot stand was gekomen.

Op 23 oktober 2015 beslist de interne beroepscommissie in het raam van het willig beroep het volgende:

“De interne beroepscommissie verklaart het beroep gegrond en vernietigt dienvolgens de beslissing van de examencommissie d.d. 9 oktober 2015. Zij vraag de examencommissie ene nieuwe, afdoend gemotiveerde en kennelijk redelijke beslissing te nemen waarbij de projecten in hun bestaande toestand opnieuw worden beoordeeld op de wijze zoals omschreven hierboven en waarbij de student de presentaties voor de 4 modules en het portfolio overdoet met de modaliteit dat van de presentaties een geluidsopname en notulen wordt gemaakt.”

Aangezien de bestreden beslissing werd vernietigd door de interne beroepsinstantie, is het ingestelde beroep zonder voorwerp geworden en derhalve onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 8 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Henri Verhaaren	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.699 van 8 december 2015 in de zaak 2015/576

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 19 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 12 oktober 2015 waarbij het intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 8 december 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

[REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2013-2014 ingeschreven bij verwerende partij, in de opleiding Master [REDACTED].

Omdat verzoeker gedurende twee academiejaren was ingeschreven voor de opleidingsonderdelen ‘[REDACTED]’, ‘[REDACTED]’ en ‘Materproef’ zonder daarvoor een credit te behalen, en verzoeker bovendien een cumulatieve studie-efficiëntie van minder dan 50% behaalde – met name 20% – werd hem een maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd, ertoe

strekende dat verzoeker zich voor het academiejaar 2015-2016 voor deze opleidingsonderdelen niet meer mag inschrijven.

Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat verzoeker ook was ingeschreven voor een opleidingsonderdeel in de Master en voor drie opleidingsonderdelen in de specifieke lerarenopleiding De weigering tot inschrijving strekt zich ook uit tot die opleidingen.

Op 18 september 2015 richt verzoeker zich tot het bevoegde orgaan van verwerende partij om een afwijking te bekomen op basis van bijzondere individuele omstandigheden.

Deze aanvraag wordt op 22 september 2015 geweigerd.

Op 27 september 2015 stelt verzoeker tegen deze beslissing intern beroep in. Samen met verschillende overtuigingsstukken, maakt verzoeker volgende argumenten over:

“Volgens artikel 35 (bijzondere individuele omstandigheden) heb ik op 18 september mevr. [F.] het verzoek gedaan om een derde inschrijving toe te laten op grond van bijzondere individuele redenen. Deze afwijking werd geweigerd op 22 september omdat mijn aangebrachte redenen niet voldoende zijn bevonden. Op basis van art. 104 ga ik echter in beroep.

Mijn motivering voor dit beroep is tweevoudig. Enerzijds vind ik dat mijn gezondheidstoestand volgens art. 34 ernstig genoeg is om een afwijkende inschrijving toe te laten, aangezien het een functiebeperking is [die] mijn studie- en examenprestaties zonder twijfel heeft beïnvloed.

Hieronder zal ik u meer uitleg geven over mijn gezondheidstoestand van de voorbije jaren [die] mijn studieproces significant heeft bemoeilijkt. Anderzijds zijn er belangrijke factoren die zijn veranderd om dit academiejaar (2015-2016) betere resultaten [te] zullen garanderen.

In november 2009 is de ontwikkelingsstoornis ADHD vastgesteld door mijn psychiater dr. [B.] in de VS, en later in februari 2011 door mijn psychiater dr. [V.] in België. Daarbovenop is ook een slaapstoornis vastgesteld (DSPD – Delayed Sleep Phase Disorder) door mijn neuroloog in 2009 [die] in combinatie met ADHD mijn concentratie- en prestatievermogen serieus belemmert. Beide stoornissen hebben mijn studies erg bemoeilijkt. Dit beïnvloed[t] mijn hele vermogen om normaal te kunnen functioneren, wat op zijn beurt mijn studies (leerstof opnemen, lessen volgen, taken volbrengen) beïnvloed[t]. Gelieve in bijlage verklaringen te vinden van mijn artsen. In 2009 is de diagnose van ADHD gesteld door dr. [B.] (eerste bijlage). In 2014 werd de bestaande diagnose van DPSD opnieuw gesteld en opgenomen in een brief van mijn neuroloog in België,

dr. [D.V.] (tweede bijlage). Op woensdag 23 september heeft dr. [V.] de attesterbundel 5.3 (ADHD) ingevuld voor erkennung door de Cel Studenten (derde bijlage).

In de VS ben ik hiervoor een succesvolle behandeling gestart in 2005 met Adderall XR (extenden-release, eerst 30 mg dan verhoog[d] tot 60 mg in 2009) wat in België niet beschikbaar was. Bij mijn psychiater in België ben ik aanvankelijk een behandeling gestart met dextro-amfetamine 60 mg in januari 2011 (deze vorm van behandeling is ‘instant-release’ en had een ongewenst effect op mijn slaapgedrag en gezondheid). In augustus 2014 met raad van mijn neuroloog schakelde ik over naar Ritaline 30 mg (‘extended release’) maar dit leek de symptomen van mijn stoornissen in de eerste jaren enkel te verergeren, waardoor men mij in februari 2015 heeft overgeschakeld (op aanvraag van mijn huisarts) naar dextro-amfetamine 40 mg (20 mg ’s morgens en 20 mg ’s middags). Dit heeft mettertijd een gunstig effect gehad op mijn algemeen welzijn en mijn functie- en prestatievermogen, wat mijn goede resultaten van de examens in het tweede semester aantonen.

Een nieuwe behandeling neemt veel tijd in beslag om de perfecte dosering te vinden om mijn dagelijkse verplichtingen normaal te kunnen uitvoeren. Dankzij de juiste dosering ben ik als gevolg deze zomer beter begonnen functioneren en studeren, maar tegen dan was de studiedruk te groot geworden door mijn mindere resultaten doorheen het hele jaar.

Daarenboven heb ik de laatste jaren Nederlands geleerd (mijn moedertaal is Engels). De tal is echter geen groot obstakel voor mij, het heeft enkel in combinatie met mijn stoornissen en gebrek aan een goede behandeling mijn studies niet vergemakkelijkt omdat het eveneens meer tijd vraagt om leerstof op te nemen en om examenvragen efficiënt te beantwoorden.

Voor mij is het mettertijd duidelijk geworden dat door mijn toestand succesvolle resultaten meer tijd en moeite vragen. Niet alleen om de inhoud maar ook de routine en de omgeving van elke cursus en departement te leren kennen en me aan te passen. Om die reden was ik blij dat ik een maand geleden ontdekte dat ik voor mijn functiebeperking erkennung kon vragen. Na een gesprek op donderdag 17 september met de zorgcoördinator [N.C.] werd het duidelijk dat ik [] in aanmerking kom voor functiebeperking en dat er binnen de [verwerende partij] workshops zijn die specifiek werden ontworpen voor studenten met ADHD en slaapstoornissen.

Zodoende zijn er belangrijke factoren die bijgevolg anders zullen zijn volgend academiejaar. Ten eerste mijn behandeling [die] nu op punt staat, waardoor ik in de laatste maanden in stijgende lijn meer kan concentreren en gradueel hoge hoeveelheden leerstof kan verwerken. Verder heb ik op 9 oktober een afspraak met mijn neuroloog om melatonine-therapie te beginnen met het doel van een betere slaap- en studieroutine. Ten tweede de erkennung van functiebeperking en bijgevolg de juiste zorg van professionelen en deelneming aan workshops voor ADHD-studenten van de [verwerende partij] zal dit ongetwijfeld de kans op succes verhogen waardoor ik mijn masters tot een goed einde kan brengen in januari 2016.

Voor alle bovenstaande redenen pleit ik voor een herziening van de weigering tot inschrijving en een holistische interpretatie van de punten en percentages in mijn studievoortgangsdossier, aangezien ik fysiek en mentaal meer tijd nodig heb gehad en ik heb aangetoond dat [ik] met de juiste behandeling wel resultaten kan behalen. Met uw toelating kan ik deze positieve tendens verder zetten en garanderen dat ik in januari 2016 kan afstuderen, en hierdoor mijn leven verder zetten.”

Op 8 oktober 2015 wordt verzoeker gehoord door de interne beroepsinstantie; verzoeker zendt diezelfde dag nog een bijkomende toelichting per e-mail.

Op 12 oktober 2015 beslist de interne beroepsinstantie om het beroep te verwerpen. Zij argumenteert daarbij dat de examenresultaten van verzoeker de voorbije twee jaar duidelijk beneden de verwachtingen waren en dat, hoewel zijn medische toestand hierop een zekere invloed kan hebben gehad, verzoeker geen duidelijk en specifiek bewijs aanvoerde dat de resultaten in een volgend academiejaar beter zullen zijn. De beroepsinstantie wijst er ook op dat de beperkte studie-efficiëntie voornamelijk werd veroorzaakt, vooral in het eerste maar ook in het tweede jaar van inschrijving, door afwezigheid op de examens. Zelfs indien dat een bewuste keuze was om de kansen voor andere examens te verbeteren, heeft deze strategie niet geleid tot een substantiële verbetering van de studie-efficiëntie. De beroepsinstantie stipt aan dat verzoeker de laatste twee jaar slechts voor 18 van de 60 opgenomen studiepunten een credit behaalde. Afstuderen in januari zou betekenen dat verzoeker op een halfjaar tijd dubbel zoveel studiepunten aan credits zou moeten behalen. Gegeven de medische problemen, die nog steeds niet geheel van de baan zijn, acht de beroepsinstantie dat geen realistisch plan. De weigering tot herinschrijving voor de Master alsook voor de andere programma's vermeld in de studievoortgangsbeslissing, wordt gehandhaafd.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

In een enig middel lijkt verzoeker zich te steunen op het redelijkheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht.

De Raad merkt vooreerst op dat het verzoekschrift van verzoeker grotendeels bestaat uit een loutere herneming van wat reeds in het intern beroep is uiteengezet. Deze paragrafen in verzoekers uiteenzetting bevatten geen enkele kritiek op de bestreden beslissing, en hervennen slechts de motieven die uiteindelijk door de beroepsinstantie ontoereikend werden bevonden.

Het komt aan de verzoekende partij toe om haar middelen uiteen te zetten, wat betekent dat minstens een duidelijke feitelijke uiteenzetting moet worden gegeven die de Raad – en de verwerende partij – toelaat om na te gaan welke kritiek er op de bestreden beslissing wordt aangevoerd.

Ofschoon de Raad in oudere rechtspraak heeft aangenomen dat een loutere herneming van de grieven van het intern beroep een verzoekschrift niet om die reden alleen onontvankelijk maakt, heeft de Raad er recent (RvStvb. 11 augustus 2015, nr. 2.235) op gewezen dat dit geen afbreuk doet aan de hierboven in herinnering gebrachte vaststelling dat de beslissing op intern beroep thans het voorwerp van het beroep uitmaakt, en dat het verzoeker dan ook in de eerste plaats toevalt de Raad ervan te overtuigen dat die beslissing onwettig of onregelmatig is. Zulks veronderstelt, zo lijkt, in de eerste plaats dat de verzoekende partij ook minstens summier aanduidt hetzij welke grieven de beslissing op intern beroep onbeantwoord heeft gelaten, hetzij met welke antwoorden verzoeker niet kan instemmen en waarom niet.

Daarnaast stelt verzoeker dat de redenering van de bestreden beslissing “een misverstand van de rechten van studenten met ADHD en andere ontwikkelingsstoornissen” weerspiegelt. Het advies om van het academiejaar 2015-2016 gebruik te maken om orde op zaken te stellen, gaat er volgens verzoeker aan voorbij dat hij al lang bezig is om zijn medische situatie onder controle te krijgen. In geval van ADHD is er, zo stelt verzoeker nog,

geen ‘totale oplossing’ behalve de juiste behandeling en de steun van de universiteit. Dit laatste vraagt hij nu voor het eerst.

Verzoeker acht het op basis van de feiten glashelder waarom de studieprestatie teleurstellend zijn geweest en hoe hij van plan is om de studies op een goede manier af te ronden. Hij herhaalt ter zake wat hij in het intern beroep heeft uiteengezet.

In de *antwoordnota* licht verwerende partij vooreerst het studietraject van verzoeker toe, waarbij wordt aangestipt dat verzoeker zeer vaak afwezig blijft op de examens (met name bij 13 van de 19 examens in het academiejaar 2013-2014 en bij 7 van de 15 examens in het academiejaar 2014-2015).

Daarnaast wijst verwerende partij erop dat een afwijking op een weigering tot inschrijving enkel wordt toegestaan wanneer er bijzondere omstandigheden zijn en op basis van een inschatting van de kansen om de opleiding succesvol af te werken. Het verzoek van verzoekende partij, waarvan verwerende partij stelt dat het op dezelfde motieven steunt als het intern beroep, voldoet daaraan niet.

Zo kan verwerende partij het door verzoeker aangevoerde subjectieve gevoelen van verbetering in de recente studieresultaten niet bijtreden. De lichte verbetering die kan worden opgemerkt in de tweede examenperiode (credits voor drie van de vier opleidingsonderdelen) heeft zich immers zeker niet doorgedragen naar de derde examenperiode (één credit voor zes examens, met drie afwezigheden).

Nochtans, zo licht verwerende partij toe, heeft de faculteit maximale inspanningen gedaan om verzoekers kansen te vrijwaren mogelijk te houden. Zo was verzoeker door een eigen technische vergissing oorspronkelijk niet ingeschreven voor de derde examenperiode, maar kreeg hij alsnog toelating tot inschrijving. Bovendien werd de deadline voor het indienen van de masterproef tot tweemaal toe verlengd, en werd deze alsnog laattijdig ingediend.

Verwerende partij wijst er ook op dat verzoeker veel eerder faciliteiten had kunnen vragen. Het attest van de Amerikaanse arts dateert reeds van 2009 en vermeldt ook al de mogelijkheid om faciliteiten te krijgen aan de toenmalige universiteit van verzoeker. De start van de behandeling in België wordt bovendien door verzoeker in 2011 gesitueerd, terwijl hij slechts

in 2013 bij verwerende partij is ingeschreven en dus in september van dat jaar erkenning en faciliteiten had kunnen vragen. De examenresultaten in dat academiejaar waren overigens van aard dat ze een ernstig signaal inhielden dat bijsturing van de studieaanpak noodzakelijk was om het studieprogramma te kunnen verder zetten. Het attest van dr. [D.V.] dateert ten andere uit die periode. Verzoeker heeft evenwel ook in het academiejaar 2014-2015 nagelaten om faciliteiten te vragen.

Verwerende partij besluit dan ook dat er geen concrete indicaties zijn waaruit blijkt dat er ondanks de aangehaalde bijzondere omstandigheden wel een voldoende studievoortgang mogelijk is.

Beoordeling

Krachtens artikel II.291, tweede lid, van de Codex Hoger Onderwijs is het de Raad bij zijn beoordeling niet toegestaan om zijn appreciatie betreffende de verdiensten van de student in de plaats te stellen van die van de hogeronderwijsinstelling of haar organen.

Deze regel is ook van toepassing op de beroepen die de Raad worden voorgelegd met betrekking tot maatregelen van studievoortgangsbewaking zoals bedoeld in artikel I.3, 69°, f) *iuncto* artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs.

Het marginaal toetsingsrecht waarover de Raad aldus beschikt, betekent dat de Raad een verzoeker niet kan beschermen tegen strenge beslissingen, maar enkel tegen onwettige. Van een beslissing die door kennelijke onredelijkheid onwettig is, kan slechts sprake zijn wanneer geen enkele andere normaal en voorzichtig handelende hogeronderwijsinstelling onder dezelfde omstandigheden tot eenzelfde beslissing zou kunnen komen.

Daarvan overtuig verzoeker niet. De Raad kan begrijpen dat de bestreden beslissing voor verzoeker, vanuit zijn perceptie van de behaalde resultaten en de inschatting van de verdere slaagkansen, als streng overkomt, maar zij is naar oordeel van de Raad niet kennelijk onredelijk.

De Raad houdt daarbij ook rekening met de voormelde elementen die verwerende partij ook in de antwoordnota nader heeft uiteengezet, en die door verzoeker niet worden tegengesproken of ontkracht.

In de mate dat verwerende partij ook rekening heeft gehouden met mogelijke verbetering op middellange termijn en de weigering beperkt heeft tot het academiejaar 2015-2016, is de bestreden beslissing evenmin kennelijk onevenredig.

Het enig middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 8 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Henri Verhaaren bijzitter

Piet Versweyveld bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.700 van 8 december 2015 in de zaak 2015/577

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 19 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 16 september 2015 en van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 12 oktober 2015 waarbij het intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 8 december 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is aan de verwerende partij ingeschreven in de studierichting Handelswetenschappen.

In het academiejaar 2014-2015 is hij meer bepaald voor de vijfde maal ingeschreven in de bacheloropleiding, en voor de eerste maal in de masteropleiding. Voor de derde maal slaagt verzoeker niet voor het opleidingsonderdeel Spaans II (bachelor). Ten gevolge daarvan werd de verdere inschrijving gedurende drie academiejaren geweigerd.

Op 12 september 2015 vraagt verzoeker om een afwijking op de weigering tot inschrijving. Hij zet hierin het volgende uiteen:

“Eerst en vooral ga ik kort uitleggen wat er tijdens de afgelopen jaren is misgeloepen. Tijdens mijn eerste jaar aan de toenmalige [instelling] had ik wat studieproblemen, waardoor ik een groot aantal vakken van het eerste semester moest meenemen naar het volgende jaar. Dat probleem van vakken meenemen is blijven aanslepen tot en met het huidige academiejaar. Concreet wil dit zeggen dat ik telkens een zwaarder eerste semester dan een tweede semester had, dit jaar had ik bijvoorbeeld 11 examens in januari en 7 in juni. Door het grote aantal examens was de examenspreiding niet optimaal (bijvoorbeeld 8 examens op 11 kalenderdagen, zoals dit jaar in januari het geval was). Dit heeft me ieder jaar opnieuw in januari in een vicieuze cirkel gebracht, bestaande uit veel examens, minder tijd per examen, meer stress en mindere resultaten.

Tijdens het eerste academiejaar dat ik Spaans 2 had opgenomen (2012-2013), heb ik het vak om bovenvermelde redenen niet afgelegd. Hierdoor gaf ik mezelf meer tijd voor onze andere examens. Het jaar daarop (academiejaar 2013-2014) was er een bijzondere omstandigheid in het spel, ik ben toen enkele dagen voor de start van de examenperiode (in januari 2014) bedreigd en overvallen in het centrum van [stad]. De aangifte en herkenning van de daders heeft toen een hele avond en nacht in beslag genomen. Ik geef toe dat ik mij door deze gebeurtenis uit mijn ritme heb laten halen en dat mijn concentratie hieronder geleden heeft, wat de toenmalige slechte resultaten voor onder ander Spaans 2 kan verklaren. Tijdens de herexamens van dat jaar (augustus 2014) moest ik zowel Spaans 2 als Spaans 3 (het vervolgvak) herdoen. Ik besloot toen, om mijn herexamenrooster te verlichten en mezelf meer tijd de gunnen voor de andere vakken, Spaans niet mee te doen en dus uit te stellen. Dat brengt me bij het huidige academiejaar (2014-2015). Ook nu was er bij de herexamens (en da bij mijn laatste kans voor Spaans 2) een ‘bijzondere omstandigheid’ van kracht. Mijn beide grootmoeders hebben in juli de diagnose van kanker gekregen, bij een van de twee blijkt het terminaal. Omdat het in augustus erg slecht ging met allebei, zat ik daar erg hard mee in mijn hoofd, wat tot mindere resultaten over de hele lijn heeft geleid. Daar kwam dan nog eens bij dat Spaans 2 mijn allerlaatste herexamen was. Ik had 5 herexamens op 5 kalenderdagen (elke dag van maandag tot vrijdag). Spaans 2 viel op die vrijdag. Het ongelukkige rooster in combinatie met de slechte gemoedstoestand in verband met mijn grootmoeders heeft geleid tot de magere score van 6/20 voor Spaans 2.

Ik heb het overgrote deel van zowel de bachelor als de master Handelswetenschappen al afgerond. In totaal heb ik, inclusief Spaans, nog 4 vakken van de bachelor (samen 15 studiepunten) en 2 vakken van de master (samen 6 studiepunten) te gaan. In totaal moet ik dus nog 21 studiepunten afleggen om de opleiding te voltooien, wat betekent dat ik de overige 219 studiepunten al wel behaald heb. Ook mijn theses heb ik reeds succesvol afgewerkt; op mijn master heb ik een studie-efficiëntie van 90% en een voorlopige graad van onderscheiding (op de twee vakken die ik opnieuw moet doen na). Deze zes vakken zijn allemaal vakken van het eerste semester, wat

betekent dat, in het geval dat ik een extra examenkans krijg voor Spaans 2, ik in januari 2016 kan afstuderen.

Daarnaast wil ik ook graag vermelden dat ik het examen Spaans 2 ben gaan inkijken tijdens de besprekking. Ik weet waar mijn fouten liggen (vooral bij het gebruik van de werkwoordtijden in het verleden). De professor (mevrouw [C.]) en ik zijn tot de overeenkomst gekomen dat, indien ik een extra kans krijg, ik opnieuw naar elke les zal gaan en ze me regelmatig zal aanduiden om antwoorden te geven. Daarnaast zou ik ook toegang kunnen krijgen tot de interactieve oefeningen van de studenten uit het blended learning traject. Mijn aanwezigheid in de lessen en het maken van deze extra oefeningen zouden me in combinatie met het wekelijks bijhouden van de leerstof en een goede inzet moeten voorbereiden op het examen Spaans 2.

Ik ben me bewust van het feit dat het vak Spaans me niet goed ligt. Het is een taal die ik in het middelbaar nooit gehad heb en tevens een keuzevak in mijn opleiding. De andere keuze (Duits) zou me allicht niet veel beter afgegaan zijn, daarom zou ik graag even doorbijten voor Spaans. Ik heb zelfs nog voldoende tolerantiepunten achter de hand om het vak desnoods te kunnen tolereren. Echter ben ik er van overtuigd dat ik het vak toch kan halen en ik deze tolerantiepunten niet meer nodig zal hebben, mits goede inzet en de extra opvolging die ik van de professor zal krijgen. Ik hoop van harte dat u me deze kans geeft, dan moet ik er nog één semester goed voor gaan en studeer ik af in januari.”

De bevoegde instantie deelt op 16 september 2015 mee dat die afwijking wordt geweigerd.

Op 19 september 2015 tekent verzoeker intern beroep aan tegen deze weigeringsbeslissing. In dit intern beroep herneemt verzoeker de bovenstaande uiteenzetting van zijn oorspronkelijke aanvraag, en voegt hij er het volgende aan toe:

“Na ontvangst van de negatieve reactie van mevrouw [F.] ben ik te rade gegaan bij de ombudsdienst op mijn campus. Daar vermoedden ze dat de studentenadministratie niet voldoende overtuigd werd door de bijzondere omstandigheden die ik in mijn mail had aangehaald. Om die reden zal ik deze nu verder uitdiepen.

Tijdens twee van de zes examenperiodes waren er zoals vermeld bijzondere omstandigheden van kracht. De eerste keer was in januari 2014. Ik werd toen na een dag studeren in een [stad] bibliotheek op straat overvallen terwijl ik op weg was naar mijn kot. De overval gebeurde rond 21u, de nasleep met de politie heeft uiteindelijk geduurde tot 5u in de ochtend. Niet alleen werd mijn slaapritme hier volledig door verstoord, ook had dit tot gevolg dat ik die weg niet graag meer in het donker aflegde en dus niet meer tot na het avondeten in de bibliotheek wou blijven studeren. Op mijn kot lukte studeren sowieso veel minder goed omdat ik daar veel minder geconcentreerd werk, dus ik verloor elke dag enkele uren kostbare studeertijd. De impact van deze gebeurtenis was naar mijn mening groot genoeg om als bijzondere omstandigheid beschouwd te worden.

De tweede en belangrijkste ‘bijzondere omstandigheid’ was deze zomer van kracht. Mijn beide grootmoeders kregen in juli een diagnose van kanker, bij een van de twee bleek dit terminaal te zijn. Er werd begin augustus gezegd dat ze nog twee weken te leven had, dus ik wou nog zoveel tijd als mogelijk met haar doorbrengen. Uiteindelijk heeft ze het nog langer ‘volgehouden’, wat mijn examens over de ganse lijn nog moeilijker heeft gemaakt, omdat de miserie bleef aanslepen. Mijn grootouders betekenen enorm veel voor me, door mijn vroegere thuissituatie heb ik totdat ik 14 jaar oud was permanent bij hen gewoond. Zij hebben me dus grootgebracht en zijn als ‘normale’ ouders voor me. Dit zeg ik niet om mijn argument emotioneel te maken, maar wel om aan te tonen dat de situatie van afgelopen zomer door de speciale band [die] ik met hen heb, enorm zwaar was voor me en veel invloed had op mijn gemoedstoestand en de resultaten voor mijn herexamens. Mijn doel was om deze maand volledig af te studeren; als mijn grootmoeders niet zo ziek waren geworden denk ik dat dit waarschijnlijk wel gelukt zou zijn.

Naast advies bij de ombudsdiest, heb ik me ook geïnformeerd bij de dienst trajectbegeleiding, omdat het programma van de opleiding Handelswetenschappen grondig aan het wijzigen is. Komend academiejaar wordt het eerste studiejaar volledig hervormd, en zo wordt verder ieder jaar het volgend studiejaar aangepakt. De trajectbegeleiders konden me nog niet zeggen hoe het programma van de master er over drie jaar uit zal zien (als ik een inschrijvingsblokkering van die periode krijg). Tevens komt er met zekerheid een bachelorproef bij in het derde bachelorjaar. In de oude versie van het Handelswetenschappen-programma heb ik die niet moeten doen, maar de trajectbegeleiders konden niet garanderen dat ik deze bachelorproef over drie jaar niet zal moeten afleggen. Verder kon er me ook geen garantie gegeven worden dat ik over drie jaar nog steeds slechts 21 studiepunten zal moeten afleggen. Er bestaat (volgens de trajectbegeleiding) een kans dat ik dan extra vakken moet opnemen in mijn ISP, en er langer dan een semester over zal moeten doen.

Ik vraag u dus om deze beslissing te herzien. Ik zal, indien deze driejarige blokkering toch van kracht blijft, allicht meer vakken (en studiepunten) moeten afleggen dan de 21 studiepunten die me in het huidige programma resteren. Ik vind dit een erg zware sanctie om niet te slagen op een keuzevak als Spaans, terwijl er bij twee van de examenpogingen (en in het bijzonder voor mijn laatste kans tijdens de afgelopen examenperiode) een bijzondere omstandigheid van kracht was. Daarom wil ik u vragen om me toch nog een kans te geven, zodat ik mijn studietraject binnen het huidige Handelswetenschappen-programma kan afwerken en in januari/februari 2016 af kan studeren. Ik weet dat ik het vak kan halen, zeker met de extra begeleiding die de professor Spaans bereid is om me te bieden, en met de inzet die ik zelf wil opbrengen.”

Verzoeker wordt op 1 oktober 2015 gehoord door de interne beroepsinstantie, die op 12 oktober de volgende beslissing neemt:

“De weigering werd opgelegd op basis van het herhaaldelijk niet slagen voor het opleidingsonderdeel ‘Spaans II’ binnen uw bachelor in de handelswetenschappen.

Ik stel vast dat er in uw situatie geen sprake is van bijzondere individuele omstandigheden die een verklaring kunnen vormen voor het feit dat u het voorbije academiejaar voor geen enkel opleidingsonderdeel in de bachelor geslaagd [is]. Ondanks waarschuwingen in uw studievoortgangsdossier hebt u prioriteit gegeven aan de opleidingsonderdelen uit de master. Van meerdere opleidingsonderdelen in uw ISP legde u geen examens af. Ik stel vast dat er geen redenen zijn die een herziening van de beslissing van de directeur van de Studentenadministratie zouden kunnen verantwoorden.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

In een enig middel steunt verzoeker zich op de formele motiveringsplicht, de materiële motiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de beslissing van de beroepsinstantie niet afdoende is gemotiveerd.

Ten eerste stelt verzoeker dat ten onrechte voorbij is gegaan aan het feit dat hij ondertussen slaagde voor 219 van de 240 studiepunten van de gehele opleiding, en dus nog maar 21 studiepunten dient te behalen voor zijn diploma. Van enige belangenaafweging is er volgens

verzoeker geen enkele sprake. Verzoeker brengt ook onder de aandacht dat hij de thesis reeds heeft afgewerkt, en dat de docent Spaans een plan van aanpak met hem had afgesproken.

Tweedens is het voor verzoeker onredelijk en discriminatoir dat voor een medestudente wel een uitzondering kan worden gemaakt, zodat deze na zes keer niet geslaagd te zijn voor het opleidingsonderdeel Statistiek 2 (wat volgens verzoeker veel belangrijker is dan Spaans) en zonder de masteropleiding te hebben aangevangen, wel opnieuw mag inschrijven.

Verzoeker acht de bestreden beslissing ook disproportioneel, nu zij tot gevolg heeft dat hij zonder diploma op de arbeidsmarkt zou terecht komen wegens een onvoldoende op een keuzevak. Ook de weigering tot inschrijving gedurende drie academiejaren vindt verzoeker onredelijk streng.

Ten derde is verzoeker van oordeel dat de bijzondere omstandigheden die hij heeft aangevoerd toch wel zeer uitzonderlijk zijn, en dat de bestreden beslissing zich ervan afmaakt met een loutere stijlformule, die bovendien op gespannen voet staat met de stress, de angstaanvallen, de gevoelens van depressiviteit, het verliezen van een moederfiguur enz.

In de vierde plaats zet verzoeker uiteen dat hij wel voldaan aan minstens één bijzondere voorwaarde, namelijk dat hij is geslaagd voor 54 van de 75 opgenomen studiepunten.

Ten vijfde argumenteert verzoeker dat de vakken uit de bachelor en de master samen moeten worden geëvalueerd voor een juiste beoordeling van de studievoortgang, en dat dus niet enkel naar de bachelorvakken kan worden gekeken.

Naast deze inhoudelijke kritiek, stoort verzoeker zich aan de timing van de procedure. Verzoeker wijst erop dat hij erg lang moet wachten op de eindbeslissing.

In haar *antwoordnota* zet verwerende partij het volgende uiteen:

“De student verwijst ten eerste naar het feit dat hij de beroepsbeslissing laattijdig kreeg. Hij meent dat de beslissing misschien overhaast werd genomen. De beroepsbeslissing heeft inderdaad vertraging opgelopen, onder meer door het advies dat aan de faculteit werd gevraagd, en de student kreeg geen verwittiging over dit uitstel. De student kreeg daarvoor een e-mail met uitleg en verontschuldigingen op 15 oktober (zie bijlage 3).

Ten tweede haalt de student aan dat hij nog slechts 21 studiepunten van zijn diploma verwijderd is. In de bachelor dient de student nog 15 studiepunten af te leggen en in de master nog 6. Hij meent dat de opleidingsonderdelen uit bachelor en master samen geëvalueerd moeten worden voor een correcte bepaling van de studievoortgang. Bij een afwijkende toelating kan inderdaad rekening worden gehouden met het reeds afgelegde studieparcours en de kans van de student om zijn diploma in de toekomst te behalen. In dit geval is het afgelegde parcours van de student in de bachelor niet goed. Reeds vijf jaar was hij ingeschreven zonder het diploma te behalen (bijlage 4). Het voorbije academiejaar moest hij slechts 15 resterende credits verwerven, maar hij slaagde voor geen enkel opleidingsonderdeel. Voor Spaans II kreeg de student de voorbije drie jaar zes examenkansen, maar hij benutte de eerste vier kansen niet (NA) en de vijfde kans nauwelijks (1/20) (bijlage 1, 5 en 6). Tijdens zijn zesde en laatste kans behaalde hij 6/20. Ook voor Spaans III liet de student de voorbije twee jaar al vier examenkansen onbenut (vier maal NA). De student haalt in zijn verzoekschrift aan de Raad zelf aan dat Spaans hem niet goed ligt. Hoewel de student mededeelt dat hij zich vanaf nu meer zal inzetten en extra oefeningen zal maken, is er weinig evidentie dat hij in één academiejaar voor zowel Spaans II als Spaans III geslaagd kan zijn. Ook voor (5 studiepunten) en voor (4 studiepunten) slaagde de student reeds twee jaar op rij niet. De student licht zelf toe dat hij één van beide opleidingsonderdelen Spaans (beide 3 studiepunten) nog zou kunnen tolereren. Aangezien de student nog slechts drie studiepunten tolerantiekrediet heeft, kan hij de twee overige opleidingsonderdelen echter niet meer tolereren, hoewel hij er duidelijk evenmin sterk in is. De combinatie van het zwakke studieverleden en de slechte prognose voor de toekomst bepaalden dat de student geen afwijking op de weigering kon krijgen in intern beroep.

Ten derde stelt de student dat er in zijn geval wel degelijk twee maal sprake was van bijzondere individuele omstandigheden. Dit ontket de beroepsinstantie inderdaad niet voor de eerste examenperiode van 2013-2014 en de derde examenperiode van 2014-2015. Wel is het niet aangetoond in welke mate de bijzondere omstandigheden *een verklaring kunnen vormen voor het feit dat de student het voorbije academiejaar voor geen enkel opleidingsonderdeel in de bachelor is geslaagd*. De omstandigheden waren in 2014-2015 enkel in de derde examenperiode aan de orde. In de eerste examenperiode behaalt de student een NA voor zowel Spaans II als Spaans III (bijlage 1). Ook voor en slaagde hij in de eerste examenperiode niet. Tijdens de derde examenperiode van 2014-2015 waren er weliswaar omstandigheden, maar desondanks behaalt de student wel nog credits voor vier opleidingsonderdelen uit de master in deze examenperiode (bijlage 2). Dit maakt duidelijk dat de slechte resultaten van de student in de bachelor voornamelijk te wijten zijn aan het overladen studieprogramma waarvoor hij zelf gekozen heeft en aan de prioriteit die hij gaf aan de opleidingsonderdelen uit de master.

Ten vierde beschrijft de student hoe hij één van zijn bijzondere voorwaarden behaalde door voor 54 sp op 75 sp te slagen. Het is niet duidelijk wat de student daarmee bedoelt. Het voorbije academiejaar slaagde de student inderdaad voor 54 studiepunten over de 75 studiepunten die hij in zijn bachelor en master opnam. De [verwerende partij] berekent echter geen studie-efficiëntie over opleidingen heen, en legt dus evenmin bindende voorwaarden op over opleidingen heen. Bovendien

werkt de [verwerende partij] wel met *cumulatieve* studie-efficiëntie, namelijk over academiejaren heen in dezelfde opleiding. De cumulatieve studie-efficiëntie van deze student bedraagt in de bachelor 68% over de voorbije vier jaar berekend (bijlage 4). Tijdens het eerste jaar van zijn inschrijving werkte de toenmalige [instelling], waaronder de opleiding toen nog ressorteerde, nog met een jaar-efficiëntie. Mocht de cumulatieve studie-efficiëntie van de student over de voorbije vijf academiejaren heen zijn berekend, dan lag ze lager.

Ten vijfde haalt de student aan hoe een medestudent wel een uitzonderlijke toelating kreeg om zich ondanks een studievoortgangsmaatregel opnieuw voor de bachelor in de handelswetenschappen in te schrijven. Dat dossier is echter niet strikt gelijk aan het dossier van de verzoeker. In elk dossier bekijkt de beroepsinstantie de relevante elementen zoals bijzondere, individuele omstandigheden, de studievoortgang uit het verleden en de kans voor de student het diploma alsnog te behalen. Enkel strikt gelijke dossiers kunnen op gelijke wijze worden beoordeeld.

Tot slot argumenteert de student dat de sanctie van een gedwongen studieonderbreking van drie jaar zeer zwaar is aangezien de bachelor in de handelswetenschappen een programmawijziging zal kennen. Ten eerste kan de beroepsinstantie geen rekening houden met de gevolgen van een beslissing. Ten tweede werd de student op het beroepsgesprek verteld dat hij eventueel Spaans kan volgen aan een centrum voor volwassenenonderwijs, aangezien hij te kennen gaf dat hij zich de volgende maanden intensief op het Spaans wil toeleggen en hij er zelf sterk van overtuigd lijkt dat hij op korte tijd voldoende Spaans kan leren. Als hij inderdaad een studiebewijs behaalt dat equivalent is aan Spaans II, en misschien zelfs ook Spaans III, zal de huidige weigering geen grond meer hebben en zal de student een toelating tot herinschrijving krijgen nog voor de termijn van drie jaar is verstreken.”

In zijn *wederantwoordnota* ontkent verzoeker de colleges uit de bacheloropleiding niet meer te hebben gevuld en prioriteit te hebben gegeven aan de opleidingsonderdelen van de master. Hij specificeert dat hij bepaalde lessen in de bacheloropleiding het voorbije academiejaar niet heeft kunnen bijwonen, omdat ze samenvielen met colleges in de masteropleiding die verzoeker moest bijwonen om voor die opleidingsonderdelen te kunnen slagen.

Verzoeker nuanceert ook de stelling dat hij het examen Spaans II verschillende malen niet zou hebben afgelegd. Tweemaal heeft hij wel aan het schriftelijk examen deelgenomen, maar omdat dit slecht ging niet meer aan het aansluitende mondeling, waardoor hij de vermelding ‘NA’ kreeg.

Waar verwerende partij de bijzondere omstandigheden in vraag stelde in het licht van de vaststelling dat verzoeker in de derde examenperiode wel vier credits behaalde, stelt verzoeker dat het daarbij ging om de masterproef (die in juni reeds zo goed als klaar was) en drie examens die een minder grondige voorbereiding vergden. Verzoeker wijst er ook op dat het zware studieprogramma dat hij had opgenomen, zonder meer door verwerende partij werd goedgekeurd.

Verzoeker betwist ook de inschatting van een “zwak studieverleden en een slechts prognose voor de toekomst”, nu hij in de bacheloropleiding een studie-efficiëntie van 68% heeft en in de masteropleiding 90% en er slechts weinig vakken overblijven.

Inzake het gelijkheidsbeginsel stelt verzoeker dat hij alleszins een betere studievoortgang kan voorleggen dan de bedoelde medestudente, en hij ook veel dichter bij het behalen van zijn diploma staat. Vanuit dat perspectief acht verzoeker de beide dossiers wel voldoende vergelijkbaar, zeker omdat de medestudente maar in één examenperiode bijzondere omstandigheden kon doen gelden.

Ten slotte betwist verzoeker dat met de gevolgen van de beslissing geen rekening kan worden gehouden: indien een regel die oorspronkelijk bedoeld is om een eerstejaars die herhaaldelijk niet slaagt tegen te houden, ook op een masterstudent wordt toegepast, dan moet ook naar de gevolgen worden gekeken. De kans dat de opleiding er binnen drie jaar helemaal anders uitziet is volgens verzoeker reëel, en hij ziet het als een bijkomende sanctie en kennelijk onevenredig om dan voor verschillende bijkomende vakken examens te moeten afleggen na drie jaar niet te hebben gestudeerd.

Beoordeling

De interne beroepsprocedure heeft tot doel om de student bijkomend inzicht te verschaffen in de motieven die ten grondslag liggen aan een studievoortgangsbeslissing die ten aanzien van hem werd genomen.

Dit veronderstelt dat de student een antwoord krijgt op de argumenten die hij doet gelden en die van aard kunnen zijn om de beslissing – te zijnen gunste – te beïnvloeden. Daarbij lijkt *prima facie* te kunnen worden gesteld dat hoe ruimer de discretionaire bevoegdheid van het

bestuur is, des te ruimer ook de motiveringsplicht. Dat geldt des te meer wanneer de appreciatie van ‘bijzondere omstandigheden’ nagenoeg geheel binnen de autonomie van het bestuur valt.

Verder wijst de Raad op het volgende. Artikel II.298, §1, derde lid, van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat de verwerende partij haar stukken bundelt en op een inventaris inschrijft. De antwoordnota of de stukken van verwerende partij bevatten niet zulk een inventaris. Spijts het uitdrukkelijk verzoek daartoe in het aangetekend schrijven van 6 november 2015 van het secretariaat van de Raad, bevat het stukkenbundel van verwerende partij evenmin een kopie van het onderwijs- en examenreglement.

De Raad gaat er, mede op basis van de uiteenzetting van verzoeker, van uit dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt.

In het licht van die volheid van bevoegdheid, dient de beroepsinstantie er in haar beslissingelijk van te geven een eigen appreciatie te hebben gemaakt van de argumenten die verzoeker heeft voorgelegd, ook van die argumenten die initieel niet of minder uitvoerig aan de directeur Studentenadministratie waren voorgelegd. In zijn intern beroep heeft verzoeker ten andere specifiek de aandacht gevraagd voor een bijkomende toelichting, met daarin ook enkele nieuwe elementen.

De plicht tot een concrete afweging en gemotiveerde beoordeling van verzoekers argumenten in het raam van de interne beroepsprocedure is des te relevant, nu moet worden vastgesteld dat de beslissing van de directeur Studentenadministratie evenmin was gemotiveerd, de passe-partoutmotivering daargelaten dat “de redenen die u aanbracht niet voldoende zijn bevonden op opnieuw te mogen inschrijven”.

Van een dergelijke eigen afweging geeft de bestreden beslissing geen blijkt. Zij blijft ertoe beperkt dat er “geen sprake is van bijzondere individuele omstandigheden”, zonder enige concrete bespreking te wijden aan de verschillende elementen die verzoeker ter zake heeft voorgelegd. De prioriteit die verzoeker volgens de bestreden beslissing heeft gegeven aan de opleidingsonderdelen uit de masteropleiding, volstaat op zich niet om de bestreden beslissing afdoende te motiveren.

De omstandige redengeving die binnen de procedure voor de Raad in de antwoordnota wordt gegeven, kan het vormgebrek dat wordt gevormd door een gemis aan motivering in de bestreden beslissing, niet goedmaken.

In de mate dat het middel is gesteund op de formele motiveringsplicht, is het derhalve gegrond.

Of er sprake is van een schending van de materiële motiveringsplicht, de zorgvuldigheidsplicht en het redelijkheidsbeginsel, kan de Raad slechts nagaan wanneer de beroepsinstantie een deugdelijk gemotiveerde beslissing heeft genomen, en de strekking van die beslissing samen met de opgegeven motieven kan worden beoordeeld.

Wat het gelijkheidsbeginsel betreft, stelt verwerende partij dat enkel strikt gelijke dossiers gelijk kunnen worden behandeld. Ter zake bedenkt de Raad dat gelet op de specifieke en vaak zeer persoonlijke aard van de ‘bijzondere, individuele omstandigheden’ – zoals verwerende partij ze ook aanduidt – er wellicht zelden sprake zal zijn van ‘strikt gelijke dossiers’.

Terwijl aan het standpunt van verwerende partij kan worden toegevoegd dat studenten, waar het maatregelen van studievoortgangsbewaking betreft, niet in een concurrentiële positie tegenover elkaar staan en het gelijkheidsbeginsel derhalve in principe minder aan de orde is, dient een hogeronderwijsinstelling er wel over te waken dat zij haar discretionaire bevoegdheid – wat de onderscheiden behandeling van verschillende studenten betreft – niet op een strikt arbitraire of willekeurige wijze uitoefent. Een minimum aan gelijkberechtiging dient te zijn gewaarborgd, waarbij objectief voldoende vergelijkbare situaties – zonder in elk aspect strikt identiek te moeten zijn – op eenzelfde behandeling moeten kunnen rekenen. Objectieve en relevante verschillen in dossiers kunnen aanleiding geven tot een proportioneel onderscheiden behandeling.

Voorlopige maatregelen

Verzoeker vordert het opleggen van een voorlopige maatregel, namelijk dat hij voorlopig zou worden ingeschreven in de vakken van de bacheloropleiding en de masteropleiding.

Verwerende partij verzet zich in haar antwoordnota niet tegen een dergelijke maatregel.

Ten einde de kansen van verzoeker in het academiejaar 2015-2016 niet te hypothekeren, mede in rekening genomen het ondertussen verstreken tijdsverloop, is de Raad van oordeel dat de voorlopige maatregel kan worden toegekend.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 12 oktober 2015.**
- 2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoeker een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk 15 december 2015.**
- 3. In toepassing van artikel II.292, §1, tweede lid, van de Codex Hoger Onderwijs beveelt de Raad dat verzoeker op diens verzoek voorlopig wordt ingeschreven in de bacheloropleiding Handelswetenschappen en de masteropleiding Handelswetenschappen, en dit voor de opleidingsonderdelen die verzoeker aangeeft. Deze voorlopige inschrijving en alle daaraan verbonden gevolgen blijven gehandhaafd tot hetzij de beroepsinstantie een voor verzoeker gunstige beslissing neemt, hetzij in geval van een ongunstige beslissing de Raad uitspraak heeft gedaan over een nieuw door verzoeker ingesteld beroep. De voorlopige maatregel vervalt indien verzoeker tegen een ongunstige beslissing van de beroepsinstantie niet of niet tijdig een beroep instelt bij de Raad.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 8 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Henri Verhaaren	bijzitter
Piet Versweyveld	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.701 van 8 december 2015 in de zaak 2015/578

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 19 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 12 oktober 2015 waarbij het intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 8 december 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

[REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2012-2013 aan de verwerende partij ingeschreven voor het voorbereidingsprogramma van de Master [REDACTED].

Omdat verzoeker gedurende drie academiejaren was ingeschreven voor acht opleidingsonderdelen, zonder hiervoor te slagen, werd aan verzoeker op het einde van het academiejaar 2014-2015 een maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd. Deze maatregel behelst de weigering tot verdere inschrijving voor bepaalde opleidingen, waaronder het voormalde voorbereidingsprogramma.

Op 16 september 2015 dient verzoeker bij de directeur Studentenadministratie een verzoek tot afwijkende toelating in. Op 17 september 2015 ontvangt verzoeker hierop het antwoord dat de door hem aangehaalde omstandigheden niet als voldoende werden beoordeeld om een herinschrijving te verantwoorden.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker een intern beroep in, dat op 21 september 2015 wordt geregistreerd. Hierin zet verzoeker uiteen dat het overlijden van zijn vader erg traumatiserend was en dat hij op aanraden van de ombud heeft ingeschreven voor examens niettegenstaande hij daaraan niet zou kunnen deelnemen tenzij hij zou terugkomen van zijn vaders begrafenis. Verzoeker wijst erop dat er evenwel culturele verschillen zijn, en dat in zijn cultuur een leider zoals zijn vader niet onmiddellijk na het overlijden wordt begraven. Er diende te worden gewacht op het ter plaatse komen van de familie, die over de hele wereld verspreid is, en vervolgens diende verzoeker zich met zijn familie te organiseren nadat hij het gezag van zijn vader toegewezen had gekregen. Hoe dan ook, zelfs indien verzoeker niet naar Kameroen ware afgereisd, dan nog had hij de examens niet kunnen afleggen omdat van zijn emotionele toestand. Verzoeker brengt stukken voor waaruit onder meer blijkt dat hij van 26 juli tot 6 september 2015 in Kameroen is geweest.

Verzoeker wordt uitgenodigd voor een gesprek op 1 oktober 2015, waarop hij niet aanwezig is, en vervolgens voor een gesprek op 6 oktober 2015.

Bij deze laatste gelegenheid licht verzoeker zijn argumenten verder toe.

Op 12 oktober neemt de interne beroepsinstantie de beslissing om het intern beroep ongegrond te verklaren.

In deze beslissing wordt vooreerst gewezen op het feit dat verzoeker de laatste drie academiejaren reeds acht opleidingsonderdelen opneemt, zonder daarvoor een credit te behalen.

Er wordt akte genomen van het feit dat niet alleen verzoekers vader overleed eind juli 2015 – waardoor verzoeker niet kon deelnemen aan de tweede zittijd van dat academiejaar – maar dat verzoekers moeder is overleden in het voorgaande jaar.

De interne beroepsinstantie drukt haar begrip uit voor de persoonlijke situatie van verzoeker, maar benadrukt dat de studievoortgangsmaatregel is gesteund op de vaststelling dat de studie-efficiëntie zeer laag is en dat voor acht opleidingsonderdelen gedurende drie jaar geen credit werd behaald. Gedurende de drie academiejaren waarin verzoeker was ingeschreven, behaalde hij slechts credits te belope van 13 van de 59 opgenomen studiepunten.

De ongelukkige familiale omstandigheden kunnen volgens de interne beroepsinstantie een invloed hebben gehad op verzoekers studies, maar kunnen geen afdoende verklaring bieden voor de onvoldoende studievoortgang gedurende de voorbije drie jaar. Er wordt ook onvoldoende indicatie gezien dat de resultaten in de toekomst zouden verbeteren.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Verzoeker steunt een enig middel op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de beroepsinstantie over een discretionaire bevoegdheid beschikt, maar binnen de perken van de redelijkheid moet handelen. Verzoeker meent dat er rekening moet worden gehouden met het overlijden van zijn moeder en vervolgens zijn vader.

Ter zake wordt uiteengezet dat de ziekte en het overlijden van de vader van verzoeker deze laatste helemaal van slag heeft gebracht en dat hij, overeenkomstig de Afrikaanse tradities, niet anders kon dan zijn vader op te zoeken en de nodige plichtplegingen te vervullen. Het was, nog steeds volgens verzoeker, dan ook zeer begrijpelijk dat verzoeker zijn laatste examenkans niet kon benutten.

In haar *antwoordnota* zet verwerende partij in repliek hierop het volgende uiteen:

“Intern beroep

De student startte zijn opleiding aan de [verwerende partij] in 2012-13. Tijdens elk van de voorbije 3 academiejaren slaagde hij slechts voor één opleidingsonderdeel. Daarnaast zette hij tijdens het academiejaar 2013-14 ook voor één onvoldoende resultaat tolerantie in. Dit betekent dan ook dat hij na 3 jaar studie slechts 18 van de in totaal 53 studiepunten van zijn voorbereidingsprogramma heeft afgewerkt.

In het kader van de interne beroepsprocedure verwees de student naar het overlijden van zijn vader op 5 juli 2015. Hij verklaarde dat hij omwille van de begrafenis had moeten terugkeren naar Kameroen en niet had kunnen deelnemen aan de derde examenperiode 2014-15. Hij vermeldde ook het feit dat zijn moeder het voorgaande academiejaar overleden was, maar zonder dat hij hierbij concrete gevolgen vermeldde voor wat betreft het niet kunnen deelnemen aan de examens. Los van het feit dat hij omwille van ceremoniële redenen gedurende meerdere weken afwezig was, vermeldde de student ook dat zelfs indien hij niet naar Kameroen had moeten afreizen, hij omwille van de emotionele gevolgen van dit overlijden sowieso niet had deelgenomen aan dit examen.

De studievoortgangsmaatregel die werd opgelegd is gebaseerd op de vaststelling dat de student gedurende 3 academiejaren was ingeschreven voor volgende opleidingsonderdelen, zonder hiervoor te slagen:

Dit betekent dan ook dat deze maatregel geen momentopname is die enkel en alleen zou gebaseerd zijn op basis van de niet-deelname aan de derde examenperiode. Zoals vermeld, slaagde de student gedurende elk van de drie afgelopen academiejaren voor slechts één opleidingsonderdeel per jaar (en zette hij in 2013-14 tolerantie in voor één onvoldoende resultaat). Tijdens de januarizittijd van het academiejaar 2014-15 slaagde hij slechts voor 1 van de 3

examens waaraan hij deelnam. Tijdens de junizittijd slaagde hij voor geen enkel van de in totaal 5 examens. Aan twee van deze examens nam hij bovendien niet deel (score “NA”- niet afgelegd). De door de student vermelde omstandigheden verklaren dan ook niet de onvoldoende studievoortgang tijdens de eerdere fasen van zijn studietraject aan de [verwerende partij].

Een beslissing in verband met een afwijkende toelating wordt genomen enerzijds vanuit het voorkomen van bijzondere omstandigheden en anderzijds vanuit een inschatting om de opleiding te voltooien. Tijdens het interne beroep vermeldde de student geen concrete elementen waaruit een verbetering van zijn studieprestaties zou kunnen blijken. Een voorbereidingsprogramma biedt bovendien enkel een voorbereiding op het volgen van het eigenlijke masterprogramma. Dit betekent dan ook dat er op dit ogenblik geen concrete garantie is waaruit blijkt dat deze student kans heeft om zijn masterprogramma te behalen.

Huidig bezwaarschrift

Het huidige bezwaarschrift herhaalt de familiale omstandigheden die reeds aan bod gekomen zijn tijdens het interne beroep. De student stelt hierbij dat het redelijkheidsbeginsel zou zijn geschonden, aangezien in onvoldoende mate zou zijn rekening gehouden met het feit dat hij omwille van het overlijden van zijn vader en de plichtplegingen die hiermee verband hielden geen gebruik kon maken van zijn laatste examenkans. Zoals hierboven reeds vermeld, werd de studievoortgangsmaatregel opgelegd op basis van het feit dat de student reeds gedurende 3 academiejaren was ingeschreven voor de betrokken opleidingsonderdelen zonder hiervoor te slagen. Dit betekent dan ook dat deze maatregel niet het loutere gevolg is van het feit dat de student omwille zijn verblijf in het buitenland niet aan de examens kon deelnemen. De door de student aangehaalde omstandigheden verklaren onvoldoende het gebrek aan studievoortgang tijdens de 8 eerdere examenperiodes waaraan de student heeft kunnen deelnemen. Voor de opleidingsonderdelen “.....”, “.....” en “.....” neemt de student tijdens het academiejaar 2014-15 aan geen enkel examenmoment deel.

Het vermijden van de weigering had enkel gekund indien de student via de derde examenperiode geslaagd was voor de 8 resterende opleidingsonderdelen uit zijn voorbereidingsprogramma (à 35 studiepunten). Op de eerste plaats moet worden vastgesteld dat het slagen voor alle vereiste opleidingsonderdelen in vergelijking met zijn eerder studierendement een grondige verbetering zou vereist hebben. Tijdens de 8 voorgaande examenperiodes behaalde hij slechts voor 3 opleidingsonderdelen (à 13 studiepunten) effectief een credit. Het organiseren van een aangepast examenkans omwille van deze omstandigheden bleek niet mogelijk te zijn. Voor zijn vertrek naar Kameroen informeerde de student inderdaad zijn ombuds over het overlijden van zijn vader. Via de e-mails die de ombuds hem stuurde op 9 (zie bijlage 3), 14 juli en 23 juli (zie bijlage 4) werd hij reeds duidelijk geïnformeerd over de noodzaak tot slagen voor de 8 resterende examens. De ombuds liet hem hierbij ook weten dat, in de mate van het mogelijke, kon worden rekening gehouden met zijn familiale omstandigheden, door het organiseren van een beperkt aantal inhaalexamens. Dit vereiste wel dat de student tijdig liet weten wanneer hij terug aan de examens kon deelnemen. Aangezien de

derde examenperiode op 5 september eindigde, konden op basis van zijn vraag op 8 september geen inhaalmomenten meer georganiseerd worden.”

Beoordeling

Zoals de Raad reeds meermaals heeft overwogen, mag hij zich als wettigheidsrechter in het licht van artikel II.291, tweede lid, van de Codex Hoger Onderwijs geen eigen oordeel vormen over het al dan niet slagen van een student of over diens waarde in het algemeen. De Raad mag zijn eigen opvattingen daarover niet substitueren aan die van de interne beroepsinstantie. Hij mag enkel nagaan of die beroepsinstantie, binnen de grenzen van haar beoordelingsvrijheid, regelmatig tot haar beslissing is gekomen.

Betrokken op het redelijkheidsbeginsel betekent dit dat de Raad de student niet kan beschermen tegen strenge beslissingen, maar enkel tegen onwettige. Van een beslissing die door kennelijke onredelijkheid onwettig is, kan slechts sprake zijn wanneer geen enkele andere normaal en voorzichtig handelende hogeronderwijsinstelling onder dezelfde omstandigheden tot eenzelfde beslissing zou kunnen komen.

De Raad kan er binnen die beoordeling niet aan voorbij dat verzoeker weinig concrete elementen aanvoert. Het verzoekschrift is ertoe beperkt te stellen dat rekening moet worden gehouden met het overlijden van beide ouders en met de verplichtingen die voortvloeiden uit het overlijden van de vader van verzoeker.

De bestreden beslissing heeft met die elementen evenwel reeds rekening gehouden en heeft ook duidelijk uiteengezet dat de tekortschietende studievoortgang zich ook in de voorgaande academiejaren situeert. Verzoeker maakt niet duidelijk deze afwegingen op een kennelijk onredelijke wijze zouden zijn gebeurd.

Uit het administratief dossier blijkt voor de betrokken opleidingsonderdelen de volgende historiek in verzoekers resultaten:

Opleidingsonderdeel	Academiejaar 2012-2013		Academiejaar 2013-2014		Academiejaar 2014-2015	
	1 ^e zit	2 ^e zit	1 ^e zit	2 ^e zit	1 ^e zit	2 ^e zit

[REDACTED]	1	3	5	3	2	NA
[REDACTED]..	3	1	7	6	8	NA
[REDACTED]....	4	7	4	4	5	NA
[REDACTED]....	8	NA	9	9	7	NA
[REDACTED]	4	6	3	6	7	NA
[REDACTED]....	3	3	NA	0	NA	NA
[REDACTED]	4	5	5	6	NA	NA
[REDACTED]	6	6	3	4	NA	NA

De Raad leidt uit deze cijfers vooreerst af dat de resultaten van het academiejaar 2013-2014 niet merkelijk slechter waren dan in het voorgaande academiejaar. Het overlijden van zijn moeder heeft verzoeker ongetwijfeld niet onbewogen gelaten, maar biedt op zicht van de voorliggende cijfers geen verklaring voor de beperkte studievoortgang.

Deze indruk wordt bevestigd door de resultaten tijdens de eerste zittijd van het academiejaar 2014-2015, zijnde geruime tijd na het overlijden van de moeder en voor het overlijden van de vader: ook hier valt geen merkelijke verbetering van de examencijfers te zien. Verzoeker biedt bovendien geen verklaring voor zijn afwezigheid op drie van de examens in deze zittijd.

De Raad kan er alle begrip voor opbrengen dat verzoeker in juli 2015 is afgereisd naar Kameroen voor het afscheid en de begrafenis van zijn vader. Dit ontslaat verzoeker evenwel niet van zijn verplichtingen in het raam van zijn opleiding.

Verzoeker werd de mogelijkheid geboden om zijn examens in de tweede zittijd uit te stellen tot uiterlijk 9 september 2015, maar hij heeft daarvan geen gebruik gemaakt. Zelfs indien dit door overmacht te verklaren is, dan nog weerlegt verzoeker onvoldoende de conclusie in de bestreden beslissing dat dit geen voldoende verklaring kan bieden voor de onvoldoende studievoortgang die de laatste drie jaar werd geboekt. De overweging van de interne beroepsinstantie dat er geen enkele indicatie voorligt dat er in de toekomst betere studieresultaten zullen worden gehaald, wordt op geen enkele wijze tegengesproken.

Het enig middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 8 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Henri Verhaaren bijzitter

Piet Versweyveld bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 9 december 2015

Arrest nr. 2.711 van 9 december 2015 in de zaak 2015/539

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 10 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de vicerector studentenbeleid van 6 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 9 december 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

[REDACTED], die verschijnt voor de verzoekende partij, en [REDACTED], die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de industriële wetenschappen”.

Voor het opleidingsonderdeel “[REDACTED]” komt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 15 september 2015 een intern beroep in bij vicerector studentenbeleid van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de vicerector studentenbeleid op datum van 6 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing benadrukte dat de interne beroepsinstantie niet in de plaats kan treden van de betrokken examinatoren en onderwijscommissie. De inhoudelijke beoordeling van het door verzoeker gegeven antwoord blijft de verantwoordelijkheid van de docent en de onderwijscommissie. In het kader van de beroepsprocedure kan de interne beroepsinstantie enkel nagaan in welke mate deze beoordeling gebeurde op basis van een duidelijke beoordelingsstructuur die op een transparante manier bekend gemaakt werd en ook consequent werd toegepast op alle studenten.

De structuur van dit opleidingsonderdeel en de manier waarop deze beoordeling zou gebeuren werd duidelijk aangekondigd in de ECTS-fiche van dit opleidingsonderdeel. Deze fiche vermeldt dat de student maar kan slagen voor een OPO als alle competenties van dat OPO in voldoende mate verworven zijn. Het onvoldoende verwerven van een competentie kan niet gecompenseerd worden met het verwerven van een totaal andere competentie. Het examencijfer voor dit OPO is afhankelijk van de behaalde deelcijfers op de OLA's.

Verzoeker behaalde voor elk van de onderdelen van dit examen volgende deelscore:

- (2 SP): 9/20
- (2 SP): 10/20
- (1 SP): 14/20
- (1 SP): 14/20

Voor het OLA ‘.....’ werd een 9/20 behaald. In geval van een tekortcijfer voor een OLA weegt dit cijfer voor tweemaal het aantal studiepunten mee in de bepaling van het OPO-cijfer. Het OPO-cijfer wordt berekend op basis van de 2 cijfers van de OLA-cluster met het tekortcijfer. Voor het resultaat van verzoeker betekent dit: $(9 \times 4) + (10 \times 2) = 36 + 20 = 56/60 = 9.33$ of 9/20 voor het OPO, volgens de afrondingsregels (artikel 80 van het OER 2014-2015).

Op basis van deze informatie, en het feit dat de interne beroepsinstantie enkel over de objectiviteit van de beoordeling kan oordelen, stelt de beroepsinstantie vast dat de manier waarop deze beoordeling gebeurde conform was met de bepalingen uit de ECTS-fiche. Onder

meer via deze ECTS-fiche werd het gebruik van deze beoordelingsregel ook op een transparante manier vooraf aangekondigd. De beroepsinstantie stelt dan ook vast dat het door verzoeker behaalde examencijfer (9/20) correct werd vastgelegd en dus gehandhaafd blijft.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 6 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 10 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, in samenlezing met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat in de berekening van zijn examencijfer van 9/20 geen rekening werd gehouden met de resultaten behaald op alle onderwijsleeractiviteiten van het opleidingsonderdeel.

De door verzoeker behaalde resultaten op de verschillende onderwijsleeractiviteiten (OLA's) zijn:

-: 9/20
-: 10/20
-: 14/20
-: 14/20

De berekening van het examencijfer voor het geheel van het opleidingsonderdeel werd enkel gebaseerd op de resultaten voor de OLA's "....." en ".....".

Verzoeker stelt dat de gebruikte berekeningsmethode voor het opleidingsonderdeel "....." in de evaluatiefiche van dit opleidingsonderdeel wordt beschreven. Daarbij wordt een indeling gemaakt van de vier OLA's in twee "clusters": enerzijds "....." en "....." en anderszijds "....." en ".....". Naargelang het tekort zich situeert in de ene of de andere cluster, worden de resultaten van de andere cluster niet in de berekening opgenomen.

Er is in artikel 40 van het OER bepaald dat de faculteit kan toestaan dat als er verscheidene OLA's zijn in een opleidingsonderdeel, er voor het opleidingsonderdeel deelevaluaties zijn per OLA. De faculteit houdt dan bij haar beslissing rekening met het relatieve aandeel van de verscheidene deelactiviteiten in het examencijfer voor het opleidingsonderdeel als geheel. Hieruit blijkt volgens verzoeker dat het examencijfer van een opleidingsonderdeel *als geheel* bepaald wordt op basis van de examencijfers die door de examinatoren van de verscheidene OLA's aangeleverd worden.

Artikel 62 van het OER bepaalt dat aan de deelcijfers van onderdelen van een opleidingsonderdeel een weging moet toegekend worden. Verzoeker verwijst tevens naar artikel 66 van het OER en naar de facultaire aanvulling op artikel 66 OER voor de faculteit industriële ingenieurswetenschappen. De faculteit benadrukt in een aanvulling nog eens het belang van een transparante weging voor de verschillende onderdelen.

De berekening van het OPO-resultaat de ene keer op basis van alle vier deelactiviteiten (6 studiepunten), de andere keer op basis van twee van de vier deelactiviteiten (naargelang de cluster, slechts op basis van 2 of 4 studiepunten) voldoet volgens verzoeker niet aan het principe van weging. Bij een tekortpunt worden sommige OLA's met betere resultaten niet bij de weging betrokken. Een berekeningssysteem waarbij de goede deelresultaten naast de weegschaal gelegd worden, voldoet volgens verzoeker niet aan het principe van weging.

Bijkomend merkt verzoeker op dat de evaluatiefiche ook geen informatie bevat over hoe het OPO-resultaat moet berekend worden, wanneer er in elke ingevoerde cluster een OLA met een tekort is. Moeten in dat geval alle resultaten in rekening gebracht worden of wordt de berekening uitgevoerd op de cluster met de OLA met het laagste cijfer? De voorgestelde

methode van berekening van het OPO-examencijfer is volgens verzoeker ook niet transparant en leidt tot inconsequenties. Verzoeker besluit dat de gebruikte berekeningsmethode niet in overeenstemming is met de reglementaire bepalingen van het OER in de faculteit industriële ingenieurswetenschappen.

Verder stelt verzoeker dat de gebruikte berekeningsmethode aanleiding kan geven tot zeer eigenaardige resultaten. Behaalt men bijvoorbeeld in één van de clusters een 9 in combinatie met een 10, dan blijft het examenresultaat een 9, ook als men in de andere cluster tweemaal een resultaat van 20/20 behaalt. Concreet betekent dit dat een klein tekort in één OLA van 2 studiepunten of van 1 studiepunt aanleiding geeft tot het niet behalen van het credit voor het gehele opleidingsonderdeel van 6 studiepunten. Verzoeker stelt dan ook dat de berekeningsmethode kennelijk onredelijk is.

Verzoeker stelt dat in de evaluatieve van het opleidingsonderdeel een redenering wordt opgebouwd die blijkbaar de ongewone berekeningsmethode van het OPO-resultaat moet verantwoorden. Vooreerst staat er: "*De student kan maar slagen voor een OPO als alle competenties van dat OPO in voldoende mate verworven zijn*". Dit wordt geponeerd als een algemeen uitgangspunt. Een dergelijke stelling is volgens verzoeker echter niet terug te vinden in het OER. In het OER staat wel een artikel 61 over de taak van de examinator, maar dat doet geen uitspraak over wanneer een student geslaagd is voor een OPO. Artikel 61 OER doelt volgens verzoeker op het feit dat de vraagstelling op een examen gebaseerd moet zijn op de beoogde leerresultaten. De output van een examen levert echter geen aparte score op per leerresultaat. Om na te gaan of een student de beoogde leerresultaten heeft behaald van een opleidingsonderdeel in zijn geheel, zijn alleen de examencijfers van de OLA's ter beschikking. Uit deze examencijfers is het niet mogelijk te bepalen in welke mate elk van de beoogde leerresultaten behaald werd, tenzij een OLA slechts één beoogd leerresultaat zou hebben, wat in dit opleidingsonderdeel niet het geval is.

Op basis van de stelling "*het onvoldoende verwerven van een competentie kan niet gecompenseerd worden met het verwerven van een totaal andere competentie*" wordt in de evaluatieve geconcludeerd dat als voor een OLA een deelcijfer behaald wordt dat kleiner is dan 10, het OPO-examencijfer dan berekend wordt op basis van de twee OLA's uit de cluster van het tekortpunt. Voormelde stelling wordt in de opleiding bij de andere opleidingsonderdelen die uit meerdere OLA's bestaan zeker niet toegepast. Kortom, deze

uitspraak is dus zeker geen aangepast uitgangspunt. Uit de informatie in de evaluatiefiches in het programmaboek blijkt eerder dat er in de opleiding een afspraak is om de examencijfers bij een tekort op een OLA op een bepaalde manier te verrekenen. Dit stemt overeen met de facultaire aanvulling bij artikel 66 OER. Behalve bij het opleidingsonderdeel “.....” worden alle ‘voldoende’ deelcijfers verrekend met de ‘onvoldoende’ deelcijfers.

De scheiding tussen de twee “clusters” wordt in de evaluatiefiche van het opleidingsonderdeel verantwoord door het verschil in nagestreefde competenties. In de tekst van de evaluatiefiche wordt echter al aangegeven dat deze scheiding *niet absoluut* is. Verzoeker geeft in een tabel een overzicht van welke leerresultaten volgens de vermelde doelstellingen in de evaluatiefiche in elke OLA van het opleidingsonderdeel nagestreefd worden. De gebruikte terminologie in de evaluatiefiche “kenniscompetenties” en “communicatievaardigheden” komt hiermee niet overeen. Er worden in het opleidingsonderdeel leerresultaten aangebracht uit drie domeinen: kennis en inzicht, ingenieursvaardigheden en generieke vaardigheden. Wat bedoeld wordt met een “*totaal andere competentie*” in voormelde uitspraak is voor verzoeker allesbehalve duidelijk.

In elk geval is het volgens verzoeker wel duidelijk dat er overlapping is tussen de leerresultaten van de in de evaluatiefiche gecreëerde clusters. De examencijfers op de verschillende OLA’s geven geen informatie over de mate waarin een specifiek leerresultaat in een OLA door de student behaald werd. Bij een tekort terugvallen op een indeling in clusters om te bepalen of de beoogde leerresultaten behaald werden, is volgens verzoeker dus gebaseerd op de verkeerde redenering dat de twee clusters onafhankelijk van elkaar zijn. Het feit dat de vier OLA’s door de faculteit ondergebracht werden in één opleidingsonderdeel is op zich ook al een aanwijzing dat er een bepaalde samenhang bestaat tussen deze OLA’s. Als men ze inhoudelijk bekijkt, dan blijkt ook dat ze allen te maken hebben met het functioneren binnen een bedrijfsomgeving. De opdeling in twee “clusters” is volgens verzoeker dus duidelijk artificieel. De in de evaluatiefiche opgebouwde redenering om de bijzondere berekeningsmethode te motiveren vertrekt van foute proposities en is verder niet consistent met de set van leerresultaten die vermeld worden op de evaluatiefiche van het opleidingsonderdeel. De berekeningsmethode is dus niet zorgvuldig onderbouwd.

Als de berekening van het examencijfer van verzoeker voor het opleidingsonderdeel “.....” gebeurt *op basis van alle deelresultaten*, behaald op de vier OLA’s, en het aantal studiepunten

per OLA als wegingsfactor gebruikt wordt, dan behaalt verzoeker voor dit opleidingsonderdeel wel het credit. Dit is ook het geval wanneer men het tekort voor de OLA “.....” met een factor 2 meer laat doorwegen in de berekening.

In zijn *antwoordnota* stelt verreerde dat men op de eerste plaats moet vaststellen dat het huidige bezwaarschrift geen betwisting van het examencijfer vermeldt, maar wel van de regel hoe het examencijfer voor het opleidingsonderdeel wordt bepaald in geval van een tekortcijfer voor een OLA. De beoordeling van de opportuniteit van deze beoordelingsregel maakt volgens verreerde echter niet het voorwerp uit van deze procedure bij de Raad. Reeds eerder stelde de Raad vast dat een examencijfer niet noodzakelijk een lineaire combinatie hoeft te zijn van elk van de deelquoteringen, op voorwaarde dat de quoteringsregels aan de studenten transparant worden medegedeeld en ter beschikking zijn, o.m. via de ECTS-fiche. In het kader van deze beroepsprocedure kan dan ook, net zoals in de interne beroepsprocedure, enkel worden nagegaan in welke mate de beoordelingsregel in de ECTS-fiche correct werd toegepast.

Verzoeker behaalde voor elk van de onderdelen van het examen volgende deelscore:

- (2 SP): 9/20
- (2 SP) : 10/20
- (1 SP): 14/20
- (1 SP): 14/20

Voor dit resultaat betekent dit: $(9 \times 4) + (10 \times 2) = 36/80 + 20/40 = 56/120 = 9.33/20$, hetgeen volgens de gewone afrondingsregels werd afgerond tot 9/20 (artikel 80 van het OER 2014-2015). Dit betekent dan ook dat het examenresultaat dat verzoeker tijdens de derde examenperiode 2014-2015 behaalde voor het opleidingsonderdeel “.....” overeenkomstig deze beoordelingsregel correct werd vastgelegd.

In ondergeschikte orde wenst verreerde toch te reageren op de opmerkingen van verzoeker met betrekking tot het gebruik van deze beoordelingsregel. De ECTS-fiche voor dit opleidingsonderdeel bepaalt dat een student enkel kan slagen voor dit opleidingsonderdeel indien hij alle competenties in voldoende mate verworven heeft. Het woord ‘voornamelijk’ dat gebruikt wordt in de ECTS-fiche, drukt uit dat er een groot verschil bestaat tussen de competenties die in beide clusters gevormd worden. Dit is ook de verantwoording voor het ingebouwde cesuursysteem. Zo wordt bijvoorbeeld zowel in de OLA “.....” als in de OLA

“.....” de competentie ‘G3: kritisch reflecteren’ gevormd. Uit de ECTS-fiche volgt echter dat zowel de context als de aard van het reflecteren verschillend is: bij “.....” gaat het om kritisch reflecteren m.b.t. actuele gebeurtenissen of situaties, terwijl het bij “.....” gaat om reflecteren over hun geleverde prestaties (d.i. zelfreflectie). Het feit dat een student kritisch kan reflecteren over actuele gebeurtenissen betekent dus niet dat deze student ook kritisch kan reflecteren over zijn geleverde prestatie en omgekeerd. Zelfs al zou het te bereiken leerresultaat G3 in beide clusters in dezelfde context gesitueerd zijn en al zou het van dezelfde aard zijn, dan nog kan volgens de competentietabel met een voldoende score voor “.....” enkel een eventueel tekort voor “.....” betwist worden, niet voor “.....”.

Verzoeker behaalde een score 10 op de OLA “.....” en een score van 9 op “.....”. In de OLA “.....” zijn K1, I1 en I5 de te bereiken leerresultaten. Geen van deze leerresultaten hoort bij de cluster met daarin de OLA’s “.....” en “.....”. Evenmin worden deze leerresultaten binnen de cluster in voldoende mate gecompenseerd door de score op de OLA “.....”. Dit betekent dan ook dat er in het opleidingsonderdeel “.....” wel degelijk twee sterk verschillende clusters van OLA’s te onderscheiden zijn. Het onvoldoende bereiken van de leerresultaten K1, I1 en I5 in de ene cluster kan door verzoeker niet gecompenseerd worden door het wel bereiken van de leerresultaten in de andere cluster, omdat K1, I1 en I5 geen leerresultaten zijn van die andere cluster.

Het onderwijsteam heeft voor dit opleidingsonderdeel een duidelijk cesuur bepaald waarbij het onvoldoende verwerven van één competentie niet kan gecompenseerd worden via het verwerven van een totaal andere competentie. De toegepaste beoordelingsregel vormt de operationalisatie van dit algemene principe van niet-compensatie. De vaststelling dat verzoeker niet alle competenties heeft verworven, leidt dan ook onvermijdelijk tot de conclusie dat hij niet geslaagd is voor dit opleidingsonderdeel. De toegepaste beoordelingsregel resulteert in een cijfermatige score van 9/20, wat het kleinst mogelijke tekort is. Dit betekent dan ook dat er alvast geen discussie kan bestaan over de verdere berekening van het examencijfer.

De “eigenaardige” resultaten die verzoeker vaststelt zijn dan ook te verklaren vanuit deze onmogelijkheid om tekorten op het vlak van één competentie te compenseren via een andere competentie. Het verlies aan studiepunten leerkrediet en tolerantiekrediet is niet het loutere gevolge van deze beoordelingsregel, maar wel van de decretale en reglementaire bepalingen

die voorzien dat leerkrediet en tolerantiekrediet moeten worden ingezet voor een opleidingsonderdeel, en niet voor een OLA. Het feit dat verzoeker wel geslaagd is indien rekening wordt gehouden met alle behaalde deelscores is irrelevant in deze discussie. De ECTS-fiche vermeldt immers duidelijk het algemene principe dat een onvoldoende op het vlak van één competentie niet kan worden gecompenseerd via een andere competentie. Dezelfde ECTS-fiche concretiseert dit algemene principe via de beoordelingsregel die bepaalt dat indien een deelcijfer voor een OLA kleiner is dan 10, het gewicht met 2 vermenigvuldigd wordt en dat het examencijfer voor het opleidingsonderdeel in dat geval berekend wordt op basis van de deelcijfers uit de cluster met het tekortpunt.

Beoordeling

Verzoeker betwist het examencijfer (9/20) dat hij behaalde voor “.....”. In het bijzonder vecht hij aan dat bij de berekening van het examencijfer geen rekening is gehouden met de resultaten behaald op alle onderwijsleeractiviteiten van het opleidingsonderdeel.

Hij behaalde op de verschillende onderwijsleeractiviteiten de volgende score:

- (9/20)
- (10/20)
- (14/20)
- (14/20).

Naar het oordeel van verzoeker werd de berekening van het examencijfer voor het geheel van het opleidingsonderdeel enkel gebaseerd op de resultaten voor de onderwijsleeractiviteiten “.....” en “.....”.

Het komt de Raad voor dat verzoeker niet de resultaten van de diverse onderwijsleeractiviteiten als dusdanig aanvecht. Veeleer betwist hij de berekeningsmethode op basis waarvan de hierboven vermelde resultaten tot het eindresultaat voor het opleidingsonderdeel hebben gevoerd.

De wijze waarop de berekeningsmethode is toegepast lijkt volgens de Raad evenmin het voorwerp van de voor hem gebrachte betwisting.

Vooreerst slaat de Raad acht op de ECTS-fiche. Zij bevat een toelichting bij de evaluatie. De toelichting betreft de evaluatie-activiteiten voor de 4 onderwijsleeractiviteiten, alsmede algemene informatie over het “type” van evaluatieactiviteiten, de “evaluatievorm”, de “vraagvormen” en het “leermateriaal”.

Tevens bevat het volgende passage:

“De student kan maar slagen voor een OPO als alle competenties van dat OPO in voldoende mate verworven zijn. In dit OPO worden kenniscompetenties voornamelijk gevormd in de cluster bestaande uit de OLA ‘.....’ en in de OLA ‘.....’. In de cluster bestaande uit de OLA ‘.....’ en de OLA ‘.....’ worden voornamelijk communicatievaardigheden gevormd. Het onvoldoende verwerven van een competentie kan niet gecompenseerd worden met het verwerven van een totaal andere competentie. Daarom zullen voor het bepalen van de score voor het OPO de volgende regels gevuld worden:

Het examencijfer voor dit OPO is afhankelijk van de behaalde deelcijfers op de OLA’s:

- *Als geen enkele OLA een score minder dan 10 heeft, wordt voor de berekening van het OPO-examencijfer het gewogen gemiddelde genomen met als gewichten de studiepunten van de OLA’s.*
- *Als voor een OLA een deelcijfer behaald wordt dat kleiner is dan 10, dan weegt dit meer mee in de berekening van het OPO-examencijfer. Voor die OLA’s wordt in de berekening van het OPO-examencijfer een gewicht gebruikt dat overeenkomt met het aantal studiepunten vermenigvuldigd met 2. Het OPO-examencijfer wordt dan echter berekend op basis van de twee OLA’s uit de cluster van het tekortpunt. Als echter op één of meer OLA’s een score behaald is van minder dan 6, wordt het OPO-resultaat maximum gelijk aan 9.*
- *Als alle OLA’s een score minder dan 10 hebben, is het OPO-examencijfer gelijk aan het laagste deelcijfer van de OLA’s.”*

Vooreerst stelt de Raad vast dat de totstandkoming van het betwiste resultaat voor het opleidingsonderdeel – rekening houdend met de gewone afrondingsregels – in overeenstemming met het voorgaande heeft plaatsgevonden.

Binnen de hem toekomende bevoegdheid kan de Raad enkel de regelmatigheid van de berekeningsregels beoordelen en nagaan of deze niet kennelijk onredelijk zijn. De Raad dient hierbij rekening te houden met de autonomie waarover de hoger onderwijsinstelling beschikt.

Voor eerst beoordeelt de Raad het middel dat verzoeker put uit de niet-conformiteit van het berekeningsmechanisme met het OER (14-15) van verweerde.

De Raad slaat hierbij acht op de door verzoeker aangebrachte artikelen 62 en 66 van het OER (14-15), welke de Raad niet geschonden acht. De ECTS-fiche geeft *in casu* immers gedetailleerde informatie over de wijze van evalueren, met inbegrip van de weging van de onderdelen waarvoor een deelcijfer wordt toegekend. Tevens worden de resultaten voor de onderwijsleeractiviteiten omgezet in één eindcijfer op 20 voor het opleidingsonderdeel.

Verzoeker haalt tevens de facultaire aanvulling (faculteit “industriële ingenieurswetenschappen”) aan bij art. 66 OER. Verzoeker signaleert de Raad dat deze aanvulling voorschrijft dat, indien het eindcijfer van een opleidingsonderdeel het resultaat is van een combinatie van verschillende deelcijfers, in de ECTS-fiche transparant de weging wordt weergegeven die voor de verschillende onderdelen wordt toegepast.

De Raad is van oordeel dat het berekeningssysteem, zoals hierboven weergegeven, weliswaar enige complexiteit vertoont, doch daardoor niet onvoldoende transparant wordt.

Verzoeker geeft weliswaar aan dat de evaluatiefiche geen informatie bevat over hoe het resultaat moet worden berekend indien er in elke cluster een tekort is. Hoewel deze opmerking de Raad terecht voorkomt, maakt zij de berekening van het resultaat in het concrete aan de Raad te beoordelen geval niet ondoorzichtig.

In het terzake door verzoeker ontwikkelde argument leest de Raad evenwel ook kritiek op het feit dat een tekort in beide aangehaalde “clusters” tot een voldoende kan leiden, terwijl het ene tekort van verzoeker in één van beide “clusters” ertoe leidt dat verzoeker niet geslaagd is voor het opleidingsonderdeel.

Verzoeker leest hierin een inconsequentie.

De Raad slaat bij de beoordeling van het berekeningsmechanisme – m.i.v. de beoordeling van de redelijkheid ervan – ook acht op de competenties die het opleidingsonderdeel beoogt. Deze moeten, om te slagen voor het opleidingsonderdeel, in voldoende mate worden bereikt.

De geclusterde onderwijsleeractiviteiten betreffen, zo blijkt uit de ECTS-fiche, duidelijk onderscheiden competenties. Hieruit volgt dat indien een student de beoogde leerdoelen behaalt inzake communicatie hij hiermee niet de wetenschappelijk-disciplinaire kennis, waaromtrent uit het cijfer voor “.....” een tekort blijkt, kan compenseren. Dat de onderwijsleeractiviteiten, twee aan twee gekoppeld, doelstellingen in andere gebieden beogen, vertaalt zich ook in de titel van het opleidingsonderdeel (“.....”).

Het lijkt de Raad *in casu* niet kennelijk onredelijk door in één cluster een tekort, in functie van het aantal studiepunten, dubbel te laten doorwegen, om te voorkomen dat een rekenkundig gemiddelde toelaat over de clusters heen het niet bereiken van leerdoelen waarop de onderwijsleeractiviteiten betrekking hebben te compenseren enerzijds en binnen een cluster te voorkomen dat een tekort voor één onderwijsleeractiviteit zou worden uitgevlakt door het resultaat voor een andere onderwijsleeractiviteit anderzijds. De Raad stelt hierbij vast dat binnen een cluster weliswaar gelijke competenties worden beoogd doch met betrekking tot een ander gebied (te weten, “.....” versus “.....” enerzijds en “.....” versus “.....” anderzijds).

De Raad erkent de door verzoeker aangehaalde potentiële gevolgen van een tekort op een onderwijsleeractiviteit met betrekking tot leer- en tolerantiekrediet, doch deze maken, in het licht van de beoogde competenties waarvan de meting in het aangevochten berekeningssysteem tot uitdrukking is gebracht, de in de ECTS-fiche uiteengezette berekeningswijze niet kennelijk onredelijk.

Dat één van de competenties (namelijk: “kritisch reflecteren”) zowel beoogd wordt in de onderwijsleeractiviteit m.b.t. als m.b.t. kan de Raad niet tot een ander besluit brengen, gezien de context waarin de competentie beoogd wordt sterk verschillend is. Daarenboven is de beoogde reflectie van een totaal andere aard. Daarbij komt nog, zo merkt de Raad op, dat de leeractiviteit waarvoor het tekort zich heeft voorgedaan, dat tot het tekort

voor het opleidingsonderdeel heeft geleid, de betrokken competentie niet beoogt aan te spreken.

Tegen voormelde achtergrond kan de Raad verzoeker niet bijtreden in het argument dat hij ontwikkelt tegen het feit dat de ECTS-fiche bepaalt dat de student alle competenties van het opleidingsonderdeel in voldoende mate dient te hebben bereikt om te slagen.

De ECTS-fiche gaat wat dit betreft niet in tegen art. 61 OER (14-15) dat bepaalt dat het de taak van de examinator is om na te gaan of een student de leerresultaten van een bepaald opleidingsonderdeel heeft behaald.

In de aan de Raad voorgelegde situatie beogen de onderwijsleeractiviteiten twee duidelijk onderscheiden clusters. Dit blijkt eveneens op voldoende wijze uit de ECTS-fiche. De clusters hebben een gewicht van respectievelijk 1/3 (.....) en 2/3 (.....) van het totale aantal studiepunten van het opleidingsonderdeel. De Raad treedt verzoeker in deze context niet bij in de visie dat deze leeractiviteiten op dezelfde wijze moeten worden benaderd als verschillende vragen op een examen die verschillende onderdelen van de cursus betreffen en eventueel ook onderscheiden competenties testen.

Vanuit dit oogpunt kan de aangevochten berekeningswijze, in het licht van de visie m.b.t. compensatie waarvan zij blijk geeft, stand houden.

De verwijzing naar de opleidingsonderdelen “.....” en “.....” dwingt de Raad niet tot een ander besluit. Zelfs zo eruit mocht blijken dat de beperking van de mogelijkheid tot compensatie geen algemeen uitgangspunt is, hoeft deze beperking niet onrechtmatig te zijn. Daarenboven worden de competenties in deze opleidingsonderdelen in hetzelfde vakgebied beoogd, hetgeen de verantwoordelijke lesgever ertoe gebracht kan hebben de mogelijkheid tot compensatie over de onderwijsleeractiviteiten minder beperkend te beoordelen.

De Raad treedt verzoeker evenmin bij in het argument dat hij put uit de overweging dat de scheiding in nagestreefde competenties niet ‘absoluut’ is.

Hij steunt zich hierbij op de ECTS-fiche die bepaalt dat in het opleidingsonderdeel de kenniscompetenties respectievelijk de communicatievaardigheden voornamelijk in de ene dan wel de andere cluster worden bijgebracht.

Hoewel de scheiding niet absoluut is, nu “G3” zowel voorkomt bij “[.....]” – waarvoor verzoeker 10/20 behaalde – als in “[.....]” kan de Raad er niet om heen dat een duidelijke cesuur zichtbaar wordt in de door verzoeker aangeleverde competentietabel. Er bestaan geen gelijklopende leerdoelen tussen de onderwijsleeractiviteit waarvoor verzoeker niet slaagde en de onderwijsleeractiviteiten in de andere cluster.

Dat de in één van beide clusters beoogde communicatievaardigheden tegen de achtergrond van een ingenieursopleiding als generiek worden aangemerkt acht de Raad niet van aard de berekeningswijze onderuit te halen.

De Raad volgt verzoeker tenslotte niet in de bewering dat de clusters wat de leerresultaten betreft niet dermate onafhankelijk zijn van elkaar dat de wijze waarop *in casu* bij een tekort wordt teruggevallen op een indeling in clusters om te bepalen of de beoogde leerresultaten behaald werden, onredelijk en onregelmatig zou zijn.

Verzoeker wijst hierbij op het feit dat de examencijfers op de onderwijsleeractiviteiten niet aangeven in welke mate een specifiek leerresultaat in deze activiteit bereikt is. Meer in het bijzonder wijst verzoeker erop dat indien de leerresultaten “K1” en “I1” in mindere mate aanwezig zijn in de onderwijsactiviteit, dit gecompenseerd kan worden door de sterkere aanwezigheid ervan in “[.....]”. Naar het oordeel van de Raad sluit het aangevochten systeem deze compensatie niet uit. Zij beperkt deze en deze beperking is, rekening houdend met het feit dat de gebieden waarop de competenties betrekking hebben verschillen ([.....] versus [.....]), niet onaanvaardbaar. De Raad stipt aan bij zijn beoordeling geen acht te hebben geslagen op de door verweerde in de antwoordnota aangehaalde competentie “I5” en de op basis ervan ontwikkelde argumenten.

De samenhang tussen de onderwijsleeractiviteiten die verzoeker terecht aanhaalt, met name het kunnen functioneren in een bedrijfsomgeving, neemt volgens de Raad in het voorliggende dossier niet weg dat het opleidingsonderdeel duidelijk van elkaar onderscheiden aspecten van

dit functioneren aanspreekt. Dat het om, zo leest de Raad het verzoekschrift, eerder “toegepaste” taalvakken handelt, wijzigt deze conclusie niet.

Tegen deze achtergrond treedt de Raad verzoeker niet bij in de bewering dat de berekeningsmethode onvoldoende zorgvuldig onderbouwd is.

Tenslotte stipt de Raad aan dat het feit dat een andere berekeningswijze tot een credit voor verzoeker zou hebben geleid er niet *ipso facto* toe leidt dat de huidige, voor verzoeker in het concrete geval minder gunstige berekeningswijze, de toets voor de Raad niet doorstaat.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 9 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Piet Versweyvelt bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.749 van 22 december 2015 in de zaak 2015/543

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 12 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 11 september 2015 waarbij verzoeker niet geslaagd wordt verklaard voor de opleiding “Master in het management en het beleid van de gezondheidszorg” (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 9 december 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Master in het management en het beleid van de gezondheidszorg”.

Verzoeker wordt niet geslaagd verklaard voor deze opleiding, gelet op het examencijfer van 9/20 dat bekomen werd voor het opleidingsonderdeel “[REDACTED]”.

Verzoekende partij stelde op datum van 15 september 2015 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing verwijst naar de motivering die opgevraagd werd bij de faculteit. Prof. [P.] bevestigde dat het examen uit drie delen bestond: take-home (40%), een schriftelijk deel (25%) en een mondeling deel (35%). De studente behaalde hiervoor respectievelijk de scores van 8/20, 23,5/50 en 9/20, wat resulteerde in een totaalscore van 8,70/20, die afgerond werd naar 9/20. De prof benadrukte dat alle delen zowel door zichzelf als door prof. [T.] werden beoordeeld, en dat de quoteringen hierbij overeenkwamen.

Wat betreft het take-home-gedeelte gaf prof. [P.] aan dat de gekozen papers goed waren, maar de verwerking ervan niet, waarna er ingegaan wordt op de inhoud van het werk. Er wordt benadrukt dat tijdens de cursus herhaaldelijk gewezen werd op de mogelijkheid om tussentijdse feedback te vragen. Prof. [P.] bevestigde dat tijdens het feedbackgesprek op 17 september effectief werd vermeld dat niet alle aspecten uit de artikels waren besproken, maar voegde hieraan toe dat dit geenszins de reden was voor de lage quotering. Deze lag immers bij de slechte verwerking van de artikels.

Wat het mondeling deel (casus) betreft, meldde prof. [P.] dat een aantal aangehaalde argumenten goed waren, maar een aantal irrelevant, vaag of onvolledig geformuleerd. Ze benadrukte dat de argumenten verder niet gekaderd, maar losse suggesties waren, en dat het fundamentele inzicht in de probleemstelling en de mogelijke oplossingspistes ontbrak.

Voor het schriftelijke deel merkt prof. [P.] op dat de studente voor vraag 1 een partieel antwoord gaf, voor vraag 2 een foute definitie, voor vraag 3 niet volledig relevante voorbeelden, voor vraag 4 een onvolledige definitie en een incorrect nadeel, voor vraag 5 een fout antwoord, voor vraag 6 een foute definitie en een niet to-the-point voorbeeld, voor vraag 7 een fout antwoord, voor vraag 8 een incorrect voordeel, voor vraag 9 een goed antwoord en voor vraag 10 een fout antwoord. Ze benadrukt dat de studente enkel voor vraag 10 de minimumscore van 0/5 kreeg en dat inderdaad gevraagd werd om antwoorden bondig en to-the-point te formuleren, maar dat dit niet betekent dat een antwoord onvolledig mag zijn. Prof. [P.] stipt ten slotte aan dat duidelijk was aangegeven wanneer er meerdere voorbeelden of

voor- en nadelen werden verwacht, en dat een aantal van de gegeven voorbeelden en voor- en nadelen fout of niet relevant waren.

De interne beroepscommissie stelt vervolgens dat ze op basis van de bovenstaande motivering dient vast te stellen dat het examenresultaat voor dit opleidingsonderdeel meer dan voldoende kan worden gemotiveerd en dat het correct werd vastgesteld.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 5 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 12 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van de partijen

Verwerende partij merkt op dat verzoekster aangeeft dat zij intern beroep had ingesteld tegen zowel het resultaat voor het opleidingsonderdeel “.....” als tegen de beslissing van de examencommissie om haar niet te laten slagen voor de opleiding “Master in het management en het beleid van de gezondheidszorg” (waarvoor ze tevens verwijst naar rechtspraak van de Raad) en dat ze vervolgens de elementen aanvoert op basis waarvan ze meent geslaagd te moeten worden verklaard voor de opleiding.

Verwerende partij stelt dat de argumentatie die verzoekster aanbrengt in het huidige verzoekschrift op geen enkele wijze ter sprake is gekomen in de interne beroepsprocedure, zodat de interne beroepsinstantie bijgevolg op geen enkele wijze gemotiveerd heeft waarom verzoekster niet geslaagd werd verklaard voor de opleiding. Ze benadrukt dat de beoordeling van de in de huidige procedure opgeworpen argumenten niet voor het eerst voor de Raad kan gebeuren.

Verwerende partij merkt op dat studenten gebruik kunnen maken van een webformulier voor het indienen van een intern beroep, waarbij na het kiezen voor de optie ‘een ongunstige

examenbeslissing' opnieuw drie keuzemogelijkheden worden getoond. Verwerende partij stelt dat verzoekster bij het indienen van zowel het bewarend als het effectief beroep aangaf beroep aan te tekenen tegen het "examenresultaat voor het opleidingsonderdeel". Ze benadrukt dat noch in de brief bij het bewarend beroep, noch in de brief bij het effectief beroep werd verwezen naar een betwisting van de beslissing van de examencommissie. Volgens haar hadden alle door de student aangehaalde argumenten louter betrekking op een betwisting van het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel en heeft verzoekster ook tijdens het gesprek op 24 september geen signaal gegeven dat haar beroep ook diende te worden geïnterpreteerd als een beroep tegen de beslissing van de examencommissie om haar niet te laten slagen voor de opleiding.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat verzoekende partij in haar "Verzoekschrift tot hoger beroep" bij de Raad beroep instelt tegen de volgende beslissingen:

- De studievoortgangsbeslissing genomen op 11 september 2015 waar zij voor het opleidingsonderdeel '.....' een 9/20 kreeg en niet geslaagd werd verklaard;
- En de beslissing van de Vicerector studentenbeleid genomen in het kader van het intern beroep waarbij het intern beroep ontvankelijk, maar ongegrond werd verklaard op 5 oktober 2015.

Onder de hoofding "Feiten" stipt verzoekster het volgende aan:

"Ik stelde beroep op in hoofding tegen een ongunstige examenbeslissing en ondergeschikt tegen het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel '.....'. In de zaak van 28 november 2013 beschrijft de Raad het volgende: "Uit de hoofding van het intern beroep blijkt dat de verzoekende partij een beroep heeft ingesteld niet alleen tegen het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel'...', maar ook tegen de examenbeslissing. Dit kan niet anders begrepen worden dan de beslissing om haar niet geslaagd te verklaren. De Raad stelt vast dat de interne beroepsbeslissing deze klacht niet beantwoord en aldus niet gemotiveerd is op dit punt."".

De Raad leest in de samenvattende mail betreffende het door verzoeker op 15 september 2015 ingediende beroep het volgende:

"Beroep: Een ongunstige examenbeslissing

Ik wens beroep aan te tekenen tegen het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel

[REDACTED]

Betrokken professor(en): [L.P]/[P.T.]”

Hieruit blijkt aldus dat verzoeker enkel het examenresultaat voor het vermelde opleidingsonderdeel heeft aangevochten. Hetzelfde blijkt uit de mail van 18 september, houdende de bevestiging van het aanhouden van het “bewarend” beroep na de bespreking van het resultaat met de examinator, waaraan tevens een brief met bijkomende motivatie betreffende het beroep wordt toegevoegd.

De Raad stelt hierbij ook vast dat in het webformulier, dat verweerde ter beschikking stelt met het oog op het instellen van intern beroep, een student die aanstipt een beroep te willen instellen tegen een “ongunstige examenbeslissing” vervolgens een keuze moet maken uit verschillende mogelijkheden. De student moet meer bepaald aangeven of hij beroep wenst aan te tekenen tegen (1) een examenresultaat voor een bepaald opleidingsonderdeel, (2) een beslissing van de examencommissie of (3) het globale resultaat en/of het al of niet toekennen van een graad van verdienste. Ter zitting blijkt wel dat een student op het webformulier slechts één van deze mogelijkheden kan aanduiden. De Raad merkt hierbij op dat het gebruik van zo een formulier, niettegenstaande de Raad aanneemt dat het tot doel kan hebben de student te helpen bij het indienen van een beroep en zonder meer de interne workflow die de behandeling van de beroepen met zich brengt te optimaliseren, er *de facto* niet toe mag leiden dat het voor de student moeilijker wordt al zijn bezwaren te ontwikkelen en ter kennis te brengen van de interne beroepsinstantie.

Hoewel de Raad ter zake zijn bezorgdheid uitdrukt wegens de mogelijke beperkende invloed van de standaardisering van de ‘procedure-ingang’ door het gebruik van een webformulier, is hij in de context van het hem voorgelegde geschil van oordeel dat het webformulier studenten niet beperkt in de ontwikkeling van hun grieven en de formulering van het voorwerp van hun beroep. Het onderwijs- en examenreglement van verweerde bepaalt dat de student beroep instelt via de daartoe voorziene centrale procedure, waaromtrent op een specifiek daartoe bestemde webpagina informatie beschikbaar is. Er wordt tevens benadrukt dat de student in de klacht ten minste een feitelijke omschrijving opneemt van de ingeroepen bezwaren. Op de webpagina met informatie omtrent de interne beroepsprocedure van verwerende partij wordt verder onder meer bepaald dat het beroep bij voorkeur via het voorziene webformulier wordt ingediend en dat bij problemen met het invullen of doorsturen van het webformulier de

student die kan melden via e-mail op een aldaar vermeld e-mailadres. Dit laatste staat ook in een kadertje bovenaan het webformulier.

Tegen deze achtergrond buigt de Raad zich over de vaststelling dat verzoekster aanstipte enkel het examenresultaat te willen aanvechten. De Raad merkt hierbij op dat verzoekster noch in de toelichting bij het beroep, noch in een afzonderlijk schrijven aan de beroepsinstantie het voorwerp van het beroep ruimer formuleerde. De Raad is van oordeel dat indien verzoekster tegen de beslissing van de examencommissie haar niet geslaagd te verklaren ook intern beroep wenste in te stellen, zij dit duidelijk had dienen aan te geven aan de hand van het webformulier en de erbij gevoegde motivering (in de brieven als “bijlage” bij het webformulier). Het feit dat een student op het webformulier slechts één mogelijkheid kan aanduiden, waaromtrent de Raad hierboven reeds zijn bezorgdheid uitte, belet hem bijvoorbeeld ook niet om dit webformulier een tweede maal in te vullen met het oog op een intern beroep tegen een andere examenbeslissing, dan wel om dit duidelijk aan te geven in zijn intern beroepschrift bij de ontwikkeling van zijn bezwaren.

De Raad stelt *in casu* evenwel vast dat het intern beroepschrift op geen enkele manier verwijst naar de beslissing van de examencommissie om verzoekster niet geslaagd te verklaren. Nog in de titel van de brieven houdende het bewarend en effectief beroep, noch in de inhoud ervan wordt hiervan – al was het zijdelings - melding gemaakt. Zo wordt als titel bij de eerste brief ‘Bewarend beroep’ vermeld, en bij de tweede ‘Bijkomende motivatie’. Verder moet de Raad vaststellen dat in beide brieven geen middelen zijn ontwikkeld door verzoekster die inhoudelijk betrekking hebben op het niet-geslaagd verklaren van verzoekster ondanks een tekort. Daarentegen blijkt uit de middelen die verzoekster ontwikkelde in het kader van het intern beroep dat zij slechts het examenpunt voor “.....” heeft aangevochten.

Op basis van het voorgaande kan de Raad, rekening houdend met de feiten die het dossier kenmerken, aldus niet, zoals in de door verzoekster aangehaalde beslissing besluiten dat uit het intern beroepschrift duidelijk de wil van verzoekster blijkt niet enkel het examencijfer te willen aanvechten maar ook de beslissing van de examencommissie haar niet geslaagd te hebben verklaard.

Nu verzoekster in de interne beroepsprocedure de beslissing haar niet geslaagd te verklaren niet blijkt te hebben aangevochten en hieromtrent ook geen middelen heeft ontwikkeld, kan zij de interne beroepscommissie in het kader van het beroep voor de Raad bezwaarlijk

verwijten te hebben nagelaten te motiveren waarom zij niet geslaagd is voor de globale opleiding. Vermits verzoekende partij, zoals hierboven toegelicht, in haar intern beroepschrift met geen woord gerept heeft over de beslissing haar niet te delibérereren, heeft ze de interne beroepscommissie immers geen enkele kans gegeven om zich te buigen over de bezwaren die zij hieromtrent heeft. Bovendien heeft ze dit ook niet vermeld tijdens het gesprek dat plaatsvond op 24 september.

De in het verzoekschrift voor de Raad ontwikkelde middelen betreffen niet de beslissing op intern beroep in die zin dat verzoekster verwerende partij niet verwijt onvoldoende te hebben geantwoord op de middelen die zij, betreffende het feit zij niet geslaagd is verklaard, in haar intern beroepsschrift heeft opgenomen. Veeleer gaat het om nieuwe middelen die verzoekster naar het oordeel van de Raad niet voor het eerst in het verzoekschrift houdende extern beroep kan aanbrengen.

Omgekeerd merkt de Raad op dat verzoekster in het verzoekschrift houdende extern beroep niet aanduidt in welke mate en waarom zij zich niet kan vinden in het antwoord dat verweerde heeft gegeven op de middelen in haar intern beroepsschrift houdende het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel ‘.....’. De Raad ziet dan ook niet in op welke wijze verzoekster zich, wat het examenresultaat voor dit opleidingsonderdeel betreft, richt tegen de beslissing van het intern beroepsorgaan van verwerende partij.

Al het voorgaande samengelezen kan de Raad het beroep van verzoekster niet ontvankelijk verklaren.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 22 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
Jan Geens	bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.712 van 9 december 2015 in de zaak 2015/568

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 9 september 2015 waarbij aan de verzoeker een score van 8 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef’ en de beslissing van de interne beroepscommissie.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 9 december 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groot heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en [REDACTED], die verschijnt voor de verzoekende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Master Interieurarchitectuur”.

Voor het opleidingsonderdeel “Masterproef” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 12 september 2015 een intern beroep in bij de voorzitter van de examencommissie Interieurarchitectuur van de onderwijsinstelling.

Bij aangetekend schrijven van 16 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad onderzoekt vooreerst ambtshalve de ontvankelijkheid van het beroep in het licht van art. II.284 en 294, § 1 Codex Hoger Onderwijs. Meer in het bijzonder leest de Raad er het volgende:

“Art. II.284 De interne beroepsprocedure leidt tot:

1° de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid ervan;

2° een beslissing die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt, of herziet.

De in het eerste lid bedoelde beslissingen worden aan de student ter kennis gebracht binnen een termijn van 15 kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze waarop het beroep is ingesteld.

Art. II.294 §1. De beroepen bij de Raad worden ingesteld binnen een vervaltermijn van 5 kalenderdagen, die ingaat de dag na die van kennisname van de in artikel II.284, eerste lid bedoelde beslissing.

(...)

Bij het uitblijven van een tijdige beslissing van de interne beroepsinstantie binnen de termijn zoals bepaald in artikel II.284, tweede lid, dient in voorkomend geval het beroep bij de Raad binnen de vervaltermijn van 5 kalenderdagen na het verstrijken van deze termijn te worden ingesteld, tenzij vóór het verstrijken van de termijn waarover de interne beroepsinstantie beschikt, deze aan de student meedeelt op welke latere datum zij uitspraak zal doen. In dat geval gaat de vervaltermijn van 5 kalenderdagen voor het beroep bij de Raad in de dag na die datum.

Indien de vijfde of dertigste dag van de in het eerste lid respectievelijk tweede lid bedoelde termijn een zaterdag, zondag of wettelijke feestdag is, wordt de termijn verlengd tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Op de initiële studievoortgangsbeslissing vermeldt het instellingsbestuur naast de interne beroepsmodaliteiten de beroepstermijn van 5 kalenderdagen om een extern beroep in te stellen die ingaat na het uitblijven van een tijdige interne beroepsbeslissing zoals in het derde lid bepaald.

(...)".

De Raad stelt in het licht van art. II.294 Codex Hoger Onderwijs vast dat het bij hem ingestelde beroep *prima facie* laattijdig is, nu uit het dossier blijkt dat het beroep bij de interne beroepscommissie is ingediend op 12 september 2015, terwijl het verzoekschrift bij de Raad op 16 oktober 2015 werd ingediend.

Deze vaststelling moet er derhalve in principe toe leiden dat de Raad het beroep onontvankelijk moet verklaren.

De Raad stelt evenwel vast dat de initiële examenbeslissing, zoals meegeleed aan verzoekster, geen melding maakt van de beroepstermijn van 5 kalenderdagen om een extern beroep in te stellen die ingaat na het uitblijven van een tijdige interne beroepsbeslissing, wat verplicht is op basis van art. II.294, §1, lid 5 Codex Hoger Onderwijs. Verzoekende partij bevestigt ter zitting de afwezigheid van deze vermelding in het licht van de hierboven aangehaalde problematiek.

De Raad is van oordeel, tegen deze achtergrond, dat het beroep van verzoekster niet laattijdig is.

De Raad stipt aan dat zo men voormeld art. II.284 samenleest met art. II.294 Codex Hoger Onderwijs het beroep van verzoekster *in casu* de initiële examenbeslissing betreft.

De Raad steunt zich hierbij onder meer op de volgende reeds aangehaalde passage: "Op de initiële studievoortgangsbeslissing vermeldt het instellingsbestuur naast de interne beroepsmodaliteiten de beroepstermijn van 5 kalenderdagen *om een extern beroep in te*

stellen die ingaat na het uitblijven van een tijdige interne beroepsbeslissing zoals in het derde lid bepaald” (eigen cursivering).

Voormeld extern beroep wordt aldus geacht de initiële beslissing te betreffen.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroeft op de schending van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt vooreerst dat de resultaten van de eerste jury dezelfde zijn als de resultaten van de tweede jury, ondanks haar inzet van de afgelopen maanden (marktonderzoek, nieuwe maquette, nieuw ontwerp, ...), rekening houdend met de opmerkingen van de eerste jury. Verder merkt ze op dat de tweede jury bestond uit andere juryleden dan de eerste jury, waardoor ze geen vergelijkingsmateriaal hadden met het eerste ontwerp inzake vooruitgang. Daarnaast stelt verzoekende partij dat er tijdens het gesprek op 28 september nog steeds geen geldige reden is gegeven voor het verkrijgen van tweemaal dezelfde resultaten. Ze merkt op dat ondanks de verbeteringen die er waren volgens haar begeleider, dit nog steeds geen reden was voor een voldoende. Ook stelt ze dat er dingen gezegd werden die in tegenstrijd waren met de dingen die zijn aangehaald tijdens het feedbackmoment na de tweede jury. Ten slotte werpt verzoekende partij nog op dat ze gevraagd had aan de voorzitter om zich tijdens het gesprek te laten begeleiden door één van haar ouders, wat geweigerd werd.

In haar antwoordnota merkt verwerende partij vooreerst op dat het deelnemen aan een tweede zittijd op zich niet volstaat om een voldoende te krijgen. Ze stelt dat bij de tweede zittijd uit de verdediging en het voorgestelde onderzoeksmaateriaal helemaal niet bleek dat er een waardevol en gedegen marktonderzoek was gebeurd. Ze benadrukt ook dat het maken van een nieuwe maquette en een nieuw ontwerp op zich geen voorwaarde is om een voldoende te krijgen, dit ontwerp moet niet alleen aan de eerder vermelde opmerkingen een goede oplossing bieden, maar moet ook op zich een waardevol ontwerp zijn dat voldoet aan de

gestelde criteria. Volgens haar zaten er in het nieuwe ontwerp ook enkele fundamentele fouten die in het eerste ontwerp niet voorkwamen.

Verder stelt verwerende partij dat de juryleden uit de tweede zittijd – op één na – niet dezelfde waren als tijdens de eerste zittijd, maar dat alle juryleden wel degelijk hebben deelgenomen aan de eerste zittijd. De jury van de eerste zittijd was toen immers omdat van het groot aantal studenten onderverdeeld in vier groepen en daardoor hadden drie van de vier juryleden andere studenten beoordeeld. Ze benadrukt dat de juryleden goed vertrouwd waren met de specifieke ontwerpopdracht en de resultaten van andere studenten om het project van verzoekster te kunnen beoordelen en hiermee te vergelijken.

Vervolgens stelt verwerende partij dat verzoekster niet aantoont waarin de tegenstrijdigheden die in het gesprek vermeld zouden zijn geweest bestaan. Ten slotte merkt verwerende partij op dat het niet gebruikelijk is dat tijdens feedbackmomenten de ouders aanwezig zijn. Ze benadrukt dat studenten zich in formele procedures wel kunnen laten bijstaan door derden (waaronder de ouders), maar dat dit nu niet aan de orde was.

Verzoekende partij stelt in haar wederantwoordnota dat ze wel degelijk onderzoek heeft gedaan. Ze merkt op dat de juryleden niet objectief hebben geoordeeld vermits ze niet volledig wisten wat ze veranderd had ten opzichte van haar eerste ontwerp. Daarna gaat verzoekende partij in op de tegenstrijdigheden in het gesprek. Ten slotte merkt ze op dat ze niet de indruk had dat de voorzitter van de examencommissie en de hoofdpromotor het gesprek zagen als een feedbackmoment.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat de initiële examenbeslissing, zoals meegedeeld aan verzoekster, met name het in het dossier aangetroffen puntenblad, met betrekking tot de masterproefbeoordeling in de tweede examenkans, geen enkele motivering bevat die de Raad als afdoend kan aanmerken.

Weliswaar voert verwerende partij in de antwoordnota elementen aan om de in het verzoekschrift opgenomen argumenten te ontkrachten, doch deze kunnen het aan de initiële aan verzoeker meegedeelde beslissing klevende gebrek aan motivering niet verhelpen.

Ook het in het kader van de procedure voor de Raad voorgebrachte juryverslag en de evaluatiefiche laten niet toe de aan de aangevochten beslissing klevende gebreken weg te nemen.

Ook de eventueel in het kader van het intern beroep verschafte informatie tijdens het gesprek dat met verzoekster heeft plaatsgevonden, kan de Raad niet als motivering van de beslissing beschouwen.

De overige middelonderdelen dienen niet verder te worden onderzocht in de huidige procedure.

Het is aan de verzoekende partij om, nadat zij een nieuwe beslissing heeft ontvangen van de bevoegde instantie van verwerende partij, waarin uitvoerig wordt gemotiveerd over hoe tot de examenbeslissing is gekomen, te oordelen of zij nog steeds haar huidige middelen tegenwerpt of andere middelen wenst in te roepen of zich neerlegt bij de nieuwe examenbeslissing.

Het middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de examencommissie van 9 september 2015.

2. De bevoegde instantie zal uiterlijk tegen 24 december 2015 een nieuwe beslissing nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 9 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Piet Versweyvelt bijzitter

Jan Geens bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.710 van 9 december 2015 in de zaak 2015/582

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 19 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing waarbij aan de verzoeker een score van 7 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepscommissie van 28 september 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 9 december 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Mr. [REDACTED] en [REDACTED], die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Bachelor [REDACTED]”.

Voor het opleidingsonderdeel “[REDACTED]” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 7/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 21 september 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 28 september 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie stelt dat de student geen gebruik heeft gemaakt van de eerste examenperiode en dat studenten die dat wel deden en niet slaagden feedback ontvingen van de jury. Verder merkt zij op dat de ECTS-fiche duidelijk vermeldt dat bij de tweede examenkans de presentatie op 100% van de punten staat (geen punten van coach of bedrijf). Volgens haar staat in de syllabus duidelijk vermeld dat er een beperkte tijd voorzien is voor de presentatie, met name: 30 min. voor de presentatie, 10 min. vragenronde van de jury en 5 min. nodig voor evaluatie en wisselen van studenten. De interne beroepscommissie stelt dat de student van de jury 2 tot 3 maal de opmerking heeft gekregen dat hij moest stoppen met zijn inleiding en zijn opdracht moet voorstellen, dat er na 10 min. reeds op werd gewezen dat hij zijn inleiding moet afronden om voldoende tijd te hebben voor de voorstelling van de kern van de zaak. Volgens haar heeft de student dit verzoek tijdens zijn presentatie naast zich neergelegd en is hij gewoon verder gegaan met zijn presentatie, zijnde een PowerPointpresentatie van +/- 200 dia's, waardoor hij tijdens de presentatie nooit aan de voorstelling van zijn feitelijke opdracht is toegekomen. De interne beroepscommissie benadrukt ten slotte dat het opleidingshoofd niet betwijfelt dat de student enorm hard gewerkt heeft aan zijn eindwerk, maar dat de juryleden, onafhankelijk van elkaar, tot de conclusie zijn gekomen dat het eindwerk absoluut niet voldoende was om het attest van te verwerven.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 19 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verzoeker tekent beroep aan tegen enerzijds de examenbeslissing waarbij aan hem een score van 7/20 wordt toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘.....’ en anderzijds de beslissing op intern beroep van 28 september 2015. Blijkens artikel 22.7 van de onderwijs- en examenregeling 2014-2015 is de interne beroepscommissie bevoegd om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dit geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroeft op de schending van het redelijkheidsbeginsel, in combinatie met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat ze tijdens haar eindwerkverdediging niet de kans kreeg om haar eindwerk te verdedigen omdat haar constant de klok aangewezen werd. Ze meent dat de jury haar eindwerk saai en te lang vond waardoor ze haar eindwerk niet tot het einde kon presenteren. Ze merkt hierbij op dat ze niet akkoord gaat met het eindresultaat omdat haar eindwerk niet tot het einde werd gepresenteerd.

In haar antwoordnota stelt verwerende partij dat de ECTS-fiche vermeldt dat de eindevaluatie in de tweede examenzittijd volledig door een gemengde jury van lectoren en bedrijfsmensen geschiedt. Ze benadrukt dat in de syllabus, naast enkele tips, duidelijk vermeld wordt dat er een beperkte tijd voorzien is voor de presentatie. Verwerende partij stelt dat verzoeker er

tijdens zijn verdediging terecht op gewezen werd dat hij zijn inleiding moest afronden om voldoende tijd te hebben voor de kern van de zaak, doch stelt ook dat verzoeker dit verzoek naast zich neergelegd heeft en gewoon verder gegaan is met zijn presentatie. Ze verwijst hiervoor naar het verslag van de eindevaluatie. Verwerende partij benadrukt dat de vier juryleden, onafhankelijk van elkaar, tot de conclusie kwamen dat het eindwerk absoluut niet voldoende was om het attest van te verwerven. Ten slotte stelt verwerende partij dat verzoeker geen tussenkomst van de ombuds gevraagd heeft naar aanleiding van zijn eindwerkverdediging, zodat men er vanuit kan gaan dat alles volgens de regels verlopen is.

In haar wederantwoordnota stelt verzoekende partij dat haar eindwerk niet gelezen werd en dat het beoordeeld werd op basis van een presentatie van ongeveer 15 minuten. Ze meent dat dit onvoldoende is omdat haar eindwerk een ruim onderwerp heeft. Ten slotte benadrukt ze dat ze wel degelijk contact heeft genomen met de ombudsman.

Beoordeling

De Raad herinnert vooreerst aan de grenzen van de hem toekomende beoordelingsbevoegdheid. *In casu* kan de Raad de aangevochten beoordeling niet overdoen. De Raad kan slechts nagaan of de beoordeling in overeenstemming met het erop toepasselijk regelgevend kader is verlopen en of bij de beoordeling de grenzen van de redelijkheid niet kennelijk zijn overschreden.

Vooreerst stelt de Raad vast dat de ECTS-fiche bepaalt dat de evaluatie voor de tweede kans voor 100% teruggaat op een “eindevaluatie”. Bij de opmerkingen leest de Raad: “De eindevaluatie geschiedt door een jury, bestaande uit docenten en externen volgens het sjabloon uit de syllabus “.....”.

In de syllabus treft de Raad een precies omschreven “Tijdsstructuur van het presentatiemoment” aan. Onder de hoofding “4.5. Tips voor de verdediging van je Eindwerk” leest de Raad bovendien duidelijke richtlijnen bij bijvoorbeeld de gedachtestreepjes: “Maak een draaiboek van je voorstelling” en “Vertel zeker de belangrijke dingen”. Deze richtlijnen betreffen onder meer het tijdsmanagement van de presentatie. Wat dit betreft, slaat de Raad in het bijzonder acht op het gedachtestripje “Let op de toegewezen tijd”. De Raad leest er: “afsluiten na 10 minuten geeft de jury nog 20 minuten tijd om je op de rooster te leggen; als je na 25 minuten over onbelangrijke details nog aan de hoofdbrok moet beginnen, zal je dat in september moeten overdoen...”.

Uit de evaluatiedocumenten blijkt dat verzoeker overeenkomstig de vier evaluatiefiches voor het aspect “vorm/presentatie” respectievelijk 2, 5, 0 en 1 op 10 heeft gescoord. In de eindevaluatie (document van 9 september 2015, ondertekend door de vier juryleden) leest de Raad bij nr. 36 dat de student:

“Uitgesteld wordt voor zijn eindwerk omdat volgende aspecten verder dienen uitgewerkt te worden:

Verliest zichzelf in details, hoofdzaken worden niet besproken.

+ 200 slides is niet te presenteren op max. 30 min.

Ook na 2x te zijn gevraagd naar kern over te gaan bleef hij bij details en randinfo”.

Daarnaast stelt de Raad vast dat ook de quoteringen die verzoeker kreeg inzake “Boekwerk” en “Inhoud”elijk geven van onmiskenbare tekorten. Het door verzoeker aangevochten eindcijfer houdt aldus niet enkel verband met de lengte van de presentatie van het eindwerk.

Ter ondersteuning van de door verzoeker in zijn wederantwoordnota ontwikkelde stelling, dat deze punten zouden zijn gegeven zonder dat het eindwerk zou zijn gelezen, treft de Raad geen elementen aan in het dossier. Verzoeker maakt deze bewering op generlei wijze aannemelijk.

Hoewel verzoeker aangeeft in zijn wederantwoordnota dat hij is beoordeeld op basis van een presentatie van vijftien minuten, blijkt zulks niet uit het dossier. De presentatie en de hierbij aan de student verleende tijd blijkt te zijn verlopen conform de afspraken en richtlijnen met betrekking tot de beoordeling. De Raad kan verzoeker niet bittreden in het argument dat een ruim onderwerp niet toelaat het binnen de hem toegemeten tijd voor te stellen, precies omdat het tijdsmanagement duidelijk is opgenomen in de aan de student ter beschikking gestelde syllabus.

Bovendien lijkt het de Raad – tegen de achtergrond van de in de ECTS-fiche opgenomen leerdoelen – essentieel bij het geven van een presentatie, in het bijzonder zo deze het afstudeerwerk betreft, de belangrijkste aspecten van de studie toegankelijk en duidelijk voor te stellen in de voor de presentatie ter beschikking gestelde tijd, die vooraf aan de verzoeker is meegedeeld. De Raad stipt hierbij aan dat verzoeker tijdens de presentatie tweemaal is gevraagd zijn tijdsbesteding in de gaten te houden en ervoor te zorgen niet te lang bij de inleiding te blijven stilstaan.

De Raad ontket het belang van de examenbeslissing voor de verzoeker niet, doch kan op basis van de dossierelementen de argumenten dat hij niet de kans kreeg om zijn eindwerk te verdedigen, dat zijn presentatie vroegtijdig werd afgebroken omdat men zijn eindwerk te saai en te lang vond, dat zijn eindwerkverdediging als een gewone spreekbeurt op een basisschool zou zijn behandeld terwijl hij zijn eindwerkverdediging wou presenteren zoals men eindwerken presenteert op grote werelduniversiteiten, niet bijtreden. De Raad herinnert hierbij aan zijn vaststelling dat volgens de evaluatiedocumenten niet enkel bij de presentatie, maar ook bij de andere beoordelingsaspecten belangrijke werkpunten zijn aangeduid.

Ongeacht of de ombudspersoon in het dossier is tussengekomen, kan de Raad, op basis van voorgaande vaststellingen en overwegingen, niet besluiten dat, in het licht van de door verwerende partij voor de aan verzoeker toegekende score gegeven motivering, de evaluatie van het eindwerk van verzoeker onregelmatig of onredelijk, nog daargelaten, kennelijk onredelijk is. Ter zitting merkt verwerende partij overigens op dat er door de ombudspersoon wel degelijk een gesprek is georganiseerd tussen verzoekende partij, zijn ouders en de titularis van het betwiste opleidingsonderdeel.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 9 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Piet Versweyveld bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.807 van 8 februari 2016 in de zaken 2015/538 en 2015/635

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Een eerste beroep, ingesteld op 12 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 17 september 2015 waarbij aan de verzoeker geen (deel)vrijstelling wordt verleend voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ en de beslissing van de interne beroepscommissie van 7 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

Een tweede beroep, ingesteld op 2 november 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 5 oktober 2015 waarbij aan de verzoeker geen afwijking op de regels inzake de samenstelling van zijn curriculum wordt toegestaan en de beslissing van de interne beroepscommissie van 27 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend in beide dossiers. Even later is de verzoeker overleden. Zijn raadsman heeft vervolgens, namens zijn ouders, in beide dossiers een wederantwoordnota, waarin tevens de gedinghervatting is opgenomen, ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 9 december 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Omwille van de nauwe samenhang tussen de verzoekschriften met rolnummer 2015/538 en 2015/635 heeft de Raad de behandeling ervan met het oog op een goede rechtsbedeling ambtshalve samengevoegd.

Advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de ouders van verzoekende partij (en een pleitnota neerlegt), en mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Bachelor of Science in de architectuur”.

Voor het opleidingsonderdeel “[REDACTED]” krijgt verzoekende partij geen (deel)vrijstelling toegekend.

Verzoekende partij stelde op datum van 22 september 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 7 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie stelde dat een vrijstelling kan worden toegekend op basis van EVK (eerder verworven kwalificaties) of van EVC (eerder verworven competenties). Ze benadrukt dat een vrijstelling op basis van EVC stoelt op ervaring en hier verder niet van toepassing is. Ze verwijst vervolgens naar de definitie van EVK en merkt op dat op basis van een creditbewijs behaald binnen de opleiding bachelor in de architectuur binnen deze opleiding geen vrijstelling kan worden toegekend. Ze benadrukt dat het creditbewijs voor ‘[REDACTED]’ bovendien niet werd verworven en stelt dat de vermelding in een vorige beslissing van de interne beroepscommissie van een score voor een deel van een opleidingsonderdeel geen studiebewijs of kwalificatie is.

Verder stelt de interne beroepscommissie dat de samenstelling van het individueel studieprogramma binnen de bachelor in de architectuur geregeld wordt in art. 22, §4 OER 2015-2016. Ze verwijst ook naar art. 90 OER 2015-2016, met betrekking tot het hernemen van examens over opleidingsonderdelen over academiejaren heen. De interne

beroepscommissie stelt dat een student die ingeschreven is voor een opleiding en binnen die opleiding voor een opleidingsonderdeel niet slaagde, dit opleidingsonderdeel bij zijn eerstvolgende inschrijving terug opneemt (tenzij hij in aanmerking komt voor en beroep doet op het tolerantiekrediet). Ze benadrukt dat scores behaald binnen het opleidingsonderdeel waarvoor een student geen creditbewijs behaalde als onbestaande worden beschouwd; de student legt het opleidingsonderdeel opnieuw af op basis van de inhoud, de opdrachten, de examens, ... voorzien in het academiejaar van zijn herinschrijving. De interne beroepscommissie merkt op dat het OER niet voorziet in een overdracht van cijfers over academiejaren heen.

Volgens de interne beroepscommissie betekent dit concreet voor de student dat, aangezien hij vorig academiejaar niet slaagde voor [REDACTED], hij dit opleidingsonderdeel opnieuw moet opnemen in zijn individueel studieprogramma en dat de punten die hij in 2014-2015 voor bepaalde onderdelen behaalde, niet kunnen ingeroepen worden in 2015-2016. Daarnaast betwist de student de examenbeslissing d.d. 25 juni 2015, zoals bevestigd door de interne beroepscommissie op 15 juli 2015 en waartegen geen extern beroep werd aangetekend. De interne beroepscommissie benadrukt dat een ‘workshop’ een werkform is, geen examenvorm. Het is een leeractiviteit waarbij binnen een korte tijdspanne, in geconcentreerde vorm bepaalde activiteiten gebeuren. Volgens haar viel de wijze waarop deze activiteiten werden beoordeeld helemaal binnen de omschrijving ‘evaluatievorm ontwerp/product, procesevaluatie, toelichting: atelier evaluatie’, zoals opgenomen in de ECTS-fiche. Ten slotte bevestigt de interne beroepscommissie dat de workshop dit academiejaar geen onderdeel is van het opleidingsonderdeel [REDACTED]. Ze stelt dat de werking van het opleidingsonderdeel hervormd is t.o.v. vorig academiejaar. Ze benadrukt wel dat de omvang van het opleidingsonderdeel en de te bereiken leerdoelen daarbij dezelfde bleven. Volgens haar doet het ook niets af aan het feit dat de student niet slaagde voor het opleidingsonderdeel [REDACTED].

Deze beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 7 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 12 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Daarnaast vroeg verzoeker ook aan verwerende partij om een afwijking te bekomen op de regels inzake de samenstelling van zijn curriculum. Deze werd hem geweigerd.

Verzoekende partij stelde hiertegen op datum van 12 oktober 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 27 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie stelt dat het opleidingsonderdeel bachelorproef in strenge volgtijdelijkheid is gebonden aan ontwerpen, wat betekent dat het creditbewijs voor verworven moet zijn of dat er tolerantiekrediet is ingezet voor een tolereerbare onvoldoende voor, vooraleer je bachelorproef kan opnemen in je individueel studieprogramma. Ze benadrukt dat de regels van volgtijdelijkheid belangrijke structurerende elementen zijn van het curriculum. Volgens de commissie zijn ze de formele vertaling van de leerlijnen in het curriculum.

De interne beroepscommissie stipt aan dat het opleidingsonderdeel ontwerpen in 2014-2015 bestond uit twee onderdelen: een workshop (met een gewicht van 1/10) en het ontwerp (met een gewicht van 9/10). Ze stelt dat de student voor het gedeelte workshop een NA en voor het ontwerp 12/20 behaalde, wat samen leidde tot NA voor het opleidingsonderdeel. Volgens de commissie is de NA voor workshop het gevolg van het wetens en willens niet deelnemen aan de workshop; de student nam niet deel aan de onderwijsactiviteiten, noch aan de beoordeling. Ze stelt ook dat het opleidingsonderdeel ontwerpen uit twee onderdelen bestaat om de competenties aan te brengen en te beoordelen en dat de competenties pas verworven zijn wanneer voor het geheel van het opleidingsonderdeel een geslaagde score voorligt, vermits beide oefeningen aspecten van de competenties aanbrengen.

Verder merkt de interne beroepscommissie op dat de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ontwerpen voor 2015-2016 dezelfde competenties en evaluatieform vermeldt als in 2014-2015, wat niet verwonderlijk is aangezien het hetzelfde opleidingsonderdeel betreft. Ze bevestigt dat het opleidingsonderdeel dit jaar geen opsplitsing voorziet in een deel ontwerpen en een deel workshop. De interne beroepscommissie benadrukt dat de workshop de competenties op een andere manier, in een andere context, in een andere onderwijsituatie

activeert. Ze merkt op dat de student zich ontrokken heeft aan het leermoment en aan de beoordeling, zodat hij de competenties verbonden aan het opleidingsonderdeel dus niet of zelfs maar voldoende verworven heeft om een afwijking op de strenge volgtijdelijkheid te rechtvaardigen.

De interne beroepscommissie stelt bovendien dat NA gelijk gesteld wordt met een niet-tolereerbare onvoldoende (art. 67 OER) en dat de student in 2014-2015 reeds 15 studiepunten tolerantiekrediet inzette, zodat hij binnen de bachelor architectuur dus geen tolerantie meer kan inzetten.

Vervolgens merkt de interne beroepscommissie nog op dat in 2015-2016 de contacturen voor ontwerpen en bachelorproef plaats hebben op donderdag, waardoor de contacturen volledig overlappen. Vermits zowel als een aanwezigheidsplicht kent – de student moet minstens aan 80% van de lesactiviteiten actief deelnemen om toegelaten te worden tot het examen – kan de student niet voor allebei de opleidingsonderdelen tegelijk aan deze examenvoorwaarde voldoen.

Ten slotte stipt de interne beroepscommissie nog aan dat, aangezien de student bachelorproef nog niet in zijn individueel studieprogramma kan opnemen, hij in 2015-2016 nog niet alle opleidingsonderdelen van de bachelor in de architectuur kan opnemen. Ze benadrukt dat het volboeken van het bachelorprogramma een voorwaarde is om opleidingsonderdelen uit de master in de architectuur te kunnen opnemen, zodat de student zich in 2015-2016 nog niet kan inschrijven in het masterprogramma en er dus geen opleidingsonderdelen uit kan opnemen.

Deze beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 27 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 2 november 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

A. Belang

Standpunten van de partijen

In de wederantwoordnota wordt ingegaan op het belang in hoofde van de rechtsopvolgers van verzoeker, zijnde zijn ouders. Een diploma is persoonlijk en de erfgenaamen kunnen een opleiding die hun rechtsvoorganger heeft aangevat niet verderzetten. Evenmin kunnen zij terugvallen op credits die deze rechtsvoorganger heeft behaald. Verzoekers in gedinghervatting zijn van mening dat ze minstens nog een moreel belang behouden bij de beslechting van het geschil. Volgens hen werd hun zoon onrecht aangedaan, wat een zeer belangrijke rol heeft gespeeld in de beslissing die hij heeft genomen om uit het leven te stappen.

Ze benadrukken dat indien het beroep gegrond wordt verklaard het onrecht dat verzoeker zo sterk heeft aangegrepen ongedaan wordt gemaakt. Volgens hen kan het feit dat verzoeker dan mogelijk alsnog een (deel)vrijstelling verwerft, hem geen voordeel meer opleveren in zijn verdere studies en carrièreplannen, noch kan dit hen zelf een tastbaar voordeel opleveren (behalve hooguit een schadevergoeding indien een burgerlijke rechter zou oordelen dat er sprake is van fout, schade en oorzakelijk verband), maar het levert verzoeker en diens erfopvolgers wel het voordeel op te weten dat er alsnog gerechtigheid is geschied, zodat de erfopvolgers wel degelijk een moreel belang bij voorliggende procedure behouden.

Ten slotte vragen ze de Raad om, als de Raad zou oordelen dat het beroep van verzoeker toch onontvankelijk moet worden verklaard, toch de grond van de zaak te onderzoeken “louter voor het debat”.

Beoordeling

De Raad, zich bewust van de moeilijke omstandigheden waarin de rechtsopvolging zich heeft voorgedaan, onderzoekt vooreerst het belang van de ouders van verzoeker bij hun hervatting als rechtsopvolgers van de tegen verwerende partij gerichte vordering. De Raad is van oordeel dat de door de ouders van verzoekende partij in hun hoedanigheid van rechtsopvolgers neergelegde wederantwoordnota in wezen het verzoek uitmaakt het geding te hervatten en de argumenten bevat op grond waarvan de ouders van oordeel zijn over het voor hun voortzetting van het geding vereiste belang te beschikken.

De ouders-rechtsopvolgers stippen zelf aan dat zij de door de initiële verzoeker aangevatté opleiding niet kunnen verderzetten. Het diploma waartoe een opleiding leidt en de tijdens het

studietraject verworven credits hebben, zoals de rechtsopvolgers van verzoeker aanhalen, immers een persoonlijk karakter.

Vanuit dit oogpunt beschikken de rechtsopvolgers van de initiële verzoeker niet over een eigen persoonlijk belang bij de hervatting van de bij de Raad ingelegeide vordering, gericht tegen de aan de initiële verzoeker opgelegde beslissingen die zijn studievoortgang hebben beïnvloed.

De Raad stipt hierbij aan dat, naar zijn oordeel, niet enkel de initiële verzoeker, maar ook de rechtsopvolgers die het geding wensen te hervatten, over een eigen persoonlijk belang moeten beschikken.

In zoverre het beroep de studievoortgang van de initiële verzoeker beoogt, is aan deze toets niet voldaan. Het is de Raad niet duidelijk welk persoonlijk voordeel de rechtsopvolgers die het geding wensen te hervatten uit de gevraagde vernietiging beogen te putten.

De Raad ziet *in casu* geen pecuniaire gevolgen – noch rechtstreeks, noch via de erfopvolging – verbonden aan een eventuele vernietiging van de aangevochten studievoortgangsbeslissing.

Tevens betrekt de Raad ook in zijn overwegingen dat de aangevochten studievoortgangsmaatregel niet het karakter van een tuchtmaatregel heeft. Veeleer is de studievoortgang van de initiële verzoeker binnen zijn traject in de architecturopoleiding bij verwerende partij aan de orde. De aangevochten maatregel houdt in beginsel geen aantasting in van de reputatie en de goede naam van de initiële verzoeker. Het actuele belang van de rechtsopvolgers kan er dan ook niet in bestaan hun zoon, de initiële verzoeker, *post mortem* in eer te laten herstellen. Er is naar het oordeel van de Raad in het voorliggende geschil dan ook geen moreel belang in hoofde van de initiële verzoeker in het geding dat *in casu* zou zijn overgegaan op de ouders-rechtsopvolgers van deze verzoeker. Het loutere voordeel dat, volgens de ouders-rechtsopvolgers, zou bestaan in het feit dat – indien de door de initiële verzoeker bestreden beslissingen vernietigd zouden worden – gerechtigheid geschied zou zijn, is immers onvoldoende voor de Raad om te besluiten tot een moreel belang in hoofde van de ouders-rechtsopvolgers.

Voorgaande overwegingen in acht genomen, in het licht van de vaststelling dat een studievoortgangsbeslissing geen deel uitmaakt van de boedel van de nalatenschap, acht de Raad geen actueel persoonlijk belang aanwezig in hoofde van de rechtsopvolgers die het geding wensen te hervatten.

Tevens staat de Raad stil bij de vraag of de gedinghervattende rechtsopvolgers zich kunnen beroepen op het belang dat erin bestaat de bestreden beslissing bij arrest onwettig te horen verklaren, om vervolgens op grond van de met gezag van gewijsde beklede uitspraak een vordering tot schadevergoeding voor de rechter te kunnen onderbouwen. De Raad acht deze laatste vordering tot de uitsluitende bevoegdheid van de hoven en rechtbanken te behoren. De nietigverklaring van de aangevochten studievoortgangsbeslissingen – zo zij uitgesproken mocht worden – zou op een fout die, tot vergoeding van de er desgevallend door veroorzaakte schade, *kunnen wijzen* in hoofde van diegene die de betwiste studievoortgangsbeslissingen heeft genomen. De nietigverklaring leidt evenwel geenszins *ipso facto* tot een fout in de zin van art. 1382 e.v. B.W., nog daargelaten dat zij *in casu* en, in het voordeel van de rechtsopvolgers, onmiddellijk tot het opleggen van de in deze context voorziene vergoedingsplicht voert. De Raad merkt trouwens op dat niet zozeer de beoogde nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissingen zou toelaten een schadevergoedingseis kracht bij te zetten, maar wel het gegrond verklaren van één of meer middelen dat/die tot de nietigverklaring zou/zouden hebben geleid. De rechter die gevraagd wordt uitspraak te doen over een eis tot vergoeding van schade kan deze gegrondverklaring desgevallend betrekken in zijn oordeel over de vraag of al dan niet sprake is van een vastgestelde fout van de verwerende partij. Het aldus beoogde belang heeft volgens de Raad een onrechtstreeks karakter dat niet volstaat voor de ontvankelijkheid van het voorliggende beroep.

Nu de Raad heeft vastgesteld het beroep, in het licht van de vraag van de ouders van de initiële verzoekende partij om het geding voort te zetten, niet ontvankelijk te kunnen verklaren, behandelt zij de vraag van de ouders om de grond van de zaak “louter voor het debat” te onderzoeken.

In de door de ouders-rechtsopvolgers aangehaalde beslissing van de Raad (met name arrest nr. 2.606 van 17 november 2015 in de zaak 2015/472) merkt de Raad de *prima facie* betwistbaarheid op van de gronden waarop de interne beroepsinstantie het beroep onontvankelijk heeft verklaard. Dergelijke “*prima facie*”-opmerkingen lijken in het

voorliggend geschil niet aan de orde. Daarenboven lijkt de Raad in het aangehaalde geschil niet dermate ver te gaan de grond van de zaak “louter voor het debat” te onderzoeken. In het licht van de *prima facie* totaal verschillende context kan de Raad geen positief gevolg geven aan het verzoek van de gedinghervatters.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 8 februari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Piet Versweyveld bijzitter

Jan Geens bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 10 december 2015

Arrest nr. 2.742 van 22 december 2015 in de zaak 2015/552

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 22 september 2015 waarbij verzoeker de herinschrijving voor het academiejaar 2015-2016 werd geweigerd en de beslissing van de vicerector studentenbeleid van 8 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 10 december 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker was in de academiejaren 2009-2010 t.e.m. 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Master in de industriële wetenschappen: elektromechanica”. Tot en met academiejaar 2012-2013 werd deze opleiding georganiseerd door [REDACTED]. Vanaf academiejaar 2013-2014 wordt de opleiding georganiseerd door verweerde.

In academiejaar 2009-2010 nam verzoeker voor de eerste maal het opleidingsonderdeel ‘.....’ op in het studieprogramma van zijn masteropleiding, en behaalde hij het resultaat ‘NA’. In academiejaar 2011-2012 nam hij het opleidingsonderdeel voor de tweede maal op, en behaalde 7/20. In academiejaar 2012-2013 nam hij het opleidingsonderdeel voor de derde maal op, en behaalde opnieuw 7/20. In academiejaar 2013-2014 nam hij het opleidingsonderdeel voor de vierde maal op, en behaalde 6/20. In academiejaar 2014-2015 nam hij het opleidingsonderdeel voor de vijfde maal op, en behaalde 8/20.

Na afloop van het academiejaar 2013-2014 werd verzoeker geweigerd voor verdere inschrijving op grond van niet-slagen na voldoende examenkansen voor het opleidingsonderdeel ‘.....’. Verzoeker vroeg bij de aanvang van het academiejaar 2014-2015 een afwijkende toelating tot inschrijving aan, hetgeen niet werd toegekend. Nadat verzoeker in beroep ging tegen deze beslissing, besliste de interne beroepsinstantie van verweerde om de weigering tot herinschrijving op te heffen.

Nadat verzoeker in academiejaar 2014-2015 opnieuw niet slaagde voor het opleidingsonderdeel ‘.....’ (hij behaalde 8/20), vroeg hij op 16 september 2015 opnieuw om een afwijkende toelating tot inschrijving. Op 22 september 2015 deelde de directeur studentenadministratie aan verzoeker mee dat de redenen die hij aanbracht niet voldoende werden bevonden om opnieuw te mogen inschrijven aan de onderwijsinstelling.

Verzoeker stelde tegen deze beslissing op datum van 26 september 2015 een intern beroep in bij de vicerector studentenbeleid van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de vicerector studentenbeleid op datum van 8 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat verzoeker reeds vorig jaar werd geconfronteerd met een studievoortgangsmaatregel. Vanwege zijn toen uitgesproken intenties om absolute voorrang te geven aan het slagen voor ‘.....’ werd hem een afwijkende toelating gegeven om voor de vijfde keer in te schrijven voor dit opleidingsonderdeel. Een vijfde inschrijving voor een opleidingsonderdeel is aan de onderwijsinstelling buitengewoon uitzonderlijk. In de brief werd dan ook het uitzonderlijk karakter van de maatregel benadrukt, en werd expliciet gezegd dat een verdere uitzondering niet meer mogelijk zou zijn. De beroepsinstantie stelt

echter vast dat verzoeker voor het betreffende opleidingsonderdeel opnieuw niet verder kwam dan respectievelijk 8/20 en 7/20. Ondanks de uitzonderlijk toegestane herinschrijving, bleven de studieresultaten van verzoeker bijgevolg toch onder de verwachtingen. De interne beroepsinstantie ziet dan ook geen reden om de beslissing van de directeur van de studentenadministratie te herzien. De beslissing blijft bijgevolg gehandhaafd.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 8 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 13 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing waarbij hem een herinschrijving geweigerd wordt (eerste bestreden beslissing) en tegen de beslissing van de vicerector studentenbeleid van 8 oktober 2015 (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de instantie die de initiële beslissing genomen heeft. In dat geval verdwijnt de initiële beslissing uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroeft op de schending van het redelijkheidsbeginsel, in samenlezing met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij het niet eens is met de bestreden beslissingen, omdat:

- hij vier maal is ingeschreven voor het betreffende opleidingsonderdeel, geen vijf maal (diplomaruimtemodel is later aan ingevoerd dan bij verweerde);
- niet alle mogelijkheden voor een oplossing werden overlopen om zijn masterdiploma te behalen bij verweerde;
- een inhoudsvraag over de cursus pas na 2,5 week door de docent werd beantwoord.

Verzoeker is van mening dat zijn rechten als student niet afdoende verzekerd zijn. Hij heeft op het gesprek op 6 oktober 2015 met de interne beroepsinstantie duidelijk aangehaald dat buiten zijn intentie om zijn diploma te behalen aan de campus, er ook nog een mogelijkheid was om zijn diploma te behalen aan campus en het opleidingsonderdeel ‘.....’ op de nemen in plaats van het opleidingsonderdeel ‘.....’. In eerste instantie is dit goed bevonden door de verantwoordelijke docenten van campus, maar ze dienden hiervoor ook de goedkeuring te krijgen van de verantwoordelijke van campus Helaas zagen zij het niet zitten om een gratis student te ontvangen op hun campus. De interne beroepsinstantie had dit volgens verzoeker eventueel wel mogelijk kunnen maken door dit zelf voor te stellen. Omtrent deze mogelijkheid staat evenwel niets vermeld in de interne beroepsbeslissing. Verzoeker stelt zich dan ook de vraag of deze optie wel onderzocht is. De docent die het opleidingsonderdeel doceert aan campus zou er alvast geen probleem in zien dat verzoeker het opleidingsonderdeel daar zou afleggen.

Verzoeker stelt dat het ook niet zijn intentie was om te ‘profiteren’ van het systeem om een weigering te ontlopen. Verzoeker stelt dat hij hierover de eerste keer iets vernam via een e-mail. Hij wou zichzelf nog 1 academiejaar de kans geven om zijn diploma te behalen. Verder haalt verzoeker aan dat hij tijdens het afgelopen academiejaar een vraag heeft gesteld aan één van de docenten die het opleidingsonderdeel doceren. Een goede 2,5 week later heeft hij uiteindelijk een antwoord gekregen op zijn vraag, maar dit was zeer kort. Verzoeker heeft ook pas het antwoord ontvangen nadat hij de ombudsdiest hieromtrent gecontacteerd had. Verzoeker geeft toe dat hij vergeten is dit element aan te halen bij zijn gesprek met de interne beroepsinstantie. Tevens benadrukt verzoeker dat hij het betreffende opleidingsonderdeel nog maar 4 maal heeft afgelegd, en geen 5 maal. Dit heeft te maken met het feit dat het diplomaruimtemodel in het academiejaar 2009-2010 nog niet was ingevoerd aan [REDACTED], maar wel aan verweerde. In academiejaar 2009-2010 heeft verzoeker het bewuste opleidingsonderdeel afgelegd als voorafname aan [REDACTED]. Een voorafname betekende dat hij het vak kon afleggen zonder gevolgen indien hij er niet voor geslaagd was. Verzoeker stelt dat het dus niet correct is dat hij wordt afgerekend door verweerde op een recht dat hij heeft verkregen van [REDACTED].

Verder wil verzoeker nog melden dat hij last heeft gekregen van dysorthografie en dyslexie, hetgeen medisch is vastgesteld en erkend door verweerde. Hierdoor is het voor hem soms moeilijker om sneller een cursus te doorgronden als er geen duidelijke structuur is. Het feit dat het desbetreffende opleidingsonderdeel door twee docenten wordt gedoceerd, zorgt ervoor dat de cursus uit 2 delen bestaat. Van deze delen is er één goed gedocumenteerd met handboeken, maar van het andere deel zijn er niet echt handboeken, laat staan een duidelijke cursus.

Tenslotte wil verzoeker nog opmerken dat tegen de tijd dat hij een antwoord zal ontvangen in zijn externe beroepsprocedure, het semester al halverwege zal zijn, waardoor hij een groot aantal lessen en labozittingen zal gemist hebben. Om een eerlijke kans tot slagen te hebben, is het voor hem belangrijk om alle lessen te volgen en de labo’s goed af te leggen. Daarom vraagt verzoeker of het mogelijk is om bij een positief antwoord de toelating over te zetten naar het volgende academiejaar, zodat hij het opleidingsonderdeel vanaf het begin kan volgen.

In zijn *antwoordnota* stelt verweerde dat het beroep dat verzoeker instelde bij de interne beroepsinstantie betrekking had op de beslissing van 22 september 2015 van de directeur studentenadministratie om verzoeker geen afwijkende toelating tot inschrijving toe te staan. De samenstelling van het individuele studieprogramma van verzoeker was geenszins het voorwerp van het beroep. De kwestie of verzoeker al dan niet ‘.....’ kon vervangen door ‘.....’ was in het kader van het intern beroep tegen het niet toestaan van een afwijkende toelating tot inschrijving niet aan de orde.

Verder merkt verweerde in hoofdorde op dat het argument dat verzoeker 2,5 week heeft moeten wachten op het antwoord op een vraag die hij via e-mail aan een docent van het betreffende opleidingsonderdeel stelde, niet naar voren werd gebracht in het kader van het intern beroep. In ondergeschikte orde is het voor verweerde onduidelijk wat de relevantie is van deze gebeurtenis met betrekking tot een betwisting omtrent de beslissing van de interne beroepsinstantie om de weigering tot inschrijving niet nogmaals op te heffen.

Tevens stelt verweerde dat in de interne beroepsbeslissing inderdaad werd gesteld dat verzoeker reeds vijf maal was ingeschreven voor ‘.....’, gezien dit een feitelijk correcte weergave van de situatie is. Het gegeven dat verzoeker het opleidingsonderdeel reeds vijf maal opnam in zijn studieprogramma, was echter geen bepalend element bij het tot stand komen van de interne beroepsbeslissing. Ook een vierde inschrijving is een zeer uitzonderlijke situatie. Verweerde verwijst hierbij naar artikel 34 §2 van het OER. Er kan volgens verweerde in dit geval dus geen sprake zijn van een oneerlijke behandeling van verzoeker. Verzoeker was gedurende vijf academiejaren niet geslaagd voor ‘.....’ en werd in de brief met de interne beroepsbeslissing van 9 oktober 2014 uitdrukkelijk gewezen op het feit dat een bijkomende uitzondering niet meer mogelijk zou zijn.

Bij de beslissing die verzoeker op 9 oktober 2014 ontving werd volgens verweerde reeds rekening gehouden met de door verzoeker aangehaalde omstandigheden m.b.t. dysorthografie en dyslexie. Na afloop van academiejaar 2014-2015 bleek echter dat slechts een minimale verbetering kon worden vastgesteld t.o.v. het examenresultaat in de voorafgaande jaren. Op basis van deze vaststelling werd in het intern beroep bijgevolg beslist om een bijkomende uitzondering niet meer toe te staan.

Beoordeling

In het verzoekschrift van 13 oktober 2015 voert verzoeker in de eerste plaats aan dat hij voor het opleidingsonderdeel “.....” slechts vier keer ingeschreven was, niet vijf keer. Verzoeker voegt hieraan toe dat het “.....” aan later is ingevoerd dan aan de

De Raad stelt vast, zoals verweerde ook erkent, dat in de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie van verwerende partij gesteld wordt (bij de weergave van het gesprek dat verzoeker in het kader van de interne beroepsprocedure met de vicerector studentenbeleid heeft gehad en in de overwegingen die ertoe geleid hebben de beslissing van de directeur van de Studentenadministratie te handhaven) dat verzoeker inderdaad vijf maal voor het betrokken opleidingsonderdeel was ingeschreven en ziet bijgevolg niet op welke wijze de verwerende partij, zoals verzoeker aangeeft, op basis van niet correct opgezochte informatie heeft beslist. De inschrijving betreft de academiejaren 2009-2010, 2011-2012, 2012-2013, 2013-2014 en 2014-2015.

In de antwoordnota stipt verweerde aan dat de inschrijving tijdens het academiejaar 2009-2010 volgens verzoekende partij een voorafname is die geen enkele consequentie kon hebben in geval van niet slagen. Volgens verzoekende partij zou deze inschrijving niet als een inschrijving voor het opleidingsonderdeel mogen gezien worden, zo stelt verwerende partij in de antwoordnota.

De Raad kan verzoeker niet bittreden in de bewering slechts vier keer ingeschreven te zijn voor het hierboven vermelde opleidingsonderdeel. Daarenboven stelt de Raad vast dat volgens het door verwerende partij in de antwoordnota aangehaalde art. 34 §2 van het OER van verwerende partij een vierde inschrijving reeds uitgesloten is. Ook indien de inschrijving in het academiejaar 2009-2010 buiten beschouwing dient te worden gelaten, stelt de Raad vast dat verzoeker in het academiejaar 2014-2015 voor de vierde maal, in de zin van het door verzoeker aangehaalde “.....”, is ingeschreven. Het uitzonderlijk karakter van dergelijke inschrijving blijkt uit voormeld art. 34 §2 OER. Het bepaalt: “*Aan een student die gedurende drie academiejaren niet slaagt voor eenzelfde opleidingsonderdeel (of het taalequivalent daarvan, of een door de faculteit als identiek gedefinieerde opleidingsonderdeel), wordt een vierde of daaropvolgende inschrijving, onder welk contracttype ook, geweigerd*”.

De Raad merkt hierbij op dat het ten aanzien van het voor de inschrijving in het academiejaar 2014-2015 geldende OER van verwerende partij in art. 34 §2 op analoge wijze het volgende bepaalt: “*Aan een student die gedurende drie academiejaren niet slaagt voor eenzelfde opleidingsonderdeel, onder welk contracttype ook, wordt een vierde of daaropvolgende inschrijving via een diplomacontract of een creditcontract geweigerd.*”

Aldus kan de Raad niet besluiten dat de aangevochten beslissing vanuit dit oogpunt op een niet-correcte feitelijke vaststelling berust of een niet-correcte vaststelling opneemt in zijn motivering, *c.q.* onregelmatig is.

De Raad stelt tevens vast dat in de beslissing waarmee verzoeker de toelating is gegeven om zich in het academiejaar 2014-2015 opnieuw in te schrijven voor het opleidingsonderdeel “.....” gewag is gemaakt van het uitzonderlijk karakter van de toelating. Deze laat zich verklaren in het licht van voormeld art. 34 § 2 OER. Er wordt bovendien aan de beslissing toegevoegd dat indien verzoeker voor het opleidingsonderdeel niet slaagt in het academiejaar 2014-2015, een verdere uitzondering niet meer mogelijk is.

De Raad ziet in het dossier geen elementen waaruit blijkt dat de interne beroepsinstantie van verwerende partij zou beweren dat inzake het aantal inschrijvingen informatie zou zijn achtergehouden, noch dat zij niet op de hoogte zou zijn geweest van het voorafnamesysteem. Verwerende partij stelt terecht vast dat verzoeker in de feiten vijf maal voor “.....” is ingeschreven. Dat omwille van de voorafname slechts vier inschrijvingen in rekening mogen worden gebracht, maakt de weigering niet problematisch. De voorafname in acht genomen is zelfs de inschrijving die voor het academiejaar 2014-2015 is toegestaan een uitzondering op art. 34 §2 van het OER van de verwerende partij.

Eén en ander in acht genomen leest de Raad in de beslissing en haar overwegingen geen fout en *a fortiori* geen tekortkoming die erop zou wijzen dat de zaak van verzoeker niet grondig zou zijn geëvalueerd.

Verzoeker haalt tevens aan dat niet alle mogelijkheden voor een oplossing overlegd zijn om zijn master aan de te behalen. Ten aanzien van dit middel kan de Raad slechts vaststellen dat uit de zich in het dossier bevindende elementen blijkt dat verweerde het intern

beroep van verzoeker ernstig heeft onderzocht. Dat, zoals verzoeker beweert, geen contact is opgenomen met campus doet hieraan *in se* geen afbreuk.

De Raad merkt op dat verzoeker de aangevochten weigering om in te gaan op het verzoek tot herinschrijving koppelt aan zijn voornemen om het aan Campus aangeboden opleidingsonderdeel ‘.....’ te vervangen door het aan Campus aangeboden opleidingsonderdeel ‘.....’. Met betrekking tot dit laatste opleidingsonderdeel stelt verzoeker in het intern beroepsschrift dat het door zijn onderwijscommissie gelijkaardig is bevonden, waardoor het geen probleem zou mogen zijn om zich in te schrijven aan Campus om zijn diploma daar te halen en vrijstellingen aan te vragen voor de andere opleidingsonderdelen. Uit de stukken blijkt dat de door verzoeker ontwikkelde piste uiteindelijk niet de goedkeuring krijgt van de onderwijscommissie Elektromechanica van de Campus, na overleg met de parallelle onderwijscommissie van de Campus

Dat de interne beroepsinstantie deze piste, die weliswaar in de derde alinea van de beslissing van de interne beroepsinstantie is aangehaald, niet zelf voorstelt en verder behandelt in de aangevochten beslissing, betekent naar het oordeel van de Raad niet dat de beslissing onregelmatig is.

Verzoekende partij vraagt zich af of deze mogelijkheid wel onderzocht is. De Raad acht deze mogelijkheid evenwel slechts leefbaar zo de beslissing om verzoeker niet toe te laten zich in te schrijven aan verwerende partij wordt opgeheven. Zo verzoeker zijn ingenieursstudies niet meer kan voortzetten is de vraag aan welke campus hij het resterende opleidingsonderdeel of een equivalent ervan zou volgen irrelevant, ongeacht de bewering van verzoeker in het schrijven van 12 oktober 2015 dat de docent die het equivalent opleidingsonderdeel aan de campus doceert er geen probleem in ziet dat verzoeker het op laatst vermelde campus zou volgen.

Dat de interne beroepsinstantie de door verzoeker verkende piste om ‘.....’ in het academiejaar 2015-2016 te vervangen door ‘.....’ – die evenwel op verzet van de onderwijscommissie Campus (na samenspraak met de onderwijscommissie Campus) lijkt te stoten (e-mail van 22 september 2015 van [J.B.]) – niet in de beslissing tot handhaving van de weigeringsbeslissing betreft, betekent niet dat niet alle mogelijkheden onderzocht zijn.

De interne beroepsinstantie geeft meerdere, naar het oordeel van de Raad dragende, argumenten om de weigeringsbeslissing niet op te heffen in de alinea volgend op diegene die de hierboven vermelde piste omschrijft. De argumenten luiden als volgt:

“Zoals u zelf al aangaf werd u reeds vorig jaar geconfronteerd met een studievoortgangsmaatregel. Vanwege uw toen uitgesproken intenties om absolute voorrang te geven aan het slagen voor ‘.....’ heb ik u een afwijkende toelating gegeven om voor de vijfde keer in te schrijven voor dit opleidingsonderdeel. Een vijfde inschrijving voor een opleidingsonderdeel is aan de buitengewoon exceptioneel. In mijn brief werd dan ook het uitzonderlijke karakter van die maatregel benadrukt, en werd expliciet gezegd dat een verdere uitzondering niet meer mogelijk zou zijn. Ik stel echter vast dat u voor dit ene opleidingsonderdeel opnieuw niet verder kwam dan respectievelijk 8/20 en 7/20. Ondanks de uitzonderlijk toegestane herinschrijving bleven uw studieresultaten bijgevolg toch onder de verwachtingen.”.

Ongeacht of in het academiejaar 2014-2015 sprake is van een vijfde of, zoals verzoeker beweert, een vierde inschrijving kan de Raad niet heen om het zeer uitzonderlijk karakter van deze laatste inschrijving. Het uitzonderlijk karakter was verzoeker niet onbekend. Het werd gekoppeld aan het onderlijnen van het belang alles op alles te zetten voor het opleidingsonderdeel ‘.....’. Tegen deze achtergrond is de eventuele mogelijkheid om een gelijkaardig opleidingsonderdeel op een andere campus te volgen, plan waartegen de interne beroepsinstantie de – ook hiertoe noodzakelijke – mogelijkheid tot herinschrijving afweegt, niet van aard de kans, in het licht van de omstandigheden van het dossier, dat bij een nieuwe inschrijving in redelijkheid kan verwacht worden dat verzoeker in het academiejaar 2015-2016 zijn studies succesvol zal afronden, derwijze te beïnvloeden dat de weigeringsbeslissing onregelmatig c.q. onredelijk zou worden.

Dat zich wijzigingen betreffende het opleidingsonderdeel dat voor verzoeker een struikelblok bleek voordeden (met name cursusaanpassingen en wijzingen in het docententeam) acht de Raad *in casu* geen voldoende reden om de bestreden beslissing te vernietigen. De Raad erkent dat dit het studeren van het opleidingsonderdeel voor verzoeker moeilijker kan hebben gemaakt en dat in het opleidingsonderdeel verwacht werd dat studenten een duidelijke structuur aanbrachten in de hen aangereikte informatie, doch dit doet geen afbreuk aan de bestreden beslissing. Het middel brengt de Raad niet tot de overweging dat bij een nieuwe

inschrijving het slagen voor het opleidingsonderdeel omwille van voormelde elementen in redelijkheid voldoende waarschijnlijk is en dat deze waarschijnlijkheid de bestreden beslissing kennelijk haar redelijkheid ontneemt.

Wat het omgaan met een veelheid aan informatie, die niet noodzakelijk sterk gestructureerd hoeft te zijn, en een wisselend docententeam betreft, stelt de Raad trouwens vast dat verzoeker zijn masteropleiding hoopt af te ronden, zodat van hem een aanzienlijke mate van zelfstandigheid verwacht kan worden en bijgevolg niet kan worden geconcludeerd dat de wijze waarop het kwestieuze opleidingsonderdeel wordt gedoceerd de bestreden beslissing onregelmatig maakt. Noch de vragen die verzoeker met betrekking tot het opleidingsonderdeel formuleert in het kader van de kwaliteitszorg van verweerde, noch de bewering dat ook andere studenten voor het opleidingsonderdeel ‘.....’ opnieuw moeten inschrijven, voeren de Raad *in casu* tot het oordeel dat het middel dat verzoeker ontwikkelt gegronde is.

Ook de functiebeperkingen die verzoeker aanhaalt en die reeds bij de uitzonderlijke toelating tot herinschrijving voor het academiejaar 2014-2015 een rol hebben gespeeld, zijn naar het oordeel van de Raad geen reden om de aangevochten beslissing in vraag te stellen, aangezien zij de waarschijnlijkheid dat verzoeker dit academiejaar met succes het opleidingsonderdeel zou afleggen niet wezenlijk verhogen.

Ook het in het verzoekschrift voor de Raad aangehaalde argument dat een inhoudsvraag over de cursus pas na 2,5 weken door de docent is beantwoord, kan de Raad niet tot een ander besluit brengen. Zoals verweerde in de antwoordnota aangeeft is dit argument voor het eerst naar voor gebracht in het verzoekschrift voor de Raad. Evenmin verduidelijkt verzoeker hoe het argument, zo de Raad het reeds in acht zou mogen nemen, de regelmatigheid van de aangevochten beslissing aantast.

Wat betreft het in de laatste alinea van de wederantwoordnota van verzoeker ontwikkelde argument betreffende niet-deliberatie – hoewel verzoeker reeds slaagde voor zijn masterproef - treft de Raad geen aanknopingspunt aan in het verzoekschrift, zodat de Raad er geen acht op mag slaan.

Het middel is niet gegronde.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 22 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Henri Verhaaren bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.743 van 22 december 2015 in de zaak 2015/554

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de vicerector studentenbeleid van 8 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard en de score van 9,3 op 20 voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef’ aldus werd behouden.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 10 december 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verzoekende partij, en mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Master in de revalidatiewetenschappen en kinesitherapie”.

Voor het opleidingsonderdeel “Masterproef” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9,3/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 15 september 2015 een intern beroep in bij de vicerector studentenbeleid van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de vicerector studentenbeleid op datum van 8 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie benadrukt dat de interne beroepsprocedure het eindresultaat van de masterproef van verzoeker tot voorwerp heeft, en niet het begeleidingsproces. De beroepsinstantie kan zich ook niet in de plaats stellen van de beoordelingscommissie. De inhoudelijke beoordeling van de mate waarin de masterproef van verzoeker beantwoordde aan de vooropgestelde criteria is en blijft de verantwoordelijkheid van de leden van de beoordelingscommissie. In het kader van de interne beroepsprocedure kan de beroepsinstantie enkel de objectiviteit van de beoordeling nagaan. Om dit na te gaan heeft de interne beroepsinstantie bijkomende informatie opgevraagd bij de voorzitter van de beoordelingscommissie en bij de promotor van verzoeker. De beroepsinstantie heeft tevens beide critici aangeschreven.

De voorzitter van de beoordelingscommissie lichtte toe dat de masterproef van verzoeker geen duidelijke inhoudelijke verbetering vertoonde ten opzichte van de eerste examenperiode. Tijdens zijn verdediging kon verzoeker meerdere vragen niet beantwoorden en deed hij weinig moeite om met de criticus mee na te denken. Verzoeker schreef in zijn tekst dat hij een bepaalde databank had doorzocht, maar kon daar op de verdediging geen toelichting over geven. Meerdere referenties op zijn verdediging kwamen niet overeen met de inhoudelijke verwijzing. De voorzitter van de beoordelingscommissie beoordeelde de masterproef van verzoeker met 9/20.

De promotor van verzoeker gaf aan dat zij inderdaad in het buitenland verbleef op het ogenblik van de verdediging. Zij stelde dat zij en de co-promotor verzoeker te zelden hadden gezien tijdens het academiejaar, ondanks herhaalde uitnodigingen door de co-promotor per e-mail. De co-promotor ontving de laatste versie van verzoeker een dag voor de indiendatum, wat te laat was om nog feedback te kunnen geven om de kwaliteit van het werk te verbeteren. Op basis van de opmerkingen op de vorige verdediging had verzoeker kleine aanpassingen aangebracht, waardoor zijn promotor en co-promotor de masterproef ditmaal een 10/20 waard achten, maar zeker niet meer. De meest recente artikels uit de literatuur

ontbraken en de kritische bespreking van verzoeker was te beperkt, net als de gehele omvang van zijn masterproef.

Verder informeerden beide critici de interne beroepsinstantie dat de masterproef van verzoeker slechts tien pagina's besloeg. Verzoeker volgt de vormelijke richtlijnen van de faculteit niet en evenmin die van het voorgestelde tijdschrift. De referentielijst is slordig opgesteld: veel referenties worden onvolledig weergegeven en het format is niet consequent toegepast. Belangrijke referenties van eerder uitgevoerde meta-analyses, systematic reviews en internationale tijdschriften ontbreken. Ten tweede heeft de masterproef van verzoeker het karakter van een narrative review met willekeurig gekozen referenties. Ten derde lichtten beide critici toe dat de inleiding bijna de helft van de masterproef beslaat (4 pagina's). Ten vierde informeerden beide critici de beroepsinstantie dat verzoeker rapporteert dat hij drie onderzoeksdatabanken heeft gebruikt. Hij specificeert zijn zoekstrategie echter niet en het is niet duidelijk hoeveel unieke referenties uit elk van de drie databanken komen. Ten vijfde gaven de critici toelichting bij de bespreking van de resultaten van verzoeker in zijn masterproef. Verzoeker geeft een aantal resultaten narratief weer. Tabellen, figuren en een systematiek ontbreken. Samengevat schiet de masterproef van verzoeker volgens beide critici tekort in alle opzichten van een systematische literatuurstudie.

Beide critici besloten onafhankelijk van elkaar en voorafgaand aan de verdediging om verzoeker een 9/20 te geven, om hem de mogelijkheid te bieden tijdens de verdediging nog een beter resultaat te behalen. Tijdens de verdediging kwamen beide critici echter tot hetzelfde besluit. Verzoeker verdedigt zijn werk onvoldoende. Verzoeker blijkt onvoldoende theoretische, praktische en inzichtelijke kennis te hebben over het thema en bovendien is er een zweem van 'scientific misconduct' of toch minstens onzorgvuldige rapportage. De score van 9/20 werd dus door de twee critici behouden.

Op basis van deze informatie stelt de interne beroepsinstantie vast dat de voorzitter van de beoordelingscommissie, de promotor van verzoeker en beide critici in voldoende mate het door verzoeker behaalde examenpunt motiveren. Dit examenpunt werd volgens de interne beroepsinstantie correct vastgesteld en wordt dan ook niet meer gewijzigd.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 8 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 13 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van de motiveringsplicht, het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat de bestreden beslissing stelt dat het intern beroep zich niet kan uitspreken over het begeleidingsproces, maar enkel over het eindresultaat van de masterproef. Dit is volgens verzoeker niet correct, en de aangevochten beslissing toont ook niet aan waarop men zich baseert om dit voor te houden. Ten onrechte laat de bestreden beslissing dus het hele luik van de falende begeleiding onbesproken. De bestreden beslissing gaat ook op geen enkele manier in op de impact die deze falende begeleiding gehad heeft op het slaagcijfer en schendt zo de motiveringsplicht. Het is volgens verzoeker kennelijk onredelijk om de gebrekige begeleiding volstrekt buiten beschouwing te laten en het bekomen resultaat niet aan te passen in het licht hiervan.

Verzoeker diende intern beroep aan te tekenen om te weten wat er schort aan zijn masterproef, informatie die hij naar zijn mening reeds lang voorheen had moeten verkrijgen. Verzoeker voert aan dat hij geen antwoorden kreeg op zijn concrete vragen en dat de begeleiding door de promotoren onbestaande was. Verzoeker kon dus enerzijds niet weten wat er van hem werd verwacht of hoe hij kon bijsturen en anderzijds bleef de door verzoeker uitdrukkelijk aangevraagde begeleiding onbeantwoord. Het resultaat voor de masterproef

dient volgens verzoeker dan ook overeenkomstig deze elementen te worden beoordeeld en de bestreden beslissing kon dit niet zomaar terzijde schuiven, maar had hier terdege rekening mee moeten houden.

In zijn *antwoordnota* stelt verweerde dat de beroepsinstantie bij de redenering blijft dat enkel de kwaliteit van de masterproef – en eventueel de inzet van de student – kunnen meespelen in de bepaling en motivering van het eindresultaat. In dit geval werd voldoende gemotiveerd waarin de thesis tekort schoot. Verder verklaarde de promotor dat verzoeker te weinig initiatief heeft genomen en het voorbije academiejaar nauwelijks contact heeft gezocht. De voorzitter op de verdediging lichtte dan weer toe dat verzoeker tijdens de verdediging niet op de vragen kon antwoorden en een ongeïnteresseerde indruk maakte. Zowel de kwaliteit van de masterproef zelf als de inzet van de student werden daarom negatief beoordeeld bij het opstellen van het beoordelingsformulier.

Omtrent het begeleidingsaspect stelt verweerde dat voor dit beroep vooral de communicatie en de feedback tijdens het afgelopen academiejaar belangrijk zijn. Uit de gegevens van de faculteit blijkt dat verzoeker het voorbije academiejaar zelf nauwelijks initiatief heeft genomen om informatie of feedback te verkrijgen. Ook reageerde hij zelf niet op elk bericht dat hij kreeg.

Verder stelt verweerde dat de promotor en de co-promotor niet hadden verwacht dat verzoeker nog een masterproef zou indienen, aangezien hij sinds 19 maart niets meer van zich had laten horen. Zij bevonden zich op het ogenblik van de verdediging beiden in het buitenland. Daardoor kon de promotor – in samenspraak met de co-promotor – enkel een inhoudelijke en procesevaluatie van de masterproef opstellen, waarin de presentatie op de verdediging niet meetelde. Aangezien verzoeker geen fiat had gekregen van de promotor en co-promotor om zijn masterproef in september in te dienen, is het niet duidelijk hoe hun afwezigheid op de verdediging voor verzoeker een nadeel kan hebben gevormd. De promotor en co-promotor hadden geen akkoord gegeven voor deze versie van de masterproef, waardoor niet van hen kon worden verwacht dat zij het tijdens de verdediging voor verzoeker zouden opnemen bij kritische vragen. De voorzitter op de verdediging en beide critici lichtten voldoende toe op welke vlakken de verdediging van verzoeker tekortschoot.

Tevens stelt verweerde dat het niet geheel correct is dat verzoeker tot tweemaal toe een nieuw onderwerp kreeg voor zijn masterproef. Het onderwerp bleef immers gelijk, maar het opzet veranderde licht. Op een bepaald moment werd immers beslist om van de duothesis een aparte thesis te maken en om de patiëntenstudie door een literatuurstudie te vervangen.

Tenslotte stelt verweerde dat het argument dat verzoeker geen adequate feedback kreeg op zijn examenresultaat niet relevant is voor de betwisting van het examenresultaat zelf, aangezien dit wel degelijk correct tot stand is gekomen.

Beoordeling

De Raad leest in de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie van verweerde partij het volgende:

“Ik wil op de eerste plaats beandrukken dat deze beroepsprocedure het eindresultaat van uw masterproef tot voorwerp heeft en niet het begeleidingsproces. Als beroepsinstantie kan ik me ook niet in de plaats stellen van de beoordelingscommissie. De inhoudelijke beoordeling van de mate waarin uw masterproef beantwoordde aan de vooropgestelde criteria is en blijft de verantwoordelijkheid van de leden van deze beoordelingscommissie. In het kader van deze beroepsprocedure kan ik enkel de objectiviteit van deze beoordeling nagaan”.

Om deze objectiviteit na te gaan heeft de interne beroepsinstantie bijkomende informatie opgevraagd bij de beoordelingscommissie van de masterproef van verzoekende partij.

Op basis daarvan formuleert de interne beroepsinstantie in de voor de Raad aangevochten beslissing uitvoerig overwegingen ter ondersteuning van de evaluatie van de masterproef van verzoekende partij.

De Raad stelt evenwel vast dat de aangevochten beslissing, zoals ook blijkt uit voorgaand citaat, geen antwoord biedt op de elementen die verzoeker aanhaalt met betrekking tot beweerde tekortkomingen in het academiejaar 2014-2015 en daarvoor, in de begeleiding van verzoeker bij het schrijven van zijn masterproef.

In het intern beroepsschrift schrijft verzoekende partij hierover het volgende: “*Gedurende de realisatie van zijn masterproef heeft verzoeker onvoldoende feedback gekregen en werd er*

vaak laattijdig gecommuniceerd. Dit heeft een negatieve invloed gehad op de realisatie van de masterproef en hem verhinderd om een slaagcijfer te halen.”

In de aangevochten beslissing treft de Raad geen antwoord ten aanzien van dit middel aan.

De Raad is zich bewust van de in de door verzoekende partij aangehaalde en met rechtspraak geillustreerde context waarin een gebrekige begeleiding de regelmatigheid van de beoordeling kan aantasten. Uit de aangevochten beslissing blijkt (voormeld citaat niet te na gesproken) niet in hoeverre de door verzoekende partij gemaakte opmerkingen inzake begeleiding, ongeacht hun gegrondheid en de invloed die zij desgevallend al dan niet kunnen hebben op de evaluatie van de masterproef van verzoekende partij, bij de beoordeling van het intern beroep zijn aangesproken en tegen deze context afgezet.

In de mate waarin de voor de Raad aangevochten beslissing het standpunt van de interne beroepsinstantie met betrekking tot de aangevoerde tekortkoming inzake begeleiding niet verduidelijkt, is het, in het licht van de vorhanden zijnde motivering, voor de Raad niet mogelijk de regelmatigheid en redelijkheid van de evaluatie op dit punt te beoordelen.

De Raad stelt vast dat verwerende partij in de antwoordnota stilstaat bij het argument van verzoeker dat zijn mails vaak onbeantwoord bleven en dat hij te weinig tussentijdse feedback kreeg. Voornamelijk toegespitst op het academiejaar 2014-2015 stipt de verwerende partij, op basis van bij de faculteit ingewonnen gegevens, aan dat verzoeker in het academiejaar 2014-2015 zelf nauwelijks initiatief heeft genomen om informatie of formatieve feedback te krijgen en dat hij zelf niet reageerde op elk bericht dat hij kreeg.

De Raad moet vaststellen dat deze toelichting in de antwoordnota, hoe uitvoerig zij ook moge wezen, niet bij machte is de tekortkoming te verhelpen, inzake de motiveringsverplichting, die aan de voor de Raad aangevochten beslissing wordt toegeschreven. Tevens formuleert verzoekende partij vragen bij de juistheid van sommige elementen – met name de indiening van de masterproef in de tweede examenperiode en het nog niet gevraagd hebben om begeleiding voor het academiejaar 2015-2016 na de tweede examenkans van het academiejaar 2014-2015. Genoemde toelichting vermag dan ook niet de gegrondheid van het gebrek aan motivering van de aangevochten beslissing, waardoor het evenmin mogelijk is het door de

interne beroepsinstantie aan de beweerde gebrekkige begeleiding verleende gevolg te beoordelen, weg te nemen.

Het middel is gegrond.

De overige middelen dienen niet verder te worden onderzocht omdat ze niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

Het beroep is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de vicerector studentenbeleid van 8 oktober 2015.

2. De interne beroepsinstantie zal uiterlijk tegen 8 januari 2016 een nieuwe beslissing nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 22 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Henri Verhaaren bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd

een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.746 van 22 december 2015 in de zaak 2015/555.

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 10 september 2015 waarbij aan de verzoeker een 9,6 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef, deel 2’ en de beslissing van de vicerector studentenbeleid van 8 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 10 december 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Master in de pedagogische wetenschappen”.

Voor het opleidingsonderdeel “Masterproef, deel 2” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9,6/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 14 september 2015 een intern beroep in bij de vicerector studentenbeleid van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de vicerector studentenbeleid op datum van 8 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie benadrukte dat zij zich niet in de plaats kan stellen van de beoordelingscommissie. De inhoudelijke beoordeling van de mate waarin de masterproef van verzoeker beantwoordde aan de vooropgestelde criteria is en blijft de verantwoordelijkheid van de leden van de beoordelingscommissie. In het kader van de beroepsprocedure kan de interne beroepsinstantie enkel de objectiviteit van deze beoordeling nagaan. Om dit na te gaan heeft de beroepsinstantie bijkomende motivering opgevraagd bij de voorzitter van de beoordelingscommissie.

Tijdens de deliberatie naar aanleiding van de verdediging van de masterproef van verzoeker heeft de promotor in zijn toelichting de inspanningen die geleverd waren na de eerste examenkans en de elementen die werden aangepast, toegelicht. Alle leden van de beoordelingscommissie waren het erover eens dat er inderdaad een substantiële inspanning ter verbetering gebeurd was. Daarnaast werd echter ook genoteerd dat de verdediging niet erg sterk was, dat de beheersing door verzoeker van de gebruikte statistische methodes niet helemaal overtuigend was, dat er ook in de analyse nog onjuistheden waren gebleven, dat er blijvend zwaktes waren in het onderzoeksopzet en dat de referenties naar de literatuur nog onzorgvuldigheden en fouten bevatten.

De verschillende elementen in de discussie (zowel de voorgeschiedenis, de gedane inspanningen en de verdediging en nieuwe versie) zijn zorgvuldig afgewogen door de jury, maar uiteindelijk werd er geen consensus bereikt. Daarom gold de regel van het rekenkundig gemiddelde. De oorspronkelijke scores voor de masterproef waren 12 (promotor), 10 en 7 (van beide juryleden). Dit geeft een gemiddelde van 9,6/20.

In haar beslissing heeft de commissie rekening gehouden, zowel met de aanpassingen als met de informatie over het proces (inclusief het overleg en de afspraken met de promotor over de herwerking). Toch bleven er duidelijk onvoldoendes (naast het design en de onderzoeks groep). Op basis van deze gezamenlijke vaststellingen werd door de

beoordelingscommissie beslist om verzoeker niet geslaagd te verklaren voor dit opleidingsonderdeel. De commissie besliste unaniem om verzoeker het rekenkundig gemiddelde van de diverse oorspronkelijke deelscores toe te kennen. In tegenstelling tot hetgeen verzoeker vermeldde is het niet zo dat enkel de discussie over de onderzoeks groep zou geleid hebben tot dit onvoldoende resultaat.

Op basis van deze informatie stelt de interne beroepsinstantie vast dat de voorzitter van de examencommissie in voldoende mate het door verzoeker behaalde examenpunt motiveert. In deze beoordeling werden de nodige garanties voor objectiviteit ingebouwd. Het door verzoeker behaalde examenresultaat is het rekenkundig gemiddelde van de deelscores van elk van de drie beoordelaars. Dit examenpunt werd volgens de beroepsinstantie correct vastgesteld en wordt dan ook niet meer gewijzigd.

Op basis van het studievoortgangsdossier van verzoeker blijkt dat op basis van dit onvoldoende resultaat een studievoortgangsmaatregel werd opgelegd. Het OER voorziet de mogelijkheid dat omwille van bijzondere omstandigheden een uitzondering op een dergelijke weigering tot inschrijving kan worden aangevraagd. Een aanvraag voor een afwijkende toelating moet in eerste instantie worden ingediend bij de directeur van de studentenadministratie.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 8 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 13 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing waarbij haar een 9,6 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef, deel 2’ (eerste bestreden beslissing) en tegen de beslissing van de vicerector studentenbeleid van 8 oktober 2015 (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de instantie die de initiële beslissing genomen heeft. In dat geval verdwijnt de initiële beslissing uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel, in combinatie met een gebrek aan begeleiding.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat het onderwijs- en examenreglement (OER) niet werd gerespecteerd in het kader van de interne beroepsprocedure. In het OER staat vermeld dat er binnen de 15 kalenderdagen na het indienen van een motivatie bij de interne beroepscommissie een antwoord of een deadline voor het stellen van een antwoord wordt gegeven. Dit werd in eerste instantie gerespecteerd. Er werd namelijk een datum opgegeven (5 oktober 2015) waarop verzoeker uiterlijk een antwoord van de beroepscommissie zou ontvangen. Dit antwoord liet

echter op zich wachten. Laat op de avond ontving verzoeker bericht dat het antwoord opnieuw werd uitgesteld. Verzoeker stelt dat zij op een antwoord wacht, niet op een herhaaldelijk uitstellen van een deadline. Op deze manier heeft het stellen van een uiterste datum geen zin en wordt één van de beginseisen van een rechtszekere procedure onderuit gehaald.

Verder stelt verzoeker dat er fundamentele tekortkomingen waren in haar begeleiding bij het indienen van de masterproef, wat dient te worden verwacht van de onderwijsinstelling. De promotor was er tot twee keer toe van overtuigd dat de masterproef voldoende kwalitatief was om te slagen. Als een promotor dit acht, wordt er ook verwacht dat verzoeker geslaagd zou zijn, zeker indien het een laatste examenkans betreft.

Verder haalt verzoeker de spreiding tussen de quoteringen van de drie juryleden aan, die meer dan significant uit elkaar liggen en waarbij 2 van de 3 juryleden positief hebben beslist betreffende voldoende voor het behalen van het credit. Zo beslisten de 3 juryleden over de volgende puntenverdeling: jurylid 1 – 10/20; jurylid 2 – 7/20 en jurylid 3 – 12/20. Verzoeker stelt dat de spreiding van de puntentoekenning hier zodanig groot is dat er niet gesproken kan worden over een objectieve en correcte beoordeling van de masterproef in zijn totaliteit door de 3 juryleden, wat van elk individueel jurylid wordt verwacht overeenkomstig het OER en de voorgeschreven nota masterproef opgesteld door de faculteit. Een verschil van 5 punten of 25% is volgens verzoeker onaanvaardbaar.

Tenslotte haalt verzoeker redenen van overmacht aan die het tot stand brengen van de masterproef enorm hebben bemoeilijkt en waarbij in overleg met de promotor werd beslist om keuzes te maken die de verdere afwerking van de masterproef enorm hebben bemoeilijkt, zoniet onmogelijk hebben gemaakt. Zo was één van de opmerkingen bij de eerste verdediging dat de onderzoeksgroep te klein was. Er was volgens verzoeker echter geen mogelijkheid om deze onderzoeksgroep uit te breiden. Ten eerste waren er zeer weinig scholen die medewerking wilden verlenen aan het onderzoek. De tijdspanne was ook te kort om extra tests af te nemen, zelf te verbeteren en te analyseren. Dit kwam mede doordat verzoeker op dat ogenblik een voltijdse job had in het onderwijs en niet in de mogelijkheid was om deze tests af te nemen. Ook het finaal terugtrekken van een school die haar medewerking wilde verlenen was een grote domper. Hierdoor had de onderzoeksgroep dubbel zo groot kunnen zijn.

In zijn *antwoordnota* stelt verweerde dat het nieuwe uitstel van de beroepsbeslissing werd veroorzaakt door uitzonderlijke omstandigheden (door de drukte bij de afhandeling van de beroepen bij het einde van het academiejaar 2014-2015 en de start van het academiejaar 2015-2016). Via de beslissingen werd verzoeker alvast op de hoogte gehouden van het concrete verloop van haar beroepsdossier. Op basis van deze e-mailberichten behield zij ook haar recht op extern beroep, indien zij het niet eens was met de genomen beslissing.

Verder stelt verweerde dat het feit dat naast de promotor ook twee andere ZAP-leden de masterproef mee zouden beoordelen, duidelijk werd voorzien in het facultaire reglement over de masterproef. Het behoort hierbij tot de normale academische geplogenheiten dat verschillende ZAP-leden, vanuit een verschillende achtergrond, andere elementen uit de masterproef zullen benadrukken. Deze verscheidenheid garandeert net dat een masterproef op een voldoende brede en representatieve basis beoordeeld wordt. Het facultaire reglement bepaalt enkel dat het eindresultaat in eerste instantie een beslissing is die bij consensus genomen wordt door de drie beoordelaars. In principe hoeft dit eindresultaat niet het rekenkundig gemiddelde van de deelscores te zijn. Aangezien een dergelijk consensusresultaat niet mogelijk bleek, besliste de jury om voor verzoeker toch het rekenkundig gemiddelde van de deelscores te hanteren. Het facultair reglement bevat op geen enkele manier bepalingen ten aanzien van welke verschillen acceptabel zouden zijn.

In het kader van deze beroepsprocedure is het wel belangrijk dat deze verschillen kunnen geobjectiveerd worden. Zoals vermeld in de interne beroepsbeslissing kan het hogere resultaat dat gegeven werd door de promotor verklaard worden vanuit het feit dat het de taak is van de promotor om niet enkel het eindproduct, maar ook het proces dat geleid heeft tot dit product mee te beoordelen. De methodologische en data-analytische tekortkomingen werden door alle beoordelaars vastgesteld. De score van de beoordelaar die een resultaat van 7/20 gaf, kan verklaard worden door het feit dat deze beoordelaar, vanuit zijn achtergrond, bij de beoordeling van het punt in sterkere mate rekening heeft gehouden met deze methodologische tekortkomingen.

Verder stelt verweerde dat de examencommissie, via de toelichting hierover door de promotor, kennis heeft genomen van het verloop van het masterproefproject van verzoeker en hiermee bij haar beoordeling ook rekening heeft gehouden. Verweerde benadrukt dat het huidige beroep enkel betrekking heeft op het examencijfer dat tijdens de derde examenperiode

2014-2015 werd vastgesteld. De vaststelling dat verzoeker met het eindwerk dat tijdens deze derde examenperiode werd ingediend, niet voldaan had aan de doelstellingen van de masterproef gebeurde niet in eerste instantie op basis van de beperkte onderzoeksgroep, maar wel op basis van methodologische en vormelijke tekortkomingen en onjuistheden die zowel in het manuscript als tijdens de verdediging werden vastgesteld.

Tenslotte stelt verweerde vast dat de deelscore die de promotor gaf (12/20) niet in tegenstelling is met de tussentijdse feedback dat de door verzoeker uitgewerkte masterproef voldoende was om te kunnen slagen. Het begeleidingsproces dat geleid heeft tot deze masterproef is ook niet het voorwerp van deze beroepsprocedure. In het kader van dit beroep kan enkel worden nagegaan in welke mate de beoordeling van de masterproef op een voldoende objectieve manier gebeurde. De toestemming van een promotor om een masterproef in te dienen, biedt hierbij geen absolute garantie dat een student ook effectief zal slagen, gezien de promotor hierbij onmogelijk kan anticiperen op de reacties van de externe beoordelaars.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat verzoekende partij n.a.v. haar intern beroep van 14 september 2015 – dat zij tijdens een persoonlijk gesprek met de vicerector studentenbeleid toelichtte op 18 september 2015 – op 29 september 2015 werd geïnformeerd dat zij uiterlijk op 5 oktober 2015 het antwoord van de beroepsinstantie kon verwachten. Evenwel werd haar op 5 oktober 2015 een e-mail gestuurd waarin een nieuwe datum in het vooruitzicht werd gesteld, met name 9 oktober 2015. Op 8 oktober 2015 werd de beslissing van het beroepsorgaan verstuurd.

De Raad herinnert aan art. II.294 §1, lid 3 Codex Hoger Onderwijs. Deze bepaling luidt als volgt:

“Bij het uitblijven van een tijdige beslissing van de interne beroepsinstantie binnen de termijn zoals bepaald in artikel II.284, tweede lid, dient in voorkomend geval het beroep bij de Raad binnen de vervaltermijn van 5 kalenderdagen na het verstrijken van deze termijn te worden ingesteld, tenzij vóór het verstrijken van de termijn waarover de interne beroepsinstantie beschikt, deze aan de student meedeelt op welke latere datum zij uitspraak zal doen. In dat geval gaat de vervaltermijn van 5 kalenderdagen voor het beroep bij de Raad in de dag na die datum.”

Het in voormelde bepaling aangehaalde art. II.284 Codex Hoger Onderwijs leest dan weer als volgt:

“De interne beroepsprocedure leidt tot:

1° de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid ervan;

2° een beslissing die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt, of herziet.

De in het eerste lid bedoelde beslissingen worden aan de student ter kennis gebracht binnen een termijn van 15 kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze waarop het beroep is ingesteld.”

Hoewel de Raad met verzoekende partij vaststelt dat de interne beroepsinstantie van verwerende partij de uit voormelde bepalingen gehaalde termijn waarbinnen de beslissing op intern beroep ter kennis wordt gebracht aan de student niet heeft gerespecteerd, met name noch de initiële termijn noch de na het verstrijken ervan aan de verzoekende partij meegedeelde zichzelf opgelegde deadline, dient de Raad vast te stellen dat de betrokken termijn geen vervaltermijn is. Terwijl de in voormelde bepalingen vastgestelde termijn waarbinnen de student een intern of extern beroep dient in te stellen als vervaltermijn is aangemerkt, is de termijn waaromtrent verzoeker het niet-respecteren laakt een ordetermijn. Het niet respecteren van de ordetermijn maakt de beslissing op intern beroep niet *ipso facto* onregelmatig.

Wat de door verzoekende partij aangevoerde fundamentele tekortkomingen in haar begeleiding bij het indienen van haar masterproef betreft, hetgeen volgens verzoekende partij ontegensprekelijk dient te worden verwacht van de instelling, moet de Raad opmerken dat een gebrekige begeleiding weliswaar geen aanbeveling verdient, doch in beginsel de regelmatigheid van de evaluatie van het werkstuk niet aantast.

Slechts in uitzonderlijke omstandigheden, met name wanneer het gebrek aan begeleiding flagrant is en overduidelijk tot gevolg heeft dat de te evalueren prestatie onvoldoende waarborgt een afdoende weerspiegeling van de te beoordelen competenties te zijn, kan de falende begeleiding de geldigheid van de beoordeling aantasten. Meer in het bijzonder moet het ontegenzeglijke gebrek aan begeleiding dermate zwaarwichtig zijn dat het niet toelaat in ernst de door een gebrek aan begeleiding aangetaste prestatie van de student als een valide

graadmeter voor de competenties, waarvan de onderwijsinstelling aan de hand van de prestatie wil bepalen in hoeverre zij zijn bereikt, aan te merken.

In casu kan de Raad in het dossier geen elementen aantreffen waaruit voormeld gebrek aan begeleiding, zo de Raad reeds mocht kunnen oordelen dat de verzoekende partij onvoldoende begeleid is, zou kunnen blijken.

De loutere bewering van verzoekende partij dat als de promotor er tot twee keer toe van overtuigd is dat de masterproef voldoende kwalitatief is om te slagen, er ook verwacht wordt dat de student zal slagen – zeker indien het een laatste examenkans betreft – laat de Raad niet toe de begeleiding als onvoldoende aan te merken en *a fortiori* niet op basis van de begeleiding of het beweerde gebrek eraan de regelmatigheid van de beoordeling in redelijkheid in vraag te stellen.

De Raad stipt hierbij aan dat geen elementen uit het dossier er op wijzen dat de door verzoekende partij aangevochten begeleiding niet conform zou zijn met de in de “Nota Masterproef” uitgetekende rol van de promotor (██████ Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen, Nota Masterproef – Opzet, procedures en richtlijnen, 28 mei 2014). In hetzelfde document wordt de rol van de promotor trouwens afgezet tegen het feit dat van de student zelfstandigheid, zelfwerkzaamheid, een goede zelforganisatie en ondernemingszin verwacht worden tijdens alle onderdelen van het project. Tevens herinnert de Raad eraan dat hij bij zijn inschatting van de aan de student verleende begeleiding rekening moet houden met de fase van de opleiding waarin deze student zich bevindt. *In casu* is verzoekende partij masterstudent en betreft het kwestieuze opleidingsonderdeel de masterproef.

Aldus kan de Raad het door verzoekende partij geputte middel inzake het gebrek aan begeleiding niet gegrond achten.

Tevens wijst verzoekende partij op de spreiding van de quoteringen. Verzoekende partij beschouwt deze als meer dan significant uit elkaar liggend en twee van de drie juryleden hebben, zo stelt verzoekende partij, beslist tot een voldoende voor het behalen van de credit. Alles bij elkaar genomen acht verzoekende partij de spreiding zodanig groot dat niet kan worden gesproken over een objectieve en correcte beoordeling van de masterproef in zijn totaliteit door de 3 juryleden.

De Raad stelt vast dat, rekening houdend met de verantwoording van de onderscheiden beoordelaars en inzonderheid met deze van het cijfer van de beoordelaar die opnieuw een zware onvoldoende geeft, de score hem, rekening houdend met de beoordelingsruimte waarover hij beschikt, niet als onredelijk voorkomt.

De in de beslissing op intern beroep aangehaalde inspanningen om gevolg te geven aan de opmerkingen ten aanzien van de eerder, in de januarizittijd, ingediende versie van de masterproef leiden niet tot de onregelmatigheid of kennelijke onredelijkheid van de beoordeling.

Ook het feit dat geen consensus over de score is bereikt tussen de individuele juryleden, wat ertoe heeft geleid dat de score het gemiddelde van hun individuele beoordelingen vormt, zet de beoordeling *in casu* niet op de helling. De Raad stelt hierbij vast dat de opmerkingen bij het werk van verzoekende partij in de score misschien verschillend doorwegen, daar zij tot een andere score leiden, doch niet met elkaar in tegenspraak zijn. Zij behandelen in belangrijke mate methodologische aspecten, waaromtrent de tekortkomingen – blijkens de argumentatie in de beslissing op intern beroep – tijdens de mondelinge verdediging zijn bevestigd.

Voormelde elementen samen genomen ziet de Raad geen reden om het door de verzoekende partij ontwikkelde middel met betrekking tot de discrepantie tussen de individuele scores van de beoordelaars als gegrond te verklaren.

Uit de spreiding kan *in casu* niet worden afgeleid dat, zoals verzoekende partij aanvoert, geen sprake is van een correcte en objectieve beoordeling van de Masterproef in zijn totaliteit door de 3 juryleden, wat – volgens verzoekende partij – nochtans wordt verwacht van elk jurylid individueel conform het examenreglement en de nota masterproef. In de gegeven omstandigheden kan de Raad niet met verzoekende partij concluderen dat het verschil van 5 punten tussen de hoogste en laagste toegekende score onacceptabel is.

De Raad kan verzoekende partij op basis van de elementen van het dossier niet bijtreden in de overweging dat de beoordelaar die de masterproef de laagste score toekende, duidelijk de criteria die betrekking hebben op het eigen vakgebied zwaarder heeft laten doorwegen en geen rekening heeft gehouden met het totaalpakket, als gevolg waarvan de betrokken score

een vertekend beeld zou geven van de masterproef. Vooreerst merkt de Raad op dat ook het andere jurylid “wetenschappelijke onvolkomenheden” heeft gesignaleerd. Daarnaast wijst de Raad ook op het belang, precies met het oog op een globale beoordeling, juryleden met een verschillende achtergrond bij de evaluatie te betrekken. De Raad leest in de door verzoekende partij aangehaalde nota masterproef het volgende (p.20): “*De criteria zijn eigen aan het wetenschappelijk onderzoek en het wetenschappelijk rapporteren en vormen de richtpunten om een masterproef op te beoordelen. Er wordt geen a priori gewicht bepaald van de respectievelijke criteria. Het is de evaluatiecommissie die een globaal oordeel uitspreekt, zich baserend op onderstaande criteria. De criteria kunnen – vaak in combinatie met een aantal, maar niet noodzakelijk alle elementen – indicatief zijn voor een bepaalde score.*”

In de hierboven weergegeven context ziet de Raad geen reden om aan te nemen dat bij de beoordeling van de masterproef van verzoekende partij een *a priori* gewicht zou zijn toegekend aan de respectievelijke criteria – ook niet door de beoordelaar die het werk het laagst quoteerde – en dat aldus niet tot een globaal oordeel zou zijn gekomen.

Bij dit alles herinnert de Raad trouwens aan de grenzen van zijn beoordelingsbevoegdheid en stipt aan dat hij de beoordeling niet mag overdoen. Hij kan enkel nagaan of onregelmatigheden de beoordeling aantasten en of de hem voorgelegde beoordeling niet kennelijk onredelijk is.

Dat verzoekende partij de opmerkingen inzake de referenties en de schrijfstijl niet kan bijtreden, voert er niet toe dat de Raad de opmerking van de beoordelingscommissie dat de schrijfstijl en de referenties verbeterd zijn, maar nog onjuistheden bevatten – bij gebrek aan concrete inhoudelijke tegen deze evaluatie gerichte elementen in het dossier - als kennelijk onredelijk van de hand kan doen.

Voor de verstrekende gevolgen van de aangevochten beslissing voor de verzoekende partij heeft de Raad begrip. *In concreto* voeren deze evenwel niet tot de onregelmatigheid en/of kennelijke onredelijkheid van voormelde beslissing. Hetzelfde geldt voor het feit dat verzoekende partij een voldoende score behaalde voor de statistische opleidingsonderdelen uit haar studieprogramma. Hier kan niet zonder meer uit worden afgeleid dat de beoordeelde masterproef geen methodologische tekortkomingen kan vertonen.

Tenslotte wenst de Raad nog stil te staan bij de door verzoekende partij aangehaalde overmacht. Verzoekende partij stelt hieromtrent in het verzoekschrift voor de Raad het volgende:

“Redenen van overmacht die het tot stand brengen van de Masterproef enorm hebben bemoeilijkt en waarbij in overleg met de promotor werd beslist om keuzes te maken die de verdere afwerking van de Masterproef enorm hebben bemoeilijkt, zo niet onmogelijk hebben gemaakt. Zo was één van de opmerkingen bij de eerste verdediging dat de onderzoeksgroep te klein was. Er was echter geen mogelijkheid om deze onderzoeksgroep uit te breiden. Eerst en vooral waren er zeer weinig scholen die medewerking wilden verlenen aan het onderzoek. De tijdspanne was ook te kort om extra tests af te nemen, zelf te verbeteren en te analyseren. Dit kwam mede doordat ik op dat moment een voltijdse job had in het onderwijs en ik niet in de mogelijkheid was om deze tests te gaan afnemen. Ook het finaal terugtrekken van een school die haar medewerking wilde verlenen was een grote domper. Hierdoor had de onderzoeksgroep dubbel zo groot kunnen zijn.”

De Raad dient vast te stellen dat de beperktheid van de onderzoeksgroep – een opmerking die verzoekende partij stelt te hebben gekregen bij de eerste verdediging en die volgens verzoekende partij (zoals in voormeld citaat verduidelijkt) niet uitgebreid kon worden – niet de essentie blijkt bij de negatieve beoordeling van de masterproef, inzonderheid door de beoordelaar die de laagste score toekende. De Raad leest bij de verantwoording van de beoordeling als één van de elementen dat het design van de studie fundamentele tekorten vertoont, die rechtgezet hadden kunnen worden mits bijkomende dataverzameling of minstens als verregaand problematisch aangegeven hadden moeten worden. De Raad merkt dus op dat de tekortkoming met betrekking tot het design bijgestuurd had kunnen worden. Hiertoe was bijkomende gegevensverzameling vereist. Alternatief had verzoekende partij de tekorten in het design van de studie minstens zelf als verregaand problematisch kunnen duiden.

De door verzoekende partij aangehaalde overmachtssituatie brengt, het voorgaande in acht genomen, niet de onregelmatigheid of kennelijke onredelijkheid van de beoordeling teweeg.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 22 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Henri Verhaaren bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.744 van 22 december 2015 in de zaak 2015/564

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 23 september 2015 waarbij verzoeker geweigerd wordt zich opnieuw in te schrijven (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepscommissie van 8 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 10 december 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en vrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Schakelprogramma: Master in de Handelswetenschappen”, alsook in de opleiding “Master in de Handelswetenschappen”.

Verzoekende partij mag zich niet opnieuw inschrijven in academiejaar 2015-2016.

Verzoekende partij stelde op datum van 27 september 2015 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 8 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de studente na academiejaar 2013-2014 voor het schakelprogramma een cumulatieve studie-efficiëntie van 50% behaald heeft, maar dat deze het afgelopen academiejaar gezakt is tot 37%. Ze benadrukt dat de opgelegde studievoortgangsmaatregel (weigering op grond van twee maal niet slagen voor vijf verschillende opleidingsonderdelen gecombineerd met een lage cumulatieve studie-efficiëntie) wijst op een globale studievoortgang die ver onder de verwachtingen bleef. Volgens haar kan het feit dat een weigering wordt opgelegd dan ook niet enkel verklaard worden vanuit enkele tegenvallende resultaten. Ze merkt op dat de studieprestaties van de studente van het afgelopen academiejaar – inclusief de derde examenperiode – niet van die aard waren dat zij blijk geven van goede slaagkansen voor een nieuw academiejaar waarin zij voor maar liefst vijf opleidingsonderdelen een derde inschrijving zou hebben.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 8 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 14 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing waarbij haar een herinschrijving geweigerd wordt (eerste bestreden beslissing) en tegen de beslissing van de interne beroepscommissie van 8 oktober 2015 (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de instantie die de initiële beslissing genomen heeft. In dat geval verdwijnt de initiële beslissing uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroeft op de schending van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt vooreerst dat ze zich tijdens het gesprek voor de interne beroepscommissie niet goed heeft kunnen verdedigen, vermits enkel de argumenten in de motivatiebrief overlopen werden. Verder meent ze dat men verder moet kijken dan de slaagkansen. Ze merkt op dat ze deze opleiding dit jaar zeker tot een goed einde kan brengen omdat ze bijles neemt, de volledige steun heeft van familie en vrienden en zelf bereid is om er alles aan te doen om te slagen. Verzoekende partij verwijst ook naar haar moeilijke thuissituatie en naar het feit dat ze haar hobby heeft stopgezet om zich ten volle te kunnen concentreren op haar studies. Daarna stipt ze aan dat ze haar lessenrooster voor het eerste semester reeds heeft samengesteld en dat haar dit zeer haalbaar lijkt. Tenslotte verwijst ze naar de argumenten in haar intern beroepschrift, met name het feit dat ze nog over ongeveer 180 studiepunten leerkrediet beschikt, wat aantoont dat ze een modeltraject heeft afgelegd in de bacheloropleiding; dat ze vorig academiejaar reeds drie mastervakken opgenomen heeft;

dat ze nooit gebruik gemaakt heeft van tolerantiepunten en dat ze drie jaar wel een redelijke termijn om te slagen acht.

In haar antwoordnota stelt verwerende partij dat tijdens het gesprek de argumenten overlopen werden die verzoekende partij in haar brief had aangehaald. Daarna werd haar gevraagd of er omstandigheden waren die bijgedragen hadden tot de onvoldoende resultaten en wat haar ‘plan’ was voor academiejaar 2015-2016. Ook kreeg verzoekende partij de kans om zelf nog elementen aan te dragen of vragen te stellen. Vervolgens merkt verwerende partij op dat bij het beoordelen van het beroepsdossier rekening is gehouden met objectieve elementen inzake de studievoortgang van de student. Zo kan worden vastgesteld dat verzoekende partij voor de zes resterende opleidingsonderdelen van het schakelprogramma slechts één voldoende behaalde (10/20) en vijf onvoldoendes (0/20, 8/20, 3/20, 2/20 en 8/20). Daarnaast behaalde verzoekende partij een uitermate lage cumulatieve studie-efficiëntie van 37%. Verwerende partij benadrukt ook dat in geval van een opheffing van de opgelegde weigering tot inschrijving de student vijf opleidingsonderdelen voor de derde maal zou moeten opnemen. Volgens haar kan op basis van de studieresultaten voor deze opleidingsonderdelen gedurende de afgelopen twee academiejaren worden gesteld dat het niet waarschijnlijk is dat verzoekende partij zou kunnen slagen voor elk van deze vijf opleidingsonderdelen. Ze merkt op dat het voor de derde maal niet slagen zou resulteren in een nieuwe weigering tot inschrijving, met name voor een periode van drie academiejaren.

Verder stelt verwerende partij dat elke student die geconfronteerd wordt met een weigering tot inschrijving kan stellen dat er reeds investeringen werden geleverd, doch ze stipt aan dat dit geen reden is om elke student steeds te laten herinschrijven ondanks een slechte studievoortgang. Verwerende partij merkt op dat de door de student voorgestelde aanpassingen aan haar studie-aanpak als onvoldoende beoordeeld werden om te kunnen remediëren aan de reeds besproken onvoldoende studievoortgang. Volgens haar was verzoekende partij reeds na afloop van academiejaar 2013-2014 op de hoogte van het gegeven dat ze haar prioriteiten eenduidig bij de betreffende zes opleidingsonderdelen diende te leggen, zodat de aangehaalde optimalisaties aan haar studie-aanpak al veel eerder hadden dienen plaats te vinden.

Vervolgens stelt verwerende partij dat het gegeven dat verzoekende partij goede resultaten behaalde in de professionele bacheloropleiding waarvoor zij eerder was ingeschreven in het

kader van dit beroep niet relevant is. Bovendien getuigt de hoge stand van het leerkrediet ook uitsluitend van deze eerder behaalde studievoortgang, vermits er voor een schakelprogramma geen leerkrediet moet worden ingezet. Daarnaast vindt verwerende partij het gegeven dat verzoekende partij voor drie van de vijf opgenomen masteropleidingsonderdelen is geslaagd uiteraard positief, maar volgens haar is dit evenmin relevant voor de beoordeling van haar slaagkansen voor het schakelprogramma. Ten slotte benadrukt verwerende partij nog dat verzoekende partij op geen enkel moment voldeed aan de voorwaarden om een tolerantie in te zetten, vermits ze in academiejaar 2013-2014 geen tolereerbare onvoldoendes behaalde, en in academiejaar geen cumulatieve studie-efficiëntie van 50% behaalde.

In haar wederantwoordnota stipt verzoekende partij aan dat ze tijdens de twee afgelopen academiejaren niet aan haar limiet van studie-inzet zat. Ze stelt dat ze begrip kan opbrengen voor het feit dat een nieuwe inschrijving vermeden wordt om nog een nodeloze investering te vermijden, maar benadrukt dat ze alle steun krijgt om haar studies tot een goed einde te brengen. Verzoekende partij geeft aan te beseffen dat de aangehaalde optimalisaties veel eerder hadden dienen plaats te vinden. Volgens haar wijzen haar goede resultaten in de bacheloropleiding erop dat ze over capaciteiten beschikt om zich in te zetten voor haar studies. Ze stelt ten slotte dat ze het feit dat ze reeds slaagde voor drie masteropleidingsonderdelen ziet als een extra motivatie om toch te slagen voor het schakelprogramma.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat verwerende partij aangeeft, zonder hieromtrent te worden tegengesproken door verzoekende partij, dat tijdens het in het kader van de interne beroepsprocedure georganiseerde gesprek met de vicerector Studentenbeleid de argumenten uit het beroepsschrift zijn overlopen en dat is geïnformeerd naar de oorzaak van de door verzoekende partij behaalde onvoldoendes en naar haar plan om haar studieresultaten te verbeteren.

De Raad kan uit het argument van verzoekster dat zij niet goed kon uitleggen wat de oorzaak van haar slechte resultaten was en hoe zij het verder wilde aanpassen om haar studies nog te kunnen voltooien dan ook geen onregelmatigheid met betrekking tot het verloop van de interne beroepsprocedure en de in het kader ervan georganiseerde “hoorzitting” afleiden. Zonder hieromtrent door verzoekster te worden tegengesproken stelt verweerde in de

antwoordnota daarenboven dat de studente de mogelijkheid kreeg zelf bijkomende elementen aan te dragen of vragen te stellen.

Dat het gesprek, luidens de wederantwoordnota, redelijk snel verliep en verzoekster met een slecht gevoel naar buiten is gegaan omdat zij niet echt kon opkomen voor zichzelf kan, in het bijzonder nu verzoekster dit argument niet verder heeft ontwikkeld, niet tot een andere beslissing voeren.

De Raad kan zich ook niet van de indruk ontdoen dat nu verzoekster aangeeft de kans te hebben gekregen de argumenten uit haar verzoekschrift op intern beroep toe te lichten zij de voor haar essentiële elementen heeft kunnen toelichten. Zowel naar het gesprek met de vicerector als naar het beroepsschrift van 27 september 2015 wordt verwezen in de voor de Raad aangevochten beslissing.

De Raad herinnert eraan dat hij zijn beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar dat hij evenwel nagaat of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing inzake het weigeren van een inschrijving betreft.

De Raad kan niet heen om het studievoortgangsdossier van verzoekster, zoals aangehaald door verwerende partij in de aangevochten beslissing.

Verzoekster haalde in het afgelopen academiejaar slechts één credit (..... (S) – 3 stp.) op de zes nog af te leggen opleidingsonderdelen in het schakelprogramma. De tekorten en de betrokken vakken zijn de volgende:

- 0/20 6 stp. (academiejaar 13-14 → NA)
- 3/20 6 stp. (academiejaar 13-14 → NA)
- 2/20 6 stp. (academiejaar 13-14 → NA)
- 8/20 3 stp. (academiejaar 13-14 → 6/20)
- 8/20 6 stp. (academiejaar 13-14 → 6/20)

De cumulatieve studie-efficiëntie van verzoekster bedraagt 37%. Zo enkel het academiejaar 2014-2015 in acht wordt genomen bedraagt de studie-efficiëntie 10%, waar deze in 2013-2014 50% bedroeg voor het schakelprogramma dat verzoekster volgt.

In de antwoordnota duidt verwerende partij dat in geval van een opheffing van de weigering tot inschrijving verzoekster vijf opleidingsonderdelen voor de derde maal moet opnemen. Volgens verweerde kan op basis van de studieresultaten van verzoekende partij gedurende de afgelopen twee academiejaren worden gesteld dat het niet waarschijnlijk is dat de studente voor elk van deze opleidingsonderdelen zou kunnen slagen. De verweerde voegt eraan toe dat het voor de derde maal niet slagen bovendien in een nieuwe weigering tot inschrijving zou resulteren, met name voor een periode van drie academiejaren.

Hoewel de studente aanhaalt reeds twee jaar in de opleiding te hebben geïnvesteerd en van oordeel is dat men verder moet kijken naar meer dan enkel naar de slaagkansen die voor haar worden ingeschat, kan de Raad in het licht van de concrete studievoortgang van de student niet tot het besluit komen dat de voor de Raad aangevochten beslissing onregelmatig zou zijn of een kennelijk onredelijk karakter zou vertonen. In de voor de beslissing gegeven motivering heeft de Raad bij zijn beslissing in het bijzonder oog voor de aard van de opleidingsonderdelen in het schakelprogramma die in het academiejaar 2014-2015 tot een studie-efficiëntie van 10% leidden en voor de behaalde scores, alsook voor de mate waarin verzoekster, blijkens deze scores, de minimale eindcompetenties niet heeft kunnen bereiken.

Hoewel verzoekster aangeeft er zeker van te zijn de opleiding in het academiejaar 2015-2016 tot een goed einde te kunnen brengen – en hierbij haar realiteitszin enerzijds en de extra inspanningen waartoe zij bereid is anderzijds aanhaalt – kan de Raad niet oordelen dat deze elementen in redelijkheid toelaten tot de onredelijkheid van de aangevochten beslissing te besluiten. De Raad erkent de, door zowel de studente als haar omgeving, geleverde inspanningen, alsmede de investering van de hoger onderwijsinstelling en noteert de inspanningen die de verzoekster zich voorneemt, maar kan, in het licht van het studieprofiel, niet aannemen dat de inschatting dat er onvoldoende aanwijzingen zijn dat verzoekster er – spijts de inspanningen die zij zich voorneemt – zal in slagen de resterende vakken in het schakelprogramma dit academiejaar met goed gevolg af te werken, in ernst niet als onredelijk van de hand doen.

De Raad heeft begrip voor de door verzoekster aangehaalde inspanningen van haar ouders in een volgens het verzoekschrift moeilijke situatie om verzoekster toe te laten de aangevattede opleiding met succes af te ronden. Deze inspanningen laten de Raad evenwel niet toe voorbij te gaan aan de studievoortgang die verzoekster heeft gemaakt en de eruit sprekende kansen om in 2015-2016 het schakelprogramma succesvol af te werken. Ook in het licht van deze inspanningen van de familie van verzoekster kan de Raad de aangevochten beslissing niet vernietigen; wel integendeel moet de Raad vaststellen dat verwerende partij terecht aanstipt dat, rekening houdend met het studievoortgangsdossier, bij gebrek aan voldoende waarschijnlijkheid dat de opleiding succesvol kan worden afgerond de aangevochten beslissing verdere investeringen waarvan het rendement in redelijkheid zeer ernstig dient te worden betwijfeld, vermijdt.

Waar verzoekster wijst op het stopzetten van haar hobby's moet de Raad vaststellen dat het studievoortgangsdossier van verzoekster niet van dien aard is aannemelijk te maken dat de studievoortgang radicaal kan worden verbeterd door het loutere stopzetten van de hobby van verzoekster in het weekend. Hetzelfde geldt volgens de Raad ten aanzien van de maatregelen die verzoekster aanstipt om overlijdingen in het lessenrooster te ondervangen en het gebruik van monitoraten.

De Raad stelt met verzoekster vast dat zij nog over een omvangrijk leerkrediet beschikt. Het leerkrediet weerspiegelt het succes waarmee verzoekster de door haar gekozen professionele bacheloropleiding heeft doorgemaakt. Zij is geen graadmeter voor het succes in het schakelprogramma, dat beoogt de 'academische' componenten die onvoldoende zijn aangesproken in de professionele bacheloropleiding bij te brengen. Rekening houdend met het studievoortgangsdossier is de stand van het leerkrediet *in casu* niet van aard de beslissing van de interne beroepsinstantie van verweerde in vraag te stellen. Dat verzoekster in de wederantwoordnota verduidelijkt dat de goede resultaten in haar professionele bacheloropleiding illustreren dat zij wel degelijk over capaciteiten beschikt om zich in te zetten voor haar studies en dat zij het diploma behaalde door veel inspanning en overgave, die zij ook nu zou willen tonen om het diploma van master in de handelswetenschappen te behalen, werpt naar het oordeel van de Raad geen ander licht op de situatie; wel integendeel. Ook de door verzoekster reeds met succes opgenomen master-opleidingsonderdelen – zelfs zo verzoekster het in de wederantwoordnota aanmerkt als een extra motivatie om toch te slagen - (....., 6 stp., 10/20 – , 6 stp., 11/20 – , 6 stp., 10/20) vormen, rekening houdend

met de gerealiseerde studievoortgang in het schakelprogramma en de in het concrete dossier voorliggende ‘struikelvakken’, geen element dat tot de onredelijkheid van de aangevochten beslissing kan voeren.

Verzoekster stipt tevens aan nog geen gebruik te hebben gemaakt van ‘tolerantiepunten’. Ook dit element is niet van aard tot de grondheid van het door verzoekster aangevoerde middel te leiden nu verzoekster zich noch in het academiejaar 2013-2014, noch in het academiejaar 2014-2015 in de voorwaarden voor toepassing van tolerantie bevond.

Tenslotte overweegt de Raad, in het bijzonder rekening houdend met de inspanningen die verzoekster zich voorneemt, dat verzoekster reeds aan het einde van het academiejaar 2013-2014 voor de resterende zes opleidingsonderdelen in het schakelprogramma, waarvoor zij in 2014-2015 één credit behaalde, op de hoogte was van het belang deze opleidingsonderdelen in het academiejaar 2014-2015 met succes af te werken. De inspanningen die verzoekster zich nu voorneemt waren reeds bij de aanvang van het afgelopen academiejaar noodzakelijk, hetgeen verzoekster ook in de wederantwoordnota erkent. In deze wederantwoordnota stipt verzoekster trouwens aan dat zij eigenlijk niet zou mogen hopen op een herkansing daar zij er reeds een kreeg, doch aan de hand van de procedure voor de Raad precies het belang van deze laatste kans voor haar en haar bewustzijn hieromtrent wil kunnen verduidelijken. Dit in ogenschouw nemend en samen genomen met alle hierboven ontwikkelde overwegingen verklaart de Raad het beroep van verzoekster niet gegrond. De Raad merkt hierbij op geen afbreuk te doen aan de door verzoekster, onder meer in de wederantwoordnota, verduidelijkte interesse voor HRM, die zij ook illustreert aan de hand van de in de wederantwoordnota beschreven poging om aan een andere hogeronderwijsinstelling in te schrijven voor een postgraduaat HRM.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 22 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groot,

kamervoorzitter

Jan Geens	bijzitter
Henri Verhaaren	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.745 van 22 december 2015 in de zaak 2015/575

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 11 september 2015 waarbij aan de verzoeker een score van 11 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef’ (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepscommissie van 12 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 10 december 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Master in de communicatiewetenschappen”.

Voor het opleidingsonderdeel “Masterproef” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 11/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 15 september 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 12 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing verwijst naar de bijkomende motivering, zoals opgevraagd bij de promotor van de masterproef, prof. [O.]. Ze stelt dat uit het begeleidingsrapport blijkt dat de studente gedurende het volledige academiejaar geregeld contact met hem had via e-mail, telefoon of een persoonlijke afspraak en dat de prof in de loop van het academiejaar via e-mail ook aanwijzingen, literatuurtips en feedback gegeven heeft. Prof. [O.] merkte op dat de studente de eerste maanden goed werk verrichte, dat zeker voldeed, maar niet uitmuntend was. Hij verklaarde ook dat de studente vaak onzeker reageerde op zijn feedback of als hij haar wees op een foute redenering of een extra literatuurtip, zodat hij op een bepaald moment besloten heeft haar veel positieve feedback te geven en haar gerust te stellen.

De interne beroepscommissie stelt vast dat de voorzitter, prof. [D.G.], op het beoordelingsformulier na de verdediging enkele minder goede punten van de masterproef genoteerd heeft. Volgens prof. [O.] zijn er ook enkele andere minpunten tijdens de verdediging aan bod gekomen en/of tijdens het begeleidingsproces aangehaald en zijn deze onvoldoende naar voor gekomen in het eindresultaat.

De interne beroepscommissie benadrukte ten slotte dat prof. [O.] toelichtte dat het eindresultaat in gezamenlijk overleg met de tweede lezer tot stand is gekomen: hijzelf had een 12/20 voor ogen; de tweede lezer een 10/20, zodat er als compromis voor een 11/20 werd geopteerd. Volgens hem weerspiegelt dit cijfer dat de meesterproef voldoet aan de minimale vereisten, maar dat er wel een aantal, weliswaar niet fundamentele, tekortkomingen zijn. Op basis van het voorgaande is de interne beroepscommissie dan ook van oordeel dat de promotor in voldoende mate het behaalde resultaat heeft gemotiveerd.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 12 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 17 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing waarbij verzoeker een score van 11/20 bekomt voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef’ (eerste bestreden beslissing) en tegen de beslissing van de interne beroepscommissie van 12 oktober 2015 (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel alsook op een gebrekkige begeleiding.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt vooreerst dat haar promotor moeilijk te bereiken was voor begeleiding, vermits er bij dringende vragen geen manier was om hierop snel antwoord te krijgen. Ze merkt op dat haar score van 11/20 te laag is in vergelijking met haar verwachtingen, die ze vooraf ook aan de promotor te kennen had gegeven. Ze meent dat de promotor de opmerkingen die hij gaf naar aanleiding van haar beroep ook van tevoren als opbouwende kritiek had kunnen geven, maar dat hij dit niet heeft gedaan. Volgens haar had de promotor voor sommige zaken zelfs zijn instemming of zelfs complimenten gegeven als tussentijdse feedback, om deze dan achteraf te gebruiken als negatieve aspecten. Ze merkt ook op dat de door de promotor gepercipieerde onzekerheid geenszins aangehaald kan worden als een argument voor het gebrek aan geleverde opbouwende feedback.

Wat de aangehaalde opmerkingen betreft, stelt verzoekende partij dat de promotor zich bij haar verdediging afvroeg wat het nut van haar onderwerp was, terwijl hij net haar als kandidaat aanvaard had omdat ze dit onderwerp had voorgesteld. Verder merkt ze op dat haar onderzoeksraag in de laatste versie voor feedback als ‘goed’ becommentarieerd werd, doch dat achteraf bleek dat deze meer toegespitst moest zijn. Daarnaast stelt ze er niet van op de hoogte te zijn geweest dat er algemene onduidelijkheid bestond over de verhouding tussen diepte-interviews en focusgroepen. Volgens haar was een normatieve interpretatie logisch vanuit de invalshoek van de onderzoeksraag. Vervolgens merkt ze op dat de initiële feedback op haar literatuurstudie – die ze nadien nog wel aangevuld heeft op aansturen van haar promotor – zeer positief was, zodat ze toch wat verrast was door de opmerking dat een van de concepten te weinig uitgewerkt was. Verzoekende partij stelt verder dat de promotor slechts één keer het advies gegeven heeft om de tekst in te korten en dat ze hieraan wel voldaan heeft: ze heeft de tekst immers ingekort van 29 000 woorden tot 27 922 woorden. Ze benadrukt ook dat een survey geen deel was van het oorspronkelijke stappenplan, maar dat ze dit wel tijdelijk had overwogen. Volgens haar moet dit gezien worden als een bewijs dat ze alle opportuniteiten verkend en erkend heeft, maar dat ze ook kritisch haar prioriteiten is blijven evalueren in functie van de beschikbare tijd. De promotor gaf tijdens de feedback

bovendien geen blijk van verdere onduidelijkheid bij het codeerproces, doch geeft nu als opmerking dat dit onduidelijk is.

Verzoekende partij wil verder nog opmerken dat een thesis een samenwerking hoort te zijn tussen de student en de promotor. Ze meent dat ze zelf, als student, verantwoordelijk is voor een hoge werklust en voor de nodige kritische en juiste wetenschappelijke ingesteldheid. Volgens haar is de promotor mee verantwoordelijk om de onderzoeksverzoek, de invalshoek en de behandelde thema's in de tekst te bepalen en te monitoren met gepaste feedback. Ze stelt dat ze de door de jury aangegeven gebreken niet zozeer contesteert, maar wel dat deze niet vooraf door haar promotor zijn aangegeven zodat ze eraan had kunnen werken.

Tenslotte merkt verzoekende partij op dat de interne beroepsprocedure zeer twijfelachtig is verlopen. Ze benadrukt dat ze op het ogenblik dat ze haar dossier kon gaan toelichten niet beschikte over de motivering van de promotor.

Verwerende partij stelt in haar antwoordnota vooreerst dat uit het begeleidingsoverzicht blijkt dat de promotor wel degelijk een intens contact met de student heeft onderhouden. Verder stipt verwerende partij twee voorbeelden aan waaruit blijkt dat wanneer de promotor feedback gaf, dit soms een averechts effect had. Ze benadrukt dat de promotor, op basis van deze twee concrete ervaringen met de student, in combinatie met de algemene indruk tijdens de persoonlijke afspraken, vooral opbouwende feedback en constructieve kritiek heeft geuit. Volgens haar is het niet zo dat de promotor enkel goede dingen over het werk van de student schreef, doch heeft hij wel aandacht besteed aan de formulering.

Wat de concrete minpunten en problemen betreft, merkt verwerende partij vooreerst op dat de promotor de onderzoeksverzoek inderdaad goed vond – zeker in vergelijking met vorige versies – maar dat de tweede lezer vond dat de onderzoeksverzoek nog scherper mocht. Ze benadrukt dat dit ook ter sprake kwam tijdens de verdediging en dat de student er onvoldoende op heeft kunnen repliceren. Verder stelt verwerende partij dat de promotor in zijn laatste feedback duidelijk te kennen gaf dat er nog wat schortte aan de structuur van de resultaten. Vervolgens stelt verwerende partij dat de academisch-wetenschappelijke insteek van de masterproef te weinig naar kwam in de resultatensectie en in de conclusie. Daarbij had de promotor ook opmerkingen omtrent een figuur die verzoekende partij bij haar resultaten zou gebruiken. Daarna verduidelijkt verwerende partij dat de initiële feedback van de promotor op de

literatuurstudie vooral op de algemene insteek gericht was, omdat de student het deel over smartphone binnen sociale setting nog niet had uitgeschreven. Van zodra dit gebeurd was, stelde de promotor vast dat verzoekende partij een bepaald concept niet had opgemerkt in de literatuur en heeft hij haar een artikel doorgestuurd wat hierover handelde. Verwerende partij benadrukt dat verzoekende partij dit artikel wel gebruikt heeft, maar dat ze verder onvoldoende extra literatuur binnen dit domein heeft opgezocht. Vervolgens merkt verwerende partij op dat de promotor verzoekende partij meerdere keren op het belang van een inkorting heeft gewezen. Ze benadrukt dat verzoekende partij in de uiteindelijke versie hier en daar geschrapt heeft, maar dat het nog meer had kunnen zijn. Verder stelt verwerende partij dat verzoekende partij na een tijd zelf met het idee kwam om als aanvulling op kwalitatieve interviews nog een survey af te nemen, maar dat ze dit idee meteen liet varen zonder inhoudelijke argumenten aan te halen van zodra de promotor haar wees op wat dit zou inhouden. Volgens verwerende partij impliceerde de raad van de promotor inzake het codeerproces dat de concepten en de overkoepelende methode ook geduid en niet enkel vermeld moesten worden. Ze benadrukt dat de promotor hier in zijn opmerkingen nog naar heeft verwezen.

Tenslotte merkt verwerende partij nog op dat een student recht heeft op een feedbackmogelijkheid binnen de vijf dagen na de bekendmaking van de examenresultaten. Ze benadrukt dat de beroepsinstantie ervoor gezorgd heeft dat de student via de beroepsbeslissing alsnog feedback en duidelijkheid over haar examenresultaat kreeg, vermits de promotor niet tijdig gereageerd had op de mail van verzoekende partij met de vraag om feedback.

In haar wederantwoordnota merkt verzoekende partij op dat het artikel dat doorgestuurd werd door haar promotor pas eind mei gepubliceerd was. Ze stelde vast dat enkele van haar bevindingen ook in het artikel besproken werden en was dan ook bezorgd dat latere lezers zouden denken dat ze de resultaten gewoon had overgenomen uit het artikel. Verder stelt ze dat de commentaar van de promotor (met betrekking tot de verhouding diepte-interviews en focusgroepen) vrij vaag was en dat er ook geen concrete suggesties waren. Daarna gaat ze dieper in op vier van deze opmerkingen. Vervolgens benadrukt ze dat de smartphone-etiquette de afgesproken focus was van de masterproef en niet slechts een deeltje ervan. Verder merkt ze nog op dat de figuur bij haar resultaten altijd al achteraan stond. Ook meent ze dat het deel over smartphone binnen de sociale setting reeds van in het begin was uitgeschreven en heeft ze wel degelijk de inzichten uit het artikel dat de promotor haar had doorgestuurd gebruikt.

Volgens haar heeft de promotor haar bovendien niet speciaal benadrukt dat ze woorden moest schrappen. Tenslotte stipt verzoekende partij nog aan dat het duidelijk leesbaar is hoe het coderen is gebeurd en dat ze oorspronkelijk wel een survey wou afnemen, maar dat er hiervoor toch te weinig tijd bleek te zijn.

Beoordeling

De Raad heeft begrip voor de frustratie die het feit dat verzoekster een lagere score behaalde op haar masterproef dan de score die zij had verwacht heeft veroorzaakt. Tegelijkertijd herinnert de Raad verzoekster in de eerste plaats aan de beoordelingsruimte waarover de Raad beschikt. De Raad beschikt niet over de bevoegdheid om de door verzoekster aangevochten evaluatie van haar masterproef over te doen. De Raad kan slechts vaststellen of de evaluatie niet met onregelmatigheden is behept dan wel of bij de evaluatie de grenzen van de redelijkheid niet kennelijk te buiten zijn gegaan.

In de tweede plaats herinnert de Raad eraan dat een door hem vastgestelde gebrekkige begeleiding van de student de beoordeling van de te evalueren prestatie waarop de gebrekkige begeleiding betrekking heeft, slechts kan aantasten indien het gebrek aan begeleiding van dien aard is dat het er onmiskenbaar toe geleid heeft dat de te beoordelen prestatie, *in casu* de masterproef van verzoekende partij, niet langer een correct beeld geeft van de bij de evaluatie betrokken competenties. Het gebrek aan begeleiding moet bijgevolg zo flagrant zijn dat het een correcte beoordeling van de mate waarin de student de competenties, beoogd met het opleidingsonderdeel, in het kader waarvan de gebrekkige begeleiding zich situeert, zonder meer in de weg staat.

Naar het oordeel van de Raad is van een gebrek aan begeleiding in voorliggende casus geen sprake en *a fortiori* kan de Raad geen tekortkomingen in de begeleiding vaststellen die de evaluatie op de helling zetten. Het feit dat de evaluatie niet tot het resultaat leidde dat verzoekster op basis van de feedback die zij kreeg tijdens de begeleiding meent te hebben verdient, maakt de evaluatie niet als dusdanig onregelmatig noch onredelijk.

Waar de Raad het standpunt van verzoekster gebrekkig begeleid te zijn niet bijtreedt, houdt hij onder meer rekening met de aard van het opleidingsonderdeel waarop de betwisting betrekking heeft en de plaats ervan in de opleiding. De Raad is van oordeel dat bij het schrijven van de masterproef een mate van zelfstandige aansturing vanwege de student zelf

mag worden verwacht in het licht waarvan de concrete begeleiding van de masterproef niet als gebrekkig kan worden afgedaan. Dit betekent dat de student niet noodzakelijk concrete suggesties en aanwijzingen mag verwachten, doch evenzeer voldoende begeleid kan zijn door opmerkingen die tot doel hebben zijn reflectie over het thema van zijn masterproef en de wijze waarop hij die aanpakt, te stimuleren. Aldus leiden opmerkingen of commentaar bij het werkstuk niet noodzakelijk tot de onmogelijkheid kritisch te zijn tegenover het eraan gegeven gevolg. Een en ander in acht genomen treedt de Raad de visie van verzoekster in het concrete dossier onvoldoende te zijn begeleid niet bij.

Dat verzoekster aan de professor vooraf te kennen heeft geven dat haar doelstelling erin bestond minstens een score van 14/20 te behalen en dat zij bereid was hiervoor het nodige werk te leveren in combinatie met een sterke zelfkritische instelling en oog voor detail, doet geen afbreuk aan de beoordeling en leidt niet *ipso facto* tot de overtuiging dat een gebrek aan begeleiding de score in het gedrang zou brengen. Hetzelfde geldt ten aanzien van de opinie van verzoekster dat haar score te laag is in vergelijking met de tijdens het schrijven opgebouwde verwachting. De Raad moet hetzelfde vaststellen ten aanzien van de overtuiging van verzoekster een uitstekende werkkracht te hebben gekoppeld aan een wetenschappelijk correcte manier van werken en de overtuiging het zelfstandig uitbouwen van de masterproef te hebben gekoppeld aan het in rekening brengen van de ontvangen feedback. Hierbij stipt verzoekster aan hierin nooit een duidelijke verwittiging te hebben gelezen dat de thesis maar net voldoende zou zijn. Zelfs zo dit het geval mocht zijn, ziet de Raad er, de omstandigheden van het dossier in acht genomen, geen reden in om de beoordeling niet te handhaven.

Binnen zijn beoordelingsbevoegdheid en rekening houdend met de in de aangevochten beslissing vervatte motivering, kan de Raad niet vaststellen dat de evaluatie, resulterend uit het overleg tussen de promotor en de tweede lezer, onregelmatig is. Evenmin geeft ze blijk van een onredelijke beoordeling.

De positieve benadering van de verzoekende partij door de promotor, teneinde verzoekende partij gerust te stellen, blijkens de beslissing van de interne beroepsinstantie ingegeven door de eerder onzekere reactie van verzoekende partij, kan, rekening houdend met de concrete omstandigheden van het dossier, niet worden beschouwd als een vorm van foutieve begeleiding. Zij leidt evenmin tot de onregelmatigheid van de beoordeling waar verzoekster verklaart zich, omwille van de houding van de promotor tijdens het traject, in redelijkheid niet aan verwacht te kunnen hebben. Verzoekende partij is van oordeel dat indien zij onzeker

klonk, de promotor dat had dienen te interpreteren als een goede zin voor zelfkritiek die verzoekster had kunnen aanzetten tot het verder uitbouwen van perfectie en niet tot het verlammen van haar werkkracht. In het licht van de omstandigheden van het dossier kan de Raad de kwalificatie van de houding van de promotor door de student als niet afdoende begeleiding niet bittreden. De Raad oordeelt bijgevolg dat de opbouwende houding van de promotor de beoordeling in genendele in het gedrang brengt.

Uit de lezing van de dossierstukken leidt de Raad trouwens af dat de – weliswaar voorzichtig – opbouwende begeleiding niet betekent dat de door de promotor geuite opmerkingen onverdeeld positief zouden zijn en geen aandachts- en werkpunten voor de student zouden bevatten.

De Raad kan verzoekster niet bittreden in haar bewering dat de feedback die de promotor heeft gegeven bij de redactie van de masterproef dermate en onverdeeld positief was dat, rekening houdend met de zelfkritische houding die van een masterproefstudent bij de redactie van zijn eindwerk in redelijkheid mag worden verwacht, de toegekende score, in het licht van de verantwoording die eraan is gegeven, als een dermate verrassing kan worden aangemerkt en dat de score de toets door de Raad niet kan doorstaan. Evenmin kan de aan verzoekster gegeven begeleiding, en de er in redelijkheid bij een masterproefstudent door gecreëerde verwachting, *in casu* worden geacht zich derwijze problematisch te verhouden tot de score voor de masterproef, dat er een onregelmatigheid uit blijkt. Evenmin kan sprake zijn van een begeleiding die door haar gebrekbaarheid – indien daar reeds sprake mocht van zijn, *quod non* – heeft geleid tot een masterproef die onmiskenbaar een verkeerd beeld geeft van de mate waarin de met de masterproef beoogde competenties door verzoekster zijn bereikt.

Dat de promotor argumenten ontwikkelt ter verantwoording van de score van verzoekster die, naar verzoekster beweert, reeds vooraf hadden kunnen worden geuit of betreffende zaken die, naar verzoekster eveneens aanvoert, vooraf de goedkeuring van de promotor wegdroegen, maakt de beoordeling niet *ipso facto* onrechtmatig. Hierbij merkt de Raad trouwens op dat de feedback die de promotor aan verzoekster heeft gegeven, niettegenstaande de positieve benadering die eruit spreekt, vaak van een genuanceerde beoordeling blijkt geeft.

Zonder zich in de plaats te willen stellen van de beoordelende instantie slaat de Raad vervolgens acht op de door verzoekster in haar verzoekschrift aangehaalde punten van kritiek

op haar werk, waaromtrent verzoekster betoogt waarom deze volgens haar niet of onvoldoende in de begeleiding aan bod zijn gekomen dan wel door haar verholpen.

Binnen de beperktheid van zijn beoordelingsmarge moet de Raad vaststellen dat de verzoekster hierbij een selectieve lezing lijkt te geven van de feedback die zij tijdens de begeleiding op haar werkstuk heeft gekregen. De Raad slaat hierbij onder meer acht op de opmerkingen in de laatste voor feedback aan de promotor bezorgde versie van haar masterproef. De Raad is tevens van oordeel dat verzoekster nuances waarin werkpunten vervat zitten uit het oog lijkt te verliezen. Daarenboven stelt de Raad vast dat het feit dat eerder positieve opmerkingen van de promotor niet tot gevolg hebben dat een meer kritische inschatting door de tweede lezer diens beoordeling onregelmatig maakt. Evenmin beletten zij opmerkingen tijdens de verdediging van de masterproef en het feit dat de reactie daarop door de student in de beoordeling wordt meegenomen. Tenslotte merkt de Raad hierbij tevens op dat waar verzoekster beweert gevolg te hebben gegeven aan bepaalde opmerkingen, uit het dossier nu blijkt dat dit niet steeds betekent dat, in het licht van de score waarvan verzoekster oordeelt dat deze haar toekomt, afdoende gevolg is gegeven aan het werkpoint zodat de erin vervatte, weliswaar niet fundamentele, commentaar zijn betekenis totaal heeft verloren.

De Raad heeft hierbij meer in het bijzonder – doch niet uitsluitend – aandacht besteed aan de door verzoekster geformuleerde opmerkingen m.b.t. de onderzoeksverzoek en de formulering ervan, de verhouding in het masterproefonderzoek tussen diepte-interviews en focusgroepen, het normatieve karakter van het masterproefonderzoek en de praktische en normatieve benadering van het onderzoek ten opzichte van een eerder academisch-wetenschappelijke benadering. Tevens is op dezelfde wijze door de Raad aandacht besteed aan de opmerking van verzoekende partij betreffende de aandacht voor het aspect ‘phubbing’ in de literatuurstudie en betreffende de uiteindelijke omvang van de masterproef, alsmede met betrekking tot de keuze in de masterproef niet te werken met een survey. Tenslotte trekt de Raad de door verzoekster aangehaalde opmerking inzake het codeerproces in zijn beslissing, alsmede de opmerkingen betreffende de toelichting bij het codeerproces en de analyse van diepte-interviews en focusgesprekken.

Uit deze opmerkingen blijkt een misschien zeer opbouwende begeleiding, doch de Raad is geenszins van oordeel dat de positieve benadering van de student bij het geven van feedback gedurende het redactieproces tot gevolg heeft dat een student in redelijkheid door de

beoordeling verrast is. In dezelfde gedachtegang kan de Raad verzoekster niet bittreden in de bewering dat de eventuele gebreken die nog aan de masterproef zouden kleven het rechtstreeks gevolg zijn van het gebrek aan begeleiding vanwege de promotor. De Raad stipt hierbij trouwens aan dat verzoekster ook aangeeft in het beroepsschrift voor de Raad niet zozeer de door de jury aangegeven gebreken van haar thesis te contesteren. Zij betwist evenwel de beoordeling omdat deze gebreken niet klaar en duidelijk door de promotor werden aangegeven zodat zij eraan had kunnen werken.

De Raad, die hierbij acht slaat op de voor hem beschikbare elementen in het dossier (onder meer de feedback bij de laatste ontwerpversie van de masterproef, het overzicht van de begeleiding van de verzoekster en de uitvoerige uitwisseling van mails) kan verzoekster niet bittreden in de bewering dat zij gedurende het gehele jaar, vanaf de toewijzing van het onderwerp tot het indienen van de thesis, de onbereikbaarheid van haar promotor heeft ervaren. Evenmin oordeelt de Raad dat de promotor niet de verantwoordelijkheid zou hebben opgenomen die verzoekster hem toedicht, waarbij de Raad overweegt dat het verzoekschrift blijk geeft van een onvoldoende genuanceerde invulling van de samenwerking waarmee verzoekster een thesis assimileert en van de medeverantwoordelijkheid van de promotor voor de onderzoeksvraag, de invalshoek en de behandelde thema's. De Raad herinnert hier nogmaals aan de finaliteit van een masterproef, haar plaats als sluitstuk van de opleiding en van de competenties waarvan een student bij de redactie blijk moet geven.

Wat de door verzoekster aangehaalde problemen bij het haar verstrekken van feedback na de derde examenperiode betreft, erkent verwerende partij dat de promotor eerder had moeten reageren op het verzoek om feedback teneinde verzoekster binnen de in het OER voorziene periode feedback te verschaffen. Verwerende partij geeft aan precies omwille van dit euvel verzoekster via het intern beroep informatie te hebben willen verschaffen over de totstandkoming van het door haar behaalde resultaat.

De Raad herinnert aan het belang van feedback, doch dient tegelijk aan te stippen dat het niet of laattijdig verschaffen ervan de beslissing waarmee het verzoek om feedback verband houdt niet *ipso facto* onregelmatig maakt. Dat verzoekster tijdens de interne beroepsprocedure, en in het bijzonder tijdens de hoorzitting, niet beschikte over de motivering door de promotor bemoeilijkte haar intern beroep, doch maakt, rekening houdend met de mogelijkheid de beslissing op intern beroep – waarin verwezen wordt naar de toelichting van de promotor en

van de tweede lezer betreffende de evaluatie van de masterproef van verzoekende partij – voor de Raad aan te vechten, de beslissing van de interne beroepsinstantie *in casu* niet onregelmatig.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 22 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Henri Verhaaren bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 15 december 2015

Arrest nr. 2.736 van 17 december 2015 in de zaak 2015/596

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 21 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 16 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 15 december 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de toegepaste economische wetenschappen”.

Verzoeker wordt geweigerd om zich opnieuw in te schrijven in deze opleiding voor academiejaar 2015-2016.

Verzoekende partij stelde op datum van 5 oktober 2015 een intern beroep in bij de institutionele beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de institutionele beroepsinstantie op datum van 16 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De institutionele beroepscommissie stelt dat uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student bij verwerende partij een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden. De commissie heeft akte genomen van de persoonlijke omstandigheden die de student in zijn beroepsschrift aanvoert en ze onderkent dat deze problemen kunnen veroorzaakt hebben bij de studies. De commissie is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van die aard zijn dat ze doen vermoeden dat het opleggen van bindende voorwaarden wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren. Ze benadrukt als de student al deelnam aan de examens, hij globaal gezien geen goede examenresultaten behaalde, wat doet vermoeden dat de richting economische wetenschappen niet de juiste keuze is. Ten slotte stipt de beroepscommissie aan dat de weigering tot inschrijving voor de betrokken opleiding geen eindpunt hoeft te zijn. De student heeft zich vorig academiejaar immers ingeschreven bij een andere onderwijsinstelling en de commissie raadt hem dan ook aan deze richting verder af te werken indien zou blijken dat hij daar meer studievoortgang boekt. De commissie merkt ook nog op dat de student momenteel 7 studiepunten leerkrediet heeft, wat het hem conform artikel 11, §1 OER 2015-2016 onmogelijk maakt terug in te stromen in het eerste jaar toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 22 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 21 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroeft op de schending van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker merkt vooreerst op dat hij gedurende twee jaren een traumatiserende periode heeft meegemaakt. Hij stelt dat hij niet mocht studeren van zijn ouders en dat zij ook niet wilden dat hij zich teveel aanpaste aan de Belgische mentaliteit en Belgische vrienden had. Verzoeker besliste om thuis weg te gaan en huurde een studentenkamer in Gent. Hij kreeg geen steun van het OCMW van en zijn enige bron van inkomen was de maandelijkse kinderbijslag. Hij stelt dat hij de huur niet meer kon betalen en is op straat terecht gekomen. Daarna is verzoeker gaan aankloppen bij het OCMW van, waar hij steun kreeg. Hij won ook de rechtszaak tegen het OCMW van zodat hij vanaf dan een leefloon ontving. Verzoeker benadrukt dat hij tijdens academiejaar 2012-2013 enorm gemotiveerd was omdat hij eindelijk de kans had om verder te studeren. Hij merkt op dat hij in eerste zit erdoor was voor drie vakken van de vijf waaraan hij heeft meegedaan, hoewel hij het toen al mentaal enorm moeilijk had. Nadien verslechterde zijn levenssituatie. Volgens hem reflecteren zijn punten de moeilijke situatie waarin hij zat en maakte de staat van stress, depressie en gebrek aan voedsel het voor hem onmogelijk om normaal te kunnen studeren. Verzoeker stelt dat hij in academiejaar 2014-2015 koos voor een andere opleiding, maar daar zag hij in dat hij meer aangelegd is voor een theoretische richting en dat economie toch zijn grootste passie is. Ten slotte benadrukt verzoeker dat hij zich opnieuw volledig kan focussen op zijn studies, zonder financiële zorgen.

In haar antwoordnota verwijst verwerende partij vooreerst naar art. 22, §1 OER 2013-2014, wat een implementatie is van art. II.246, §1 en 2 Codex Hoger Onderwijs. Volgens verwerende partij kan een instelling op basis van deze laatste bepaling een inschrijving weigeren (1) indien voorheen zonder positief resultaat bindende voorwaarden voor de inschrijving worden opgelegd, of (2) indien uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van dergelijke bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren. Verwerende partij benadrukt dat ze niet verplicht is om in deze omstandigheden een student te

weigeren, de beslissing om een student al dan niet toch nog toe te laten in te schrijven behoort tot haar discretionaire beoordelingsbevoegdheid.

Verder stelt verwerende partij dat het niet onredelijk is om te oordelen, op basis van de zwakke examencijfers en de zeer beperkte studievoortgang van verzoeker, dat het opleggen van bindende voorwaarden geen zin meer heeft en om verzoeker bijgevolg te weigeren. Ze benadrukt dat de studieresultaten van verzoeker tot nu toe niet denderend waren. Zo behaalde hij in zijn eerste jaar universitaire studies voor amper 17 studiepunten aan credits en tijdens zijn tweede jaar van inschrijving bij verwerende partij behaalde hij geen enkele credit. Ze merkt op dat verzoeker zich in academiejaar 2014-2015 inschreef aan een hogeschool, maar ook daar verloor hij 51 studiepunten aan leerkrediet.

Vervolgens stelt verwerende partij dat ze uiteraard begrip heeft voor de moeilijke omstandigheden waarnaar verzoeker verwijst, en ze neemt aan dat deze ook wel een negatieve invloed gehad zullen hebben op zijn studieprestaties. Ze stipt echter aan dat uit de bijgevoegde stukken blijkt dat deze problematiek zich vooral situeert in het academiejaar 2012-2013. Ze verwijst hiervoor naar het vonnis van de arbeidsrechtbank d.d. 6 november 2013 waar verzoeker een leefloon wordt toegekend. Volgens verwerende partij mag aangenomen worden dat hij van dan af minder financiële hinderpalen ondervond. Verwerende partij merkt verder ook op dat verzoeker geen bewijsstukken toevoegt aan zijn dossier betreffende zijn psychische problemen.

Ten slotte merkt verwerende partij op dat niets in het dossier erop wijst dat de situatie ondertussen dermate verbeterd is zodat verzoeker wel met een redelijke kans op slagen zijn studies kan verderzetten.

Beoordeling

Verzoekende partij beroept zich op de schending van het motiveringsbeginsel in samenleving met het redelijkheidsbeginsel bij het nemen van de voorliggende studievoortgangsbeslissing door de verwerende partij.

De Raad herinnert eraan dat hij zijn beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar dat hij evenwel nagaat of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze

niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing betreffende het opleggen van bindende voorwaarden en het weigeren van een inschrijving betreft.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdende met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreft, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van zijn bijzondere omstandigheden.

In casu gebeurt het concretiseren van deze studievoortgangsmaatregelen in het kader van het intern beroep. De interne beroepsinstantie gaat na of de individuele omstandigheden voldoende verantwoorden om alsnog een uitzondering toe te staan op de gestelde toelatingsvooraarden.

In artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt het opleggen van bindende studievooraarden gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie. Ingeval een student niet voldoet aan deze bindende voorwaarde kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd.

Artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs bepaalt ook dat studenten kunnen worden geweigerd omdat ‘manifest het opleggen van bindende maatregelen geen positief resultaat kan teweegbrengen’. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling rust, die de weigering van een bepaalde student ook mogelijk zal gronden op het volledige studieverleden van een student.

In casu stelt de Raad op basis van voorliggend dossier vast dat verzoeker was ingeschreven bij verweerde voor 60 studiepunten in het academiejaar 2012-2013 in het gemeenschappelijk

gedeelte voor de Bachelor of Science in de economische wetenschappen, in de toegepaste economische wetenschappen en de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur. Hij behaalde credits voor in totaal 17 studiepunten. Gezien hij niet voldeed aan de decretaal en reglementair opgelegde 50% studie-efficiëntie, werd hem bij inschrijving in het volgende academiejaar, zijnde het academiejaar 2013-2014, een bindende voorwaarde opgelegd, met name: slagen voor ten minste 50% van de opgenomen studiepunten. Hij schreef zich in voor 56 studiepunten in dezelfde opleiding voor een geïndividualiseerd studieprogramma, maar behaalde echter geen enkele credit. In totaal behaalde verzoeker in de betreffende opleiding 17 op 116 ingeschreven studiepunten over twee academiejaren.

Het academiejaar nadien schreef verzoeker zich in aan een hogeschool waar hij een professioneel gerichte bacheloropleiding in de toegepaste architectuur volgde. Het blijkt niet duidelijk uit het dossier wat de precieze prestaties waren van verzoeker in deze opleiding maar op basis van de stand van zijn leerkrediet - dat volgens verweerde slechts 7 studiepunten telt - kan afgeleid worden dat verzoeker niet veel credits heeft behaald in deze opleiding. Verzoeker ontkent dit niet. Omdat hij zich realiseert dat zijn passie bij economie ligt en hij eerder een meer theoretische opleiding wenst te volgen, vraagt hij opnieuw een inschrijving in de opleiding economische wetenschappen bij de verweerde.

Verwerende partij weigert vervolgens verzoeker om zich in het huidig academiejaar opnieuw in te schrijven in de opleiding toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur, omdat zij van oordeel is dat hij, op basis van zijn beperkt studierendement, niet aan de norm voldoet die artikel 22 §2 van het OER 2014-2015 voorschrijft. De beroepsinstantie is van oordeel dat verzoeker op basis van zijn studieverleden kan geweigerd worden omdat ‘manifest het opleggen van bindende maatregelen geen positief resultaat kan teweegbrengen’.

De Raad stelt vast dat verwerende partij gehandeld heeft volgens de reglementaire voorschriften en binnen de contouren van artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs. De Raad stelt met verwerende partij ook vast dat verzoeker een zwak studietraject heeft afgelegd waarbij hij niet aan de decretale studie-efficiëntie en de door de instelling opgelegde bindende voorwaarde heeft voldaan. Verzoeker behaalt ook in het academiejaar 2014-2015 bij een hogeschool een uitermate beperkte studievoortgang wat uit de lage stand van zijn leerkrediet blijkt en ook niet weerlegd wordt door verzoeker.

De Raad stelt vervolgens vast dat de interne beroepsinstantie bij de toepassing van deze reglementaire bepaling de door verzoeker ingeroepen bijzondere omstandigheden heeft onderzocht.

De Raad stelt dat bij de beoordeling van een studievoortgangsmaatregel rekening dient te worden gehouden, enerzijds met de door de verzoeker geboekte studievoortgang, eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren, en anderzijds met de informatie over de wijze waarop verzoekende partij in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken.

In casu verklaart verzoeker zijn zwakke studievoortgang op basis van zijn moeilijke familiale situatie (onbegrip van ouders over zijn verdere studies ondanks zijn goede prestaties in het secundair onderwijs en het feit dat hij goed was geïntegreerd in België). Hierdoor was hij genoodzaakt om een eigen zelfstandig bestaan, ook op financieel vlak, uit te bouwen. Verzoeker wijst erop dat deze omstandigheden ertoe hebben geleid dat hij zich in een staat van depressie en gebrek aan voedsel bevond. Verzoeker geeft aan dat hij intussen wel een leefloon heeft verkregen en zich in de toekomst beter zal kunnen focussen op zijn studies. De richting economische wetenschappen blijft zijn passie.

De Raad kan zeker begrip opbrengen voor de moeilijke persoonlijke en financiële situatie van verzoeker, die mogelijk een impact heeft gehad op het verloop van zijn studies in het verleden. De Raad stelt echter vast dat verzoeker geen enkel medisch stavingstuk bijbrengt betreffende zijn medische toestand (depressie en ondervoeding) als gevolg van deze situatie. Verzoeker heeft tijdens zijn inschrijvingen bij verweerde ook geen enkel signaal gegeven opdat verweerde tijdig zou hebben kunnen ingrijpen via een gepaste studiebegeleiding of door een aanpassing door te voeren aan zijn onderwijscurriculum.

De Raad leest in het dossier dat verzoeker na een juridische beroepsprocedure op het einde van het jaar 2013 uiteindelijk een leefloon kreeg toegekend. De Raad stelt echter ook vast dat verzoeker in het academiejaar 2013-2014, en het academiejaar 2014-2015 bij zijn inschrijving aan de hogeschool, nog steeds zeer slecht presteert en zijn studies weinig ernstig neemt.

De verklaring dat zijn passie eerder ligt bij een economische, meer theoretische opleiding overtuigt de Raad niet van het feit dat de studierichting handelsingenieur wel een haalbare kaart is voor hem het volgende academiejaar.

De Raad is van oordeel dat de verzoeker niet afdoende aantoont dat zijn situatie en leerhouding dermate gewijzigd is dat er meer garanties in de nabije toekomst op een succesvolle studievoortgang in de betreffende academische opleiding zouden zijn, zodat het de Raad niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk voorkomt dat verzoeker een verdere inschrijving aan de opleiding handelsingenieur geweigerd wordt, nadat hij niet aan de opgelegde bindende voorwaarden heeft voldaan en slechts een zeer beperkte studievoortgang heeft gerealiseerd over drie academiejaren.

De Raad stelt ten overvloede dat verzoeker wel een afzonderlijke procedure kan opstarten om zijn leerkrediet terug te vorderen ingeval hij op basis van medische stavingstukken kan aantonen dat hij zich tijdens de afgelopen academiejaren in een overmachtssituatie bevond, waardoor hij niet aan de examens kon participeren.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris
Freya Gheysen

De voorzitter
Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.737 van 17 december 2015 in de zaak 2015/609

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 10 september 2015 waarbij aan de verzoeker een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 16 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 15 december 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Master in de Rechten”.

Voor het opleidingsonderdeel “[REDACTED]” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 14 september 2015 een intern beroep in bij de institutionele beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de institutionele beroepscommissie op datum van 16 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing merkte vooreerst op dat de studente blijkbaar een geluidsopname maakte van de feedback die haar werd gegeven. Ze stelt dat de betrokken assistente zich hiervan niet bewust was en ook geen toestemming gegeven heeft om dergelijke opname te maken. De institutionele beroepscommissie verwijst naar art. 47, §5 OER 2015-2016 (zie ook art. 48, §5 OER 2014-2015) en merkt op dat dergelijke handelwijze tuchtrechtelijk sanctioneerbaar is.

Verder stelde de interne beroepsinstantie dat het examen niet van een moeilijkheidsgraad is die niet aanvaardbaar zou zijn voor een opleidingsonderdeel op masterniveau. De institutionele beroepscommissie stelde ook dat de studente zeer goed kon weten waaraan ze zich kon verwachten, vermits sommige vragen precies dezelfde zijn als in eerste zittijd en dat de vragen als sinds jaar en dag in dezelfde orde zijn. bovendien was het examen in overeenstemming met de ECTS-fiche, en evalueert het op een correcte manier de opgedane kennis en vaardigheden van de studenten. Verder merkt de institutionele beroepscommissie op dat bij de beoordeling van een vraag geenszins rekening wordt gehouden met het antwoord op een latere vraag, tenzij bij een onduidelijk antwoord op de ene vraag uit het antwoord van een andere vraag kan worden afgeleid dat de student het eerste probleem al dan niet begrepen heeft. Volgens haar is deze werkwijze correct en in het voordeel van de student. Vervolgens stelt de interne beroepsinstantie dat de bevoegde lesgever alsook diens assistente met klem ontkennen dat er na de feedback punten werden bijgeschreven op het examen. Ze benadrukt dat de vermelding ‘+/-’ inhoudt dat de student voor dit item de helft van de punten krijgt. De institutionele beroepscommissie is dan ook van mening dat niet bewezen is dat achteraf andere deelcijfers zouden zijn gegeven en merkt op dat de puntenverdeling toegepast is zoals ze voorzien was in het modelantwoord.

Vervolgens heeft de institutionele beroepscommissie het examen van de studente getoetst aan het modelantwoord. De bevoegde lesgever stelt dat de studente op vraag 1 een score kreeg van 0,25/3. Hij merkt op dat er voor het eerste onderdeel 0,25 werd gegeven omdat de studente wist wat de constitutieve bestanddelen waren van het loonbegrip en dat de antwoorden op de twee andere onderdelen fout waren. De institutionele beroepscommissie

benadrukt bovendien dat het niet is omdat twee van de in het modelantwoord als fundamenteel beschouwde items of begrippen in een antwoord worden vermeld, dat een student daarvoor zonder meer punten moet krijgen. Volgens haar is vereist dat die items en begrippen ook correct worden gebruikt. Wat vraag 2 betreft – waarvoor de studente een score van 1/2 kreeg –, stelt de institutionele beroepscommissie vast dat het onderdeel ‘situering’ elementen bevat uit het modelantwoord waarvoor punten kunnen worden gegeven (en ook werden gegeven). Daarnaast blijkt uit het modelantwoord dat niets hieruit in haar antwoord terugkomt zodat de studente hiervoor terecht geen punten kreeg. Voor vraag 3, waar stellingen beoordeeld moeten worden, kreeg de studente een score van 4,5/7. De institutionele beroepscommissie benadrukt dat een antwoord enkel punten oplevert als er een pertinente motivering is gegeven, wat ook blijkt uit de toelichting op het examen; een correcte vermelding van fout of juist levert op zichzelf geen punten op.

Wat vraag 4 betreft, stelt de interne beroepscommissie vast dat de studente wel degelijk punten heeft gekregen voor haar antwoord op het eerste onderdeel van de vraag (0,5/1). Voor onderdeel 2 kreeg ze geen punten en voor onderdeel 3 kreeg ze 0,5/0,5. Voor vraag 5 kreeg de studente een score van 0,5/2. Uit de toelichting van de bevoegd lesgever blijkt dat de studente deze score kreeg voor het eerste onderdeel van de vraag, zodat ze ten onrechte voorhoudt hier geen punten voor te hebben gekregen. Voor vraag 6, een casus, ten slotte kreeg de studente een score van 1,25/3. De institutionele beroepscommissie gaat in op elk onderdeel om de gegeven score te verduidelijken.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 20 oktober 2015 en bij aangetekend schrijven van 23 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 24 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij voert aan dat het beroep onontvankelijk is in zoverre het gericht is tegen de initiële examenbeslissing.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 10 september 2015 waarbij aan de verzoeker een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel

‘.....’ (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 16 oktober 2015 (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 95 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij merkt vooreerst op dat de opmerking van de institutionele beroepscommissie omtrent de datering van haar aanvullende nota irrelevant is. Verder stelt ze dat uit de bestreden beslissing blijkt dat de institutionele beroepscommissie inzage heeft gekregen van examen en van het modelantwoord, maar volgens haar was hiernaast ook nog een pagina in het dossier aanwezig waarop de assistente haar bemerkingen per vraag had

neergeschreven. Ze vindt het vreemd dat de beroepscommissie dit laatste document niet in acht neemt. Ze kreeg ook de indruk dat haar dossier achteraf werd gewijzigd, doch kan dit niet bewijzen. Verder stelt verzoekende partij dat ze een geluidsopname van de feedback gemaakt heeft om een volgende examens optimaal te kunnen voorbereiden. Ze meent dat ze niet indiscreet is geweest met deze opname en was zich er ook niet van bewust dat ze iets deed wat niet mocht. Volgens haar valt feedback bovendien niet onder de definitie van ‘onderwijsactiviteiten’ zodat de opname niet onder het verbod van art. 48, §5 OER 2014-2015 valt.

Vervolgens stelt verzoekende partij dat het examen niet in overeenstemming is met de ECTS-fiche. Volgens haar worden de bepalingen in de studiefiche bij de beoordeling compleet genegeerd en is er sprake van omstandigheden die meer dan gerede twijfel zaaien over de betrouwbaarheid van de evaluatie. Ze stelt ook dat er kennelijk onredelijke verwachtingen gesteld worden van de studenten bij dit examen, gezien de complexiteit van de Belgische sociale zekerheid en ondanks het feit dat het om een inleidend vak gaat. Volgens haar heeft de dossierbeheerder haar ook de raad gegeven haar verzoek niet tot in het detail te specifiëren.

Verzoekende partij merkt verder ook op dat, als je de examenkopij bekijkt, er niet steeds de helft van de punten werd gegeven bij een ‘+/-’. Ze stelt dat wanneer ze tijdens de feedback vroeg naar de betekenis van zo een ‘+/-’, ze als antwoord kreeg dat deze aanduiding niet voor haar bedoeld was, maar enkel voor de assistente. Volgens haar wijst dit erop dat de assistente er nog mee kon doen wat ze wou.

Wat de inhoud van de vragen betreft, stelt verzoekende partij vooreerst in het algemeen dat ze tijdens de inzage van haar dossier op 5 oktober 2015 niet de mogelijkheid kreeg om foto’s van de documenten te nemen, noch om kopies mee te nemen. Volgens haar waren er plots wel punten geschreven bij de ‘+/-’ die er voorheen niet waren. Ze merkt ook op dat er tegenstrijdigheden staan in het document houdende de opmerkingen bij de verbetering van het examen in vergelijking met het modelantwoord. Ze stelt ook dat de commissie de mening van de lesgever en assistente zonder meer lijkt te volgen, zonder de drie documenten kritisch te bekijken.

Meer concreet verwijst verzoekende partij voor haar argumenten betreffende de examenvragen naar haar verzoekschrift op intern beroep. Ze geeft verder nog enkele

aanvullingen met betrekking tot een aantal vragen. Zo merkt verzoekende partij, wat vraag 3 betreft, op dat het begrip ‘gelijkgestelde periodes’ bij stelling 4 in het grijst staat en het bijgevolg niet fundamenteel is voor het geven van een goed antwoord. Ze stelt ook dat er op het modelantwoord geen punt bijstaat. Volgens haar wijst het feit dat ze een sector als voorbeeld geeft erop dat ze weet wat een gelijkgestelde periode is. Volgens haar ontkracht ze door het geven van het voorbeeld de gegeven stelling op het examen en is haar motivering correct. Ze stelt verder ook dat ze voor dit onderdeel van de vraag te weinig punten heeft gekregen, vermits ze toch een voorbeeld gegeven heeft, wat volgens het modelantwoord leidt tot een kleinere puntentoekenning. Bij stelling 5 van vraag 3 is verzoekende partij van mening dat ‘niet juist’ als enige in het groen staat en dat het bijzonder gemakzuchtig is om zomaar aan te nemen dat OCMW ‘per ongeluk’ in het grijst staat. Volgens haar is het dossier hier dan ook aangepast. Wat vraag 4 betreft, stelt verzoekende partij dat de commissie meent dat ze er ten onrechte vanuit gaat dat voor het derde onderdeel 1 punt te verdienen viel. Ze merkt op dat ze dit nergens geschreven heeft, ze is enkel van mening dat een score van 1/3 voor deze vraag te weinig is. Voor vraag 5 benadrukt verzoekende partij dat het modelantwoord zelf verduidelijkt dat er verscheidende goede varianten mogelijk zijn. Ten slotte gaat verzoekende partij nog in op het derde onderdeel van vraag 6. Ze merkt op dat bij de aanduiding ‘zwakke weggebruiker in de zin van art. 29bis WAM’ geen punten vermeld staan en dat ze wel aangegeven heeft welke schade gedekt wordt door de WAM-verzekeraar.

In haar antwoordnota merkt verwerende partij vooreerst op dat het dossier, zoals behandeld door de institutionele beroepscommissie, wel degelijk drie stukken – met name het examen van de student, het modelantwoord en de toelichting bij het gegeven examencijfer – bevatte. Ze benadrukt dat niemand werd gehoord door de institutionele beroepscommissie. Verder stelt verwerende partij dat het bestand dat verzoekster heeft kunnen inzien het origineel was waaraan niets was gewijzigd. Ze merkt op dat indien verzoekster van mening is dat er inderdaad valsheid in geschrifte is gepleegd, het haar vrij staat om daaromtrent klacht in te dienen bij het parket. Verder stelt verwerende partij nog dat het feit dat er in strijd met het OER een geluidsopname werd gemaakt van de feedback die verzoekster kreeg geen enkele invloed heeft gehad op de beslissing van de institutionele beroepscommissie.

Verder stipt verwerende partij aan dat het gaat om een mastervak. Het vak moet bijgevolg ook op masterniveau worden gegeven en beoordeeld, ook al is het een inleidend vak waarbij de student een eerste kennismaking krijgt met het vakgebied. Volgens haar gaat het ook om

relatief eenvoudige vragen over vrij voor de hand liggende aspecten binnen de sociale zekerheid. Verwerende partij merkt ook op dat de bewering van verzoekster dat er voorkennis werd verwacht, niet verduidelijkt wordt. Verder betwist verzoekster dat ze telkens waar ‘+/-’ op haar examenkopij vermeld stond ook de helft van de punten heeft gekregen. Verwerende partij merkt op dat verzoekster niet specificeert waar ze die punten niet zou hebben gekregen en verwijst naar de beslissing van de institutionele beroepscommissie die minutieus onderzocht heeft of verzoekster alle punten heeft gekregen waar ze recht op heeft. Ze benadrukt dat de bestreden beslissing zeer uitgebreid is gemotiveerd en dat daaruit duidelijk blijkt dat de commissie het examen wel degelijk ook zelf kritisch heeft getoetst aan het modelantwoord.

Wat de inhoudelijke betwisting van het examen betreft, verwees verzoekster voor vraag 1 en 2 naar haar intern beroepschrift. Verwerende partij is van mening dat verzoekster hierop geen kritiek meer heeft en dus akkoord gaat met de bestreden beslissing op dit punt. Wat vraag 3 betreft, gaat verzoekende partij in haar extern beroepschrift niet in op alle stellingen, maar verwijst ze hiervoor naar haar intern beroepschrift. Verwerende partij leidt hieruit af dat ze enkel nog items 4 en 5 betwist. Voor item 4 benadrukt verwerende partij dat over de deelcijfers geen bijkomende toelichting is gevraagd, en al zeker niet mondeling. Volgens haar blijkt uit de beoordeling zoals gemaakt door de institutionele beroepscommissie niet dat ze foutief of kennelijk onredelijk zou zijn. Wat onderdeel 5 van vraag 3 betreft, merkt verwerende partij op dat verzoekster uitgaat van een verkeerde lezing van het modelantwoord. Ze wijst er ook op dat de studenten niet alleen moeten aangeven of de stelling juist of fout is, maar hun antwoord ook moeten motiveren. Vervolgens merkt verwerende partij op, wat vraag 4 betreft, dat verzoekende partij 0,5/1 toegekend kreeg voor het antwoord op het eerste onderdeel van de vraag, alsook 0,5/0,5 voor het derde onderdeel. Voor vraag 5 stelt verwerende partij dat het correct is dat er verschillende goede varianten mogelijk zijn, doch dat het antwoord van verzoekster volledig fout is, getoetst aan dit modelantwoord, zodat ze er ook terecht geen punten voor kreeg. Daarna gaat verwerende partij nog in op onderdeel 3 van vraag 6, vermits volgens haar de overige onderdelen niet langer betwist worden. In haar extern verzoekschrift gaat verzoekende partij hier immers niet meer dieper op in, maar verwijst ze naar haar intern beroepschrift. Wat onderdeel 3 betreft, merkt verwerende partij op dat verzoekster de zwakke weggebruiker nergens in haar antwoord heeft vermeld en dat haar antwoord bijzonder vaag is.

In haar wederantwoordnota merkt verzoekende partij op dat uit de bestreden beslissing blijkt dat er nog bijkomende toelichting is gegeven. Het verwondert haar dan ook dat deze, als deze schriftelijk verliep, als aanvulling op het document met opmerkingen, niet werd toegevoegd aan het dossier. Verder is ze van mening dat verwerende partij het bewijs moet leveren dat het dossier niet werd aangepast. Ten slotte gaat ze nog kort in op onderdeel 4 van vraag 3.

Beoordeling

1. Verzoekende partij formuleert vooreerst enkele bezwaren die het verloop van de beroepsprocedure en de uitoefening van haar rechten van verdediging betreffen.

De Raad stelt vooreerst vast dat uit de interne beroepsbeslissing blijkt dat in het kader van het interne beroep, en ook in voorliggend dossier, drie stukken zijn voorgelegd en onderzocht waarvan verzoekende partij inzage heeft gekregen, met name: het afgelegde examen (stuk 9 van verwerende partij), het modelantwoord van de docent (stuk 10 van verwerende partij) en de toelichting waarbij de docent uitleg geeft over het toegekende cijfer (stuk 12 van verwerende partij). Verzoekende partij heeft zowel in het kader van het intern beroep als in de externe beroepsprocedure inzage gekregen in deze documenten. Dit zijn ook documenten die in het kader van het externe beroep voorliggen (stukken 9, 10 en 12 administratief dossier verwerende partij).

Uit het dossier blijkt verder ook dat verwerende partij wel degelijk kennis heeft genomen van de aanvullende nota van verzoekster (stuk 4 van verwerende partij) en deze mede in haar onderzoek heeft betrokken. In de beslissing op intern beroep (stuk 1 administratief dossier verwerende partij) wordt uitdrukkelijk verwezen naar deze nota en daarin vermelde grieven.

De grief betreffende de al dan niet correctheid van de opgegeven datum van deze nota is dus zonder belang voor verzoekende partij gezien de daarin vermelde grieven in het onderzoek van de interne beroepsinstantie effectief zijn betrokken.

Ook de grief betreffende de al dan niet toegelaten geluidsopname tijdens de feedback van de assistent (zonder diens toestemming opgenomen, in tegenspraak met het OER) is niet ontvankelijk wegens gebrek aan belang voor de verzoekende partij. Gezien dit stuk noch in de interne procedure, noch in huidige procedure is neergelegd ter beoordeling en dus geen deel uitmaakt van het administratief dossier, kan dit bijgevolg - los van de al dan niet

toelaatbaarheid ervan in het licht van het OER - niet betrokken worden in het onderzoek door de Raad.

De grief waarbij verzoekende partij aangeeft dat er wijzigingen zijn aangebracht aan de documenten (toevoeging van zinnen op het modelantwoord vb. p.5 tussen haakjes) die in het extern beroep zijn voorgelegd op 23 oktober 2015 (in vergelijking met de documenten die zij op 5 en 6 oktober 2015 ter inzage heeft gekregen in het kader van het intern beroep) betreffen *in fine* een beschuldiging van valsheid in geschrifte. Verzoekster stelt dat zij in een zwakke positie verkeert en dit moeilijk kan aantonen. Het is aan de universiteit om te bewijzen dat het om de originele niet aangepaste documenten gaat. Verwerende partij ontket dit ten stelligste. Het voorliggend dossier betreft een outprint van hetzelfde dossier dat op twee verschillende momenten ter inzage is voorgelegd aan de verzoekende partij. Voor zover verzoekende partij van oordeel is dat verwerende partij valsheid in geschrifte heeft gepleegd, moet zij daartoe de aangewezen procedure volgen en een klacht neerleggen bij het parket. Het is vaste rechtspraak van de Raad dat in afwachting van een onderzoek door het parket ingevolge een klacht van verzoekende partij de procedure voor de Raad wordt opgeschort. Verwerende partij stelt uitdrukkelijk in haar antwoordnota dat ze geen afstand wenst te doen van deze van valsheid betichte stukken die naar haar oordeel de originele stukken betreffen.

Verzoekster stelt ter zitting dat zij dit middel niet langer wenst te weerhouden. De procedure wordt verdergezet op basis van de voorliggende stukken en alle grieven over de al dan niet aangebrachte wijzigingen aan dit document worden geweerd uit het dossier en niet betrokken bij het onderzoek door de Raad.

Dit middel betreffende de rechten van verdediging is in al zijn onderdelen niet gegrond.

2. De grond van het beroep van verzoekende partij betreft *in fine* de onregelmatigheid en de onredelijkheid van de examenbeslissing van 9/20 voor het opleidingsonderdeel “.....” in het licht van wat in de ECTS-fiche is bepaald. Verzoekende partij stelt dat de verbetering twijfelachtig is en wijst op een tegenstrijdigheid tussen het modelantwoord en de toegekende scores op de diverse vragen.

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn appreciatie over de verdiensten van de verzoekende partij in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de

onderwijsinstelling. De Raad kan er enkel op toezien dat de bestreden beslissing op regelmatige wijze is tot stand gekomen en niet kennelijk onredelijk is.

Bij de meeste vormen van evaluatie, *in casu* een schriftelijk examen met open vragen en meerkeuzevragen, is er ruimte voor persoonlijke appreciatie wat de toekenning van de punten betreft, gelet op de veronderstelde deskundigheid van de evaluator. Enkel wanneer blijkt dat de evaluatie niet volgens de vooropgestelde criteria is verlopen of kennelijk onredelijk is, zal de Raad tussenkomen. De Raad benadrukt dat hij zich niet in de plaats kan stellen van de docent bij het beoordelen van wat een inhoudelijk correct antwoord is op een bepaalde vraag. Het is derhalve niet aan de Raad om het examen inhoudelijk opnieuw te beoordelen.

2.1 Verzoekende partij stelt in eerste instantie dat de leerresultaten die met het opleidingsonderdeel “.....” worden vooropgesteld op het inleidend niveau moeten geëvalueerd worden, *quod non in casu*. Er werden onredelijke verwachtingen gesteld.

De Raad onderzoekt vooreerst deze algemene grief van verzoekende partij.

- De Raad stelt vast dat het opleidingsonderdeel “.....” een mastervak betreft.
- De Raad leest in de ECTS-fiche (stuk 3 van de verwerende partij) als situering van het betreffende opleidingsonderdeel dat het een eerste kennismaking met de sociale zekerheid betreft en dat het doel ervan is om de student in te leiden in deze materie.

“.....” is de eerste kennismaking van de rechtsstudent met de sociale zekerheid en haar juridische context en eigenheid. Het doel van dit opleidingsonderdeel is dan ook de student in te leiden in:

- a) de maatschappelijke problematiek die aan de basis ligt van het ontstaan van het en die de evolutie daarvan bepaalt;
- b) de juridische specificiteit en de relatieve autonomie van deze discipline t.o.v. het gemeen recht;
- c) de verschillende sectoren van het

Als eindcompetenties worden vooropgesteld dat de student parate kennis moet hebben en een inzicht in de materie moet verwerven:

- Parate kennis hebben van het in België vigerend met inzicht voor de internationale context.
- Kennis hebben van en inzicht hebben in het ontstaan en het evolutief karakter van de sociale zekerheid
- Inzicht in de actuele uitdagingen van het huidige sociale zekerheid
- Inzicht in de wijze waarop het recht op maatschappelijke evoluties inspeelt en, omgekeerd, hoe deze laatste de rechtsvorming beïnvloeden.
- Het bronnenmateriaal van het kennisdomein vinden, naar waarde schatten en gebruiken.
- Het instrumentarium van het kennisdomein kennen en toepassen.”

- De Raad leest in de Codex Hoger Onderwijs wat het niveau van deze leerresultaten betreft, die een vertaling zijn van de niveaudescriptoren gelinkt aan een masterniveau:

“ Art. II.141.¹ De domeinspecifieke leerresultaten, vermeld in artikel II.68 zijn een vertaling van de volgende niveaudescriptoren:

- 1° ...
- 2° ...
- 3° ...

4° in de opleidingen leidend tot de graad van master:

- a) het beheersen van algemene competenties op een gevorderd niveau als het vermogen om op een wetenschappelijke wijze te denken en handelen, het om kunnen gaan met complexe problemen, het kunnen reflecteren op het eigen denken en werken en het kunnen vertalen van die reflectie naar de ontwikkeling van meer adequate oplossingen, het vermogen tot communiceren van het eigen onderzoek en probleemoplossingen met vakgenoten en leken en het vermogen tot oordeelsvorming in een onzekere context;
- b) het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties op een gevorderd niveau als het kunnen gebruiken van methoden en technieken in onderzoek, het kunnen ontwerpen van onderzoek, het kunnen toepassen van paradigma's in het domein van de wetenschappen of kunsten en het kunnen aanduiden van de grenzen van paradigma's, het vermogen tot originaliteit en creativiteit met het oog op het continu uitbreiden van de kennis en inzichten en het samen kunnen werken in een multidisciplinaire omgeving;
- c) een gevorderd begrip van en inzicht in de wetenschappelijk-disciplinaire kennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, inzicht hebben in de nieuwste kennis van het vakgebied of delen ervan, in staat zijn om de wijze waarop de theorievorming beweegt te volgen en te interpreteren, in staat zijn om in 1 of enkele delen van het vakgebied een originele bijdrage aan de kennis te leveren en het bezitten van specifieke bij het vakgebied horende vaardigheden als ontwerpen, onderzoeken, analyseren, diagnosticeren;
- d) hetzelfde het beheersen van de competenties nodig voor het zelfstandig kunnen verrichten van wetenschappelijk onderzoek of de zelfstandige beoefening van de kunsten op het niveau van een beginnend onderzoeker of kunstenaar, hetzelfde het beheersen van de algemene en specifieke beroepsgerichte competenties nodig voor de zelfstandige aanwending van wetenschappelijke of artistieke kennis op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.”

De Raad leest in deze niveaudescriptoren duidelijk dat zowel wat de algemene als de algemene wetenschappelijke competenties als wat de wetenschappelijk-disciplinaire kennis betreft, er sprake is van een “gevorderd” niveau en dat een gevorderd begrip en inzicht in de wetenschappelijke materie alsook de graad van zelfstandigheid bij het beheersen van deze competenties voorop worden gesteld.

De Raad is van oordeel dat in het licht hiervan verwacht mag worden in een masteropleiding, zoals *in casu*, dat de docent bij het beoordelen van een schriftelijk examen de mate waarin het antwoord blijk geeft van een inzicht en redeneervermogen in de materie meeneemt bij de toekenning van de punten, ook al heeft het opleidingsonderdeel op basis van de ECTS-fiche inhoudelijk eerder een inleidende scoop en niet een dermate gespecialiseerde inhoud. De Raad benadrukt dat ook de ECTS-fiche als eindcompetentie - naast parate kennis - inzicht in de materie vooropstelt. Dat het moet gaan om een ‘gevorderd’ inzicht en ‘gevorderde’ kennis vloeit voort uit de algemene niveaudescriptoren van een master.

¹ Artikel II.141. : Structuurdecreet, artikel 58, §2.

De Raad moet ook *prima facie* vaststellen dat de inhoudelijke vragen *in se* – over de soorten sociale zekerheidsbijdragen, het toepassingsgebied van de wetgeving, het loonbegrip, het arbeidsongeval, de rol van werkgevers- en werknemersorganisaties, ... - niet van dien aard zijn om de vooropgestelde toetsing van het inleidend karakter van het opleidingsonderdeel in vraag te stellen. Dit betreffen vragen over de basiselementen/bouwstenen van het

De Raad moet verder vaststellen dat verzoekende partij ook in voorliggend extern beroep onvoldoende concreet aantoont waarom de gegeven modelantwoorden niet stroken met het inleidend karakter van het betreffende vak. De enkele bewering in het kader van de feedback opgemerkt, dat dit antwoord zonder voorkennis tot de parate kennis van een masterstudent moet behoren, overtuigt de Raad niet. De Raad stelt in dit verband ook vast dat de ECTS-fiche de parate kennis in de materie als eindcompetentie vooropstelt. Deze bewering van verzoekster is bovendien onvoldoende concreet gestaafd.

2.2. Verzoekende partij gaat vervolgens meer specifiek in op de quoteringen die zij heeft gekregen op de diverse vragen. Zij stelt dat de aanduidingen van de lesgever op haar examenkopij niet stroken met de toegekende cijfers op de diverse vragen. Zij stelt dat zij voor diverse antwoorden geen punten heeft gekregen. Zij doelt specifiek op de aanduidingen “+/-” die in principe de helft van de punten zouden moeten opleveren, *quod non*.

In casu stelt de Raad vast dat naast de numerieke score gelinkt aan elk deelaspect (wat voor een kennisexamen op zich reeds een voldoende motivering is) verwerende partij bijkomend motiveert in een toelichting waarom zij tot een bepaald cijfer is gekomen. De Raad stelt ook vast dat het modelantwoord zeer concreet aangeeft wat het verwachte antwoord is, met toekenning van cijfers, en welke onderdelen niet verplicht zijn voor een goed antwoord (grijs) en welke elementen fundamenteel zijn voor het antwoord (groen).

De Raad stelt ook vast dat de interne beroepsinstantie deze coderingen in het licht van de toegekende cijfers heeft onderzocht en ook de toelichting van de lesgever betrokken heeft bij dit onderzoek. Verder stelt de Raad vast dat verzoekster deze grief niet verder concreet onderbouwt. De opmerkingen van verzoekster dat (1) de “+/-” aanduiding voor de assistente en niet voor haar is bedoeld, en dus ook geen halve punten *in casu* heeft opgeleverd; (2) dat er tegenstrijdigheden zijn tussen wat volgens de coderingen (groen en grijs) als punten moet toegekend worden, kunnen de Raad niet overtuigen dat de toekenning van de uiteindelijke

cijfers op de vragen in tegenspraak zou zijn met de aangebrachte coderingen op het examenblad.

In zoverre de grief van verzoekster stelt dat bepaalde punten nadien zijn toegevoegd en derhalve een beschuldiging van valsheid in geschrifte inhouden, kunnen deze in dit onderzoek van de Raad niet worden betrokken, zoals eerder aangegeven.

2.3. Verzoekende partij gaat vervolgens meer specifiek in op de redelijkheid van de quotering op de diverse vragen welke in het licht van de gegeven modelantwoorden volgens haar niet correct en veel te streng is en willekeurig is toegekend. Zij stelt onder meer dat bij de beoordeling van een bepaalde vraag ook het antwoord op een andere vraag wordt betrokken.

De Raad benadrukt dat een strenge beoordeling daarom *in se* nog niet onredelijk is. De mate van aanvaardbare gestrengheid moet mede beoordeeld worden in het licht van de hoger vermelde niveaudescriptoren, eigen aan een masterniveau.

De Raad gaat *in casu* na of in het licht van een vergelijking van het door verzoekende partij gegeven antwoord met de door de docent voorziene modelantwoorden, in redelijkheid het toegekende resultaat kan standhouden. Het is wel aan de verzoekende partij om voldoende concreet aan te geven waarom het resultaat op het gegeven antwoord wel degelijk niet klopt in het licht van de gestelde vraag, in vergelijking met het modelantwoord en de toegepaste verbetersleutel wat de toekenning van de punten op de diverse deelvragen en vragen betreft.

De Raad maakt in dit verband vooraf de overweging dat, om de redelijkheid te kunnen nagaan, doorgaans de diverse vragen van een examen gemathematiseerd worden. Het gevolg is dat per vraag en deelvraag ook een cijfer wordt gegeven om het antwoord van een student ten aanzien van medestudenten correct te kunnen evalueren. De toekenning van deze deelcijfers op de vragen moet ook in overeenstemming met het modelantwoord gebeuren. Dit neemt echter niet weg dat een docent bij een beoordeling van deze diverse vragen tevens het totaalbeeld zal meenemen waaruit moge blijken in welke mate de student inzicht heeft verworven in de materie. Dit kan zowel in het voordeel als in het nadeel van een student spelen. Een toetsing van het redeneervermogen en het inzicht in de materie blijkt niet uitsluitend uit het oplossen van een bepaalde vraag, maar uit het geheel van de antwoorden van een student.

Een dergelijke manier van evalueren is eigen aan een academische context, te meer wanneer het een masterniveau betreft waar naast kennis meer dan ooit inzicht in de materie wordt geëvalueerd, en zulks op een gevorderd niveau, en is *in se* niet kennelijk onredelijk.

Wat de *vragen 1 en 2* betreft, moet de Raad vaststellen dat de verzoekende partij geen enkele concrete grief in haar extern beroepsschrift formuleert ten aanzien van de door de interne beroepsinstantie geformuleerde antwoorden op deze vragen. In het kader van het extern beroep is het aan de orde om een grief te formuleren in antwoord op wat de interne beroepsinstantie heeft geformuleerd. In die zin zijn nieuwe grieven *prima facie* ook niet ontvankelijk, tenzij ze gebaseerd zijn op elementen die voorheen nog niet bekend waren of van openbare orde zijn. De vragen 1 en 2 komen niet aan bod in het extern beroep. Een loutere algemene verwijzing naar het intern beroepsschrift zonder in te gaan op wat in dit verband door de interne beroepsinstantie is geformuleerd, is een miskenning van de verplichte uitputting van dit intern beroep. De Raad kan daaruit niet anders dan concluderen dan dat deze grieven niet langer weerhouden worden.

De Raad onderzoekt verder de in het extern beroepsschrift concreet aangeduide vragen/onderdelen.

Wat *vraag 3* betreft (waarop verzoekster een score van 4,5/7 behaalde), betwist verzoekende partij in haar extern beroep de onderdelen vier en vijf. De beoordeling op het vierde onderdeel is volgens haar niet conform gebeurd met de aanduidingen op het modelantwoord die in het grijs zijn gekleurd en dus niet fundamenteel zijn.

De Raad stelt vooreerst dat de argumenten van verzoekende partij die betrekking hebben op de vermeende aanpassing van de modelantwoorden niet langer het voorwerp uitmaken van voorliggend beroep, gezien de afstand van dit middel.

Verzoekster behaalde een deelcijfer van 0,5/1 op het onderdeel vier (het gaat hier om een meerkeuzevraag waarop naast het correcte antwoord ook een beoordeling moet gegeven worden op de toegevoegde argumentatie waarom voor dit antwoord wordt gekozen). Zoals reeds gesteld, is de Raad van oordeel dat verwacht mag worden dat in een academische opleiding bij het beoordelen van een vraag, de docent de mate waarin het antwoord blijk geeft

van een inzicht in de materie, meeneemt bij de toekenning van de punten. In die zin is een verbeterwijze *in se* niet kennelijk onredelijk waar, bij de quoteren van een vraag door de docent, ook al vermeldt het antwoord een aantal correcte essentiële elementen (zoals *in casu* “niet in alle sectoren”), de correcte en juiste context waarin dit antwoord verder wordt geduid tot gevolg heeft dat de studente slechts de helft van de punten krijgt op de gestelde vraag, omdat daaruit afgeleid kan worden dat ze niet voldoende weet wat het door haar correcte aangeduide MC-antwoord inhoudt (*in casu*: wat is een gelijkgestelde periode, waarvoor verzoekster een voorbeeld geeft maar geen uitleg).

De Raad stelt ook vast dat een aantal essentiële elementen zoals ziektekosten, arbeidsongeschiktheid en beroepsziekten niet werden vermeld.

De Raad leest in de opgave bij het examen dat verwerende partij een doorslaggevend belang hecht bij de keuzevragen aan de motivering van de antwoorden (“*Schrijf de gevraagde pertinente motivering; geen motivering betekent geen punten; inconsistentie tussen de aangekruiste keuze en de motivering leidt niet tot toekenning van enig punt*”).

De Raad kan zich niet in de plaats stellen van de docent bij het geven van de punten (vb. zoals verzoekster vraagt: ‘extra 0,16’ en ‘zeker 0,5’). Verzoekende partij overtuigt de Raad niet dat de voorliggende beoordeling onbillijk is in het licht van de onvolledige motivering (o.a. ze geeft maar één voorbeeld, nl. de kinderbijslagregeling, en niet drie voorbeelden); een onvolledigheid die ze ook niet betwist.

Wat het argument betreft dat er een mondelinge verduidelijking is geweest en dat het verhaal op basis daarvan aangepast wordt, moet de Raad vaststellen dat deze grief niet onderbouwd is en derhalve feitelijke grondslag mist.

Wat het onderdeel 5 van vraag drie betreft, herhaalt de Raad dat de bemerking dat het modelantwoord later aangepast is (aanduiding in grijs van OCMW) niet bij het onderzoek van de Raad naar de redelijkheid van de toegekende score betrokken kan worden.

De Raad noteert op basis van het dossier dat *in casu* verweerde bijzonder belang hecht aan de neergeschreven motivering, hoewel deze kort moet neergeschreven worden.

“Kruis aan wat (1) zonder bijkomende voorwaarden (2) in alle niet ver gezochte hypothesen juist is.

Geef op de stippellijn een korte motivering van je keuze of niet-keuze. Die motivering - is verplicht (zonder motivering wordt het antwoord hoe dan ook als fout aangerekend) - mag niet meer ruimte in beslag nemen dan de stippellijnen aangeven - maakt een antwoord fout als ze strijdig is met de aankruising of niet-aankruising - maakt een antwoord fout als ze de aankruising of niet-aankruising niet of onjuist motiveert.”

De Raad stelt vast dat verzoekster inderdaad enkel de sociale zekerheid *sensu stricto* behandeld heeft in de motivering (de verwijzing naar het OCMW en Belgische Staat in de sociale bijstand zoals opgegeven in het modelantwoord (stuk 10 p. 5 van verwerende partij) ontbreekt) en dat in het licht van het belang van de motivering het niet kennelijk onredelijk is om voor een onvolledig antwoord slechts 0,5/1 toe te kennen.

Wat *vraag vier* betreft, stelt verzoekende partij dat de toekenning van een derde van de punten op het derde onderdeel te weinig is gezien ze twee van de drie onderdelen correct heeft beantwoord (tenminste één volledig correct en één gedeeltelijk correct (zie aanvullende nota intern beroep (stuk 4 van verwerende partij)).

Verzoekster stelt *in casu* de verdeling van de punten op vraag 4 (zoals toegepast en aangeduid op het modelantwoord tussen de onderdelen) niet in vraag, evenmin als de inhoudelijke beoordeling. De Raad stelt vast dat verzoekende partij op deze vraag 1/3 heeft gekregen wat in het licht van - zoals verzoekster zelf aangeeft - tenminste één volledig correct onderdeel (derde onderdeel dat op 0,5 staat) en één gedeeltelijk correct onderdeel (eerste onderdeel dat op 1 punt staat) en één niet correct onderdeel (tweede onderdeel dat op 1,5 punt staat), een niet onredelijk lage score is.

Wat *vraag vijf* betreft, wordt de inhoudelijke beoordeling op zich niet in vraag gesteld, maar wel de toegekende punten (een score van 0,5/2) in het licht van de aangebrachte codering. Verzoekster vraagt zich af waarom zij voor het eerste onderdeel, waarvoor de corrector een vinkje heeft aangeduid, geen punten kreeg toebedeeld. De Raad stelt vast dat zij wel degelijk 0,5 punt kreeg op dit onderdeel, dat wel onvolledig was (rol van meewerkende instellingen ontbreekt). De onvolledigheid van het antwoord wordt verder niet concreet betwist. Het tweede onderdeel was foutief - wat ook niet betwist wordt door verzoekster - zodat de toegekende score de Raad correct overkomt.

Wat *vraag zes* betreft, stelt verzoekende partij de toegekende beoordeling op het derde onderdeel in vraag (een score van 1,25/3). De Raad stelt vast dat de betreffende aanduiding

(de zwakke weggebruiker) niet in het antwoord is opgenomen van verzoekster (stuk 9 p.15-16) en dus redelijkerwijze ook geen punten kan opleveren, los van de waarde van dit element in het geheel van het modelantwoord. Verzoekster geeft verder een onvolledig en onrechtstreeks antwoord: elementen zoals welke instanties de vergoeding verschuldigd zijn; welke schade gedekt wordt; waarom WAM relevant is; terugvordering van de WAM; ... zijn niet vermeld of ten minste enkel onrechtstreeks in het antwoord van verzoekster begrepen. Verzoekster betwist niet het feit dat deze elementen inhoudelijk belangrijk zijn zodat het de Raad correct lijkt om de score van slechts 0,125 toe te kennen op dit derde onderdeel, dat onvolledig is.

In zoverre dit middelonderdeel ook moet worden gelezen als een in vraag stellen van de objectiviteit van de docent, stelt de Raad vast dat in het dossier op geen enkelvlak enige concrete bewijzen, laat staan aanwijzingen voorhanden zijn om de objectiviteit van de docent in vraag te stellen. De geformuleerde, bovendien niet aangetoonde en onvoldoende geduide, bedenkingen betreffende de assistente (over het rekening houden met antwoorden uit andere vragen) tijdens de feedback kunnen de Raad hiervan niet overtuigen.

De Raad concludeert dat verzoekende partij op het examen een score van 9/20 behaalde, wat impliceert dat zij niet alle leerresultaten van het betreffende vak heeft verworven. Verzoekende partij toont onvoldoende aan waarom deze licht onvoldoende score niet correct is in het licht van de door haar gegeven vaak onvolledige antwoorden en de modelantwoorden alsook in het licht van het gevorderd niveau dat van een masterstudent kan verwacht worden wat de vooropgestelde competenties en kennis en inzicht betreft.

Op basis van deze vaststellingen is de Raad, binnen de grenzen van zijn beoordelingsbevoegdheid, van oordeel dat de interne beroepsinstantie afdoende haar beslissing heeft gemotiveerd en dat verzoekende partij onvoldoende overtuigende elementen aanbrengt om de Raad ertoe te brengen de examenbeslissing als onregelmatig, laat staan kennelijk onredelijk te beschouwen.

Het middel is niet gegrond in al zijn onderdelen.

Het beroep wordt verworpen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 17 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Piet Versweyveld bijzitter

Jean Goossens bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.738 van 17 december 2015 in de zaak 2015/610

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 23 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing waarbij verzoeker geweigerd wordt om zich opnieuw in te schrijven voor de opleiding ‘Bachelor of Science in de fysica en de sterrenkunde’ (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 6 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 15 december 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Bachelor of Science in de fysica en de sterrenkunde”.

Verzoeker wordt geweigerd om zich opnieuw in te schrijven voor deze opleiding in academiejaar 2015-2016.

Verzoekende partij stelde op datum van 15 september 2015 een intern beroep in bij de institutionele beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de institutionele beroepscommissie op datum van 6 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De institutionele beroepscommissie stelt dat uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student bij verwerende partij een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden. De commissie heeft akte genomen van de persoonlijke omstandigheden die de student in zijn beroepsschrift aanvoert en ze onderkent dat deze problemen kunnen veroorzaakt hebben bij de studies. De commissie is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van die aard zijn dat ze doen vermoeden dat het opleggen van bindende voorwaarden wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren. Ze benadrukt dat de student na afloop van het academiejaar 2011-2012 ook al geweigerd werd en dat hij toen de gunst van opschorting weigering kreeg. De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de student nu opnieuw niet aan de bindende voorwaarden voldoet. Ze merkt op dat de student vaak niet deelneemt aan examens en, op enkele uitzonderingen na, globaal gezien geen goede examencijfers behaalt. Ze benadrukt wel dat de weigering tot inschrijving enkel voor de opleiding fysica en sterrenkunde geldt zodat hij toch aan andere opleiding bij verwerende partij of bij een andere hogeronderwijsinstelling toegelaten kan worden.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij aangetekend schrijven van 9 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 23 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing waarbij verzoeker de inschrijving in de opleiding ‘Bachelor of Science in de fysica en de sterrenkunde’ wordt geweigerd (eerste bestreden beslissing) en tegen de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 6 oktober 2015 (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 95 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste, tweede en derde middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich beroeft op de schending van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij merkt in een eerste middel op dat de interne beroepsinstantie bij haar beslissing rekening houdt met de gegevens vanaf academiejaar 2004-2005. Ze benadrukt dat ze toen een andere opleiding volgde zodat niet kan aangetoond worden dat dit de huidige toestand op betrouwbare wijze karakteriseert. Ze merkt ook op dat de resultaten in de

opleiding Fysica en Sterrenkunde heel wat beter zijn dan voorheen. Verzoekende partij stelt dat ze deze opleiding pas gestart is in het academiejaar 2010-2011 zodat de gegevens van ervoor irrelevant zijn. Volgens haar kan de verhouding van het totale aantal gerealiseerde studiepunten versus het totale aantal opgenomen studiepunten, rekening houdend met de gegevens teruggaande tot 2004, enkel aanleiding geven tot een vertekend en bijgevolg onbetrouwbaar beeld van de huidige toestand.

Verder stelt verzoekende partij dat ze na afloop van het academiejaar 2011-2012 een weigering heeft gekregen, doch dat deze is opgeheven geweest. Volgens verzoekende partij is het niet zo dat ze nu ‘opnieuw’ niet voldoet aan de bindende voorwaarden. Ze stelt dat na academiejaar 2011-2012 de weigering werd opgeheven door de institutionele beroepscommissie en dat toen een bindende voorwaarde voor academiejaar 2012-2013 kreeg opgelegd. Ze benadrukt dat ze toen het nodige studierendement had behaald. Volgens haar toont dit aan dat de stelling van de institutionele beroepscommissie dat uit de statistische gegevens manifest blijkt dat bindende voorwaarden opleggen niet tot positief resultaat zou kunnen leiden, kennelijk foutief is. Verzoekende partij merkt op dat het de eerste maal is dat ze niet voldaan heeft aan een eerder opgelegde bindende voorwaarde, met een zeer beperkt tekort van twee studiepunten, en dat ze na de (opgeheven) weigering van 2012 nog voor 51 studiepunten aan credits heeft verworven.

In een tweede middel wijst verzoekende partij erop dat ze reeds geslaagd is voor 105 studiepunten van de te behalen 180 studiepunten. Ze merkt op dat de interne beroepsinstantie niet uiteen zet op welke wijze hiermee rekening gehouden wordt, noch wat de precieze rol ervan is in de totstandkoming van de betwiste weigeringsbeslissing. Ze meent dat de interne beroepsinstantie niet verduidelijkt waarom het niet of manifest zeer moeilijk haalbaar zou zijn om de resterende 75 studiepunten nog te behalen. Ze benadrukt dat de beroepscommissie de studieloopbaan aanhaalt, terwijl het volgens haar duidelijk is dat het eerste deel slecht was en het tweede deel – zijnde vanaf het academiejaar 2010-2011 – beter tot goed is. Verzoekende partij meent dan ook dat het wenselijk is om een onderscheid te maken tussen de respectieve gedeelten van haar studieloopbaan.

Verzoekende partij stelt dat de interne beroepscommissie door het suggereren van een andere opleiding al aangeeft haar reeds verworven kennis, die vervat zit in de 105 reeds verworven studiepunten, te erkennen. Ze vraagt zich af waarom ze met de erkende capaciteiten geen

reële kans zou kunnen maken om de opleiding Bachelor in de Fysica en de Sterrenkunde te voltooien.

Verzoekende partij benadrukt ook dat ze voor drie vakken van het derde bachelorjaar reeds een creditbewijs behaald heeft. Volgens haar toont het succes hiervan geenszins aan dat toekomstige successen nagenoeg niet haalbaar zouden zijn, noch kan het succes hiervan verklaard worden vanuit de kennis van de mislukkingen in de academiejaren voorafgaand aan het academiejaar 2010-2011. Verzoekende partij merkt bovendien op dat het zeer beperkte tekort van twee studiepunten om aan de opgelegde bindende voorwaarde te voldoen op onvoldoende wijze de weigeringsbeslissing motiveert. Verzoekende partij stipt ook aan dat de opmerking van de interne beroepsinstantie dat ze, op enkele uitzonderingen na, geen goede examencijfers behaalt, niet in aanmerking mag genomen worden als geldig argument om tot weigering van de inschrijving over te gaan, vermits ze voor die opleidingsonderdelen wel een creditbewijs behaald heeft.

Verzoekende partij merkt ten slotte in een derde middel op dat ze reeds geslaagd is voor het practicum van het opleidingsonderdeel ‘.....’, wat meetelt voor 3 van de 20 examenpunten. Ze benadrukt dat de resultaten voor deze praktische proef, die succesvol werd afgelegd, kunnen worden meegenomen naar een volgend academiejaar en dat ze voor dit opleidingsonderdeel een score van 8/20 behaalde, wat slechts twee punten te weinig is om het creditbewijs te behalen. Verder stelt verzoekende partij dat ze bij het examen van het opleidingsonderdeel ‘.....’ te lang had stilgestaan bij een van de vier examenvragen en dat ze uiteindelijk de tijd niet meer had om op te schrijven wat ze dacht, terwijl haar idee achteraf wel het juiste bleek. Verzoekende partij merkt ook op dat ze voor drie andere vakken in de tweede examenperiode van academiejaar 2014-2015 wel een creditbewijs behaald heeft.

Volgens verzoekende partij heeft de interne beroepscommissie in haar weigeringsbeslissing geen rekening gehouden met deze opleidingsonderdelen. Zo heeft ze geen oog voor het feit dat ze reeds ten dele succes geboekt heeft voor het opleidingsonderdeel ‘.....’, noch voor het feit dat ze voor beide opleidingsonderdelen slechts twee punten te kort kwam voor een creditbewijs. Verzoekende partij stelt dat aldus niet gemotiveerd wordt waarom het aanbieden van een kans voor een examen niet zinvol is. Volgens haar impliceren deze resultaten ook niet op manifester wijze een nieuw resultaat voor een nieuwe examenkans.

In haar antwoordnota verwijst verwerende partij vooreerst naar art. 22, §1 OER 2014-2015, wat een implementatie is van art. II.246, §1 en 2 Codex Hoger Onderwijs. Volgens verwerende partij kan een instelling op basis van deze laatste bepaling een inschrijving weigeren (1) indien voorheen zonder positief resultaat bindende voorwaarden voor de inschrijving worden opgelegd, of (2) indien uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van dergelijke bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren. Verwerende partij benadrukt dat ze niet verplicht is om in deze omstandigheden een student te weigeren, de beslissing om een student al dan niet toch nog toe te laten in te schrijven behoort tot haar discretionaire beoordelingsbevoegdheid.

Verder stelt verwerende partij dat het niet onredelijk is om te oordelen, op basis van de beperkte studievoortgang van verzoeker en het feit dat hij ook eerder al geweigerd maar toen de gunst van de opschoring van de weigering kreeg, dat het opleggen van bindende voorwaarden geen zin meer heeft en om verzoeker bijgevolg te weigeren. Ze benadrukt dat de studieresultaten van verzoeker tot nu toe absoluut niet denderend waren. Zo is hij al vijf opeenvolgende jaren ingeschreven voor de opleiding tot bachelor of science in de fysica en de sterrenkunde en nam hij steeds slechts een beperkte inschrijving (achtereenvolgens 24, 48, 36, 39 en 33 studiepunten). Ze benadrukt dat verzoeker zelfs met dergelijk beperkt studiekarakter geen goede resultaten behaalt. Verwerende partij stelt dat verzoeker na afloop van het academiejaar 2011-2012 geweigerd wordt, maar dat hij uiteindelijk toch opnieuw kan inschrijven onder bindende voorwaarden. In academiejaar 2012-2013 zijn zijn resultaten iets beter, en voldoet hij aan de bindende voorwaarde, doch na afloop van academiejaar 2013-2014 krijgt hij opnieuw bindende voorwaarden opgelegd, waaraan hij dit keer niet voldoet. Verwerende partij benadrukt dat verzoeker voor de opleiding bachelor of science in de fysica en de sterrenkunde 81 studiepunten heeft bijeengesprokkeld. Daarnaast heeft verzoeker nog voor 24 studiepunten credits binnen de opleiding via vakken die hij in zijn vorige studie volgde zodat hij reeds voor 105 studiepunten aan credits heeft behaald binnen de opleiding.

Vervolgens stipt verwerende partij, met betrekking tot het eerste middel, aan dat de weigering een weigering voor de opleiding betreft, die is uitgesproken op grond van het feit dat verzoeker niet voldoet aan de bindende voorwaarden die hem werden opgelegd in het academiejaar 2013-2014. Ze benadrukt dat de weigering aldus niet als zodanig gebaseerd is op oude studieresultaten maar wel op studieresultaten van het jaar voordien. Verwerende partij merkt op dat ze niet verplicht is om de weigering voor de opleiding uit te spreken als

een student niet voldoet aan de bindende voorwaarden, zoals wanneer er goede vooruitzichten zijn voor de toekomst. Ze stelt dat ze in dat kader rekening heeft gehouden met oudere studieresultaten. Verwerende partij haalt aan dat verzoeker een zeer wisselvallig parcours heeft afgelegd en heel vaak afwezig bleef op examens, wat niet bepaald een goede studiehouding is. Volgens haar toont de constante waarmee dit terugkomt over de jaren heen aan dat de perspectieven niet goed zijn.

Verwerende partij benadrukt dat verzoeker geen enkele verklaring geeft voor zijn zwakke studievoortgang. Volgens haar verwijst hij enkel naar een slechte aanpak van een examen en naar het feit dat de vakken moeilijker uitvielen dan hij ze had ingeschat. Ze stelt dat dit studiegerelateerde omstandigheden zijn die erop wijzen dat universitaire studies voor verzoeker te hoog gegrepen zijn. Verwerende partij stipt aan dat het klopt dat verzoeker nog slechts twee studiepunten tekort om te voldoen aan de bindende voorwaarde, doch stelt dat het een feit blijft dat hij niet voldaan heeft aan de bindende voorwaarde, hoewel hij maar een zeer beperkt vakkenpakket opnam.

Wat het tweede middel betreft, stelt verwerende partij dat de formele motiveringsplicht enkel vereist dat de betrokkenen uit de motivering van de beslissing kan afleiden op welke grond de beslissing is genomen, doch niet dat op elk argument afzonderlijk expliciet wordt geantwoord. Volgens haar is de beslissing voldoende duidelijk vermits de institutionele beroepscommissie erop wijst dat verzoeker niet voldoet aan de bindende voorwaarde, op de studieloopbaan van verzoeker (en dus impliciet op de wel reeds binnengehaalde credits), op de studiehouding van verzoeker (afwezigheden op examens) en op het feit dat hij globaal genomen geen goede examencijfers behaalt. Verwerende partij stelt dat bovendien wel degelijk een onderscheid is gemaakt tussen de oude en recentere studieloopbaan van verzoeker. Ze merkt ook op dat ze zijn capaciteiten niet erkend heeft, maar enkel wil aangeven dat de student erover moet beraden of een heroriëntatie niet op zijn plaats is.

Verder wijst verwerende partij nog op de vaststelling dat verzoeker niet voldaan heeft aan de opgelegde bindende voorwaarde en op de vaststelling dat verzoeker maar een beperkt studiepakket had opgenomen (33 studiepunten) en maar voor 15 studiepunten credits binnenhaalde, wat bijzonder weinig blijft voor een voltijdse student. Verwerende partij benadrukt dat verzoeker op 5 jaar tijd credits behaalde ten belope van 81 studiepunten, wat erg laag is, en dat hij niet slaagde voor vakken ten belope van 99 studiepunten. Ze wijst erop

dat verzoeker met zijn resterende leerkrediet aan dit tempo nog twee jaar verder kan studeren, wat te weinig is om een diploma te halen, en dat zijn leerkrediet dan op is.

Verwerende partij stelt daarnaast, wat het derde middel betreft, dat de institutionele beroepscommissie wel degelijk rekening heeft gehouden met de aangehaalde omstandigheden. Ze wijst op het feit dat verzoeker niet slaagt voor ‘.....’. Volgens haar kan het practicum, wat slechts meetelt voor 3 van de 20 punten en waarvoor hij zeer nipt geslaagd is, op geen enkele manier aantonen dat verzoeker ook voor het vak als zodanig kan slagen. Ze merkt op dat verzoeker ook reeds viermaal deelnam aan dit examen. Hetzelfde geldt voor ‘.....’. Volgens verwerende partij geeft het feit dat verzoeker zich toch nog mispakt aan het examen weinig hoop op verbetering naar de toekomst toe.

In haar wederantwoordnota stipt verzoekende partij aan dat volgens haar wel degelijk rekening is gehouden met de oude en irrelevante studieresultaten. Ze stelt dat niet duidelijk is of, en op welke wijze, de institutionele beroepscommissie deze resultaten geïnterpreteerd heeft. Ze merkt op dat verweerde haar nooit gevraagd heeft om meer informatie te verstrekken over de oorzaken van het slechte oudere curriculum om op die manier een betrouwbare oorzaak-gevolg relatie te kunnen afleiden. Verder verwijst ze naar het ne bis in idem-rechtsbeginsel en benadrukt ze dat het studieverleden reeds voor de derde maal aangevoerd wordt met het oog op een weigeringsbeslissing. Ze stelt dat ook als dit beginsel niet van toepassing zou zijn, het tot driemaal toe recupereren van hetzelfde gegeven geen rechtsgeldige grondslag kent. Volgens haar heeft ze de laatste academiejaren ook een aanmerkelijke verbetering doorgemaakt. Verzoekende partij merkt ook op dat ze bewezen heeft dat het boeken van een positief resultaat binnen haar mogelijkheden ligt, vermits ze in 2013 wel voldeed aan de opgelegde bindende voorwaarde. Volgens verzoekende partij blijkt hieruit dat de vermelde verouderde studieresultaten een onbetrouwbaar predictief medium vormen. Ze benadrukt verder dat het feit dat reeds 105 studiepunten met succes afgelegd zijn impliceert dat alle begincompetenties nagenoeg verworven zijn alsook impliceert het eerder succes dan falen voor de toekomst. Verder verwijst verzoekende partij nog naar een overtuigingsdocument, ondertekend door een aantal professoren, waaruit blijkt dat zij er niet van overtuigd zijn dat een tekort van twee studiepunten een dermate sterk signaal is dat kan volstaan om in de gegeven omstandigheden tot de conclusie te komen dat verzoeker de overige 75 studiepunten niet met succes zou kunnen afleggen.

Beoordeling

Verzoekende partij beroept zich op de schending van het motiveringsbeginsel in samenlezing met het redelijkheidsbeginsel bij het nemen van de voorliggende studievoortgangsbeslissing door de verwerende partij. Verzoeker ontwikkelt verschillende middelen die hierna samen worden behandeld.

De Raad herinnert eraan dat hij zijn beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar dat hij evenwel nagaat of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing betreffende het opleggen van bindende voorwaarden en het weigeren van een inschrijving betreft.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdende met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreft, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van zijn bijzondere omstandigheden.

In casu gebeurt het concretiseren van deze studievoortgangsmaatregelen in het kader van het intern beroep. De interne beroepsinstantie gaat na of de individuele omstandigheden voldoende verantwoorden om alsnog een uitzondering toe te staan op de gestelde toelatingsvoorwaarden.

In artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt het opleggen van bindende studievoorwaarden gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie. Ingeval een student niet voldoet aan deze bindende voorwaarde kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd.

Artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs bepaalt ook dat studenten kunnen worden geweigerd omdat ‘manifest het opleggen van bindende maatregelen geen positief resultaat kan teweegbrengen’. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling rust die de weigering van een bepaalde student ook mogelijk zal gronden op het volledige studieverleden van een student.

In casu stelt de Raad op basis van voorliggend dossier vast dat verzoeker sinds het academiejaar 2004-2005 tot huidig academiejaar was ingeschreven bij verwerende partij, afwisselend met creditcontracten en diplomacontracten. Vooreerst betrof het een inschrijving in de opleiding bachelor of science in de ingenieurswetenschappen. Verzoeker behaalde slechts een zeer beperkte studievoortgang (29 studiepunten) in deze opleiding. Er werden in het verleden reeds bindende voorwaarden opgelegd en hij werd geweigerd om alsnog de gunst te krijgen om verder te studeren. De afzonderlijke opleidingsonderdelen (9 studiepunten) onder creditcontract volgde hij binnen het studiegebied toegepaste wetenschappen.

Sinds het academiejaar 2010-2011 werd hem opnieuw een kans geboden en volgt hij de opleiding bachelor of science in de fysica en de sterrenkunde. Na vijf academiejaren behaalt hij in deze laatste opleiding 81 studiepunten via examens en voor 24 studiepunten vrijstelling op basis van eerder afgelegde opleidingsonderdelen. Om zijn bachelordiploma te behalen moet hij nog 75 studiepunten verwerven.

Verwerende partij weigert vervolgens verzoeker om zich in het huidig academiejaar opnieuw in te schrijven in de betreffende opleiding, omdat zij van oordeel is dat verzoeker kan geweigerd worden omdat ‘manifest het opleggen van bindende maatregelen geen positief resultaat kan teweegbrengen’ (stuk 7 van verwerende partij).

De Raad stelt vast dat *in casu* verzoeker het afgelopen academiejaar de bindende voorwaarde, met name een studie-efficiëntie behalen van 50%, nipt niet behaald heeft (hij behaalde 15 van de 33 opgenomen studiepunten). De Raad benadrukt dat uit de lezing van de motivering van de beslissing op intern beroep blijkt dat verzoeker *in se* niet is geweigerd omdat hij niet heeft voldaan aan deze opgelegde bindende voorwaarde. Verzoeker werd na onderzoek door de interne beroepsinstantie geweigerd omdat de instantie van oordeel was dat het verder

opleggen van een bindende voorwaarde in zijn geval geen zin heeft. Verder in dit arrest wordt de motivering van de interne beroepsinstantie getoetst wat dit laatste betreft.

De Raad stelt vast dat verzoeker bij de interne beroepsinstantie en ook in het extern beroep geen bijzondere persoonsgebonden/medische omstandigheden heeft ingeroepen, maar enkel onderwijsgerelateerde omstandigheden.

De Raad stelt dat bij de beoordeling van een studievoortgangsmaatregel rekening dient te worden gehouden, enerzijds (1) met de door de verzoeker geboekte studievoortgang, (2) eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren, en anderzijds (3) met de informatie over de wijze waarop verzoeker in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken.

Hoger werd vastgesteld dat verzoeker, daargelaten zijn traject in de ingenieurswetenschappen, ook vanaf het academiejaar 2010-2011 in de opleiding ‘bachelor of science in de fysica en sterrenkunde’ waarvoor hem huidige verdere inschrijving geweigerd werd een zeer matige studievoortgang heeft geboekt, zodat het opleggen van een studievoortgangsmaatregel gezien deze gerealiseerde studievoortgang *prima facie* niet kennelijk onredelijk is.

Ter verantwoording van dit gebrek aan studievoortgang wijst verzoeker op onderwijsgerelateerde omstandigheden zoals een slechte studieaanpak en het feit dat de vakken zwaar zijn. Verzoeker heeft echter – dit blijkt alleszins niet uit het dossier - tijdens zijn inschrijvingen bij verweerde geen enkel signaal gegeven opdat verweerde tijdig zou hebben kunnen ingrijpen via een gepaste studiebegeleiding, om zodoende zijn slechte studiemethode bij te schaven. Hij heeft ook zelf geen initiatieven genomen om, wat leermethode betreft, begeleiding te nemen. Deze onderwijsgerelateerde argumenten kunnen *in se* de Raad niet overtuigen van het feit dat de door hem gekozen studierichting wel een haalbare kaart is in de toekomst.

Verzoeker gaat meer concreet in op het reeds afgelegde curriculum, waaruit volgens hem blijkt dat hij wel degelijk nog kans heeft om deze opleiding, mits het opleggen van bindende voorwaarden, verder succesvol af te ronden. Hij stelt dat de interne beroepsbeslissing geen antwoord geeft in haar motivering wat deze argumenten betreft.

Concreet wijst verzoeker op volgende elementen:

- (1) zijn positieve ingesteldheid;
- (2) zijn verworven inhoudelijke specialisatie via de keuzevakken;
- (3) hij slaagde voor 9 van de 13 vakken;
- (4) hij slaagde voor reeds drie vakken van het derde bachelorjaar;
- (5) hij heeft reeds 105 studiepunten verworven van de bachelorgraad.

Verzoeker onderbouwt deze inhoudelijke grieven in het extern beroep omstandig en voegt ook enkele ondertekende verklaringen van docenten toe:

- Verklaring van prof. [D.] dat verzoeker reeds slaagde (1,5/3) voor het praktisch gedeelte (paper) van het opleidingsonderdeel ‘.....’ (stuk IV van verzoeker).
- Verklaring van de decaan van de faculteit wetenschappen en twee professoren van de onderzoeksgroep Vastestofwetenschappen en de onderzoeksgroep Wiskundige Natuurkunde en Sterrenkunde waarbij bevestigd wordt dat het beperkte tekort van 2 studiepunten om te kunnen voldoen aan de bindende voorwaarde, in de gegeven omstandigheden van reeds bereikt succes, niet een dermate sterk signaal vormt om te kunnen besluiten dat het niet haalbaar zou zijn dat de betrokken student de nog resterende 75 studiepunten met succes kan afleggen. Er wordt ook opgemerkt dat hij voor alle vakken die hij het laatste jaar opgenomen heeft voor het derde bachelorjaar een creditbewijs behaalde en aldus aantoon dat hij de begincompetenties voldoende beheerst. De reeds verworven kennis kan niet worden geassocieerd met een manifest blijken dat positief resultaat in de toekomst niet mogelijk zou zijn (stuk VIII van verzoeker).

De Raad is, zoals hoger reeds aangegeven, van oordeel dat door de interne beroepsinstantie moet nagegaan worden op basis van alle aangeleverde informatie in hoeverre de verzoeker in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken.

De Raad leest in de interne beroepsbeslissing in dit verband enkel een zeer algemene motivering dat er akte wordt genomen van de persoonlijke omstandigheden, met een verwijzing naar het academiejaar 2011-2012 toen verzoeker ook reeds geweigerd werd en de gunst van opschorting kreeg. Hij voldoet opnieuw niet aan de bindende voorwaarde, neemt niet vaak deel aan examens en behaalt op enkele uitzonderingen na geen goede examencijfers. Uit de studieloopbaan en de gerealiseerde studievoortgang blijkt manifest dat het nogmaals toelaten onder bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

De Raad moet vooreerst met verweerde vaststellen dat de interne beroepsinstantie in het kader van haar motiveringsverplichting niet gehouden is om op elk argument van verzoeker te antwoorden, maar wel duidelijk de dragende motieven van haar beslissing moet aangeven. In dit verband acht de Raad het echter essentieel dat, in het licht van de verregaande motiveringsplicht die hoort bij artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs, de interne beroepsinstantie een duidelijk antwoord geeft op de aangebrachte argumenten van de verzoeker die het door hem reeds afgelegde inhoudelijke curriculum betreffen en de daaraan verbonden reële kansen om de betreffende opleiding nog verder succesvol af te leggen.

De Raad wijst er ten overvloede op dat het feit dat verzoeker slechts een beperkt aantal studiepunten kan opnemen als gevolg van al verloren leerkredietpunten, los staat van deze inhoudelijke beoordeling van zijn slaagkansen in de betreffende opleiding. Als gevolg van deze lage stand van zijn leerkrediet is het verderzetten van deze bacheloropleiding bij verwerende partij trouwens mogelijk de enige manier voor hem om nog een bachelorgraad en bijhorende mastergraad te behalen binnen een afzienbare periode.

Op basis van de motivering van de interne beroepsinstantie kan de Raad echter niet afdoende nagaan of verzoeker in het licht van de reeds afgelegde vakken uit het derde bachelorjaar en de reeds behaalde leerresultaten manifest geen kansen heeft om te slagen mits het opleggen van een bindende voorwaarde. De Raad kan ook niet anders dan vaststellen dat uit de neergelegde verklaring van de betrokken docenten van de faculteit blijkt dat deze een tegengestelde mening zijn toegedaan. De Raad stelt ten overvloede dat bindende voorwaarden zeer specifiek kunnen gericht zijn op de situatie van verzoeker zolang ze geen extra deliberatie- of evaluatiecriteria betreffen.

De Raad is van oordeel dat de verweerde niet afdoende motiveert waarom er geen garanties in de nabije toekomst zijn, mits het opleggen van specifieke bindende voorwaarden, op een succesvolle studievoortgang in de betreffende academische opleiding.

Het middelonderdeel is gegrond.

De overige middelen dienen niet verder te worden onderzocht omdat zij niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden. De verzoeker zal zich, na kennis te hebben genomen van de

nieuwe gemotiveerde beslissing van de interne beroepsinstantie, beraden of hij in geval van een weigering van inschrijving al dan niet nog in beroep wenst te gaan tegen deze beslissing en de daarin neergeschreven motieven.

Het beroep is gegrond in de aangegeven mate.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 6 oktober 2015.

2. De interne beroepsinstantie zal uiterlijk tegen 24 december 2015 een nieuwe beslissing nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Piet Versweyveld bijzitter

Jean Goossens bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.741 van 17 december 2015 in de zaak 2015/617

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 23 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 10 september 2015 waarbij verzoeker uitgesloten wordt voor één academiejaar, en de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 16 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard. Verzoeker kreeg de vermelding “bedrog” voor zijn masterproef en verliest de credits die hij behaalde tijdens de tweede examenperiode van het academiejaar 2014-2015.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 15 december 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Master in de rechten”.

In tweede zittijd diende hij zijn masterproef in. De promotor stelde vast dat de masterproef grotendeels geplagieerd was. De promotor heeft hiervan overeenkomstig de artikel 79 OER kennis gegeven aan de bevoegde examencommissie. Verzoeker werd per e-mail dd. 3

september 2015 in kennis gesteld van de onregelmatigheid die hem ten laste werd gelegd en werd uitgenodigd om hierover de worden gehoord door de bevoegde examencommissie. De hoorzitting ging door op 10 september 2015, waarbij zowel de promotor als verzoeker werden gehoord. De examencommissie besliste om verzoeker volgende sanctie op te leggen:

“Na beraadslaging en met toepassing van artikel 79, §6 OER legt de examencommissie volgende sanctie op aan verzoeker:

Verzoeker wordt uitgesloten en krijgt gedurende één academiejaar het verbod om zich opnieuw in te schrijven aan de universiteit.”

Verzoekende partij stelde op datum van 14 september 2015 een intern beroep in bij de institutionele beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de institutionele beroepscommissie op datum van 16 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De institutionele beroepscommissie stelde dat zij inzage heeft gekregen in het dossier van verzoeker zoals het voorlag op de vergadering van de bevoegde examencommissie. De commissie heeft ook nog het beoordelingsformulier van de masterproef opgevraagd en een verslag van de mondelinge verdediging van de proef. De dossierbeheerder heeft aan verzoeker per brief en per e-mail laten weten dat deze bijkomende stukken werden opgevraagd, en dat hij zijn dossier kon komen inzien. Verzoeker heeft hiervan geen gebruik gemaakt.

Verzoeker diende voor de tweede zittijd zijn masterproef in. Hij verdedigde de masterproef op 3 september 2015. Uit het dossier blijkt dat een substantieel stuk van de masterproef overgenomen is uit diverse bronnen, echter zonder bronvermelding. Het gaat minstens om volgende delen: blz. 17-21, 22-32, 33-54, 56-63, 58-80 en 81-95. Deze stukken werden integraal overgenomen uit documenten die via het internet beschikbaar zijn, zonder dat de bron werd vermeld. Deze handelwijze beantwoordt aan de definitie van plagiaat, zoals die is opgenomen in het masterproefreglement van de betrokken faculteit. Verzoeker geeft in zijn verzoekschrift ook zelf toe plagiaat te hebben gepleegd.

Ook tijdens de verdediging van de masterproef en tijdens de hoorzitting voor de examencommissie heeft verzoeker schoorvoetend toegegeven dat hij plagiaat pleegde. Voor

de examencommissie gaf hij toe dat de masterproef bitter weinig eigen werk bevat, en dat zijn eigen inbreng maximaal 10% van de masterproef bedraagt. De beroepscommissie stelt vervolgens vast dat in de masterproef ook methodologieën werden overgenomen uit rapporten en voorgesteld als eigen onderzoek, dat echter nooit werd gevoerd. De commissie is van oordeel dat ook dat kan worden gekwalificeerd als bedrog. Vervolgens stelt de commissie vast dat verzoeker voor de examencommissie ook heeft toegegeven dat zijn vriendin stukken van de masterproef heeft geschreven. Verzoeker minimaliseert in zijn beroepsschrift de inbreng van zijn vriendin opnieuw, en geeft aan dat zij hem bronnen heeft aangereikt, maar niet aan de masterproef zelf heeft gewerkt. De beroepscommissie acht dit verhaal weinig geloofwaardig. In elk geval strookt het niet met de verklaringen die verzoeker eerder aflegde. Ook de feiten wijzen erop dat verzoeker minstens delen van zijn masterproef niet zelf heeft geschreven. In elk geval valt het op dat hij op vragen die ingingen op de concrete inhoud van de masterproef helemaal niet kon antwoorden en dat uit sommige van zijn antwoorden bleek dat hij geen zicht had op wat er eigenlijk in zijn thesis stond. Of die delen dan door zijn vriendin of door een derde werden uitgewerkt, is niet relevant. Enkel relevant is het gegeven dat ze niet door hemzelf zijn uitgewerkt, en dat verzoeker dus ook op dat vlak bedrog heeft gepleegd.

De institutionele beroepscommissie besluit dat er sprake is van zeer substantieel plagiaat. Verzoeker heeft grote delen van zijn masterproef nagenoeg letterlijk overgenomen uit andere bronnen zonder bronvermelding, en heeft ook onderzoek dat door anderen werd uitgevoerd voorgesteld als eigen onderzoek. De commissie stelt vast dat in de geplagieerde stukken tekst vaak minimale aanpassingen werden aangebracht of passages uit de originele bron werden weggelaten, wat erop wijst dat verzoeker het plagiaat heeft willen verdoezelen. Verzoeker heeft bovendien bedrog gepleegd door delen van zijn masterproef te laten uitschrijven door derden. De institutionele beroepscommissie stelt vast dat uit het dossier blijkt dat verzoeker zich weliswaar zeer goed bewust was van het feit dat hij plagiaat had gepleegd, maar dit slechts schoorvoetend heeft toegegeven. Verzoeker heeft ook pas op het einde van de mondelinge verdediging van de masterproef uiteindelijk toegegeven dat hij het werk niet zelf geschreven heeft, en heeft nadien zijn versie over de inbreng van derden in zijn werk herhaaldelijk gewijzigd en die inbreng geminimaliseerd, hoewel uit de feiten duidelijk blijkt dat hij geholpen werd bij het schrijven van de masterproef. Enkel dat kan immers verklaren dat hij op vele vragen die specifiek over de inhoud van de masterproef gingen, helemaal niet

kon antwoorden en dat uit de mondelinge verdediging bleek dat hij geen zicht had op de inhoud van de masterproef, die nochtans maar recent geschreven was.

De institutionele beroepscommissie tilt zwaar aan deze feiten en is van oordeel dat een zware sanctie gerechtvaardigd is. De bevoegde examencommissie legde verzoeker in eerste administratieve aanleg volgende sanctie op:

- verzoeker krijgt de melding “bedrog” voor de masterproef
- verzoeker verliest de credits die hij behaalde tijdens de tweede zittijd
- verzoeker wordt uitgesloten voor de duur van één academiejaar

De institutionele beroepscommissie is van oordeel dat deze sanctie weliswaar streng is, maar wel in verhouding staat tot de ernst van de feiten. Dergelijke feiten zijn inderdaad volstrekt onaanvaardbaar, zeker voor een rechtenstudent die aan het einde van zijn studies staat. Inzake de verzachtende omstandigheid die verzoeker aanvoert, stelt de beroepscommissie dat - los van het feit dat verzoeker geen enkel bewijs voorlegt dat zijn verhaal ondersteunt - dit alles geen afbreuk doet aan de ernst van de feiten en aan het feit dat verzoeker zich zeer goed bewust was van de inbreuk. Het kan dan ook niet als ‘verzachtende omstandigheid’ worden aangemerkt. De commissie merkt ook nog op dat, als het de bedoeling van verzoeker was om een begin van tekst te hebben dat als uitgangspunt kon gelden voor de verdere uitwerking van de masterproef, het indienen van dat ontwerp met het oog op de verdediging van de masterproef niet aan de orde is, maar het ontwerp gewoon bezorgd had kunnen worden aan de promotor met het oog op feedback. Inzake de credits die verzoeker werden ontnomen, merkt de beroepscommissie op dat het feit dat geen bedrog werd gepleegd bij de examens over de betrokken opleidingsonderdelen niet tot gevolg heeft dat deze credits niet zouden kunnen worden ontnomen. De ernst van de feiten rechtvaardigt een strenge straf, en deze straf kan blijkens het OER onder meer het verlies van behaalde credits inhouden, ook al staan die credits los van het gepleegde bedrog.

De institutionele beroepscommissie verklaart het beroep ongegrond, en bevestigt de opgelegde sanctie op grond van bovenvermelde motieven. Verzoeker krijgt de melding “bedrog” voor de masterproef, verliest alle credits die hij behaalde tijdens de tweede zittijd van het academiejaar 2014-2015 en wordt uitgesloten voor de duur van één academiejaar met ingang van het academiejaar 2015-2016.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 23 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 23 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij voert aan dat het beroep onontvankelijk is in zoverre het gericht is tegen de initiële examentuchtbeslissing.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 10 september 2015 (eerste bestreden beslissing) en tegen de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 16 oktober 2015 (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 95 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, in samenlezing met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij reeds in academiejaar 2013-2014 was ingeschreven voor de masterproef bij zijn promotor. Door persoonlijke omstandigheden is hij er dat academiejaar niet aan begonnen. In het academiejaar 2014-2015 heeft hij zich ingeschreven om de masterproef dan toch tot een goed einde te brengen. In februari 2015 was hij begonnen met bronnenmateriaal te verzamelen en te lezen over het onderwerp. Het bleef evenwel bij lezen en weinig concreets op papier zetten. In augustus 2015 heeft verzoeker dan uit de reeks bronnen die hijzelf verzameld had en die hem aangereikt werden door een vriendin, stukken overgenomen, al dan niet licht herschreven om een thesis te construeren. Dit blijkt zeer duidelijk uit het plagiaat dat verzoeker gepleegd heeft, de vele tikfouten en de structuur en opmaak die niet samenhangend zijn.

De dag van de verdediging van zijn masterproef, 3 september 2015, werd verzoeker geconfronteerd met de vraag of het werk van zijn hand was. Verzoeker heeft snel de waarheid toegegeven aan zijn promotor. Verzoeker stelt dat hij pas op dit ogenblik, toen zijn promotor hem explicet de mogelijke gevolgen meedeelde, de ernst en de gevolgen hiervan inzag. Verzoeker stelt dat het onjuist is dat hij slechts schoorvoetend zou hebben toegeven dat hij plagiaat had gepleegd. Volgens verzoeker heeft hij dit zowel tijdens de verdediging van de masterproef als tijdens de hoorzitting voor de examencommissie onmiddellijk toegegeven.

De dag na de verdediging had de vriendin van verzoeker een afspraak gemaakt met de promotor, om de situatie te verduidelijken. Tijdens dit onderhoud heeft zij getracht een deel van de verantwoordelijkheid op zich te nemen. In realiteit was het de bedoeling dat de vriendin van verzoeker de tekst zou nalezen en de opmaak zou nakijken. Verzoeker ging er altijd vanuit dat hij nog steeds onder het oude reglement van de masterproef viel, waarbij in het eerste masterjaar het onderwerp gekozen werd en er veel minder controlemomenten met de promotor of assistenten waren ingepland. Tijdens een onderhoud met de promotor werd

door haar bevestigd dat verzoeker zelfstandig aan zijn masterproef mocht werken. De rol van de vriendin van verzoeker is door het laattijdig maken van het schriftelijk werk beperkt gebleven tot het doornemen van de masterproef en verzoeker te wijzen op de vele tikfouten die hij, noch zij heeft kunnen corrigeren. Verzoeker stelt dat hij het werk onder grote tijdsdruk heeft geschreven. Verzoeker wil tevens benadrukken dat zijn vriendin haar rol groter wilde voorstellen dan ze in realiteit was, omdat ze verzoeker hiermee wilde beschermen. Verzoeker stelt dat zijn vriendin zich tijdens het onderhoud met de promotor in een zeer emotionele toestand bevond en het goed mogelijk is dat er bepaalde dingen gezegd zijn die niet de waarheid waren. Hij benadrukt dat de bijdrage van zijn vriendin sterk wordt overdreven.

Uit de thesisverdediging is volgens verzoeker gebleken dat hij een gedegen kennis heeft van het onderwerp, wat door zijn promotor tevens bevestigd werd. Verzoeker geeft aan dat hij vragen over inhoudskwesties omtrent het onderwerp wel degelijk kon beantwoorden. Verder stelt verzoeker dat het niet klopt dat hij het plagiaat wilde verdoezelen of te kwader trouw was. Zo stelt hij dat hij bij aanvang van het deel omtrent de Code of Conduct van de masterproef een voetnoot heeft opgenomen met verwijzing naar de tekst van de originele bron. In de masterproef werd bovendien nog verschillende keren een voetnoot ingevoegd met verwijzing naar deze tekst indien er letterlijk delen werden overgenomen.

Verzoeker stelt dat hij zich wel degelijk bewust is van zijn zeer ongelukkige beslissing om alsnog iets in te dienen. Hij stelt dat zijn motivering hiervoor deels te maken heeft met het feit dat het voor hem moeilijk is om te praten over zijn psychologische problemen, zeker voor verschillende professoren. Hij stelt dat hij op het ogenblik van indiening het indienen van iets als beter aanvoelde dan opnieuw niets in te dienen en beschrijft dit als een wanhoopsdaad.

Verzoeker stelt dat hij de rechtenopleiding heeft aangevat in 2005. Zijn thuissituatie was toen zeker niet ideaal, aangezien zijn ouders hem hadden betrokken in een vechtscheiding, hetgeen hem zeer zwaar viel. Net toen de scheiding tussen zijn ouders was afgelopen, werd zijn vader in 2008 met kanker gediagnosticeerd. Bijgevolg vielen alle lasten van het huishouden en de kleine zus van verzoeker op hem. Verzoeker veronderstelt dat hij toen reeds depressief was. Hij stelt dat hij dit moeilijk vindt om mee te delen aan anderen en dit daarom ook niet vermeld heeft op de hoorzitting van de examencommissie. In maart 2009 is zijn vader overleden.

Verzoeker wil tevens benadrukken dat er geen enkel bewijs wordt voorgelegd dat een derde persoon zou hebben meegeschreven aan zijn thesis. Hij stelt dat het feit dat een derde hem toegang heeft verleend tot een online database, niet impliceert dat deze persoon delen van zijn masterproef zou hebben geschreven. Er ligt enkel bewijs voor dat er plagiaat werd gepleegd, hetgeen verzoeker onmiddellijk heeft toegegeven. Verzoeker kan hieruit enkel afleiden dat er meer waarde wordt gehecht aan het woord van de promotor dan aan zijn verklaringen. Verzoeker stelt dat zijn rechten van verdediging werden geschonden, gezien zijn promotor verschillende keren is gehoord, terwijl hij slechts één kans kreeg om zijn standpunt te verduidelijken.

Verzoeker geeft aan dat hij het zeer moeilijk vindt om hulp te vragen aan andere personen, en dat dit ook de reden is waarom hij geen contact heeft opgenomen met zijn promotor. Hij geeft aan dat dit jaar voor hem een keerpunt was en dat hij nu ook therapie volgt.

Verzoeker stelt dat hij op 10 september 2015 naar de examencommissie is geweest. Hij heeft daar waarheidsgrouw geantwoord op de vragen die hem werden gesteld. Verder was er weinig mogelijkheid om zichzelf te verduidelijken. Tijdens dit onderhoud was er steekproefsgewijs controle op plagiaat. Hieruit leidt verzoeker af dat zijn werk nooit volledig werd doorgenomen door de examencommissie.

Op 11 september 2015 is verzoeker vervolgens op gesprek geweest bij professor [M.T.]. In dit gesprek liet verzoeker toe dat het verschijnen voor de commissie voor hem zeer intimiderend was en dat het op dat ogenblik voor hem onmogelijk was zijn situatie mondeling toe te lichten. In het verzoekschrift tegen de beslissing van de examencommissie heeft verzoeker wel verzachtende omstandigheden ingeropen. Uit de beslissing van de beroepscommissie blijkt volgens verzoeker evenwel dat ze zijn bewegreden niet kunnen begrijpen en er evenmin rekening mee houden. Verzoeker geeft verder aan dat, gezien hij aanwezig was op de zitting van de examencommissie, hij reeds op de hoogte was van de verklaringen van zijn promotor. Hij zag er dan ook het nut niet van in om zijn dossier te gaan inkijken. Voorafgaand aan het instellen van huidig verzoekschrift heeft hij het dossier wel opgevraagd.

Verzoeker stelt dat de genomen beslissing niet in verhouding staat met de door hem gepleegde feiten, wat niet wegneemt dat hij de ernst van zijn bedrog ten volle beseft. Een jaar

niet mogen inschrijven voor de opleiding die verzoeker aan het afwerken is, vindt hij een zeer zware straf. Hij stelt dat hij dicht bij zijn afstuderen staat (hij dient nog 2 opleidingsonderdelen en de masterproef af te werken) en met nieuwe moed en zijn therapie voelt dat hij dit tot een goed einde kan brengen. Hij geeft aan dat hij geen zekerheid heeft dat hij zich na dit jaar nog kan inschrijven aan de onderwijsinstelling, en wijst tevens op de zware financiële gevolgen die een jaar later afstuderen met zich meebrengen.

Verzoeker geeft aan dat hij de twee credits voor en eerlijk en door hard studeren heeft behaald, maar dat deze door de bestreden beslissing worden afgenoem. Dit heeft volgens hem evenwel niets te maken met zijn masterproef of het plagiaat ervan. Verzoeker vraagt dan ook dat deze twee credits alsnog zouden worden toegekend.

Tenslotte stelt verzoeker dat hij zich niet van de indruk kan ontdoen dat er hem door de examencommissie en de beroepscommissie enkel kwaadwillige motieven worden toegedicht, hetgeen niet correct is. Hij benadrukt dat het indienen van de masterproef echt een wanhoopsdaad was.

In hoofdorde vraagt verzoeker dat hij zich voor het academiejaar 2015-2016 mag inschrijven in de rechtenopleiding en dat de credits voor en behouden blijven. In ondergeschikte orde vraagt hij, indien hij zich voor academiejaar 2015-2016 niet meer mag inschrijven, dat hij minstens de twee credits voor en mag behouden. Verzoeker stelt dat er geen enkele verplichting is om de door hem behaalde credits in te houden, dit wordt enkel als een mogelijke sanctie voorzien. Hij is van oordeel dat hem niet toelaten tot inschrijving in het academiejaar 2015-2016 reeds een voldoende zware straf is.

In zijn *antwoordnota* stelt verweerde dat uit het verslag van de examencommissie met de verklaringen van de promotor blijkt dat verzoeker het plagiaat niet meteen toegegeven. De opmerking dat het plagiaat maar schoorvoetend werd toegegeven is dan ook correct.

Verder beaamt verweerde dat er geen strikt materieel bewijs voorligt dat er een derde meeschreef aan de masterproef, maar wijst erop dat de institutionele beroepscommissie uit de feiten wel correct kon afleiden dat een derde heeft meegeschreven. Vooreerst is er de verklaring van de vriendin van verzoeker zelf dat ze meeschreef aan de masterproef. Het verhaal dat verzoeker bracht voor de institutionele beroepscommissie en ook nu weer brengt,

strookt ook niet met de verklaringen die hij aflegde op de hoorzitting voor de examencommissie en op de mondelinge verdediging. Ook de feiten wijzen erop dat verzoeker minstens delen van zijn masterproef niet zelf heeft geschreven. In elk geval valt het op dat hij op vragen die ingingen op de concrete inhoud van de masterproef helemaal niet kon antwoorden en dat uit sommige van zijn antwoorden bleek dat hij geen zicht had op wat er eigenlijk in zijn masterproef stond. Als verzoeker niet weet wat in zijn masterproef staat, kan dat enkel betekenen dat hij de teksten die erin zijn overgenomen niet heeft gelezen en er ook niet zelf in heeft ondergebracht. Verweerde is van oordeel dat de beroepscommissie uit het geheel van feiten en verklaringen terecht kon afleiden dat voldoende was aangetoond dat verzoeker hulp van derden had gekregen bij het schrijven van zijn masterproef. Of die hulp van zijn vriendin of van een derde kwam is daarbij niet relevant. Enkel relevant is dat hij het werk niet volledig zelf heeft geschreven.

Verder stelt verweerde dat de promotor door de institutionele beroepscommissie *niet* werd gehoord. Er werd haar enkel gevraagd om het verslag van de hoorzitting en het beoordelingsformulier van de masterproef te bezorgen. Vervolgens heeft verzoeker uitgebreid de kans gehad om zijn visie in zijn verzoekschrift uiteen te zetten en om nieuwe informatie te verschaffen die hij nuttig achtte en die niet vorhanden was voor de examencommissie. Hij werd door de dossierbeheerder ook op de hoogte gebracht van het feit dat er bijkomende stukken werden opgevraagd en dat hij zijn aangevulde dossier kon komen inzien. Artikel 95 § 4 OER laat bovendien toe dat na inzage van het dossier nog een aanvullende nota wordt ingediend. Verzoeker heeft van al die mogelijkheden geen gebruik gemaakt en kan zich er dan ook niet over beklagen dat hij niet bijkomend werd gehoord.

Verweerde kan verder enkel vaststellen dat het gaat om een zeer substantieel plagiaat. Op basis daarvan kon de institutionele beroepscommissie terecht van oordeel zijn dat een zware sanctie gepast was. De beroepscommissie heeft vervolgens ook rekening gehouden met de omstandigheden die verzoeker aanbracht, maar was van mening dat die onvoldoende rechtvaardigden dat de sanctie werd gewijzigd. Dat er rekening werd gehouden met de ingeroepen omstandigheden blijkt volgens verweerde uit het feit dat de examencommissie de uitsluiting uitdrukkelijk beperkt heeft tot één jaar “gezien het lange studietraject dat betrokken al heeft doorlopen”.

Verder stelt verweerde dat de institutionele beroepscommissie nooit heeft getwijfeld aan de correctheid van de bewering dat de vader van verzoeker gestorven is in 2009, maar dit belet niet dat verweerde enkel kan vaststellen dat er geen enkel bewijs voorligt van het gegeven dat verzoeker depressieve klachten heeft en dat die enige invloed hebben gehad op zijn studeergedrag. De beroepscommissie kon dan ook terecht geen rekening houden met deze beweringen. Hoe dan ook kan een dergelijke situatie nooit een rechtvaardiging bieden voor het plegen van een bedrog van dergelijke omvang.

Verweerde is van oordeel dat, gelet op de omstandigheden van het geval, de beroepscommissie terecht kon oordelen dat de opgelegde sanctie evenredig is met het gepleegde bedrog en in geen geval onevenredig, laat staan kennelijk onevenredig is met de gepleegde feiten. Verder stelt verweerde dat de aangehaalde omstandigheden dat verzoeker kort bij zijn afstuderen staat en geen zekerheid heeft dat hij na het nieuwe academiejaar nog opnieuw zal kunnen inschrijven aan de onderwijsinstelling, vreemd zijn aan de gepleegde feiten en dan ook geen reden kunnen zijn om een opgelegde sanctie te herzien. Verweerde merkt daarbij nog op dat verzoeker na afloop van het academiejaar 2013-2014 bindende voorwaarden opgelegd kreeg en na afloop van het academiejaar 2014-2015 dus geslaagd moet zijn voor minstens de helft van de opgenomen studiepunten om nog opnieuw ingeschreven te worden voor de opleiding. Verzoeker heeft niet voldaan aan die bindende voorwaarde, en het behoud van de afgenum credits wijzigt daar niets aan. Enkel door te slagen voor zijn masterproef kon hij aan die bindende voorwaarde voldoen, en dat zal dan ook ongetwijfeld de reden geweest zijn waarom hij per sé een masterproef wilde indienen. Overigens bestaat altijd de mogelijkheid om beroep in te dienen tegen een weigeringsbeslissing op basis van het niet behalen van een bindende voorwaarde. In een geval waarin een student die zo dicht bij het einde van zijn studies staat voor het eerst op een bindende voorwaarde stuit, wordt dergelijk beroep in beginsel altijd ingewilligd.

Tenslotte stelt verweerde dat de Raad niet bevoegd is om verzoeker toelating te geven om zich dit academiejaar alsnog in te schrijven aan de onderwijsinstelling en om zijn credits voor en te mogen behouden. Indien de Raad van mening is dat de bestreden beslissing onrechtmatig is, kan hij die enkel vernietigen, waarna de institutionele beroepscommissie het dossier opnieuw zal moeten onderzoeken en een nieuwe beslissing zal moeten nemen omtrent de examentuchtsanctie.

Beoordeling

De Raad onderzoekt vooreerst de grief ten gronde van verzoeker waarbij hij zich beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel bij het opleggen van de sanctie voor plagiaat en het vermeende bedrog dat hij heeft gepleegd.

De Raad benadrukt vooraf dat hij zijn oordeel over de juiste toedracht van de feiten bij de beoordeling van een examentuchtbeslissing niet in de plaats kan stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad dient er op toe te zien of op grond van de gegevens van het dossier bepaalde feiten redelijkerwijze als bewezen beschouwd kunnen worden en of de onderwijsinstelling de bewezen geachte feiten terecht als tuchtfeiten kon kwalificeren. Het komt daarbij aan de onderwijsinstelling toe te beslissen welke sanctie aangepast is aan de ernst van de feiten, zodat enkel ingeval vast komt te staan dat er een kennelijke wanverhouding is tussen de ernst van de feiten en de zwaarte van de sanctie er sprake is van een onrechtmatige beslissing.

In casu stelt de Raad vast dat aan verzoeker *in se* twee tuchtfeiten ten laste worden gelegd, met name: (1) het plegen van plagiaat en (2) het laten uitschrijven van zijn paper door een derde.

Wat de vaststelling van het plagiaat betreft, dient de Raad niet zelf te oordelen of er effectief plagiaat is gepleegd, maar dient hij enkel na te gaan of de verwerende partij niet kennelijk onredelijk tot haar besluit is gekomen rekening houdende met de reglementaire voorschriften terzake, de omstandigheden en de gegevens van het dossier.

In casu stelt de Raad vast dat het reglement masterproef (stuk 11 van de verwerende partij) bepaalt als volgt wat plagiaat betreft:

“6. Plagiaat

Plagiaat wordt aan de gezien als een vorm van fraude en een onregelmatigheid. Als plagiaat wordt beschouwd: het presenteren als een oorspronkelijk product en onder eigen naam van (gedeelten van) een bron zonder bronvermelding. Plagiaat kan betrekking hebben op verschillende vormen van producten zoals tekst (schriftelijk, mondeling), beeld (foto's, grafieken, schema's, figuren, ...), databestand, structuur, gedachtegang, ideeëengoed.

Plagiaat omvat dus o.a.:

i. het gebruik maken van andermans teksten zonder vermelding van de bron onmiddellijk na de betrokken passage, met dien verstande dat het wijzigen van enkele woorden of zinnen in de overgenomen tekst geen afbreuk doet aan het plagiaat. De bronvermelding dient dus te gebeuren m.b.t. elke passage. Een globale bronvermelding, bijv. bij het begin van een hoofdstuk, verschoont het plagiaat t.o.v. afzonderlijke passages niet;

ii. het overnemen in het eigen werk van de structuur van een ander werk, zonder bronvermelding;

iii. het overnemen van andermans ideeën zonder bronvermelding;

iv. het uitsluitend of overvloedig gebruik maken van andermans teksten, al dan niet letterlijk,

al dan niet in vertaling, met een correcte bronvermelding;

Het vermelden van een bron in de bibliografie, in de onder (i), (ii) en (iii) vermelde gevallen, verschoont het plagiaat niet. Met plagiaat wordt gelijkgesteld het niet duidelijk aangeven in de tekst, bijv. via aanhalingstekens of een bepaalde vormgeving, dat letterlijke of bijna letterlijke citaten in het werk werden overgenomen, zelfs indien dat gebeurt met een correcte bronvermelding.

Andere gevallen van fraude, zoals het verzinnen en fabriceren van gegevens, het aanbrengen van vervalsingen in gegevens en het opzettelijk voorstellen van valse gegevens, worden met plagiaat gelijkgesteld.

Bij vermoeden van plagiaat zullen de evaluatoren de student hierover ernstig aan de tand voelen tijdens de mondelinge verdediging, alvorens eventueel de procedure in het onderwijs-en examenreglement voorzien voor fraude te initiëren.

Indien de evaluatoren ten gevolge van de mondelinge verdediging tot het besluit komen dat er slechts in enkele passages plagiaat gepleegd is, dan kunnen zij dit beschouwen als een gewone tekortkoming en een lagere score toekennen.

Indien de beoordelaars een vermoeden hebben dat het plagiaat substantieel is, dan wordt de fraudeprocedure van het onderwijs- en examenreglement gevolgd.”

In casu was de examencommissie, daarin gevuld door de interne beroepsinstantie, van oordeel dat er sprake was van een substantiële vorm van plagiaat en werd vervolgens de fraudeprocedure van het OER opgestart.

De examencommissie kwam namelijk tot de vaststelling dat verzoeker op verschillende plaatsen concreet in zijn masterproef met als titel “Landgrabbing” delen uit rapporten had overgenomen zonder bronnenvermelding. Telkens werden minimale aanpassingen aangebracht in de tekst of werden passages uit de originele bron weggelaten. Zij hebben dit vastgesteld op volgende pagina’s: 17-21, 22-32, 33-54, 56-63, 68-80 en 81-95.

In casu stelt de Raad verder op basis van het dossier vast dat verzoeker heeft toegegeven dat zijn masterproef geplagieerd is. Verzoeker betwist ook de omvang niet van zijn geplagieerde teksten.

De Raad is van oordeel dat op grond van het hoger aangehaalde reglement en het voorliggend dossier ter zake verwerende partij correct tot de vaststelling van een substantiële vorm van plagiaat is gekomen en dat, gezien verzoekende partij de overtreding en de omvang ervan ook niet ontket, verwerende partij ook correct de fraudeprocedure heeft opgestart in opvolging van artikel 79 van het Onderwijs- en Examenreglement 2014-15 (OER).

Dit artikel 79 §6 bepaalt (stuk 15 van verwerende partij):

“§6. De examentuchtsanctie wordt uitgesproken door de examentuchtinstantie, zijnde de examencommissie per opleiding, of in het geval bedoeld in het tweede lid van §3, de gezamenlijk vergaderende examencommissies per opleiding.

De examentuchtinstantie kan, indien de feiten bewezen worden geacht, de volgende examentuchtsancties opleggen:

De student krijgt een aangepast examencijfer op het examen of werkstuk waarbij het betrokken opleidingsonderdeel werd geëvalueerd.

De student krijgt de melding ‘bedrog’ voor het betrokken opleidingsonderdeel.

De student krijgt de melding ‘bedrog’ voor het betrokken opleidingsonderdeel en kan voor een in functie van de ernst van de overtreding te bepalen deel van de door de student in het desbetreffende academiejaar opgenomen opleidingsonderdelen, geen creditbewijs verwerven (dit vertaalt zich in een examenresultaat van 0/20 voor de betrokken opleidingsonderdelen). Dat deel kan gelijk zijn aan het geheel van de opgenomen opleidingsonderdelen. De examentuchtinstantie kan beslissen dat de student voor de betrokken opleidingsonderdelen of een deel ervan, in voorkomend geval, evenmin kan deelnemen aan de evaluaties georganiseerd in de tweedekansexamenperiode.

De student wordt uitgesloten.

De melding ‘bedrog’ voor een opleidingsonderdeel impliceert dat de student voor dat opleidingsonderdeel in die examenperiode geen examencijfer krijgt.

De uitsluiting leidt tot het onmiddellijk verlies van de hoedanigheid van student en het verbod om zich opnieuw in te schrijven aan de universiteit voor een periode van een in de examentuchtbeslissing te bepalen aantal academiejaren. Ze kan niet langer gelden dan tien academiejaren.”

De Raad stelt vast op basis van het dossier dat de examencommissie verzoeker als volgt heeft gesanctioneerd (stuk 6 van verwerende partij):

“Op basis hiervan besluit de examencommissie tot de aanwezigheid van zeer manifest plagiaat.

Daarnaast neemt de examencommissie akte van de bekentenis van de student dat delen van de ingediende masterproef niet door de student zelf werden geschreven.

Na beraadslaging en met toepassing van artikel 79, § 6 OER legt de examencommissie volgende sanctie op aan de heer [X]:

De heer [X] wordt uitgesloten en krijgt gedurende één academiejaar het verbod om zich opnieuw in te schrijven aan de universiteit.”

De interne beroepsinstantie legt vervolgens aan verzoeker, gezien de ernst van de feiten, volgende sanctie op (stuk 1 van verwerende partij):

“De bevoegde examencommissie legde de student in eerste administratieve aanleg volgende sanctie op:

- *De student krijgt de melding “bedrog” voor de masterproef.*
- *De student verliest de credits die hij behaalde tijdens de tweede zittijd (.....)*
- *De student wordt uitgesloten voor de duur van één academiejaar”*

De Raad kan niet anders dan *prima facie* vaststellen op basis van stuk 6 van verwerende partij dat, in tegenstelling tot wat in de beslissing op intern beroep staat vermeld (*bevestiging van de opgelegde sanctie op grond van bovenvermelde motieven*), de interne beroepsinstantie aanvullend naast de sanctie ‘uitsluiting’ ook de sanctie van het verlies van de credits voor de betreffende periode heeft opgelegd.

Tijdens de zitting verklaart verweerde dat uit het puntenblad van verzoeker blijkt dat de credits voor de betreffende opleidingsonderdelen reeds werden ingetrokken door de examencommissie en dat in ieder geval de interne beroepsinstantie met volheid van bevoegdheid de uiteindelijke straf kan bepalen. De Raad stelt in dit geval vast dat uit het dossier niet afdoende blijkt dat de examencommissie een combinatie van sancties heeft opgelegd, maar dat de interne beroepsinstantie - die *in casu* volheid van bevoegdheid heeft - de straf definitief kan vastleggen.

De Raad leest verder in de beslissing van de examencommissie en de interne beroepsinstantie dat niet enkel het plagiaat als strafbaar tuchtfeit werd vastgesteld, maar dat het bedrog van verzoeker aldus verweerde ook het tuchtfeit omvat dat verzoeker “*een beroep gedaan heeft op een derde (zijn vriendin) die minstens stukken van het werk heeft geschreven*”.

De Raad stelt *in casu* vast dat dit tuchtfeit mede de *in casu* opgelegde zware tuchtsanctie wegens bedrog heeft bepaald.

Het laten (gedeeltelijk) uitschrijven door een derde is naar het oordeel van de Raad een verschillend tuchtfeit dan het vastgestelde plagiaat, zoals het reglement *in casu* heeft omschreven. Los van deze kwalificatie dient de Raad ook wat dit tuchtfeit betreft na te gaan of op grond van de gegevens van het dossier dit feit redelijkerwijze als bewezen beschouwd kan worden en of de onderwijsinstelling het bewezen geachte feit terecht als tuchtfeit kan kwalificeren.

In casu stelt de Raad vast dat, in tegenstelling tot wat het vastgestelde plagiaat betreft, verzoeker ten stelligste ontkent dat zijn vriendin of een zogenaamde derde zijn werk heeft uitgeschreven. Hij heeft zelf dit werk de laatste twee weken van augustus samengesteld en uitgeschreven op basis van onder meer stukken aangereikt door zijn vriendin. Zij vriendin heeft – in een zeer emotionele toestand verkerend – de schuld van het plagiaat en het slechte werk op zich willen nemen, waardoor zij haar inbreng sterk heeft overdreven. Hij relativeert ook de beperkte kennis van de inhoud van zijn werk op basis van de vaststellingen van de leden van de examencommissie.

Verweerde beaamt dat er geen strikt materieel bewijs voorligt van het feit dat er een derde meeschreef aan de masterproef, maar wijst erop dat de institutionele beroepscommissie uit de feiten wel correct kon afleiden dat een derde heeft meegeschreven. Zij wijst op de verklaring van de vriendin van verzoeker ten aanzien van de docent en op het gebrek aan inhoudelijke kennis van verzoeker tijdens de mondelinge verdediging.

De Raad is van oordeel dat *in casu* op basis van de elementen van het dossier, de vermoedens door verweerde gebaseerd op het gebrek aan inhoudelijke kennis van verzoeker en de door zijn vriendin afgelegde verklaring ten aanzien van de betrokken docent, geen voldoende plausibel bewijs kunnen leveren van het feit dat dit - zoals verzoeker zelf stelt - slecht aangeleverde werk (dat in grote mate knip- en plakwerk betreft) niet van zijn hand zou zijn. Van enig bewijs van een uitschrijven door een ‘andere’ derde is evenmin sprake in het dossier. In het licht van deze gerede twijfel kon de verwerende partij niet zonder nadere aanwijzingen aannemen dat de verzoekende partij zich schuldig gemaakt heeft aan dit tuchtfeit.

De Raad is dan ook van oordeel dat dit vermeende tuchtfeit (het laten uitschrijven van de paper door een derde) niet verder bij het opleggen van de sanctie voor het wel degelijk vastgestelde plagiaat kan betrokken worden. Dit middelonderdeel is gegronde.

De Raad gaat verder in het kader van dit extern beroep na of de opgelegde sanctie in verhouding tot het vastgestelde feit van plagiaat in redelijkheid kan standhouden, waarbij de Raad ook de ingeroepen verzachtende omstandigheden in overweging zal nemen.

In casu werd aan verzoekende partij door de interne beroepsinstantie een combinatie van de twee zwaarste sancties opgelegd, met name: afname van de credits voor de opleidingsonderdelen en van de betrokken examenperiode en uitsluiting uit de instelling (voor één academiejaar).

Het OER bepaalt verder geen criteria op grond waarvan de zwaarte van de sanctie voor plagiaat wordt bepaald.

De grief van verzoeker betreft in het bijzonder het feit dat hem naast de uitsluiting ook deze credits - die *in se* niets te maken hebben met het vastgestelde plagiaat en waarvoor hij zeer hard heeft moeten werken – werden ontnomen, terwijl er geen enkele verplichting is om deze door hem behaalde credits ook in te houden, dit wordt enkel als een mogelijke sanctie voorzien. Hij is van oordeel dat hem niet toelaten tot inschrijving in het academiejaar 2015-2016 reeds een voldoende zware straf is.

De Raad verwijst in dit verband naar eerdere rechtspraak². De zorg voor een goed bestuur vereist dat een tuchtsanctie uitdrukkelijk dient te worden vermeld in de regelgeving van de onderwijsinstelling.

Uit het OER blijkt dat in geval van een bewezen onregelmatigheid de examencommissie aan de betrokken student een sanctie kan opleggen uit een opsomming van 4 tuchtsancties die vastgesteld zijn in artikel 79 §6.

De interne beroepsinstantie heeft verzoekende partij echter een combinatie van twee sancties opgelegd. Ter zitting wordt bevestigd dat het *in casu* inderdaad om een combinatie van twee sancties gaat, maar dat het niet ongebruikelijk is dat meerdere sancties worden opgelegd.

De Raad stelt vast dat de vaststelling van een bedrog zoals *in casu* plagiaat wel automatisch tot gevolg heeft (op basis van hoger geciteerd artikel 79 §6 van het OER) dat geen punten worden toegekend op het litigieuze opleidingsonderdeel.

² R.Stvb. nr. 2010/043 van 16 augustus 2010

De Raad kan echter ook niet anders dan vaststellen dat de *in casu* opgelegde sanctie *in se* niet vermeld is in de opsomming van de mogelijke sancties, maar een combinatie is van de twee laatst vermelde sancties. Het reglement vermeldt op geen enkele wijze dat ook een combinatie van verschillende tuchtsancties kan worden opgelegd.

De Raad is de mening toegedaan dat in voorliggend geval verwerende partij, door het opleggen van een extra sanctie, die een combinatie is van de in het OER voorziene straffen en niet als dusdanig expliciet voorkomt in de opsomming van de sancties in het OER, de rechtszekerheid in het gedrang brengt. De Raad is van oordeel dat de *in casu* opgelegde gecombineerde sanctie terecht door verzoeker als geen verplichting beschouwd wordt in het licht van het OER. De redelijkheid van de opgelegde combinatie van tuchtsancties *in casu* door de interne beroepsinstantie wordt in het licht van dit OER onvoldoende naar het oordeel van de Raad gemotiveerd.

Verzoeker brengt verder ook een aantal verzachtende omstandigheden aan zoals (1) het overlijden van zijn vader in 2009, (2) de emotionele depressieve toestand als gevolg hiervan, (3) het feit dat het indienen van de masterproef een wanhoopsdaad was als gevolg onder meer van de bindende voorwaarde die werd opgelegd en (4) dat hij al een lang studietraject heeft afgelegd.

De Raad stelt vast dat verweerde deze omstandigheden heeft meegenomen bij haar beslissing om de zwaarste straf (uitsluiting) uit te spreken. In die zin werd, gezien verzoekers reeds lang aangelegd traject, de uitsluiting beperkt tot één jaar.

Binnen de grenzen van zijn bevoegdheid is de Raad op basis van de stukken van oordeel dat er geen twijfel bestaat dat dit werk op basis van de toepassing van het reglement als geplagieerd kan worden beschouwd en ook de substantiële omvang van de geplagieerde pagina's niet in vraag kan gesteld worden.

Wat het opleggen van de bijzonder zware sanctie betreft (verlies van alle credits van de examenperiode én uitsluiting) door de interne beroepsinstantie is de Raad echter van oordeel dat, (1) gezien de combinatie - die niet expliciet is voorzien in het OER - van de twee zwaarste sancties en (2) het naar het oordeel van de Raad niet voldoende plausibel bewijs van een tweede tuchtfeit (uitschrijven door een derde) welk mede de opgelegde sanctie heeft

bepaald, op basis van het geheel van bovenstaande overwegingen deze als kennelijk onredelijk overkomt en niet kan standhouden.

Het middel is gegrond.

De overige middelen dienen niet verder te worden onderzocht omdat ze niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

Het beroep is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 16 oktober 2015.

2. De interne beroepsinstantie zal uiterlijk tegen 8 januari 2016 een nieuwe beslissing nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 17 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris
Freya Gheysen

De voorzitter
Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van

deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.727 van 15 december 2015 in de zaak 2015/620

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 30 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 10 september 2015 waarbij verzoeker werd geweigerd tot inschrijving in de opleiding “Bachelor in de diergeneeskunde” en de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 16 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 december 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker was in het academiejaar 2013-2014 voor het eerst ingeschreven bij verweerde voor de opleiding “Bachelor in de diergeneeskunde”. In dit academiejaar behaalde hij credits ten belope van 21 studiepunten op een inschrijving van 60 studiepunten. Gezien hij niet slaagde voor de helft van de opgenomen studiepunten, kreeg hij bindende voorwaarden opgelegd: hij diende in het nieuwe academiejaar te slagen voor de helft van de opgenomen studiepunten, zoniet zou hij niet meer opnieuw worden toegelaten tot de opleiding.

Verzoeker was in het academiejaar 2014-2015 opnieuw ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de diergeneeskunde”. In dit academiejaar behaalde hij credits ten belope van 11 studiepunten op een inschrijving van 39 studiepunten. Hij voldeed aldus niet aan de opgelegde bindende voorwaarde, waardoor hem niet werd toegelaten om nog eens in te schrijven voor de opleiding “Bachelor in de diergeneeskunde”.

Verzoekende partij stelde een intern beroep in bij de institutionele beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de institutionele beroepscommissie op datum van 16 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat verzoeker aan de onderwijsinstelling een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden. De commissie neemt akte van de persoonlijke omstandigheden die verzoeker in het beroepsschrift aanvoert ter rechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang, en onderkent dat deze omstandigheden problemen kunnen veroorzaakt hebben bij de studies. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van die aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren. Verzoeker was in de laatste tweede kans examenperiode effectief ziek, maar behaalde in de voorbije vijf zittijden aan de onderwijsinstelling voor de opleiding globaal gezien geen goede examenresultaten. Uit de studieloopbaan en de gerealiseerde studievoortgang blijkt volgens de commissie manifest dat alsnog de toelating geven om in te schrijven met bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren. De commissie stelt dat de weigering tot inschrijving voor de betrokken opleiding geen eindpunt hoeft te zijn. Verzoeker heeft zich intussen aan de onderwijsinstelling ook effectief ingeschreven voor een andere opleiding.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving in de opleiding diergeneeskunde wordt bekrachtigd.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 20 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 30 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 10 september 2015 waarbij aan verzoeker de inschrijving in de opleiding diergeneeskunde wordt geweigerd (eerste bestreden beslissing) en tegen de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 16 oktober 2015 (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 95 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, in samenlezing met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij in september 2013 is gediagnosticeerd met genderdysforie (genderidentiteitsstoornis). Door allerlei zaken hieraan gerelateerd stonden zijn studieresultaten de afgelopen twee jaar zwaar onder druk. Verzoeker geeft aan dat het ziekenhuistraject dat hij heeft gevolgd psychisch en lichamelijk zwaar belastend is geweest. In december 2013 is hij begonnen met een hormoonbehandeling, wat binnen het gezin niet goed ontvangen werd. Hij was thuis tijdelijk niet meer welkom. Dit heeft het studeren voor de examens van het academiejaar 2013-2014 sterk beïnvloed. Daarnaast is verzoeker in december 2014 voor de eerste keer geopereerd. Tijdens de examenperiode was hij nog niet volledig hersteld en had hij van de anesthesie nog lang bijwerkingen. Van 15 juni tot 4 september 2015 is verzoeker herhaaldelijk opgenomen in het ziekenhuis. In deze periode is verzoeker meerdere malen geopereerd door allerlei complicaties en was het dus effectief niet mogelijk te studeren en examens te doen. Verzoeker geeft aan dat zijn situatie niet enkel invloed heeft gehad op de laatste examenperiode, maar ook op alle voorgaande examenperiodes bij de opleiding ‘Diergeneeskunde’. Verzoeker verwijst tevens naar de bijgevoegde attesten van zijn behandelend endocrinoloog en psycholoog, waarin verklaard wordt dat zijn studies de afgelopen twee jaar zwaar onder druk stonden.

Doordat de thuissituatie momenteel veel verbeterd is, verzoeker geleerd heeft beter met de genderdysforie om te gaan wegens het reeds afgelegde traject en de operaties over ongeveer één à twee jaar achter de rug zullen zijn, verwacht hij dat hij in de toekomst de opleiding met succes kan volbrengen. Het leerkrediet dat verzoeker in het academiejaar 2014-2015 is verloren door overmacht heeft hij reeds teruggekregen. Hij vindt het dan ook niet terecht dat deze punten worden meegeteld voor de bindende voorwaarde. Na herrekening heeft hij 11 van de 11 studiepunten behaald in het academiejaar 2014-2015. Hij vraagt dan ook dat verweerde de weigering tot inschrijving zou herzien.

In zijn *antwoordnota* stelt verweerde dat de bestreden beslissing gebaseerd is op artikel 22 §1 OER 2013-2014. Artikel 22 OER is op zijn beurt de implementatie en specificatie in het OER van artikel II.246 §1 en 2 Codex Hoger Onderwijs. Deze bepaling voorziet twee hypotheses waarin het de universiteitsbesturen toegelaten is om een inschrijving te weigeren. De betrokken instelling is evenwel niet verplicht om in deze omstandigheden een student te weigeren. Ze kan oordelen dat er voldoende vooruitzichten op verbetering zijn en beslissen om een student ondanks zijn zwakke prestaties in voorafgaande academiejaren toch nog in te schrijven. De beslissing om een student al dan niet toch nog te laten inschrijven behoort daarbij tot de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de institutionele beroepscommissie. De Raad heeft hierop slechts marginaal toezicht en kan een dergelijke beslissing maar vernietigen indien zou blijken dat ze kennelijk onredelijk is.

De institutionele beroepscommissie was van oordeel dat het geen zin meer had om verzoeker nogmaals toe te laten om in te schrijven voor de bacheloropleiding diergeneeskunde. Ze verwijst daarvoor naar de zwakke examencijfers die verzoeker behaalt en zijn zeer beperkte studievoortgang, waaruit ze afleidt dat de gekozen studierichting wellicht niet haalbaar is voor verzoeker. Deze beslissing is volgens verweerde in de gegeven omstandigheden zeker niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk. Verzoekers studieresultaten waren tot nu toe inderdaad niet denderend. Verzoeker behaalde tijdens zijn eerste jaar amper vier credits. Tijdens de tweede zittijd slaagde hij voor geen enkel vak, en de cijfers die hij verwerft zijn zeer laag. In zijn tweede jaar studies nam hij een beperkter vakkenpakket op (39 studiepunten), maar ook dan maakt hij nog steeds zeer beperkte studievoortgang. Hij behaalt tijdens de eerste zittijd amper drie credits. Voor de vakken waarvoor hij niet slaagt behaalt hij examencijfers van 6 of minder, met slechts één negen, wat weinig perspectieven opent voor een beter resultaat in de tweede zittijd. Aan de tweede zittijd neemt hij door ziekte niet deel.

Verweerde stelt verder dat hij uiteraard begrip kan opbrengen voor de gezondheidsproblemen van verzoeker, maar niet anders kan dan vaststellen dat de studievoortgang van verzoeker zeer zwak is, en dat niets in het dossier erop wijst dat zijn situatie dermate is gewijzigd dat hij thans wel met meer kans op slagen zijn studies verder kan zetten en dat het met het oog daarop nog zinvol is om hem nieuwe bindende voorwaarden op te leggen. In deze omstandigheden is het volgens verweerde niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk om verzoeker niet meer toe te laten om zich in te schrijven voor de opleiding tot bachelor in de diergeneeskunde.

Beoordeling

Verzoekende partij beroept zich op de schending van het motiveringsbeginsel in samenlezing met het redelijkheidsbeginsel bij het nemen van de voorliggende studievoortgangsbeslissing door de verwerende partij.

De Raad herinnert eraan dat hij zijn beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar dat hij evenwel nagaat of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing betreffende het opleggen van bindende voorwaarden en het weigeren van een inschrijving betreft.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdende met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden betreft en de weigering van inschrijving, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van zijn bijzondere omstandigheden.

In casu gebeurt het concretiseren van deze studievoortgangsmaatregelen in het kader van het intern beroep. De interne beroepsinstantie gaat na of de individuele omstandigheden voldoende verantwoorden om alsnog een uitzondering toe te staan op de gestelde toelatingsvoorwaarden.

In artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt het opleggen van bindende studievoorraarden gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie. Ingeval een student niet voldoet aan deze bindende voorwaarde kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd.

Artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs bepaalt ook dat studenten kunnen worden geweigerd omdat ‘manifest het opleggen van bindende maatregelen geen positief resultaat kan teweegbrengen’. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling rust, die de weigering van een bepaalde student ook mogelijk zal gronden op het volledige studieverleden van een student.

In casu stelt de Raad vast op basis van voorliggend dossier dat verzoeker was ingeschreven bij verweerde voor 60 studiepunten in het academiejaar 2013-2014 voor de opleiding ‘bachelor of science in de diergeneeskunde’.

Hij behaalde credits voor in totaal 21 studiepunten. Gezien hij niet voldeed aan de decretaal en reglementair opgelegde 50% studie-efficiëntie, werd hem bij inschrijving in het volgende academiejaar 2014-2015 een bindende voorwaarde opgelegd, met name: slagen voor ten minste 50% van de opgenomen studiepunten. Hij schreef zich in dat jaar voor een beperkter studieprogramma van 39 studiepunten in aan dezelfde opleiding voor een geïndividualiseerd studieprogramma, maar behaalde echter opnieuw slechts credits ten belope van 11 studiepunten. De tweede zittijd nam hij niet deel wegens ziekte. Hij voldeed *prima facie* derhalve niet aan de hem opgelegde bindende voorwaarde.

In totaal verwerft de verzoeker in de betreffende opleiding over twee academiejaren credits ten belope van 32 studiepunten van de in totaal 99 ingeschreven studiepunten.

Verwerende partij weigert vervolgens verzoeker om zich in het huidig academiejaar opnieuw in te schrijven in de betreffende opleiding, omdat zij van oordeel was dat - op basis van zijn zeer beperkte studievoortgang en de zeer zwakke cijfers op de opleidingsonderdelen waaraan hij wel deelneemt - het geen zin meer heeft om nogmaals in te schrijven onder een bindende voorwaarde. De betreffende opleiding is niet haalbaar voor verzoeker, aldus verweerde. Verzoeker wordt wel toegelaten om zich intussen in het academiejaar 2015-2016 in te schrijven voor 24 studiepunten aan de ‘bachelor of science in de psychologie’.

De Raad stelt vast dat verwerende partij gehandeld heeft volgens de reglementaire voorschriften en binnen de contouren van het artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs. De Raad stelt met verwerende partij ook vast dat verzoeker een zwak studietraject heeft afgelegd waarbij zij in het academiejaar 2013-2014 niet aan de decretale studie-efficiëntie voldoet en *prima facie* ook het academiejaar nadien de door de instelling opgelegde bindende

voorwaarde niet naleeft. Verzoeker behaalt ook zeer slechte resultaten op de opleidingsonderdelen waar hij examen voor aflegt.

De Raad stelt vervolgens vast dat de interne beroepsinstantie bij de toepassing van deze reglementaire bepaling de door verzoeker ingeroepen bijzondere omstandigheden heeft onderzocht.

De Raad stelt dat bij de beoordeling van een studievoortgangsmaatregel rekening dient te worden gehouden, enerzijds met de door de verzoeker geboekte studievoortgang, eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren, en anderzijds met de informatie over de wijze waarop verzoeker in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken.

In casu verklaart verzoeker zijn zwakke studievoortgang op basis van gezondheidsproblemen, waarvan hij de nodige bewijsstukken toevoegt die zijn verblijf in het ziekenhuis voor een geslachtsaanpassing tijdens de zomervakantie van het academiejaar 2014-2015 aantonen. Als gevolg van zijn medische toestand staat hij ook onder psychische spanning, wat invloed heeft gehad op zijn studieprestaties.

Verzoeker werpt ook op dat hij zijn leerkredietpunten verloren tijdens het academiejaar 2014-2015 reeds op grond van een overmachtssituatie (opname in het ziekenhuis tijdens de tweede zittijd) heeft teruggekregen volgens de geijkte procedure.

De Raad benadrukt dat hij geenszins de ernst van de medische situatie van verzoeker wenst te minimaliseren. De Raad is ook van oordeel dat de door de Raad reeds vastgestelde overmachtssituatie in verband met het niet kunnen participeren aan de tweede zittijd van het academiejaar 2014-2015 redelijkerwijze kan verklaren waarom verzoeker aan de bij aanvang van het academiejaar opgelegde bindende voorwaarde niet heeft kunnen voldoen.

Voorliggend studievoortgangsdossier gaat echter ruimer dan de beoordeling over deze terugval van leerkrediet en de bewezen overmachtssituatie tijdens de tweede zittijd van het academiejaar 2014-2015.

De Raad stelt vooreerst dat verzoeker niet werd geweigerd op grond van het niet voldoen aan de bindende voorwaarde tijdens het academiejaar 2014-2015, zodat de al dan niet correcte berekening van zijn behaalde studie-efficiëntie *in casu* niet rechtstreeks aan de orde is. Verzoeker werd geweigerd omdat zijn gehele situatie (persoonlijke omstandigheden en het afgelopen onderwijsstraject) aangeeft dat het manifest geen zin heeft om nog een bindende

voorwaarde op te leggen het komende academiejaar, gezien verzoeker weinig kans heeft op slagen in de betreffende opleiding, alleszins niet in de nabije toekomst.

De Raad kan zeker begrip opbrengen voor de persoonlijke situatie van de verzoeker, die wel degelijk een impact heeft kunnen hebben op het verloop van zijn studies in het verleden. De Raad stelt ook vast op basis van het dossier dat verzoeker er zich van bewust was dat de behandelingen die hij diende te ondergaan tijdens het academiejaar 2014-2015 een impact konden hebben op zijn studieprestatie. Hij schreef zich ook in voor een vrij beperkt studieprogramma in het tweede academiejaar (39 studiepunten).

De Raad moet echter vaststellen dat verzoeker na een zwakke studievoortgang tijdens het eerste jaar van zijn studie, ook in het academiejaar 2014-2015 slechts voor 11 studiepunten credits verworven heeft, wat een uitermate beperkte studievoortgang is. Dit samen met het feit dat verzoeker zwakke cijfers behaald heeft op de examens waaraan hij wel effectief heeft deelgenomen, overtuigen de Raad om de inschatting van verweerde te volgen, met name dat de door verzoeker gekozen zware studierichting, mede rekening houdend met zijn huidige persoonlijke situatie, niet haalbaar is het volgend academiejaar.

De Raad is van oordeel dat de verzoeker niet afdoende aantoont dat zijn persoonlijke situatie dermate gewijzigd is dat er in de nabije toekomst meer garanties op een succesvolle studievoortgang in de betreffende academische opleiding zouden zijn, zodat het de Raad niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk voorkomt dat verzoeker een verdere inschrijving aan de betreffende opleiding geweigerd wordt, nadat hij slechts een zeer beperkte studievoortgang heeft gerealiseerd en de studieresultaten geen voldoende perspectief bieden voor een succesvol afronden van de studie, eventueel onder bindende voorwaarde.

Het middel is niet gegrond.

De Raad stelt ten overvloede dat niets verzoeker belet om, nadat zijn persoonlijke situatie uitgeklaard is, een nieuw dossier in te dienen bij verwerende partij om een inschrijving aan te vragen in de betreffende opleiding.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 15 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Piet Versweyveld bijzitter

Jean Goossens bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.739 van 17 december 2015 in de zaak 2015/625

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 3 november 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 28 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker onontvankelijk (en in bijkomende orde ongegrond) werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 15 december 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Bachelor of Science in de industriële wetenschappen: elektromechanica”.

Verzoeker wordt geweigerd om zich opnieuw bij verwerende partij in te schrijven in academiejaar 2015-2016.

Verzoekende partij stelde op datum van 22 oktober 2015 een intern beroep in bij de institutionele beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de institutionele beroepscommissie op datum van 28 oktober 2015 werd het intern beroep onontvankelijk en ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat beroepsschriften overeenkomstig artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 95, §2 van het OER 2014-2015 aangetekend en ondertekend ingediend moeten worden binnen een vervaltermijn van vijf kalenderdagen die ingaat de kalenderdag na deze waarop de student van de betrokken beslissing kennis heeft genomen. Ze merkt op dat de student de institutionele ombudsdiens op 1 oktober contacteerde met de vraag naar de beroepsmodaliteiten, wat betekent dat hij met zekerheid op 1 oktober kennis had genomen van de weigering tot inschrijving en dat de bindende vervaltermijn van vijf kalenderdagen bijgevolg ingegaan is op 2 oktober. De institutionele beroepscommissie benadrukt dat het beroepsschrift op 22 oktober enkel per e-mail werd verstuurd en dat op datum van beraadslaging, 28 oktober 2015, nog steeds geen aangetekend schrijven voorligt, noch een bewijs van aangetekend schrijven dat bewijst dat het beroep binnen de vijf kalenderdagen werd ingesteld.

Het beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard, maar vervolgens gaat de institutionele beroepscommissie, zonder hieraan afbreuk te doen, nog in op de grond van de zaak. Ze stelt dat uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student bij verwerende partij een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden. De commissie heeft akte genomen van de persoonlijke omstandigheden die de student in zijn beroepsschrift aanvoert. De commissie is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van die aard zijn dat ze doen vermoeden dat het opleggen van bindende voorwaarden wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren. Ze benadrukt de zeer beperkte studievoortgang die de student maakt sinds het academiejaar 2012-2013. Zo werd hij een eerste keer geweigerd na afloop van het academiejaar 2013-2014. De student ging hiertegen in beroep en de institutionele beroepscommissie heeft toen geoordeeld dat de student een tweede kans verdienede. De commissie merkt op dat de student deze kans niet gegrepen heeft: in het academiejaar 2014-2015 heeft hij slechts aan één examen deelgenomen, waarvoor hij niet slaagde en hij nam ook niet deel aan de tweedekansexamenperiode. De institutionele beroepscommissie merkt op dat de student in zijn beroepsschrift verwijst naar persoonlijke

problemen, maar hij staaft deze argumentatie op geen enkele manier. Ze wijst hem dan ook op zijn bewijslast. Vermits de student geen bewijslast aandraagt, kan de institutionele beroepscommissie onmogelijk inschatten of de problemen een verdere studievoortgang al dan niet zullen belemmeren. De institutionele beroepscommissie stelt ook vast dat de student quasi dezelfde mail doorstuurt als vorig jaar met betrekking tot zijn weigering, wat haar sterkt in de overtuiging dat de problemen waar de student vaag naar verwijst nog niet van de baan zijn om een betere studievoortgang mogelijk te maken.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij aangetekend schrijven aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 3 november 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij stelt dat het beroep voor de Raad niet werd ondertekend, zodat het onontvankelijk is.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat het verzoekschrift dat verzoeker heeft ingediend niet is ondertekend.

Op grond van artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs is de ondertekening van het verzoekschrift een vormvoorwaarde die op straffe van onontvankelijkheid moet worden nageleefd.

Het verzoekschrift van verzoekende partij voldoet niet aan deze ontvankelijkheidsvoorwaarde. De exceptie is gegrond.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 17 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Piet Versweyveld	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 17 december 2015

Arrest nr. 2.735 van 17 december 2015 in de zaak 2015/600

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepsinstantie van 9 oktober 2015 waarbij het intern beroep ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 17 december 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in het voorbereidingsprogramma van de Master of science in Management, alsook in die masteropleiding van de faculteit Economische en Sociale Wetenschappen en de [REDACTED].

Artikel 64 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) bepaalt dat het inschrijvingsgeld is verschuldigd vanaf de ondertekening van het studiecontract of vanaf het akkoord gegeven in de ‘Self Service Studenten’.

Voor de 60 studiepunten waarvoor verzoekster zich initieel inschrijft, ontvangt verwerende partij het verschuldigde studiegeld.

Vervolgens schrijft verzoekster zich bijkomend in voor twee opleidingsonderdelen, ten belope van 18 studiepunten. Ook na rappels ter zake op 10 november 2014, 8 december 2014 en 12 januari 2015, blijft verzoekster in gebreke om het daaraan verbonden inschrijvingsgeld te voldoen.

Ten gevolge daarvan schorst verwerende partij vanaf 31 maart 2015 de inschrijving van verzoekster, waardoor haar deelname aan de examens niet rechtsgeldig is – een gevolg dat zich ook uitstrekkt tot de reeds afgelegde examens van de januari-zittijd.

Op 15 mei 2015 deelt verwerende partij mee dat omwille van de niet-betaling, de resultaten van de eerste examenzittijd komen te vervallen. Er wordt tevens aan verzoekster meegedeeld dat zij aan de tweede zittijd kan deelnemen mits betaling van het verschuldigde studiegeld vóór 14 juli 2015. Er wordt evenwel geen betaling ontvangen.

De examencommissie stelt vast dat verzoekster voor geen enkel van de opgenomen opleidingsonderdelen een credit heeft behaald, en weigert bij beslissing van 10 september 2015 de herinschrijving van verzoekster voor het academiejaar 2015-2016. Dit werd aan verzoekster meegedeeld bij de proclamatie van 11 september 2015.

Tegen deze beslissing tekent verzoekster intern beroep aan op 25 september 2015.

De beroepsinstantie hoort verzoekster op 9 oktober 2015, en verklaart het intern beroep onontvankelijk wegens laattijdigheid.

Dit is de thans bestreden beslissing. Zij werd aan verzoekster ter kennis gebracht per e-mail van 22 oktober 2015.

IV. Ontvankelijkheid

Met betrekking tot de taalregeling werpt verwerende partij een exceptie op. Zij stelt dat de proceduretaal voor de Raad, zowel op grond van de artikelen 35 en 36, §1 van de

gewone wet van 9 augustus 1980 als op grond van artikel 21 van het huishoudelijk reglement van de Raad, het Nederlands is.

Het verzoekschrift, in het Engels opgesteld zijnde, is hiermee in strijd. Verwerende partij besluit ‘in hoofdorde’ tot de onontvankelijkheid van het beroep, maar verwijst tevens naar de recente rechtspraak van de Raad (o.a. RvStvb 29 oktober 2015, nr. 2.537 en RvStvb. 29 oktober 2015, nr. 2.539) waarin de verzoekende partij een termijn werd gelaten om een vertaling van de anderstalige procedurestukken neer te leggen.

De Raad overweegt ter zake het volgende.

Artikel II.261, §1 van de Codex Hoger Onderwijs (verder: de Codex) stelt als principe dat de *onderwijsstaal* in de hogeronderwijsinstellingen die onder de toepassing van de Codex vallen, het Nederlands is.

Terwijl de Codex op dit principe een aantal uitzonderingen toestaat, lijkt dit niet het geval te zijn voor de *bestuurstaal* van de hogescholen en universiteiten, die krachtens artikel II.260 van de Codex steeds het Nederlands is.

De Raad is van oordeel dat het begrip *onderwijsstaal* ruim kan worden geïnterpreteerd en zich niet noodzakelijk beperkt tot de taal waarin de lessen zelf worden gegeven, maar zich ook kan uitstrekken tot de mondelinge of schriftelijke communicatie tussen instelling of docent en student met betrekking tot die lessen of het opleidingsonderdeel waarvan de lessen deel uitmaken, zoals bijvoorbeeld bepaalde praktische mededelingen.

Anders is het wanneer de communicatie niet langer enkel betrekking heeft op de verstrekking van het onderwijs, maar kadert in de rechtsbescherming van de student.

Zoals de Raad eerder reeds heeft overwogen (RvStvb. 25 augustus 2015, nr. 2.311) is de interne beroepsinstantie die de hogeronderwijsinstelling krachtens artikel II.283 van de Codex verplicht dient in te richten, een orgaan dat een bestuurlijke rechtshandeling stelt die, wanneer is voldaan aan de voorwaarden door de Codex gesteld, vatbaar is voor een administratief beroep bij de Raad. Dit betekent dat op de werking van de interne beroepsinstantie de *bestuurstaal* van toepassing is, die zoals aangehaald uitsluitend het Nederlands kan zijn.

De Raad stelt te dezen vast dat verzoekster haar intern beroep, dat – anders dan het geval was in de zaak die aanleiding heeft gegeven tot het voormelde arrest nr. 2.311 – betrekking heeft op opleiding die in het Engels wordt aangeboden, in het Engels heeft ingesteld en dat de interne beroepsinstantie haar beslissing ook (uitsluitend) in het Engels heeft uitgeschreven.

De Raad spreekt zich vooralsnog niet uit over de regelmatigheid van het door verzoekster ingestelde intern beroep of de wettigheid van de anderstalige beslissing op intern beroep, gezien in het licht van bovenstaande overwegingen.

De Raad is een administratief rechtscollege dat is opgericht door en binnen de Vlaamse Gemeenschap (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, 1960/1, 17 e.v.*).

Wat betreft de taalregeling met betrekking tot de rechtscolleges van de gewesten of gemeenschappen, heeft de Raad van State in het arrest nr. 220.989 van 12 oktober 2012 geoordeeld dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen uitspraak doet over jurisdicionele beroepen en zijn contentieux onder het grondwettelijk begrip ‘gerechtszaken’ valt, maar dat de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken op de Raad voor Vergunningsbetwistingen niet van toepassing is, daar de wet enkel het gebruik van de talen in gerechtszaken voor de hoven en rechtbanken van de rechterlijke orde regelt.

In hetzelfde arrest heeft de Raad van State geoordeeld dat de wet van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken of het decreet van 30 juni 1981 houdende aanvulling van de artikelen 12 en 33 van de bij het koninklijk besluit van 16 (lees: 18) juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken wat betreft het gebruik van de talen in de betrekkingen tussen de bestuursdiensten van het Nederlands taalgebied en de particulieren, evenmin op de Raad voor Vergunningsbetwistingen van toepassing zijn, omdat die teksten het taalgebruik in bestuurszaken regelen en niet het taalgebruik in gerechtszaken voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen die uitspraak doet over jurisdicionele beroepen.

Deze overwegingen lijken *mutatis mutandis* op de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen van toepassing te kunnen zijn.

Bij deze rechtspraak kan de bedenking worden geplaatst of zij verzoenbaar is met artikel 129, §1 van de Grondwet. Krachtens deze bepaling is de Vlaamse decreetgever in gemeenschapsbevoegdheden immers slechts bevoegd om het gebruik van de talen te regelen voor (i) de bestuurszaken, (ii) het onderwijs in de door de overheid opgerichte, gesubsidieerde of erkende instellingen en (iii) de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsmede de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akte en bescheiden van de ondernemingen.

Indien de Raad, zoals de Raad van State heeft geoordeeld ten aanzien van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, niet onder de taalregeling in bestuurszaken valt, lijkt artikel 129, §1 van de Grondwet uit te sluiten dat de decreetgever de taalregeling in de procedure voor zijn administratieve rechtscolleges zou vermogen te regelen.

Deze vraag behoeft evenwel vooralsnog geen antwoord, nu de overwegingen van voormeld arrest van de Raad van State alleszins niet wegnemen dat de Raad als administratief rechtscollege van en binnen de Vlaamse Gemeenschap, binnen de diensten van de ‘Vlaamse Executieve’ valt, die krachtens de artikelen 35 en 36, §1 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen het Nederlands als bestuurstaal gebruiken.

De taalregeling wordt geacht van openbare orde te zijn. De Raad ziet geen reden om daar anders over te oordelen wanneer de rechtsgrond voor de taalregeling is gelegen in de voormelde wet van 9 augustus 1980.

Artikel 21 van het huishoudelijk reglement van de Raad (*BS* 15 juli 2015) bevestigt dat de taal van de procedure het Nederlands is. Dit taalvoorschrift heeft niet enkel betrekking op het arrest van de Raad, maar strekt zich ook uit tot de procedurestukken die uitgaan van de partijen, waaronder het verzoekschrift, de antwoordnota van de verwerende partij en de wederantwoordnota van de verzoekende partij.

Artikel 30 van de Grondwet lijkt aan partijen geen rechtsgrond te bieden om zich in de procedure voor de Raad op grond van de taalvrijheid alsnog van een andere taal dan het Nederlands te bedienen, nu dit artikel enkel de vrijheid van de gesproken taal waarborgt en er alleszins een regeling door de wetgever wordt toegelaten voor handelingen van het openbaar gezag – waar de gewone wet van 9 augustus 1980 *prima facie* aan voldoet.

De Raad stelt samen met verwerende partij vast dat de gedinginleidende akte – het verzoekschrift van verzoekende partij – geheel in het Engels is opgesteld.

Zulks is in strijd met de hiervoor aangehaalde bepalingen van de wet van 9 augustus 1980 en het huishoudelijk reglement van de Raad, zodat er grond is om te besluiten tot de nietigheid van deze procedurestukken en bijgevolg tot de onontvankelijkheid van het beroep.

De Raad is er zich evenwel van bewust dat in het verleden – doorgaans met instemming van de verwerende partij – een coulante houding werd aangenomen ten aanzien van niet-Nederlandstalige verzoekschriften of wederantwoordnota's. Wil de Raad de door de decreetgever beoogde korte doorlooptijd van de beroepen blijven honoreren, dan kan de huidige werklast van de Raad een dergelijke soepele houding niet langer verantwoorden. De verwerking van anderstalige procedurestukken veroorzaakt immers een aanzienlijke bijkomende belasting bij de beoordeling van het beroep. Bovendien kan de Raad niet voorbijgaan aan de hiervoor in herinnering gebrachte rechtsregels.

De Raad meent evenwel dat het rechtszekerheidsbeginsel in de weg staat dat de opmerkingen inzake de nietigheid die zich ambtshalve aandienen, thans *ipso facto* zouden leiden tot de onontvankelijkheid van het door verzoekster ingediende beroep.

Om die reden is de Raad van oordeel dat aan de verzoekende partij een redelijke termijn moet worden gelaten om een Nederlandse vertaling voor te leggen van haar verzoekschrift.

Aangezien deze exceptie ambtshalve is opgeworpen, is aan de partijen ter zitting de mogelijkheid geboden om hieromtrent standpunt in te nemen.

Partijen verklaren ter zake het volgende. Verzoekende partij engageert zich om een vertaling van haar verzoekschrift, ondertekend en binnen de door de Raad te bepalen termijn, neer te leggen bij de Raad en over te maken aan de verwerende partij. Verwerende partij harerzijds heeft hiertegen geen bezwaar.

Op grond van de bovenstaande overwegingen is de Raad van oordeel dat hij enkel uitspraak kan doen op grond van Nederlandstalige procedurestukken, wat onder meer inhoudt dat het verzoekschrift en eventuele nota's in het Nederlands moeten zijn opgesteld.

Dit principe geldt ook wanneer de opleiding in een andere taal werd aangeboden.

Omwille van de hierboven uiteengezette aandacht voor het rechtszekerheidsbeginsel en ten einde verzoekende partij niet plots met een ambtshalve exceptie van onontvankelijkheid te confronteren, beslist de Raad dat aan verzoekster een termijn wordt gelaten om een Nederlandstalige vertaling van haar verzoekschrift in te dienen. Ook letterlijke citaten van anderstalige stukken moeten van een Nederlandse vertaling worden voorzien.

Deze vertalingen mogen geen nieuwe middelen bevatten.

Verzoekende partij beschikt over een termijn tot uiterlijk 18 januari 2016 om deze vertalingen over te maken aan de Raad en aan de verwerende partij.

BESLISSING

- 1. Verzoekende partij beschikt over een termijn tot uiterlijk 18 januari 2016 om een Nederlandse vertaling van haar verzoekschrift overeenkomstig de bovenstaande richtlijnen over te maken aan de Raad en aan verwerende partij.**
- 2. Op voormelde datum wordt het thans ingediende Engelstalige procedurestuk van verzoekster (verzoekschrift) ambtshalve uit de debatten geweerd.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 17 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Henri Verhaaren	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris	De voorzitter
Melissa Thijs	Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.734 van 17 december 2015 in de zaak 2015/602

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 20 oktober 2015 waarbij het intern beroep ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 17 december 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2011-2012 bij verwerende partij ingeschreven in de opleiding Master [REDACTED].

In het academiejaar 2013-2014 slaagt verzoeker voor de derde maal niet voor de masterproef.

Ten gevolge daarvan wordt aan verzoeker de verdere inschrijving geweigerd. Nadat een verzoek tot afwijking wordt afgewezen, tekent verzoeker intern beroep aan.

Na verzoeker op 27 oktober 2014 te hebben gehoord, neemt de interne beroepsinstantie op 30 oktober 2014 de volgende beslissing:

“(…)

Tijdens dit gesprek verwees u naar het feit dat de weigering werd opgelegd op basis van het niet-slagen voor uw masterproef. U verklaarde dat u deze masterproef tijdens de voorbije academiejaren niet had ingediend omdat van het feit dat u nog niet gestart was met de uitwerking ervan en evenmin reeds een promotor hiervoor [had] gecontacteerd. U zei dat u niet op de hoogte was van het feit dat ook in een master-na-masteropleiding u kon geweigerd worden. U vermeldde ook dat u in het afgelopen academiejaar uw studies gecombineerd had met werk, en dat u deze combinatie onderschat had. U zei dat u zich pas achteraf gerealiseerd had dat u tijdens het afgelopen academiejaar uw masterproef beter niet had toegevoegd aan uw ISP.

Het onderwijs- en examenreglement bepaalt dat een vierde inschrijving voor een bepaald opleidingsonderdeel niet mogelijk is, ongeacht [] het soort opleiding waartoe dit opleidingsonderdeel behoort. Via uw studievoortgangsdossier naar aanleiding van de junizittijd werd u alvast duidelijk geïnformeerd over het feit dat u zou worden geweigerd. Indien u [] tijdens het academiejaar 2013-2014 niet zou slagen voor uw masteropleiding.

Bij de beoordeling van een vraag voor een afwijkende toelating wordt rekening gehouden enerzijds met de aanwezigheid van bijzondere individuele omstandigheden en anderzijds ook met de kansen om de opleiding alsnog te kunnen voltooien. Tijdens ons gesprek vermeldde u geen bijzondere omstandigheden die een uitzondering kunnen verantwoorden. Aangezien u op dit ogenblik ook nog geen concreet plan van aanpak had om uw masterproef te voltooien, waren er ook geen concrete gegevens vorhanden waaruit zou kunnen blijken dat het afwerken hiervan tijdens het komende academiejaar mogelijk zou zijn.

Op basis van deze informatie zie ik dan ook geen redenen om de beslissing van de directeur te wijzigen. De weigering blijft dan ook van kracht.

De weigering tot herinschrijving werd opgelegd op basis van het Onderwijs- en examenreglement 2013-2014. Overeenkomstig de bepalingen in dit reglement werd een weigering opgelegd voor een periode van vijf academiejaren. Het Onderwijs- en examenreglement 2014-2015 beperkt de duur van een dergelijke weigering echter tot drie academiejaren. Concreet in uw geval betekent dit dan ook dat een weigering wordt opgelegd voor een periode van maximum drie academiejaren. Indien u mij eerder concrete aanwijzingen kunt geven waaruit blijkt dat het afwerken van uw eindwerk gedurende het daaropvolgende

academiejaar of semester wel mogelijk is, ben ik bereid om deze beslissing eerder te heroverwegen.”

Op 25 september 2015 vraagt verzoeker een heropening van zijn dossier.

Verzoeker werd uitgenodigd voor een hoorzitting op 13 oktober 2015, maar bleef afwezig en liet daarna geen bericht meer.

Op 20 oktober 2015 beslist de interne beroepsinstantie om de aanvraag te verwerpen:

“(…)

U stuurde mij op 25 september nieuwe argumenten toe. Ik nodigde u uit om ze toe te lichten in een persoonlijk gesprek op 13 oktober, maar daar ging u niet op in. Ik heb mij voor de beslissing daarom op uw brief gebaseerd.

In uw brief licht u toe dat u een interessant onderwerp hebt gevonden waar u samen met een medestudent 13 uur per week aan wil werken, wat u haalbaar lijkt. U schrijft dat u zich al in de literatuur en problematiek hebt verdiept. Ik stel echter vast dat u geen concrete melding maakt van afspraken met een promotor, een plan van aanpak, het vastleggen van een mogelijke inhoudstafel, afspraken met een welbepaalde medestudent. Daarom staat het voor mij niet vast dat uw intenties realistisch zijn. De weigering wordt daarom niet opgeheven.

De eerdere beslissing van de directeur Studentenadministratie blijft dan ook nu gehandhaafd. (...)"

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Verzoeker beroept zich in een enig middel, voor zover de Raad kan nagaan, op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet uiteen dat hij de telefonische uitnodiging voor het gesprek met de interne beroepsinstantie heeft gemist, en dat hij bovendien voor enige tijd in het buitenland zou verblijven zodat een online gesprek een mogelijkheid zou zijn.

Op de plaats van bestemming (Cuba) moest verzoeker evenwel vaststellen dat hij geen internetverbinding tot stand kon brengen en dat hij evenmin met zijn gsm kon telefoneren. Ten gevolge daarvan heeft verzoeker ook de schriftelijke uitnodiging van 9 oktober 2015 voor een gesprek op 13 oktober 2015, niet kunnen lezen.

Verzoeker betreurt aldus zijn kans niet ten volle te hebben kunnen benutten om het realistische van zijn verzoek aan te tonen – hij stelt dat zijn e-mail van 25 september 2015 niet volledig was. Verzoeker heeft reeds contact genomen met een professor en een medestudent en heeft ook reeds een draft van een onderzoeksvoorstel klaar.

Bovendien, zo voegt verzoeker toe, was hij zich niet bewust van het feit dat de interne beroepsprocedure reeds was heropend.

In de *antwoordnota* wijst verwerende partij erop dat zij niet op de hoogte was van verzoekers reis naar het buitenland, en dat zij na 13 oktober 2015 nog een week heeft gewacht om de thans bestreden beslissing te nemen en te verzenden.

Verder stipt verwerende partij aan dat verzoeker ook in zijn verzoekschrift voor de Raad nog steeds niet toelicht waarom zijn plannen voor de masterproef ditmaal wel concreet en realistisch zouden zijn.

In zijn *wederantwoordnota* benadrukt verzoeker dat hij, ondanks verwoede pogingen, in de onmogelijkheid was om te reageren op de uitnodiging van verwerende partij.

Verder stelt verzoeker dat hij het oordeel van verwerende partij zou kunnen begrijpen wanneer dit noodgedwongen op onvolledige informatie is gesteund, maar dat hij betwist dat de beroepsinstantie niet op de hoogte was van het verblijf in het buitenland.

Verzoeker onderstreept ten slotte nogmaals dat hij zich er niet van bewust was dat hij zich reeds in de formele beroepsprocedure bevond.

Beoordeling

Met een e-mail van 25 september 2015 laat verzoeker weten dat hij meent te voldoen aan de voorwaarde die de interne beroepsinstantie in haar beslissing van 30 oktober 2014 had gesteld om de weigering tot inschrijving te heroverwegen. Verzoeker stelt ter zake:

“U gaf echter ook aan dat u bereid was deze beslissing te heroverwegen, indien ik u concrete aanwijzingen zou kunnen geven waaruit blijkt dat het afronden van mijn eindwerk mogelijk zou zijn gedurende het daaropvolgende academiejaar.

Zelf ben ik van oordeel dat dit mogelijk is het komende academiejaar. De belangrijkste factoren hiervoor:

- Ik heb een interessant thesisonderwerp gevonden waarbij ik me reeds verdiept heb in de literatuur en een specifieke problematiek.
- Verder zou ik deze masterproef samen aanvatten met een medestudent. (Het afwerken van een Masterproef per twee is gebruikelijk in deze opleiding.)
Deze samenwerking zal me zeker nog extra stimuleren.
- Na wat rekenen schat ik in dat ik per week dertien uren zou moeten besteden aan de thesis (gedurende de periode oktober tot mei).
Dit lijkt me haalbaar. Zeker aangezien ik dit jaar over voldoende verlofdagen beschik en ik, indien werkelijk nodig, ook enkele weken onbetaald verlof zou kunnen nemen.

Graag had ik dus geweten of u deze beslissing wenst te heroverwegen, en zo ja welke dan de verdere procedure hiervoor is. Word ik opnieuw uitgenodigd om op gesprek te komen? Alvast bedankt voor uw begrip en tijd.”

In die omstandigheden vraagt verzoeker om de eerder genomen beslissing te heroverwegen.

De Raad is vooreerst van oordeel dat verzoeker, door de vraag naar heroverweging te stellen, minstens de indruk heeft gegeven dat hij het formele besluitvormingsproces van de beroepsinstantie wenste te heropenen.

Bovendien heeft verzoeker in zijn e-mail aangegeven wat de belangrijkste factoren zijn die hem ertoe brengen van oordeel te zijn dat hij zijn masterproef in een volgend academiejaar zou kunnen afronden.

De beroepsinstantie handelt dan ook niet onzorgvuldig door de procedure daadwerkelijk opnieuw op te starten en verzoeker voor een hoorzitting uit te nodigen.

Wanneer verzoeker aldus een formele procedure doet aanvangen, en bovendien vraagt of hij opnieuw gehoord zou worden, mag van verzoeker worden verwacht dat hij zich beschikbaar houdt voor communicatie met de beroepsinstantie. Haar uitnodiging voor een hoorzitting is immers niet iets wat verzoeker plots overkomt, maar het resultaat van verzoekers eigen vraag.

In de mate dat de bestreden beslissing overweegt dat verzoeker onvoldoende concrete informatie heeft overgemaakt om een wederinschrijving toe te laten, is zij naar oordeel van de Raad niet kennelijk onredelijk. In zijn wederantwoordnota lijkt verzoeker die inschatting eerder te onderschrijven dan tegen te spreken.

Verder moet de Raad samen met verwerende partij vaststellen dat verzoeker vervolgens noch het verzoekschrift bij de Raad, noch zelfs – voor zover mogelijk – *in extremis* de wederantwoordnota te baat heeft genomen om alsnog nadere informatie mee te delen omtrent het onderwerp, de concrete afspraken met de promotor, enz.

In die omstandigheden ziet de Raad geen grond om de bestreden beslissing te vernietigen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 december 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Henri Verhaaren	bijzitter

Piet Versweyveld bijzitter
bijgestaan door
Melissa Thijs secretaris

De secretaris **De voorzitter**
Melissa Thijs **Jim Deridder**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.801 van 27 januari 2016 in de zaak 2015/599

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 juli 2014, strekt tot nietigverklaring van:

- A. (i) de examenbeslissing van 24 juni 2014 waarbij verzoekster voor de opleidingsonderdelen ‘Masterpaper’, ‘[REDACTED]’ en ‘[REDACTED]’ een examencijfer van respectievelijk 16/20, 13/20 en 15/20 werd toegekend, en (ii) van de beslissing van de interne beroepsinstantie d.d. 11 juli 2014 waarbij het intern beroep tegen deze beslissing ongegrond werd verklaard;
- B. (i) de beslissing van de selectiecommissie ertoe strekkende dat verzoekster niet wordt geselecteerd als arts-specialist in opleiding (verder: ASO) orthopedie, door verzoekster geen aanvaardingsattest af te leveren, (ii) de beslissing van het bureau van de facultaire selectiecommissie houdende afwijzing van verzoeksters bezwaar en (iii) de beslissing van de interne beroepsinstantie d.d. 27 juni 2014 waarbij het intern beroep tegen deze beslissing onontvankelijk en ongegrond wordt verklaard;
- C. (i) de beslissing houdende weigering om aan verzoekster een attest/visum ASO orthopedie af te leveren buiten contingent, en (ii) de beslissing van de interne beroepsinstantie d.d. 27 juni 2014 waarbij het intern beroep tegen deze beslissing onontvankelijk en ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

In het arrest nr. 2014/113 van 30 september 2014 heeft de Raad zich bevoegd verklaard ten aanzien van alle bestreden beslissingen – daarbij onder meer oordelend dat de beslissingen hierboven aangeduid onder ‘B’ en ‘C’ examenbeslissingen zijn in de zin van artikel I.3, 69°, a) van de Codex Hoger Onderwijs – en deze vervolgens vernietigd.

Beide partijen hebben tegen dit arrest een cassatievoorziening bij de Raad van State ingesteld.

Bij arrest nr. 232.534 van 13 oktober 2015 heeft de Raad van State vooreerst vastgesteld dat de cassatievoorzieningen zich niet uitstrekken tot de beslissingen hierboven aangeduid onder ‘A’.

Vervolgens bevestigt de Raad van State dat de in het geding zijnde beslissingen van verwerende partij worden beheerst door de Vlaamse regelgeving inzake onderwijs, in het bijzonder de Codex Hoger Onderwijs, onder meer gelet op het feit dat de opleiding waartoe verzoekster toegang beoogt, als master-na-master (verder: ManaMa) werd geaccrediteerd door de bevoegde accreditatieorganisatie NVAO. De beslissingen hierboven aangeduid onder ‘B’ en ‘C’ zijn naar oordeel van de Raad van State evenwel geen examenbeslissingen in de zin van artikel I.3, 69°, a) van de Codex Hoger Onderwijs, omdat zij geen eindoordeel inhouden over het voldoen voor een opleidingsonderdeel, meerdere opleidingsonderdelen of een opleiding als geheel.

De Raad vermocht bijgevolg niet, aldus de Raad van State, zijn bevoegdheid ten aanzien van de beslissingen hierboven aangeduid onder ‘B’ en ‘C’ te steunen op hun kwalificatie als examenbeslissing in de zin van artikel I.3, 69°, a) van de Codex Hoger Onderwijs.

De Raad van State vernietigt op die gronden het arrest van de Raad nr. 2014/113 van 30 september 2014, behalve in de mate waarin – samengevat – ’s Raads arrest nr. 2014/133 de beslissingen hierboven aangeduid onder ‘A’ vernietigt.

De Raad heeft de zaak ambtshalve geregistreerd onder het rolnummer 2015/599.

Verzoekende partij en verwerende partij hebben een toelichtende nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 17 december 2015.

Verzoekende partij en verwerende partij hebben elk een pleitnota ingediend. Deze nota’s vallen buiten de toelichtende nota die elke partij op basis van de door de Raad opgestelde procedurekalender kon neerleggen na kennismaking van het voormelde arrest van de Raad van State, en kunnen derhalve niet als processtuk worden aangenomen. In zoverre de pleitnota’s

evenwel enkel de neerslag vormen van de mondelinge uiteenzetting door de partijen ter terechting, worden ze niet als een processtuk, maar als een loutere inlichting in aanmerking genomen.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

[.....] en [.....], die met volmacht verschijnen voor verzoekende partij en advocaat [.....] en advocaat [.....], die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

De Raad maakt toepassing van artikel 15 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

III. Feiten

Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2013-2014 ingeschreven in de master in de geneeskunde, prespecialisatie orthopedie.

Er worden ten aanzien van verzoekster drie beslissingen genomen:

- A. Het beroep betreft de examenbeslissing van 24 juni 2014 voor de opleidingsonderdelen ‘masterpaper’ (16/20), ‘[.....]’ (13/20) en ‘[.....]’ (15/20).
- B. Het beroep betreft de beslissing zonder datum (rond 25 april 2014) tot niet-selectie als ASO orthopedie (= weigering aanvaardingsattest), alsmede de voorafgaande beslissing zonder datum inzake de ranking van de kandidaten voor ASO orthopedie.
- C. Het beroep betreft de beslissing tot weigering van aflevering van een attest/visum ASO orthopedie buiten contingent.

Verzoekende partij stelt tegen al deze beslissingen intern beroep in.

Op 1 juli 2014 stelt verzoekster beroep in tegen de beslissing hiervoor vermeld onder ‘A’.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie d.d. 11 juli 2014 wordt dit intern ontvankelijk, maar ongegrond verklaard.

Op 9 juni 2014 stelt verzoekster beroep in tegen de beslissingen hiervoor vermeld onder ‘B’ en ‘C’. Bij beslissing van 27 juni 2014 verklaart de interne beroepsinstantie dit beroep onontvankelijk en ongegrond verklaard.

De beroepsinstantie zet uiteen dat dit beroep niet tegen een studievoortgangsbeslissing is ingesteld omdat de resultaten waarop de rangschikking is gebaseerd, nog niet officieel bekend zijn gemaakt. Daarnaast stelt zij dat de verzoekende partij geen beroep kan instellen tegen resultaten van vorige academiejaren. De beroepsbeslissing luidt dat de beslissing van niet-selectie inderdaad eerst mondeling is meegedeeld, maar uiteindelijk ook schriftelijk na intern beroep. Over de evaluatiecriteria waar verzoekende partij opmerkingen over had, meldt de beroepsinstantie dat de verzoekende partij hierover voldoende geïnformeerd was via de “Leidraad co-assistentschap prespecialisatie”. Het gewicht van de ‘Stage heelkunde’ zou gelijk geweest zijn tijdens de 1^e en 2^e selectieronde: 11%. Over de vermeende gebrekige motivering van de beslissing tot niet-selectie (inhoudelijk gebrekkig en slechts beperkt tot deelcijfers), stelt de beslissing dat het recht op feedback pas na bekendmaking van de resultaten ontstaat. Wat de opvraging van de vergelijkende resultaten van medekandidaten betreft, oordeelt de interne beroepsinstantie dat zij daar niet op kan ingaan daar dit een schending van de privacy van de betrokkenen zou inhouden. Ten slotte overweegt de bestreden beroepsbeslissing dat ook buiten contingent geen toegang verschafft kan worden tot verdere opleiding. Het zou een beslissing betreffen die de onderwijsinstelling overstijgt, aangezien de contingenten worden vastgelegd door federale regelgeving. Ook al staat de regelgeving ‘lissage’ toe, dan creëert dit ten aanzien van verzoekende partij volgens de beroepsinstantie geen recht op zo’n uitzondering. Verder stelt de beslissing dat de weigering is ingegeven door de bekommernis om de beoordelingscriteria correct toe te passen over alle specialisaties, en door de beperkte opleidingscapaciteit. De beroepsinstantie acht zich niet bevoegd te beordelen of de weigering om buiten contingent de opleiding te vervolgen al dan niet terecht is.

Wat de Masterproef betreft, zou er onduidelijkheid zijn ontstaan omtrent de identiteit van de beoordelaars zodat de beroepsinstantie de namen van de beoordelaars samen met de door hun gebruikte beoordelingsschema’s meedeelt. Wat de casuspresentatie betreft, schrijft de beroepsinstantie de discrepantie tussen de scores (10/20 en 16/20) toe aan het feit dat het gaat om een beoordeling door meerdere personen. Wat het co-assistentschap betreft, werden de scoreformulieren voorgelegd bij de beroepsbeslissing. Daarnaast stelt de beroepsbeslissing dat

de ongunstige rangschikking geen waardeoordeel uitspreekt over de kunde van de student voor dat vak.

De beslissing op intern beroep voor voorwerp B en C werd bij e-mail van 27 juni 2014 aan verzoekende partij overgemaakt. De beslissing op intern beroep voor voorwerp A werd bij e-mail van 11 juli 2014 aan verzoekende partij overgemaakt.

IV. Voorwerp van het geschil

Tot het voorwerp van het thans hangende beroep behoren niet meer, de beslissingen hierboven aangeduid onder ‘A’: in de mate dat ’s Raads arrest nr. 2014/113 van 30 september 2014 daarover uitspraak heeft gedaan is het door de Raad van State niet vernietigd.

De Raad heeft zijn rechtsmacht wat die beslissingen betreft dan ook uitgeput.

Verzoekende partij merkt thans in haar nota na cassatie op dat verwerende partij in gebreke blijft om rechtsherstel te verlenen inzake de door de Raad in het arrest nr. 2014/113 vernietigde beslissingen aangeduid onder ‘A’.

Ter zitting verduidelijkt verwerende partij dat tegen het laatste arrest van de Raad ter zake, opnieuw een cassatieberoep bij de Raad van State is ingesteld en dat dit beroep nog steeds hangende is.

Aangezien de Raad zijn rechtsmacht ter zake heeft uitgeput, kan hij in de huidige stand van de procedure daaromtrent geen uitspraak meer doen.

V. Ontvankelijkheid – bevoegdheid van de Raad

De Raad dient vooreerst te onderzoeken of het resterende voorwerp van het beroep tot zijn bevoegdheid behoort.

Ter beoordeling ligt thans voor of de Raad bevoegd is om zich uit te spreken over de beslissingen hierboven aangeduid onder ‘B’ en ‘C’.

Standpunt van partijen

Verwerende partij stelt dat de bestreden beslissingen niet kunnen worden gekwalificeerd als een ‘studievoortgangsbeslissing’ in de zin van artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs.

Meer bepaald zet verwerende partij uiteen dat er vooreerst geen sprake is van de toekenning van een bewijs van bekwaamheid dat aangeeft dat de student op grond van eerder verworven competenties of eerder verworven kwalificaties bepaalde competenties heeft verworven (artikel I.3, 69°, c) van de Codex).

Ook een dergelijke beslissing is volgens verwerende partij immers een uitspraak – bij wege van een credit of een bekwaamheidsbewijs – over het voldoen voor een opleiding of een opleidingsonderdeel, een kwalificatie die volgens het voormelde arrest van de Raad van State niet aan de bestreden beslissingen kan worden toegekend.

Een beslissing over een aanvaardingsattest omvat niet een dergelijke uitspraak, omdat er geen evaluatie plaatsvindt met betrekking tot het voldoen voor een opleiding of een opleidingsonderdeel. Integendeel, zo stelt verwerende partij, is de vergelijkende selectie met het oog op het toekennen van een aanvaardingsattest erop gericht de toegang tot de opleiding geneesheer-specialist in opleiding te bepalen, waarbij niet de loutere bekwaamheid maar wel de rangschikking bepalend is.

Evenmin kan er volgens verwerende partij een relevante parallel worden getrokken met de situatie van volgtijdelijkheid, aangezien dit betrekking heeft op de toegang tot een navolgend opleidingsonderdeel nadat voor een voorgaand opleidingsonderdeel (of een voorgaande opleiding) een credit (of een diploma) werd behaald.

Ten overvloede, besluit verwerende partij, zijn er nog andere fundamentele verschillen tussen een beslissing omtrent een bewijs van bekwaamheid en een beslissing over een aanvaardingsattest, met name wat betreft de bevoegde instantie (de associatie, respectievelijk de decaan van de faculteit geneeskunde), wat betreft het voorwerp van de attestering (inzake verworven competenties, respectievelijk inzake bekwaamheid én rangschikking) en wat betreft de procedure (met een document of loutere registratie, respectievelijk met een nominatief attest).

Ten tweede is de betreden beslissing volgens verwerende partij evenmin te beschouwen als een weigering tot het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven (artikel I.3, 69°, g) van de Codex).

Immers, met verzoekster is geen diplomacontract aangegaan aangezien zij voor de ManaMa-opleiding niet kon worden ingeschreven bij gebreke aan aanvaardingsattest. Bijgevolg werd verzoekster ook niet geweigerd om een bepaalde opleidingsonderdeel op te nemen in enig diplomacontract.

Evenmin is er sprake van een ‘geïndividualiseerd traject’, aangezien zulks veronderstelt dat een afwijking op een modeltraject wordt toegestaan. De door verzoekster beoogde toegang tot de ManaMa wordt niet samengesteld uit opleidingsonderdelen van meerdere modeltrajecten, noch wordt er afgeweken van de algemene voor de ManaMa geldende regels.

Ten derde is verwerende partij van oordeel dat de bestreden beslissing ook niet kan worden gekwalificeerd als één van de andere beslissingen bedoeld in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs.

Het betreft geen examentuchtbeslissing, geen toekenning van een vrijstelling, geen beslissing waarbij het volgen van een schakelprogramma of een voorbereidingsprogramma wordt opgelegd of gemoduleerd, geen maatregel van studievoortgangsbewaking en evenmin een beslissing met betrekking tot de gelijkwaardigheid van een buitenlands hogeronderwijsdiploma.

Verwerende partij wijst erop dat de auditeur in het auditoraatsverslag in het raam van de procedure die heeft geleid tot voormeld cassatiearrest van de Raad van State, heeft gesteld dat niet kan worden ingezien als welke andere onder artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs bedoelde studievoortgangsbeslissing de bestreden beslissing zou kunnen worden beschouwd.

Ten slotte zet verwerende partij uiteen dat er naar haar oordeel ook geen schending van het gelijkheidsbeginsel voorligt doordat er een onderscheiden rechtsbescherming bestaat tussen enerzijds studievoortgangsbeslissingen en anderzijds beslissingen die betrekking hebben op de toegang tot een opleiding of een ManaMa.

Verwerende partij brengt ter zake de motieven van de decreetgever bij de oprichting van de Raad in herinnering, en wijst erop dat de Raad ook niet bevoegd is om zich uit te spreken over geschillen met betrekking tot beslissingen van de examencommissie voor het toelatingsexamen arts en tandarts.

De verwijzing door verzoekster naar het arrest nr. 200.012 van de Raad van State overtuigt volgens verwerende partij niet tot het tegendeel, aangezien het daar een weigering tot aflevering van een diploma op basis van verworven credits betrof, wat opnieuw – anders dan de thans bestreden beslissingen – een uitspraak over een evaluatie inhoudt. De Raad van State heeft ten andere de irrelevantie van het arrest 200.012 in het raam van het huidige geschil reeds bevestigd.

Ondergeschikt, indien de Raad zou overwegen dat wel een schending van het gelijkheidsbeginsel voorligt, verzoekt verwerende partij om de volgende prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof:

“Miskent artikel I.3, 69° juncto artikel II.285 Codex Hoger Onderwijs het gelijkheidsbeginsel vervat in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat enkel beroep bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangbeslissingen openstaat tegen studievoortgangsbeslissingen, zijnde beslissingen die een beoordeling of evaluatie van een onderwijsinstelling inhouden met betrekking tot een gehele opleiding of een opleidingsonderdeel, terwijl de beslissing tot niet-aflevering van het aanvaardingsattest op basis van een vergelijkende selectie, die kadert in de toegang tot de opleiding geneesheer-specialist en/of de ManaMa in de specialistische geneeskunde en die zich situeert vóór de inschrijving voor enige opleiding niet het voorwerp kan zijn van enig beroep bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen?”

Verzoekende partij harerzijds, is van oordeel dat de bestreden beslissingen wel degelijk studievoortgangsbeslissingen zijn, en de Raad bijgevolg bevoegd is daarover uitspraak te doen.

Zij wijst erop dat de specialisatie-opleiding integraal deel uitmaakt van de opleiding in de geneeskunde, en dat verwerende partij dat in de eigen brochures ook bevestigt, met name door te stellen dat de student na het doorlopen van de masteropleiding slechts basisarts is, maar het beroep van arts nog niet zelfstandig kan uitvoeren binnen het Belgische gezondheidssysteem,

vermits daarvoor een vervolgopleiding in een bepaalde richting vereist is: huisartsgeneeskunde, specialistische geneeskunde of maatschappelijke gezondheidszorg (arbeidsgeneeskunde, verzekeringsgeneeskunde of jeugdgezondheidszorg).

Verder doet verzoekende partij gelden dat artikel II.190 van de Codex Hoger Onderwijs toelaat om de rechtstreekse toegang tot een ManaMa-opleiding afhankelijk te stellen van het bezit van een masterdiploma met specifieke opleidingskenmerken – voorwaarde waaraan zij als basisarts voldoet – en dat de hogeronderwijsinstelling bovendien de toegang tot de ManaMa-opleiding afhankelijk mag maken van een onderzoek naar de bekwaamheid van de kandidaten. Daaruit evenwel, volgt volgens verzoekende partij dat wie bekwaam of geschikt worden bevonden, ook tot de ManaMa-opleiding moet worden toegelaten. Zij meent dat artikel 27 van het onderwijs- en examenreglement (verder: het OER) van verwerende partij zulks ook bevestigt.

Verzoekende partij stipt ook nog aan dat de Raad van State in het arrest nr. 232.534 heeft bevestigd dat het feit dat de toegang tot het gezondheidszorgberoep federale materie is, en het feit dat verwerende partij de toegang tot de ManaMa heeft gekoppeld aan de stage zoals deze is georganiseerd voor de latere beroepserkenning, niet van aard is om de bestreden beslissingen buiten de toepassing van de Codex Hoger Onderwijs te plaatsen.

Deze Codex, zo vervolgt verzoekende partij, laat op geen enkele wijze toe dat de toegang tot een ManaMa-opleiding wordt beperkt op basis van quota, anders dan wat het geval is voor een onderzoeksmaster. Door de toegang tot de ManaMa specialistische geneeskunde te beperken aan de hand van quota, handelt verwerende partij, nog steeds volgens verzoekster, in strijd met artikel II.190 van de Codex Hoger Onderwijs. Nu verzoekster bekwaam is geacht, kan verwerende partij zich niet achter een beweerde beperkte opleidingscapaciteit verschuilen om een aanvaardingsattest te weigeren, hetzij binnen contingent hetzij buiten contingent.

Verzoekster beroept zich er ook op dat een bijkomende instroombeperking tot de derde cyclus die strenger is dan een bekwaamheidstoetsing, in strijd is met artikel 13, tweede lid, c) van het Internationaal Verdrag van de Verenigde Naties d.d. 16 december 1966 inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten. Deze bepaling voorziet ervin dat de toegang tot hoger onderwijs enkel mag ingeperkt worden op grond van bekwaamheid. Naar oordeel van verzoekster kan

bijgevolg ten aanzien van de studenten zoals zijzelf, die bekwaam worden geacht, niet de bijkomende toelatingsvoorwaarde van het aanvaardingsattest worden opgelegd.

Ter zake zet verzoekster het volgende uiteen:

“De [verwerende partij] het standstill-effect van art 2 en 13 ESCR door haar werkwijze krachtens hetwelk ze het aanvaardingsattest oplegt als toegangsvoorwaarde terwijl dit aanvaardingsattest volgens de [verwerende partij] niet moet afgeleverd worden aan al de studenten die bekwaam werden bevonden voor de beoogde opleiding doch enkel aan deze die zelf selecteert ook al worden daartoe bekwaam bevonden studenten uitgesloten. Wanneer de [verwerende partij] zich daarbij beroept op een federaal bepaald en aan de gemeenschappen toegewezen globaal contingent en dit buiten iedere wettelijk toebedeelde bevoegdheid relateert aan haar eigen invulling van benodigde studenten in de onderscheiden specialisaties, is deze werkwijze des te meer in strijd met voornoemde bepalingen.

Er is immers geen enkele wettelijke bepaling die het contingent voor kandidaten geneesheren-specialisten in de orthopedie voor de Vlaamse gemeenschap in haar geheel bepaalt en zeker niet dergelijk contingent voor het jaar 2014 voor de [verwerende partij] bepaalt op 8 kandidaten. Nog liggen dergelijke instroomquota voor op het vlak van de manama specialistische geneeskunde – richting orthopedische heelkunde en zelfs evenmin qua beroepsopleiding in hoofde van de [verwerende partij] wat betreft orthopedische heelkunde.

Deze bekwaamheidstoetsing is te [associëren] zelfs te vereenzelvigen met een bekwaamheidsonderzoek van verworven competenties en kennis die afgetoetst worden of ze een bepaald niveau bereiken waarvan het competentieniveau dat verwacht wordt op het eind van de 4de master uiteengezet is op p. 9 van de leidraad van de [verwerende partij]. Dit is ook terug te vinden in een Leidraad orthopedie-traumatologie die weliswaar nooit meegedeeld werd aan verzoekster en pas ter kennis werd gebracht hangende de procedure (p. 4 en 5) (deze zou door een secretaresse van de afdeling in een openpostvakje gelegd geweest zijn doch nooit op dergelijke wijze aangetroffen door verzoekster zodat ze van oordeel was dat de via [elektronisch platform] meegedeelde Leidraad Heelkunde de enige was. Dit kennis en competentieniveau is ingeschaald door de [verwerende partij] dermate dat op basis van dat verworven niveau ze van oordeel is dat de betrokken geacht wordt bekwaam te zijn om de verdere opleiding in die afstudeerrichting aan te vatten. Er wordt als het ware geoordeeld of de betrokken student kandidaat tot specialisatie in een specifieke manama het geheel van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes dewelke noodzakelijk worden geacht om de verdere specialisatie te kunnen aanvatten - en dit gebeurt voor elk van de onderscheiden 30 richtingen die openstaan voor studenten die zich willen specialiseren in de vervolgopleiding- verworven heeft door middel van reeds doorlopen leerprocessen alwaar deze voorheen niet met een (afzonderlijk/specifiek) studiebewijs werden bekragtigd.

Er wordt wat betreft verzoekster nagegaan of ze als kandidaat de in de schoot van de [verwerende partij] gehanteerde eindcompetenties verworven heeft die deze

nodig acht om als een basisarts de manama-opleiding in orthopedische heelkunde aan te vatten.

Er is nergens voorzien in een bijzonder diploma noch studiegetuigschrift dat het bewijs levert dat dat ingeschaald niveau aan competenties en kennis verworven is, zodat ze hiertoe een eigen analyse doorvoert mede gebaseerd op richtlijnen van het VLIR waarbij diverse aspecten worden in rekening gebracht zoals hierboven aangetoond is.

In de voorgaande studiejaren werd er enkel geoordeeld of de globaal te verwerven kennis en globale competenties vereist als basisarts zonder enige affiniteit naar verdere vervolgopleiding in de derde fase, werden verworven waartoe creditbewijzen en hetwelk zijn bekroning kent in aflevering van het diploma basisarts (Master) zelf.

Bij de bekwaamheidstoetsing zal echter mede op basis van gesprekken, observatie van gedragingen en realisaties binnen een orthopedische afdeling, evaluatie van de vergaarde curriculumhistoriek van de kandidaat, enz. zoals hoger geschatst, geoordeeld worden of het voorziene geschiktheidsniveau wordt behaald.

Naast de opgezette procedure, toelichting van de getoetste verwachte [competenties] tot het testen van de bekwaamheid hetwelk toegelaten is binnen de onderwijsregelgeving, werd ook een aparte procedure voorzien mocht er discussie bestaan omtrent het oordeel. In feite heeft de [verwerende partij] een eigen systeem van bekwaamheidsonderzoek naar kennis en competentie opgezet dat door de student die een vervolgopleiding in de derde fase als specialist ambieert noodzakelijk dient gevuld te worden wil hij/zij überhaupt in aanmerking komen bij dergelijk onderzoek. Dat de selectiewijze toegepast door de [verwerende partij] als het ware leidt tot een voorbeslissing om te bepalen of een student nu al dan niet toegang verkrijgt tot de ManaMa Specialistische geneeskunde en deze is als dusdanig als voorbeslissing ook aanvechtbaar.

Het feit dat mogelijk de procedure van dergelijk door de [verwerende partij] georganiseerd en dwingend gehanteerd bekwaamheidsonderzoek niet volledig samenvalt met een bekwaamheidsonderzoek strictu senso de Codex Hoger Onderwijs, doet hieraan geen afbreuk nu de affiniteit en draagwijdte gelijkaardig is. Zodoende blijft die ook extern beoordeelbaar door Uw Raad. Anders oordelen zou immers een ontoelaatbare ontsnappingsroute bieden aan de instellingen om de facto gelijkbestemde toetsingen door te voeren doch volgens een afwijkend procedé om alsdan te stellen dat ze niet onder de administratieve toetsing kunnen ressorteren.”

Verzoekster besluit aldus dat de bestreden beslissingen van verwerende partij haar het recht op inschrijving conform artikel II.195 van de Codex Hoger Onderwijs ontnemen, en zij betoogt dat de Raad in het raam van een grondwetsconforme interpretatie bevoegd is zodat de student in dergelijke materie een snelle beslissing kan bekomen die de studievoortzetting niet nodeloos hypotheseert.

Ten slotte zet verzoekster uiteen dat de bestreden beslissingen kunnen worden beschouwd (i) als een beslissing inzake een bekwaamheidsbewijs, (ii) als een beslissing inzake volgtijdelijkheid en (iii) als een weigering tot het opnemen van opleidingsonderdelen in het diplomacontract. Zij stelt:

“Verwerende partij vereenzelvigt verkeerdelyk ook het bekwaamheidsonderzoek en het daaraan gekoppelde bekwaamheidsbewijs met het bekomen van een vrijstelling. Het is niet omdat voorzien is dat op grond van een bekwaamheidsbewijs vrijstelling kan worden bekomen via een daartoe specifiek te volgen procedure, dat het één het andere impliceert en er geen verdere doelmatigheid aan dergelijk bekwaamheidsonderzoek kan worden gekoppeld. Verwerende partij poneert zoals hoger reeds gesteld verder verkeerdelyk dat de selectie erop gericht is de toegang tot de opleiding geneesheer-specialist te bepalen en daarbij rekening dient te houden niet alleen met bekwaamheid doch ook met een gunstige rangschikking om also een fixus te hanteren. Dergelijke quota zijn echter niet wettelijk ingevoerd en de [verwerende partij] houdt evenmin enige bevoegdheid om deze in te voeren laat staan toe te passen ten koste van verzoekster. De onrechtmatigheid van de door de [verwerende partij] gehanteerde ranking die ze koppelt aan de selectie is reeds zeer omstandig in de voorgaande procedurefases aan bod gekomen en beoordeeld doch raakt de grond van de zaak en valt buiten het bestek van de actuele bevoegdheidsbeoordeling.

Verder is de bestreden beslissing als het ware een volgtijdelijkheidssituatie of daarmee vergelijkbaar. De door de [verwerende partij] zelf geponeerde en bij de studenten voorgehouden vervolgopleiding die aansluit op de bachelor en de master, kan slechts aangevat worden overeenkomstig een correcte toepassing van de Codex Hoger Onderwijs wat betreft Manama-opleiding indien het diploma van basisarts verworven is zijnde dus eerst het Bachelor en vervolgens het Master Diploma Geneeskunde alsook de door de [verwerende partij] noodzakelijk geachte competenties en kennis om die vervolgopleiding aan te vatten waartoe voor elk van de 30 specialisaties eigen inschaling aan noodzakelijke verworven bekwaamheden (competenties en kennis) wordt doorgevoerd.

Alwaar verzoekster en het vereiste diploma als basisarts bezit en geschikt werd bevonden, wordt haar toch de toegang ontzegd tot de vervolgopleiding die erop aansluit. Door te stellen dat ze niet in nuttige orde is op basis van niet wettelijke quota daartoe, wordt haar de voortzetting van de opleiding onmogelijk gemaakt die als normaal aanzien wordt binnen de geneeskunde-opleiding om finaal tot de beroepsmarkt te kunnen doorstoten. Deze selectie is ook in die zienswijze van de [verwerende partij] een voorbeslissing omtrent het voldoen aan de volgtijdelijkheidsvereiste.

Ten slotte is de beslissing tot het weigeren van het aanvaardingsattest na het geschikt/bekwaam bevinden en also de inschrijving te weigeren tot de vervolgopleiding – in de ManaMa Specialistische Geneeskunde richting orthopedische heelkunde – en alle eraan verbonden OPO's als het ware te vereenzelvigen met het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student zich nog niet eerder heeft ingeschreven; Als de weigering betreffende de opname van één OPO

kan bestreden worden kan zeker als alle OPO's ontzegd worden op basis van niet valabel te weerhouden argumenten inzake quota en opleidingsplaatsen waarvan verzoekster ten gronde reeds omstandig heeft aangetoond dat die vermeende motieven zelfs niet waarheidsgetrouw zijn en niet kunnen weerhouden worden.

Wat de samenstelling van het studieprogramma van individuele studenten betreft, voorziet artikel I.3.69°, g Codex Hoger Onderwijs dat als studievoortgangsbeslissing wordt beschouwd: "*het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven*".

Alhoewel curriculumbeslissingen volgens een strikte lezing van die bepaling enkel als studievoortgangsbeslissing beschouwd worden voor studenten die een GIT volgen en niet voor studenten die zoals verzoekster die het modeltraject beoogde en er thans – de facto hangende de procedure – in zit, mag de definitie in artikel I.3.69° Codex Hoger Onderwijs niet beperkend worden geïnterpreteerd.

Via **een grondwetsconforme interpretatie** dewelke de voorrang geniet en strekkende tot het vermijden van een schending van het gelijkheidsbeginsel, dient dan ook gesteld te worden dat ook weigeringen om een opleidingsonderdeel dat nog niet eerder werd gevuld, op te nemen in het modeltraject of zoals ten deze alle OPO's deel van de bewuste manama, als een studievoortgangsbeslissing moet worden beschouwd.

Of en in welke mate de [verwerende partij] terecht de manama aan verzoekster heeft ontzegd hetzij bepaalde OPO's en OPA's weigerde, is actueel niet aan de orde op het niveau inzake bevoegdheid / rechtsmachtbepaling doch raakt de grond van de beslissing zelf."

Beoordeling

1. De bevoegdheden bepaald in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs

De Raad onderzoekt in eerste instantie, desnoods ambtshalve, of de bestreden beslissingen te kwalificeren zijn als studievoortgangsbeslissingen in de zin van artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs.

Ter zake wijst de Raad erop dat hij als administratief rechtscollege slechts over een toegewezen bevoegdheid beschikt, en dat hij, nu 's Raads bevoegdheden bij decreet zijn bepaald, op grond van het gelijkheidsbeginsel slechts tot een ruimere bevoegdheid kan beslissen na eensluidend standpunt van het Grondwettelijk Hof.

In het arrest nr. 232.534 van 13 oktober 2015 heeft de Raad van State geoordeeld dat de bestreden beslissingen geen *examenbeslissing* zijn in de zin van artikel I.3, 69°, a) van de Codex.

Overeenkomstig artikel 15 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State is de Raad gehouden zich wat dit rechtspunt betreft te gedragen naar het cassatiearrest.

Het staat tussen partijen niet ter discussie dat de bestreden beslissingen evenmin *examentuchbeslissingen* zijn zoals bedoeld in artikel I.3, 69°, *b*) van de Codex.

De Raad ziet evenmin enig aanknopingspunt ter zake, aangezien er geen sprake is van ‘examenfeiten’ en er aan verzoekster geen sanctie is opgelegd.

Verwerende partij heeft uiteengezet waarom de bestreden beslissingen evenmin kunnen worden beschouwd als een oordeel inzake de *toekenning van een bewijs van bekwaamheid* in de zin van artikel I.3, 69°, *c*) van de Codex Hoger Onderwijs.

De Raad valt deze visie bij. Uit de toelichting bij het eertijdse Flexibiliseringssdecreet blijkt dat de door de decreetgever beoogde beslissingen betrekking hebben op competenties (EVC’s) of kwalificaties (EVK’s) die de betrokken reeds heeft verworven, en die voor de ‘inzetbaarheid’ ervan in een Vlaamse hogeronderwijsopleiding moeten worden gevalideerd *c.q.* aan een bekwaamheidsonderzoek worden onderworpen door een instantie op het niveau van de associatie: “*Het bewijs van bekwaamheid valoriseert competenties eigen aan een bepaald niveau of aan een bepaald(e) opleiding(sonderdeel) of cluster van opleidingsonderdelen. De maatstaf betreft aldus duidelijk een onderwijsstandaard*” (Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 2154/1, 16). Enkel die beslissingen, die retrospectief uitspraak doen over reeds verworven bekwaamheden, zijn door de decreetgever in het raam van artikel I.3, 69°, *c*) van de Codex aan de bevoegdheid van de Raad toevertrouwd.

Dit essentieel retrospectief aspect wordt ten andere bevestigd in artikel I.3, 15° van de Codex, dat een bewijs van bekwaamheid definieert als “*het bewijs dat een student op grond van EVC’s of EVK’s de competenties heeft verworven eigen aan (...)*”.

De thans bestreden beslissingen doen geen uitspraak over competenties of kwalificaties die verzoekster beweert eerder te hebben verworven en die slechts na een bekwaamheidsonderzoek zouden kunnen worden gevalideerd. Verzoekster maakt immers geen aanspraak op andere kwalificaties dan deze die zijn vervat in de creditbewijzen die deel uitmaken van het door haar behaalde diploma van master in de geneeskunde.

Wat verzoekster bestrijdt, zijn integendeel beslissingen die prospectief uitspraak doen over de toelating tot een volgende opleiding, te dezen een ManaMa. Voor dergelijke beslissingen, die raken aan het recht op inschrijving dat hieronder aan bod komt, heeft de decreetgever de Raad niet bevoegd gemaakt in het raam van artikel I.3, 69°, *c*) van de Codex.

Evenmin overigens werden de bestreden beslissingen genomen op het niveau van de associatie waartoe de verwerende partij behoort.

Geen van de partijen voert aan dat de bestreden beslissingen betrekking hebben op *de toekenning van een vrijstelling* zoals bedoeld in artikel I.3, 69°, *d*) van de Codex.

De Raad ziet ter zake evenmin spontaan enig aanknopingspunt met het voorliggende geschil: verzoekster beoogt immers geen opheffing van de verplichting om een examen af te leggen, maar integendeel toegang tot een opleiding en derhalve de kans om de daaraan verbonden bekwaamheidsproeven af te leggen.

De Raad is vervolgens krachtens artikel I.3, 69°, *e*) van de Codex bevoegd om de oordelen over beslissingen waarbij *het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma wordt opgelegd en waarbij de studieomvang van dergelijk programma wordt vastgelegd*.

Met recht voeren partijen niet aan dat de bestreden beslissingen in die zin te begrijpen zijn. Wat verzoekster beoogt is de toegang tot *c.q.* inschrijving in een afzonderlijke opleiding specialistische geneeskunde, thans georganiseerd als een ManaMa. Verwerende partij heeft die toegang niet afhankelijk gesteld van het volgen van een schakelprogramma of een voorbereidingsprogramma.

De bestreden beslissingen kunnen evenmin tot de bevoegdheid van de Raad worden gerekend op basis van artikel I.3, 69°, *f*) van de Codex, dat betrekking heeft op maatregelen van studievoortgangsbewaking zoals bedoeld in artikel II.246 van de Codex.

Verzoekster heeft immers haar masterdiploma behaald en beoogt inschrijving in een ManaMa; zij is niet (zonder voorbehoud) ingeschreven in een opleiding en kan derhalve

binnen een opgenomen studietraject ook geen als onvoldoende beschouwde studievoortgang boeken.

De Raad is bovendien van oordeel dat de masteropleiding geneeskunde en de vervolgopleidingen die onder de vorm van een ManaMa worden aangeboden, alleszins *de iure* niet als één opleiding kunnen worden gezien, binnen dewelke verzoeksters studievoortgang dan door de bestreden beslissingen zou worden gehinderd. Waar verzoekende partij stelt dat de specialisatieopleidingen in wezen integraal deel uitmaken van één globale artsopleiding omdat een master in de geneeskunde het beroep van arts binnen het Belgisch gezondheidszorgsysteem slechts zelfstandig kan uitvoeren na het volgen van een vervolgopleiding (huisartsgeneeskunde, specialistische geneeskunde of maatschappelijke gezondheidszorg), moet de Raad vaststellen dat de opleiding tot master in de geneeskunde in de praktijk wellicht inderdaad niet finaliteit van de opleiding zal zijn voor de meeste studenten, maar dat deze opleiding wel degelijk met een eigen diploma wordt bekragtigd. De vervolgopleidingen die onder de vorm van een ManaMa worden georganiseerd, vergen een nieuwe inschrijving.

Dat de zelfstandige beroepsuitoefening met RIZIV-nummer in België enkel mogelijk is na het succesvol voleindigen van een van de voormelde vervolgopleidingen, doet geen afbreuk aan het zelfstandig karakter van de masteropleiding (de Raad verwijst ter zake ook naar artikel II.73, §1, 15° van de Codex Hoger Onderwijs) en heeft evenmin tot gevolg dat een master in de geneeskunde geen toegang zou hebben tot de arbeidsmarkt op het niveau van houder van de graad van master. Ook binnen het domein van de geneeskunde is die toegang niet uitgesloten. Het komt de Raad voor dat een master in de geneeskunde zonder vervolgopleiding voldoet aan de voorwaarden om, bijvoorbeeld, als onderzoeker of als expert geneesmiddelen te worden aangeworven.

De Raad is op grond van artikel I.3, 69°, g) bevoegd om uitspraak te doen over beslissingen die strekken tot het *weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven*. Deze bevoegdheid is ingevoerd bij het decreet betreffende het Onderwijs XIX van 8 mei 2009.

Verzoekende partij stelt dat de bestreden beslissingen, als weigering tot inschrijving in de ManaMa-opleiding, te vereenzelvigen zijn met een weigeringsbeslissing zoals in voormeld

artikel bedoeld. Hoewel deze bepaling in een strikte lezing enkel betrekking heeft op geïndividualiseerde trajecten en niet op modeltrajecten – zoals te dezen beoogd – meent verzoekende partij dat deze definitie niet beperkend mag worden geïnterpreteerd en dat zij, middels een grondwetsconforme interpretatie, ook betrokken kan worden op inschrijvingen in modeltrajecten.

Verwerende partij repliceert in essentie dat, ongeacht of het gaat om een geïndividualiseerd traject of een modeltraject, er met verzoekster geen diplomacontract tot stand is gekomen, zonder hetwelk er van een weigering zoals bedoeld in voormelde bepaling geen sprake kan zijn.

Bij de invoering van de bevoegdheid zoals die thans is gekend onder artikel I.3, 69°, g) van de Codex heeft de decreetgever het volgende overwogen: “*In het kader van een diplomacontract wordt overeenstemming bereikt over het studietraject van een student. Een studietraject is ofwel een modeltraject voor een groep studenten of een geïndividualiseerd traject voor een bepaalde student. Bij een geïndividualiseerd traject wordt een studieprogramma samengesteld uit opleidingsonderdelen uit meerdere modeltrajecten van verschillende academiejaren. Krachtens artikel 26, §2 in fine van het Flexibiliseringssdecreet wordt de opportuniteit van het doorlopen van een geïndividualiseerd traject op zorgvuldige wijze door de instelling getoetst op grond van het dossier van de student.*” (Parl. St. VI. Parl. 2008-2009, nr. 2159, 68).

De beslissingen die aldus aan de bevoegdheid van de Raad worden onderworpen, kunnen naar oordeel van de Raad niet los worden gezien van het bestaan van een onderliggende inschrijving, of minstens van een beoogde inschrijving die op grond van volgtijdelijkheid geheel of ten dele wordt geweigerd. De *ratio legis* van de decreetgever is er immers in gelegen de student rechtsbescherming te bieden tegen een onredelijke toepassing van het beginsel van de volgtijdelijkheid: “*Uiteraard primeert in principe de algemene regel van de volgtijdelijkheid, tevens gelet op de autonomie van de instellingen. Evenwel kan blijken dat in uitzonderlijke gevallen de principes van volgtijdelijkheid leiden tot een onredelijke weigering tot inschrijving van een student bij wijze van een geïndividualiseerd traject. In dergelijke gevallen is het opportuin, gelet op de bescherming van de rechten van de student, dat een onafhankelijk rechtscollege de betwiste weigeringsbeslissing kan toetsen.*” (Parl. St. VI. Parl. 2008-2009, nr. 2159, 69). De bestreden beslissingen laten zich daarmee niet vereenzelvigen.

Buiten betwisting staat alleszins dat de Raad in het raam van artikel I.3, 69°, g) enkel bevoegd is voor studenten die een geïndividualiseerd traject beogen. Dat de hier bestreden beslissingen, die zoals verzoekende partij zelf aangeeft te kwalificeren zijn als een weigering tot inschrijving, niet onder de toepassing van deze bepaling vallen, schendt naar oordeel van de Raad niet het gelijkheidsbeginsel. De Raad stelt immers vast, zoals onderstaand wordt uiteengezet, dat het recht op inschrijving in Vlaanderen, *a fortiori* ten aanzien van vrije onderwijsinstellingen, onder een fundamenteel andere rechtsbescherming is geplaatst dan beslissingen die een (hoger)onderwijsinstelling neemt ten aanzien van een effectief ingeschreven leerling of student en/of op basis van een beoordeling van de kennis en vaardigheden van de betrokkenen. Om dezelfde reden overtuigt ook de uiteenzetting van verzoekster inzake de volgtijdelijk de Raad er niet van er anders over te oordelen, te meer daar beslissingen inzake volgtijdelijkheid geen als dusdanig onderscheiden categorie van beslissingen zijn die aan de bevoegdheid van de Raad zijn toegewezen.

De Raad is ten slotte, de hier evenmin van toepassing zijnde geschillen inzake leerkrediet buiten beschouwing latend, op basis van artikel I.3, 69°, g) bevoegd voor beslissingen inzake *gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma van hoger onderwijs*.

Verzoekster voert – terecht – niet aan dat de thans bestreden beslissingen in die zin kunnen worden gekwalificeerd.

Op grond van het bovenstaande dringt zich het tussenbesluit op dat de Raad uit de bepalingen van artikel I.3, 69° b) tot en met g) van de Codex geen bevoegdheid kan putten om zich over de thans bestreden beslissingen uit te spreken.

De Raad ziet evenmin in hoe de rechtsfiguur van de voorbeslissing tot een andere conclusie zou kunnen leiden.

De thans bestreden beslissingen zijn immers geen ‘voorbeslissing om te bepalen of verzoekster al dan niet toegang krijgt tot de ManaMa’, zoals verzoekster het omschrijft, maar integendeel een effectieve beslissing met die strekking. Bovendien is de Raad, zoals hieronder zal komen vast te staan, niet bevoegd voor geschillen omtrent een inschrijving, zodat het niet relevant is of een beslissing ter zake de vorm aanneemt van een voorbeslissing of niet.

Of verwerende partij een wettige handelwijze toepast in het licht van de contingentering voor de specialisatieopleidingen, valt ten slotte evenmin onder de bevoegdheid van de Raad.

2. Bevoegdheid van de Raad met betrekking tot de artikel II.190 en II.195 van de Codex

De Raad valt verzoekende partij bij in de mate dat zij de bestreden beslissingen plaatst in het raam van artikel II.190 van de Codex Hoger Onderwijs en het recht op inschrijving zoals het is gewaarborgd in artikel II.195 van de Codex.

Artikel II.190 van de Codex luidt, voor zover hier relevant, als volgt:

§1. Het instellingsbestuur kan bepalen dat de inschrijving voor sommige masteropleidingen, verder “master-na-masteropleidingen” genoemd, enkel rechtstreeks openstaat voor personen die reeds in het bezit zijn van een diploma van een masteropleiding.

Het instellingsbestuur kan de toelating tot een master-na-masteropleiding beperken tot afgestudeerden van masteropleidingen met specifieke opleidingskenmerken.

§2. Op grond van paragraaf 1, tweede lid, wijst het instellingsbestuur voor elke master-na-masteropleiding ten minste 1 masteropleiding aan waarop die master-na-masteropleiding rechtstreeks volgt. Het instellingsbestuur kan de inschrijving wel afhankelijk maken van een onderzoek naar de bekwaamheid van de student om de master-na-masteropleiding te volgen.

(...)

Artikel II.195 van de Codex, dat de student het recht verleent om zich, voor zover hij voldoet aan de decretale en reglementaire toelatingsvoorwaarden (waarvan artikel II.190 een concretisering is), in te schrijven aan de instelling van zijn keuze, werd ingevoerd bij artikel 21 van het eertijdse Flexibiliseringsdecreet.

In de parlementaire voorbereiding heeft de decreetgever ten aanzien van dit inschrijvingsrecht, onder meer in repliek op het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State, het volgende overwogen:

“Deze bepaling verleent de student het recht zich in te schrijven aan de instelling van zijn keuze voor zover hij voldoet aan de decretale en reglementaire toelatingsvoorwaarden. Het weigeren van een inschrijving komt neer op een onrechtmatische en gerechtelijke sanctioneerbare weigering om een toetredingsovereenkomst aan te gaan.

Dit inschrijvingsrecht kan *beleidスマig* vanuit volgende elementen worden verdedigd:

- 1° Het inschrijvingsrecht behoudt de bestaande situatie (verwijzing in voetnoot naar R. VERSTEGEN, “De regeling van het hoger onderwijs in Vlaanderen” in L. VAN HOESTENBERGHE (ed.), *Studentenrecht*, Leuven, Acco, 1999, 33-34). Er dient daarbij te worden gewezen op het feit dat het inperken van de bestaande rechten van de student, op gespannen voet zou staan met de standstill-verplichting die voortvloeit uit de samenlezing van artikel 13 (recht op onderwijs) en artikel 16 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten.
- 2° (...)
- 3° De Raad van State, Afdeling Wetgeving heeft gewezen op het feit dat het inschrijvingsrecht in het hoger onderwijs in meer absolute zin gelibelleerd is dan het inschrijvingsrecht in het leerplichtonderwijs (decreet betreffende gelijke onderwijskansen-I) (R.v.St., Afd. Wg., advies 36.359/1, p. 3-4). De Raad wijst daarbij op het feit dat het Arbitragehof in het arrest nr. 131/2003 van 8 oktober 2003 geoordeeld heeft dat het inschrijvingsrecht in het leerplichtonderwijs geen onevenredige beperking inhoudt van de vrijheid van onderwijs, daarbij rekening houdend met het feit dat het recht *“onderworpen is aan de instemming van de ouders met het pedagogisch project, dat alle – eventueel ook levensbeschouwelijke of onderwijskundige – uitgangspunten omvat die de inrichtende macht als fundamenteel beschouwt”*. De Raad stelt in het advies dat in het voorgelegde ontwerpdecreet een gelijkaardige beperking van het inschrijvingsrecht, voor wat het hoger onderwijs betreft, niet vorhanden is. Evenwel gaat de Raad voorbij aan de bepalingen van het “Aanvullingsdecreet”, waarin zeer expliciet gesteld wordt dat door de inschrijving in het hoger onderwijs een toetredingsovereenkomst tot stand komt, waarvan de algemene voorwaarden (inzonderheid de onderwijs- en examenregeling, doch ook de rechtspositieregeling van de student) vastgelegd worden door het instellingsbestuur, dat “meester” blijft van deze bepalingen (artikel II.3). Uiteraard worden deze algemene voorwaarden voorafgaand aan de inschrijving bekendgemaakt. Ook in het hoger onderwijs is de inschrijving aldus onderworpen aan de instemming van de student met bedoelde “algemene voorwaarden”. Aangezien de verwijzing naar artikel II.3 van het Aanvullingsdecreet niet voorkwam in het aan de Raad van State, Afdeling Wetgeving voorgelegde ontwerp, is één en ander expliciet opgenomen in huidige tekst.”

De Raad wijst er in dat licht vooreerst op dat de relatie tussen de student en examencommissie van publiekrechtelijke aard wordt beschouwd, ook ten aanzien van vrije

onderwijsinstellingen, wanneer die examencommissie een derdenbindende beslissing neemt, maar dat die kwalificatie niet geldt voor de totstandkoming van de toetredingsovereenkomst. Aldus overwoog de decreetgever (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 4*):

De gerealiseerde overeenkomst is een toetredingsovereenkomst, waarvan de algemene voorwaarden neergelegd worden in een aantal algemeen geldende documenten, waaronder de genoemde, duidelijk herkenbare rechtspositieregeling. Door de inschrijving aanvaardt de student dat deze documenten door het bestuur kunnen worden gewijzigd. Een behoorlijk bestuur vereist evenwel dat dergelijke wijzigingen op een discursive manier gebeuren, in samenspraak met de studentenafgevaardigden.

De verhouding student – examencommissie is in tegenstelling tot het voorgaande publiekrechtelijk van aard (ook in vrije instellingen).

Elders overweegt de decreetgever in dezelfde zin (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 71 en 76*):

De inschrijving van een student heeft een dubbele rechtsnatuur. Enerzijds bestaat de inschrijving uit het toetsen van het feit of de kandidaat-student voldoet aan de bij of krachtens decreet vastgestelde toelatingsvoorwaarden. Dat aspect maakt voor de decreetgever een bestuurshandeling uit, daar deze toetsing een eenzijdige rechtshandeling betreft binnen een dwingend corpus van decretale regelen.

Een ander aspect betreft de inschrijving als constitutief element voor de rechtsrelatie die ontstaat tussen student en bestuur; dit betreft een contractuele relatie (artikel II.3).

Met betrekking tot de gevolgen van dit onderscheid voor de aanduiding van de bevoegde rechter, stelt de decreetgever (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 10-11*):

1. De contractuele kwalificatie van de rechtspositie

Er bestaat onduidelijkheid over de precieze rechtsaard tussen bestuur en student.

Gaat het om een reglementaire (administratiefrechtelijke) dan wel een contractuele (privaatrechtelijke) verhouding?

Moet rekening gehouden worden met de aard van de betrokken instelling?

Het komt de decreetgever voor dat hier de gelijkheid tussen de studenten dient te prevaleren.

De decreetgever kiest aldus voor een uitdrukkelijke accentuering van het contractueel karakter van bovengenoemde verhouding.

Op die manier wordt aangesloten bij het uitermate privaatrechtelijk karakter van de vrije instellingen.

(...)

Bevoegdheidstechnisch stelt zich de vraag of de decreetgever op algemene wijze vermag over te gaan tot de gemaakte kwalificatie.

Het is de overtuiging van de decreetgever dat de grondwettelijke onderwijsbevoegdheid – uiteraard – toelaat de rechtspositie van de student te regelen, wat niet ten gronde kan worden gedaan zo de decreetgever zich ook niet kan uitspreken over de juridische aard van die rechtspositie.

Bij analogie dient te worden verwezen naar de bepaling van de juridische kwalificatie van de relatie personeel – bestuur in het onderwijs. Ter zake heeft de rechtsleer reeds meermaals gesteld dat het aan de decreetgever toekomt uit te maken of de verhouding bestuur – personeelslid een arbeidsovereenkomst dan wel een publiekrechtelijk statuut betreft. [verwijzing in voetnoot naar R. VERSTEGEN, “De arbeidsverhoudingen in het vrij gesubsidieerd onderwijs zijn (nog altijd) contractueel van aard”, R.W. 1998-99, 78]

De contractuele kwalificatie impliceert de toepasselijkheid van het gemene civiel recht en het feit dat geschillen inzake deze rechtsverhouding voor de gewone rechter moeten worden gebracht.

Dit gegeven dient wel onmiddellijk in verband te worden gebracht met de bepaling van art. II.4, waarin gesteld wordt dat de verhouding student – examencommissie publiekrechtelijk van aard is.

Geschillen voortspruitend uit examenbeslissingen kunnen aldus (t.b.v. alle studenten in alle instellingen) voor een administratief rechtscollege worden gebracht, in casu het college omschreven in art. II.15 e.v.

De decreetgever wenst tot slot te benadrukken dat de kwalificatie van de verhouding bestuur – student geenszins mag leiden tot de idee dat studenten als louter “onderwijsconsumenten” worden beschouwd. De decreetgever beseft zeer goed dat onderwijs geen zaak is van producenten en consumenten, doch een voortdurende interactie uitmaakt tussen zender en ontvanger. De decreetgever kan evenwel niet voorbijgaan aan het feit dat de verhouding bestuur – student juridisch-technisch gezien óf wel een reglementaire verhouding (een statuut in de administratiefrechtelijke zin),
óf wel een contractuele verhouding uitmaakt, en acht het zijn plicht om in deze juridische klarheid te scheppen.

Uit deze overwegingen, en in het bijzonder de passus “*De contractuele kwalificatie impliceert de toepasselijkheid van het gemene civiel recht en het feit dat geschillen inzake deze*

rechtsverhouding voor de gewone rechter moeten worden gebracht” meent de Raad te moeten opmaken dat geschillen omtrent de totstandkoming van de toetredingsovereenkomst – in andere woorden: de inschrijving – te kaderen zijn in een (pre)contractuele relatie en dat de decreetgever de bevoegdheid daarover niet aan de Raad heeft toevertrouwd, maar integendeel heeft overgelaten aan justitiële rechter.

Wat geschillen inzake inschrijvingen betreft, heeft de Raad in zijn rechtspraak overigens steeds aangenomen dat hij ter zake slechts bevoegd is voor zover de decreetgever die bevoegdheid uitdrukkelijk heeft toegekend. Aldus heeft de Raad – onder toepassing van de toen geldende regelgeving en met name vóór de inwerkingtreding van Onderwijsdecreet XIX – geoordeeld dat er geen algemene bevoegdheidstoewijzing vorhanden is die hem bevoegd maakt ten aanzien van een weigering van een gecombineerde inschrijving (RvStvb. nr. 2008/070; RvStvb. nr. 2009/016).

De Raad stelt vast dat een geschil omtrent een weigering tot inschrijving in het algemeen, in het licht van artikel II.195 van de Codex, door de decreetgever niet aan de bevoegdheid van de Raad is toegewezen.

Evenmin is de Raad uitdrukkelijk bevoegd gemaakt voor geschillen die betrekking hebben op beslissingen aangaande een bekwaamheidsonderzoek dat wordt opgelegd alvorens toelating te verlenen tot inschrijving voor een ManaMa, zoals bedoeld in artikel II.190 van de Codex. In de parlementaire voorbereiding naar aanleiding van de herinvoering van dat bekwaamheidsonderzoek, ziet de Raad ook geen enkele overweging van de decreetgever dat het diens intentie was om de Raad daarvoor bevoegd te maken (*Parl. St. VI. Parl. 2005-2006*, nr. 804/1, in het bijzonder p. 19).

Het feit dat de bekwaamheidstoets, zoals verzoekster het uitdrukt, is ‘geïntegreerd’ in de opleiding zelf, doet daaraan geen afbreuk. De opleidingsonderdelen die door de instelling worden beoordeeld in het licht van het bekwaamheidsonderzoek worden om die reden alleen niet aan de bevoegdheid van de Raad onttrokken in de mate dat zij ook blijven behoren tot het curriculum van de master in de geneeskunde, en de examencijfers blijven in dat opzicht aanvechtbaar voor de Raad (cf. de beslissingen hiervoor bedoeld onder ‘A’). Dat diezelfde opleidingsonderdelen als het ware simultaan de beoordelingsgrond vormen voor de rangschikking die verwerende partij hanteert voor de inschrijving in de ManaMa, heeft niet

tot gevolg dat de Raad daardoor voor de weigering tot inschrijving voor die ManaMa bevoegd wordt.

De overweging dat beperkingen aan het recht op inschrijving ook in het hoger onderwijs op gespannen voet kan staan met artikel 13, tweede lid, *c*) van het Internationaal Verdrag van de Verenigde Naties d.d. 16 december 1966 inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten, betekent niet dat de Raad de rechter is of moet zijn die waakt over de waarborging van die rechten. Ook het in licht van dit verdrag, is de Raad niet uitdrukkelijk bevoegd gemaakt.

De Raad besluit derhalve dat geschillen omtrent een geweigerde inschrijving, hetzij in het algemeen, hetzij in het raam van een voorafgaand bekwaamheidsonderzoek in het bijzonder, niet aan zijn bevoegdheid zijn toegewezen.

De argumentatie dat de Raad zich ten aanzien van een weigering tot inschrijving voor een opleiding bevoegd moet verklaren vanuit een grondwetsconforme interpretatie, overtuigt niet.

Daargelaten dat verzoekster niet verduidelijkt wat zij te dezen precies onder ‘grondwetsconform’ begrijpt, is de Raad van oordeel dat de snelheid waarmee hij binnen zijn toegekende bevoegdheden uitspraak doet, onvoldoende reden is om te besluiten tot een bevoegdheid, al dan niet concurrerend met de rechtsmacht van een andere rechter. Verzoekster is van een afdoende snelle rechtsbedeling niet uitgesloten, nu binnen de rechterlijke macht hetzij de voorzitter van de rechtbank, zetelend in kort geding, hetzij de bodemrechter met toepassing van artikel 19, tweede lid van het Gerechtelijk Wetboek, de passende voorlopige maatregelen kan bevelen ten einde de rechten van verzoekster te vrijwaren.

In de mate dat verzoekster ten slotte ook het gelijkheidsbeginsel betreft, leidt het gegeven dat de Raad bevoegd is om uitspraak te doen over weigeringen tot het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven (artikel I.3, 69°, *g*) van de Codex), niet tot het besluit dat de onbevoegdheid van de Raad voor geschillen omtrent een inschrijving in het algemeen een schending van het gelijkheidsbeginsel zou uitmaken.

Beide soorten beslissingen vertonen immers pertinente en relevante verschillen, nu de beslissingen die worden bedoeld onder artikel I.3, 69°, g) van de Codex betrekking hebben op reeds ingeschreven studenten, (i) met wie derhalve een rechtsband tot stand is gekomen, (ii) ten overstaan van wie een uitspraak wordt gedaan die betrekking heeft op de kennis en competenties en ingeschatte kansen op studievoortgang, en (iii) ten aanzien van wie een studievoortgangsbeslissing wordt genomen die aan de marginale toetsing van de Raad wordt onderworpen. Verzoekster daarentegen bevindt zich in een situatie waar de inschrijving, en dus ook de totstandkoming van de contractuele rechtsband, wordt geweigerd.

In het bijzonder ten aanzien van vrije onderwijsinstellingen wordt het gelijkheidsbeginsel bovendien niet geschonden door de weigering tot inschrijving niet aan de bevoegdheid van een administratief rechtscollege te onderwerpen, nu hetzelfde geldt voor de weigeringen tot inschrijving in het leerplichtonderwijs, waar het recht op inschrijving aan een vrije onderwijsinstelling evenmin aan de Raad van State is onderworpen of op bindende wijze door de Commissie inzake Leerlingenrechten kan worden gewaarborgd (zie RvS 6 april 2004, nr. 130.168, Lefebvre en de daar opgenomen verwijzingen, alsook de hiervoor in herinnering gebrachte overwegingen van de afdeling Wetgeving van de Raad van State).

De Raad is op grond van deze vaststellingen door de decreetgever niet bevoegd gemaakt om van het beroep kennis te nemen.

Verzoekster heeft niet gevraagd een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof, verwerende partij suggereert een dergelijke vraag enkel in ondergeschikte orde wanneer de Raad tot een mogelijke discriminatoire behandeling zou besluiten – wat zoals hierboven is gebleken, niet het geval is – en de Raad ziet voor het overige evenmin redenen om een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof voor te leggen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 27 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Henri Verhaaren	bijzitter
Piet Versweyveld	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.